

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Komerclikums
A DAĻA
KOMERCDARBĪBAS VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI
I SADAĻA
KOMERSANTI UN KOMERCDARBĪBA

1.pants. Komersants un komercdarbība

(1) Komersants ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība).

(2) Komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem.

(3) Saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību.

(4) Likumā var noteikt, ka atsevišķu veidu saimniecisko darbību drīkst veikt tikai komersants. Ar likumu var piešķirt komersanta statusu arī citām personām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

2.pants. Reģistrācijas tiesiskais spēks

Ja komersants ir ierakstīts komercreģistrā, nav pieļaujama ieruna par to, ka saimnieciskā darbība, kas veikta, izmantojot komercreģistrā ierakstīto firmu, nav komercdarbība.

3.pants. Komercdarbības tiesiskais regulējums

(1) Komercdarbību regulē šis likums, Civillikums un citi likumi, kā arī Latvijas Republikai saistošās starptautisko tiesību normas.

(2) Komercdarbībai Civillikuma noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl šajā likumā vai citos komercdarbību regulējošos likumos nav noteikts citādi.

(3) Šā likuma noteikumi attiecināmi uz personām, kuras nav komersanti, vai uz saimniecisko darbību, kas nav komercdarbība, ja šis likums vai cits likums to īpaši

paredz.

(4) Šā likuma noteikumi nav attiecināmi uz lauksaimniecisko ražošanu un citu aroddarbību, kuru veic fiziskā persona un regulē citi likumi, ja persona, kas to veic, nav ierakstīta komercreģistrā kā individuālais komersants.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

4.pants. Komercdarbības ierobežojumi

(1) Komercdarbības ierobežojumus drīkst noteikt tikai ar likumu vai pamatojoties uz likumu.

(2) Komersantam ir tiesības brīvi izvēlēties komercdarbības veidus, kas nav aizliegti ar likumu.

(3) Likumā var būt noteikta atsevišķu veidu komercdarbība, kuras veikšanai nepieciešama atļauja (licence) vai arī kuru drīkst veikt komersants atbilstoši likumā noteiktajām prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

5.pants. Komersanta statuss un publiskās tiesības

Publisko tiesību noteikumi, kas aizliedz veikt noteikta veida komercdarbību vai arī paredz zināmus priekšnoteikumus šāda veida komercdarbības veikšanai, neietekmē šā likuma noteikumu piemērošanu.

II SADAĻA

KOMERCREĢISTRS

6.pants. Komercreģistra vešana

(1) Komercreģistrā ieraksta likumā noteiktās ziņas un glabā likumā noteiktos dokumentus par komersantu un komercdarbību.

(2) Komercreģistru ved ar likumu tam pilnvarota valsts iestāde (turpmāk — komercreģistra iestāde).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

7.pants. Komercreģistra atklātība

(1) Ikvienam ir tiesības iepazīties ar komercreģistra ierakstiem un komercreģistra iestādei iesniegtajiem dokumentiem.

(2) Ikvienam pēc rakstveida pieprasījuma iesniegšanas un valsts nodevas samaksas ir tiesības saņemt ziņas par komercreģistra ierakstiem un komersanta reģistrācijas lietā esošo dokumentu izrakstus un kopijas papīra vai elektroniskā formā.

Dokumenta izraksta vai kopijas pareizība apliecināma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ja vien tā saņēmējs neatsakās no šāda apliecinājuma. Izniedzot papīra dokumenta kopiju elektroniskā formā, tā pareizību apliecina Elektronisko dokumentu likumā noteiktajā kārtībā. Elektroniskā dokumenta kopija papīra formā apliecināma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tajā gadījumā, ja tā saņēmējs nepārprotami pieprasījis šādu apliecinājumu.

(3) Pēc saņēmēja pieprasījuma komercreģistra iestādes amatpersona izsniedz izziņu par to, ka noteikts komercreģistra ieraksts nav grozīts, vai arī par to, ka komercreģistrā nav izdarīts noteikts ieraksts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

8.pants. Komercreģistra ierakstu saturs

(1) Par individuālo komersantu komercreģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

1) firma;

2) komersanta vārds, uzvārds, personas kods (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvieta;

3) juridiskā adrese;

4) filiāles firma, ja tā atšķiras no komersanta firmas, un tās juridiskā adrese.

(2) Par personālsabiedrību komercreģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

1) firma;

2) personālsabiedrības veids;

3) katra komandīta ieguldījuma summa un komandītu ieguldījumu kopsumma;

4) personālsabiedrības personiski atbildīgo biedru un komandītu vārds, uzvārds, personas kods (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvieta, bet juridiskajai personai — nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese;

5) personālsabiedrības biedru tiesības pārstāvēt personālsabiedrību atsevišķi vai kopīgi, norādot katra pārstāvēttiesīgā personālsabiedrības biedra vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu, bet juridiskajai personai — firmu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

6) juridiskā adrese;

7) ja personālsabiedrība nodibināta uz noteiktu laiku vai noteikta mērķa sasniegšanai, — laiks, uz kādu tā nodibināta, vai mērķis;

8) filiāles firma, ja tā atšķiras no personālsabiedrības firmas, un tās juridiskā adrese.

(3) Par kapitālsabiedrību komercreģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

1) firma;

2) kapitālsabiedrības veids;

3) kapitālsabiedrības valdes locekļu, padomes locekļu (ja kapitālsabiedrībai ir izveidota padome) vārds, uzvārds, personas kods (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi), dzīvesvieta un ieņemamais amats;

- 4) valdes locekļu tiesības pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi vai kopīgi;
- 5) pamatkapitāla lielums, atsevišķi norādot parakstītā un apmaksātā pamatkapitāla lielumu;
- 6) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu)*;
- 7) juridiskā adrese;
- 8) ja kapitālsabiedrība nodibināta uz noteiktu laiku, — laiks, uz kādu tā nodibināta;
- 9) filiāles firma, ja tā atšķiras no kapitālsabiedrības firmas, un tās juridiskā adrese.

(4) Par ārvalsts komersanta filiāli komercreģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

- 1) filiāles firma, ja tā atšķiras no ārvalsts komersanta firmas, un ārvalsts komersanta firma;
- 2) filiāles juridiskā adrese un ārvalsts komersanta atrašanās vieta (juridiskā adrese);
- 3) reģistrs, kurā ārvalsts komersants ir ierakstīts, un reģistrācijas numurs, ja komersanta atrašanās vietas valsts likums paredz komersanta ierakstīšanu reģistrā;
- 4) ārvalsts komersanta veids;
- 5) ārvalsts komersanta pamatkapitāla lielums, atsevišķi norādot parakstītā un apmaksātā pamatkapitāla lielumu, ja ārvalsts komersants ir kapitālsabiedrība un šīs ziņas ir ierakstītas tās valsts reģistrā, kurā ierakstīts ārvalsts komersants.

(5) Papildus šā panta pirmajā, otrajā, trešajā un ceturtajā daļā minētajām ziņām komercreģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

- 1) prokūrista vārds, uzvārds un personas kods (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi), kā arī norāde uz kopprokūru vai

filiāles prokūru, ja tāda izdota, norāde uz šā likuma 34.panta otrajā daļā minēto tiesību piešķiršanu, ja tādas piešķirtas, kā arī prokūrista tiesības pārstāvēt komercsabiedrību atsevišķi vai kopīgi ar vienu vai vairākiem valdes locekļiem vai personālsabiedrības biedriem;

2) to personu vārds, uzvārds, personas kods (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi), dzīvesvieta un pilnvarojuma apjoms, kuras pilnvarotas pārstāvēt komersantu (ārvalsts komersantu) darbībās, kas saistītas ar filiāli;

3) ziņas par komersanta (ārvalsts komersanta) reorganizāciju;

4) ziņas par maksātnespējas procesa administratora (turpmāk — administrators) iecelšanu, norādot viņa vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi), prakses vietu, ziņas par komersanta (ārvalsts komersanta) tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu un izbeigšanu, ziņas par komersanta (ārvalsts komersanta) maksātnespējas procesa pasludināšanu un izbeigšanu, ziņas par komersanta (ārvalsts komersanta) bankrota procedūras pabeigšanu;

4¹) ziņas par komersanta saimnieciskās darbības apturēšanu vai atjaunošanu;

5) ziņas par komersanta (ārvalsts komersanta) darbības izbeigšanu un likvidāciju, kā arī par likvidatora iecelšanu, norādot likvidatora vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi), dzīvesvietu, bet, ja ārvalsts komersanta likvidators ir juridiskā persona, — firmu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

6) ziņas par koncerna līguma noslēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu, norādot valdošo un atkarīgo firmu, reģistrācijas numuru un līguma noslēgšanas datumu;

7) individuālā komersanta aizbildņa vai aizgādņa vārds, uzvārds, personas kods (ja

personai nav personas koda, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi), dzīvesvieta;

8) katra ieraksta izdarīšanas datums.

(6) Komercreģistrā ieraksta citas ziņas, ja to tieši paredz likums.

(7) Ierakstot komercreģistrā komersantu, tam piešķir individuālu reģistrācijas numuru.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 16.03.2006., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

9.pants. Komercreģistra iestādei iesniedzamie dokumenti un to glabāšana

(1) Komercreģistra iestādei iesniedzami dokumenti, kas pamato ieraksta izdarīšanu komercreģistrā, un citi likumā noteiktie dokumenti. Šie dokumenti iesniedzami papīra vai elektroniskā formā. Komercreģistra iestādei iesniedz attiecīgā dokumenta oriģinālu vai tā attiecīgi apliecinātu kopiju. Ja pieteikums tiek iesniegts elektroniskā formā, izmantojama komercreģistra iestādes interneta mājaslapā pieejamā speciālā tiešsaistes forma. Ārvalstīs izdotus publiskus dokumentus legalizē starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā, un tiem pievieno notariāli apliecinātu tulkojumu latviešu valodā. Privātiem dokumentiem svešvalodā pievieno apliecinātu tulkojumu latviešu valodā atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā apliecināmi dokumentu tulkojumi valsts valodā.

(1¹) Komercreģistra iestādei iesniedzamajiem dokumentiem latviešu valodā var pievienot to tulkojumu svešvalodā. Ja konstatēta pretruna starp latviešu valodā iesniegtu dokumentu un tā tulkojumu svešvalodā, komersants vai persona, kuras interesēs šis tulkojums iesniegts, nevar to izmantot pret trešo personu. Trešā persona attiecībā uz komersantu vai personu, kuras interesēs tulkojums iesniegts, var atsaukties uz šo tulkojumu, izņemot gadījumu, kad trešā persona zināja dokumenta saturu latviešu valodā.

(2) Pēc grozījumu izdarīšanas kapitālsabiedrības dibināšanas dokumentos (dibināšanas līgumā, statūtos) komercreģistra iestādei iesniedzams grozījumu teksts, kā arī pilns šo dokumentu teksts jaunajā redakcijā.

(3) Komercreģistra iestādei iesniegtie dokumenti glabājas attiecīgā komersanta reģistrācijas lietā. Gada pārskats un tam pievienojamie dokumenti lietā glabājas tikai elektroniskā formā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

10.pants. Ieraksta izdarīšana komercreģistrā

(1) Ieraksts komercreģistrā tiek izdarīts uz ieinteresētās personas pieteikuma vai tiesas nolēmuma pamata. Pieteikumu veidlapas apstiprina Ministru kabinets.

(2) Personas paraksts uz pieteikuma par komersanta ierakstīšanu komercreģistrā, kā arī šīs personas rīcībspēja apliecināma notariāli. Ja pieteikums iesniegts elektroniskā formā un parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, personas rīcībspēju pārbauda komercreģistra iestādes amatpersona. Individuālā komersanta parakstu vai tādas kapitālsabiedrības, kurā ir viens dibinātājs, dibinātāja parakstu uz pieteikuma par komersanta ierakstīšanu komercreģistrā, kā arī šīs personas rīcībspēju var apliecināt komercreģistra iestādes amatpersona. Speciāls pilnvarojums citai personai parakstīt pieteikumu par komersanta ierakstīšanu komercreģistrā apliecināms notariāli.

(3) Lēmumu par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā, atteikumu izdarīt ierakstu vai ieraksta izdarīšanas atlikšanu komercreģistra iestādes amatpersona pieņem triju dienu laikā (neieskaitot brīvdienas un svētku dienas) no pieteikuma saņemšanas dienas. Tādā pašā termiņā komercreģistra iestādes amatpersona pieņem lēmumu par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā uz tiesas nolēmuma pamata.

(4) Lēmumu par atteikumu izdarīt ierakstu komercreģistrā vai ieraksta izdarīšanas atlikšanu var pieņemt vienīgi tajā gadījumā, ja pieteikums vai tam pievienotie dokumenti neatbilst likuma noteikumiem. Lēmumam jābūt motivētam. Lēmumā par ieraksta izdarīšanas atlikšanu norādāms termiņš trūkumu novēršanai.

(5) Komercreģistra iestādes amatpersona šā panta trešajā daļā minēto lēmumu nosūta pieteikuma iesniedzējam triju dienu laikā (neieskaitot brīvdienas un svētku dienas) no lēmuma pieņemšanas dienas.

(6) Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības pārsūdzēt komercreģistra iestādes

amatpersonas lēmumu likumā noteiktajā kārtībā.

(7) Ieraksts komercreģistrā izdarāms tajā pašā dienā, kad pieņemts lēmums par ieraksta izdarīšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 16.03.2006. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

11.pants. Komercreģistra ierakstu izsludināšana

(1) Visus komercreģistra ierakstus izsludina laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", vienlaikus tos publicējot elektroniski. Tāpat izsludina ziņas par dibināšanas dokumentiem un to grozījumiem, par reorganizācijas līguma projektu un tā grozījumiem, norādot reģistrācijas datumu un tās komercreģistra lietas numuru, kurā dokumenti atrodas.

(2) Komercreģistra ierakstus un ziņas publicēšanai iesniedz komercreģistra iestādes amatpersona triju dienu laikā (neieskaitot brīvdienas un svētku dienas) no ieraksta izdarīšanas dienas. Komercreģistra ierakstus un ziņas publicē uz attiecīgā komersanta rēķina, ja likumā nav noteikta cita publicēšanas izdevumu segšanas kārtība.

(3) Izmaksu apmēru un iekasēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Ja komercreģistrā ir izdarīts ieraksts par jaunu šā likuma 185.¹ panta pirmās daļas noteikumiem atbilstošu sabiedrību ar ierobežotu atbildību, maksa par šāda ieraksta izsludināšanu nedrīkst pārsniegt attiecīgā ieraksta izsludināšanas pašizmaksu.

(4) Ja sabiedrība ar ierobežotu atbildību atbilst šā likuma 185.¹ panta pirmās daļas noteikumiem, tā ir atbrīvota no maksas par tādu ziņu un ierakstu izsludināšanu, kuri saistīti ar pamatkapitāla palielināšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 16.06.2005. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

12.pants. Komercreģistra publicitāte

(1) Ieraksti komercreģistrā ir spēkā attiecībā uz trešajām personām ar to izsludināšanas dienu. Šis noteikums nav piemērojams tiesiskajām darbībām, kas veiktas 15 dienu laikā pēc ieraksta izsludināšanas, ciktāl trešā persona pierāda, ka tā nezināja un nevarēja zināt attiecīgās ziņas.

(2) Ja komercregistrā ierakstāmās ziņas nav ierakstītas vai arī ir ierakstītas, bet nav izsludinātas, persona, kuras interesēs šīs ziņas bija jāieraksta, nevar tās izmantot pret trešo personu, izņemot gadījumu, kad trešā persona zināja minētās ziņas.

(3) Ja komercregistrā ierakstāmās ziņas ir ierakstītas vai izsludinātas nepareizi, trešā persona attiecībā uz personu, kuras interesēs šīs ziņas bija jāieraksta, var atsaukties uz izsludinātajām ziņām, izņemot gadījumu, kad trešā persona zināja, ka izsludinātās ziņas neatbilst patiesajam tiesiskajam stāvoklim vai komercregistrā ierakstītajām ziņām.

(4) Ja komersantam tiek nosūtītas ziņas, dokumenti vai cita korespondence uz komercregistrā ierakstīto tā juridisko adresi, uzskatāms, ka komersants šos dokumentus, ziņas vai citu korespondenci ir saņēmis, ja nosūtītājs dokumentāri pierādījis, ka šāda nosūtīšana ir veikta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

13.pants. Reģistrācijas apliecība

(1) Pēc komersanta ierakstīšanas komercregistrā tam izsniedz reģistrācijas apliecību, ko paraksta un ar zīmogu apliecina komercregistra iestādes amatpersona.

(2) Reģistrācijas apliecībā norāda komersanta:

1) firmu;

2) veidu;

3) reģistrācijas numuru;

4) reģistrācijas vietu;

5) reģistrācijas datumu.

(3) Pēc komersanta filiāles ierakstīšanas komercregistrā tai izsniedz reģistrācijas apliecību. Reģistrācijas apliecībā norāda filiāles:

- 1) firmu;
  - 2) komersanta (izņemot ārvalsts komersantu) reģistrācijas numuru;
  - 3) reģistrācijas numuru;
  - 4) reģistrācijas vietu;
  - 5) reģistrācijas datumu.
- (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)*

14.pants. Komersanta izslēgšana no komercreģistra

Komersantu izslēdz no komercreģistra, pamatojoties uz:

- 1) individuālā komersanta pieteikumu;
- 2) komercsabiedrības likvidatora pieteikumu;
- 3) administratora pieteikumu maksātnespējas procesa lietā;
- 4) komercsabiedrības pieteikumu reorganizācijas ieraksta izdarīšanai;
- 5) tiesas nolēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

15.pants. Valsts nodeva

(1) Par ierakstu izdarīšanu komercreģistrā un iesniedzamo dokumentu reģistrāciju maksājama valsts nodeva, kuras apmēru, samaksas kārtību un atvieglojumus nosaka Ministru kabinets. Ja sabiedrība ar ierobežotu atbildību atbilst šā likuma 185.¹ panta pirmās daļas noteikumiem, valsts nodeva par tās ierakstīšanu komercreģistrā nedrīkst pārsniegt ar attiecīgā ieraksta izdarīšanu saistītos administratīvos izdevumus.

(1¹) Ja sabiedrība ar ierobežotu atbildību atbilst šā likuma 185.¹ panta pirmās daļas noteikumiem, tā ir atbrīvota no valsts nodevas maksāšanas par tādu dibināšanas

dokumentu grozījumu reģistrēšanu un tādu ierakstu izdarīšanu, kuri saistīti ar pamatkapitāla palielināšanu.

(2) Par komercreģistra izraksta un komercreģistra lietā esoša dokumenta izraksta vai kopijas, kā arī izziņas izsniegšanu maksājama valsts nodeva Ministru kabineta noteiktajā apmērā. Minētās valsts nodevas apmērs nedrīkst pārsniegt administratīvos izdevumus, kas saistīti ar attiecīgā izraksta vai kopijas izgatavošanu un izsniegšanu.

(3) Par paraksta apliecināšanu, ko veic komercreģistra iestādes amatpersona, maksājama valsts nodeva. Valsts nodevas apmēru, samaksas kārtību un atvieglojumus nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

16.pants. Ziņu iesniegšanas termiņš

Ziņas, uz kuru pamata izdarāmi jauni ieraksti komercreģistrā, kā arī likumā noteiktie dokumenti iesniedzami komercreģistra iestādei 14 dienu laikā no attiecīgā lēmuma pieņemšanas dienas, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

17.pants. Komersanta rekvizīti

(1) Komersanta darījumu vēstulēs, rēķinos un citos dokumentos papīra vai elektroniskā formā, kā arī komersanta mājaslapā norāda:

- 1) komersanta firmu;
- 2) komersanta reģistrācijas numuru komercreģistrā;
- 3) komersanta juridisko adresi;
- 4) attiecīgos gadījumos — ziņas par to, ka komersants ir likvidācijas vai maksātnespējas procesā.

(2) Ja komersants atvēris filiāli, tās dokumentos papīra vai elektroniskā formā papildus šā panta pirmajā daļā minētajām ziņām norāda:

1) filiāles firmu, ja tā atšķiras no komersanta firmas;

2) filiāles reģistrācijas numuru komercreģistrā;

3) filiāles juridisko adresi.

(3) Ja kapitālsabiedrības rekvizītos norādīts pamatkapitāla lielums, jāmin arī apmaksātā pamatkapitāla lielums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

III SADAĻA

UZŅĒMUMS UN FILIĀLE

18.pants. Uzņēmuma jēdziens

Uzņēmums ir organizatoriski saimnieciska vienība. Uzņēmumā ietilpst komersantam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus komersants izmanto komercdarbības veikšanai.

(14.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

19.pants. Komerccnoslēpums

(1) Komerccnoslēpuma statusu komersants var piešķirt tādām saimnieciska, tehniska vai zinātniska rakstura lietām un rakstveidā vai citādā veidā fiksētām vai nefiksētām ziņām, kuras atbilst visām šādām pazīmēm:

1) tās ietilpst komersanta uzņēmumā vai ir tieši ar to saistītas;

2) tās nav vispārpieejamas trešajām personām;

3) tām ir vai var būt mantiska vai nemantiska vērtība;

4) to nonākšana citu personu rīcībā var radīt zaudējumus komersantam;

5) attiecībā uz tām komersants ir veicis konkrētai situācijai atbilstošus saprātīgus komerccnoslēpuma saglabāšanas pasākumus.

(2) Komersantam ir izņēmuma tiesības uz komerccnoslēpumu.

(3) Komersantam ir tiesības prasīt komercnoslēpuma aizsardzību, kā arī to zaudējumu atlīdzību, kuri radušies komercnoslēpuma prettiesīgas izpaušanas vai izmantošanas rezultātā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

20.pants. Uzņēmuma pāreja

(1) Ja uzņēmums vai tā patstāvīga daļa pāriet citas personas īpašumā vai lietošanā, uzņēmuma ieguvējs atbild par visām uzņēmuma vai tā patstāvīgās daļas saistībām. Tomēr par tām saistībām, kuras radušās pirms uzņēmuma vai tā patstāvīgās daļas pārejas citas personas īpašumā vai lietošanā un kuru izpildes termiņš vai nosacījums iestājies piecu gadu laikā pēc uzņēmuma pārejas, uzņēmuma nodevējs un uzņēmuma ieguvējs atbild solidāri.

(2) Uzņēmuma vai tā patstāvīgas daļas pārejas gadījumā uzņēmumā vai tā daļā ietilpstošie prasījumi un citas tiesības pāriet uz uzņēmuma ieguvēju.

(3) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

21.pants. Individuālā komersanta uzņēmuma pāreja personālsabiedrībai

(1) Ja individuālā komersanta uzņēmums pāriet personālsabiedrībai, kuru nodibina šis individuālais komersants un cita persona, nodibinātā personālsabiedrība atbild par visām uzņēmumā ietilpstošajām individuālā komersanta saistībām.

(2) Uzņēmuma pārejas gadījumā uzņēmumā ietilpstošie prasījumi un citas tiesības attiecībā uz parādniekiem pāriet uz nodibināto personālsabiedrību.

(3) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

22.pants. Filiāles jēdziens

Filiāle ir uzņēmuma organizatoriski patstāvīga daļa, kura teritoriāli vai citādi nošķirta

no galvenā uzņēmuma un kuras atrašanās vietā attiecīgā komersanta vārdā sistemātiski tiek veikta komercdarbība.

(14.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

23.pants. Filiāles ierakstīšana komercreģistrā

(1) Filiāles atvēršana, pamatojoties uz komersanta pieteikumu, ierakstāma komercreģistrā.

(2) Pieteikumā norāda:

- 1) komersanta firmu un reģistrācijas numuru;
- 2) filiāles firmu, ja tā atšķiras no komersanta firmas;
- 3) filiāles juridisko adresi;
- 4) personu, kura pilnvarota pārstāvēt komersantu darbībās, kas saistītas ar filiāli, un šā pilnvarojuma apjomu.

24.pants. Filiāles izslēgšana no komercreģistra

Filiāli izslēdz no komercreģistra:

- 1) pamatojoties uz komersanta pieteikumu par filiāles slēgšanu;
- 2) ja komersants tiek izslēgts no komercreģistra.

25.pants. Ārvalsts komersanta filiāle un pārstāvniecība

(1) Attiecībā uz ārvalsts komersanta filiāli piemērojami šā likuma noteikumi, ciktāl šajā pantā nav noteikts citādi.

(2) Pieteikumā par ārvalsts komersanta filiāles ierakstīšanu komercreģistrā norāda:

- 1) filiāles firmu;
- 2) ārvalsts komersanta firmu;

3) filiāles juridisko adresi;

4) ārvalsts komersanta atrašanās vietu (juridisko adresi);

5) *(izslēgts ar 16.03.2006. likumu)*;

6) reģistru, kurā ārvalsts komersants ir ierakstīts, un reģistrācijas numuru, ja komersanta atrašanās vietas valsts likums paredz komersanta ierakstīšanu reģistrā;

7) personu, kura pilnvarota pārstāvēt ārvalsts komersantu darbībā, kas saistītas ar filiāli, un šā pilnvarojuma apjomu;

8) ārvalsts komersanta veidu.

(3) Pieteikumam par ārvalsts komersanta filiāles ierakstīšanu komercreģistrā pievieno šādus dokumentus:

1) dokumentu, kas apliecina komersanta reģistrāciju attiecīgajā ārvalstī, vai šāda dokumenta notariāli apliecinātu kopiju, ja komersanta atrašanās vietas valsts likums paredz komersanta ierakstīšanu reģistrā;

2) atļauju atvērt filiāli, ja to paredz likums;

3) komersanta statūtu, dibināšanas līguma vai tiem pielīdzināma dokumenta notariāli apliecinātu kopiju;

4) dokumentu, kas apliecina personas pilnvarojumu pārstāvēt ārvalsts komersantu visās ar filiāli saistītajās darbībās, un šā pilnvarojuma apjomu.

(4) Šā panta otrās daļas 7.punktā minētā persona, ārvalsts komersants vai tā likumiskie pārstāvji iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par:

1) komersanta darbības izbeigšanu, tiesiskās aizsardzības vai maksātnespējas procesa, konkursa vai tam pielīdzināma procesa uzsākšanu un pabeigšanu;

2) komersanta likvidāciju, kā arī reorganizāciju, ja ārvalsts komersants ir sabiedrība;

3) administratora vai likvidatora iecelšanu, norādot administratora (likvidatora) vārdu, uzvārdu, dzīvesvietu un pilnvarojuma apjomu;

4) filiāles izslēgšanu no komercreģistra.

(5) Šā panta ceturtajā daļā minētās personas iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par jebkurām izmaiņām šo personu sastāvā un to pilnvarojuma apjomā.

(6) Komercreģistra iestādei iesniedz ārvalsts komersanta gada pārskatu, ja komersanta atrašanās vietas valsts likums paredz gada pārskatu iesniegšanu komersanta atrašanās vietas valsts reģistram.

(7) Visiem komercreģistra iestādē iesniedzamajiem dokumentiem pievieno to notariāli apliecinātu tulkojumu latviešu valodā.

(8) Ārvalsts komersantam ir tiesības atvērt Latvijā savas pārstāvniecības. Pārstāvniecība nav juridiskā persona, un tai nav tiesību veikt komercdarbību Latvijā. *(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 16.03.2006. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)*

IV SADAĻA

FIRMA

26.pants. Firmas jēdziens

(1) Firma ir komercreģistrā ierakstīts komersanta nosaukums, ko tas izmanto komercdarbībā, slēdzot darījumus un parakstoties.

(2) Ar firmu šaurākā nozīmē saprotams apzīmējums bez norādes uz komersanta veidu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

27.pants. Norāde uz komersanta veidu

(1) Individuālā komersanta firmā ietver norādi "individuālais komersants" vai tās

saīsinājumu "IK".

(2) Pilnsabiedrības firmā ietver norādi "pilnsabiedrība" vai tās saīsinājumu "PS". Komandītsabiedrības firmā ietver norādi "komandītsabiedrība" vai tās saīsinājumu "KS".

(3) Sabiedrības ar ierobežotu atbildību firmā ietver norādi "sabiedrība ar ierobežotu atbildību" vai tās saīsinājumu "SIA". Akciju sabiedrības firmā ietver norādi "akciju sabiedrība" vai tās saīsinājumu "AS".

(4) Norādi uz komersanta veidu izvieto firmas sākumā vai beigās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

28.pants. Firmas atšķiramība

Komersanta firmai (26.panta otrā daļa) skaidri un noteikti jāatšķiras no citām komercregistrā jau ierakstītām vai ierakstīšanai pieteiktām firmām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

29.pants. Firmas izvēles ierobežojumi

(1) Firmā nedrīkst ietvert maldinošas ziņas par komerciesiskajā apgrozībā svarīgiem apstākļiem, it īpaši par komersanta vai komercdarbības veidu vai arī par komercdarbības apjomu.

(2) Firma nedrīkst būt pretrunā ar labiem tikumiem.

(3) Firmā nedrīkst ietvert vārdus "Latvijas Republika" un to tulkojumu svešvalodā.

(4) Ja firmā ietverts administratīvās teritorijas vai apdzīvotās vietas nosaukums, firma nedrīkst sakrist ar attiecīgās administratīvās teritorijas vai apdzīvotās vietas nosaukumu, izņemot viensētu nosaukumus.

(5) Firmā nedrīkst ietvert valsts vai pašvaldību institūciju (iestāžu) nosaukumus, kā arī vārdu "valsts" vai "pašvaldība".

(6) Preču zīmju vai to daļu izmantošanu firmā regulē preču zīmes regulējošie normatīvie akti.

(7) Firmas rakstībā lietojami vienīgi latviešu vai latīņu alfabēta burti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

30.pants. Personvārdu ietveršana firmā un firmas izmantošanas turpināšana

(1) Individuālā komersanta firmā var ietvert komersanta vārdu vai uzvārdu. Ja notiek individuālā komersanta vārda vai uzvārda maiņa, viņš var arī turpmāk izmantot līdzšinējo firmu.

(2) Pilnsabiedrības firmā nedrīkst ietvert tās personas vārdu, uzvārdu vai nosaukumu, kura nav tās biedrs. Komandītsabiedrības firmā nedrīkst ietvert tās personas vārdu, uzvārdu vai nosaukumu, kura nav tās komplementārs. Ja notiek tā personiski atbildīgā biedra vārda vai uzvārda (nosaukuma) maiņa, kura vārds vai uzvārds (nosaukums) ietverts personālsabiedrības firmā, personālsabiedrība var arī turpmāk izmantot līdzšinējo firmu.

(3) Ja pastāvošā personālsabiedrībā iestājas jauns personiski atbildīgs biedrs vai kāds no personiski atbildīgiem biedriem izstājas no tās, personālsabiedrība var arī turpmāk izmantot līdzšinējo firmu. Ja no personālsabiedrības izstājas biedrs, kura vārds, uzvārds (nosaukums) ietverts firmā, līdzšinējās firmas izmantošanas turpināšanai nepieciešama šā biedra, bet viņa nāves gadījumā — mantinieku rakstveida piekrišana.

(4) Iegūstot jau pastāvošu uzņēmumu, ieguvējs var arī turpmāk izmantot līdzšinējo firmu, kurā ietverts uzņēmuma līdzšinējā īpašnieka vārds vai uzvārds, ja uzņēmuma līdzšinējais īpašnieks vai — īpašnieka nāves gadījumā — viņa mantinieki rakstveidā piekrīt firmas izmantošanas turpināšanai.

(5) Šā panta ceturtās daļas noteikumi attiecīgi piemērojami gadījumā, kad uzņēmums tiek iegūts uz lietojuma tiesību, nomas līguma vai tamlīdzīgu tiesisku attiecību pamata.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

31.pants. Firmas atsavināšana

Firmu var atsavināt vienīgi kopā ar attiecīgo uzņēmumu.

32.pants. Filiāles firma

Komersanta filiālei var būt sava firma, kurā ietver komersanta firmu, filiāles nosaukumu vai norādi uz tās atrašanās vietu un vārdu "filiāle".

33.pants. Firmas aizsardzība

Komersants, kura tiesības ir aizskartas, prettiesīgi izmantojot viņa firmu, var prasīt no aizskārēja, lai tas izbeidz izmantot firmu, kā arī lai atlīdzina komersantam ar firmas prettiesīgu izmantošanu nodarītos zaudējumus.

V SADAĻA

PROKŪRA UN PARASTĀ KOMERCPILNVARA

34.pants. Prokūra

(1) Prokūra ir komercpilnvara, kas piešķir prokūristam tiesības komersanta vārdā slēgt darījumus un veikt citas ar jebkuru komercdarbību saistītas tiesiskās darbības, ieskaitot visas procesuālās darbības tiesvedības gaitā (prasības celšana, izlīgums, tiesas nolēmumu pārsūdzēšana u.tml.).

(2) Nekustamu īpašumu atsavināt, ieķīlāt vai apgrūtināt ar lietu tiesībām prokūrists var tikai tad, ja viņam šādas tiesības ir īpaši piešķirtas.

(3) Kapitālsabiedrības statūtos var noteikt, ka prokūrists pārstāv kapitālsabiedrību kopā ar vienu vai vairākiem valdes locekļiem. Personālsabiedrības līgumā var noteikt, ka prokūrists pārstāv personālsabiedrību kopā ar vienu vai vairākiem personālsabiedrības biedriem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

35.pants. Prokūras izdošana

(1) Prokūru var izdot tikai komersants vai viņa likumiskais pārstāvis, turklāt ar noteiktu gribas izteikumu.

(2) Prokūru var izdot vienlaicīgi vairākām personām. Uz šādas prokūras (kopprokūra) pamata kopprokūristiem ir tiesības pārstāvēt komersantu tikai kopīgi.

(3) Prokūristam nav tiesību nodot prokūru citai personai.

36.pants. Prokūras apjoma ierobežojumi

(1) Prokūras apjoma ierobežojumi nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

(2) Šā panta pirmās daļas noteikumi it īpaši attiecas uz tādiem prokūras apjoma ierobežojumiem, atbilstoši kuriem prokūra izmantojama vienīgi:

1) attiecībā uz noteiktiem darījumiem, noteikta veida darījumiem vai to apjomu;

2) pastāvot zināmiem apstākļiem;

3) noteiktu laiku vai noteiktā apvidū.

(3) Prokūras apjoma ierobežojums attiecībā uz vienu no vairākām komersanta uzņēmuma filiālēm (filiāles prokūra) ir spēkā attiecībā uz trešajām personām tikai tad, ja šīm filiālēm ir atšķirīgas komercreģistrā ierakstītas firmas.

37.pants. Prokūrista paraksts

Prokūrists parakstās, komersanta firmai pievienojot savu parakstu un norādi uz prokūras esamību (prokūrists, p.p., per procura).

38.pants. Pieteikums prokūras izdošanas, prokūrista pārstāvības tiesību izmaiņu un prokūras izbeigšanās ierakstīšanai komercreģistrā

(1) Prokūras izdošanu komersants piesaka ierakstīšanai komercreģistrā, norādot prokūrista vārdu, uzvārdu un personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi).

(2) Ja izdota kopprokūra vai ja prokūrā prokūristam ir piešķirtas tiesības nekustamu īpašumu atsavināt, ieķīlāt vai apgrūtināt ar lietu tiesībām, komersants to īpaši norāda pieteikumā par prokūras ierakstīšanu komercreģistrā.

(3) Izmaiņas prokūrista pārstāvības tiesībās un prokūras izbeigšanos komersants piesaka ierakstīšanai komercreģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

39.pants. Prokūras izbeigšanās

(1) Komersantam ir tiesības jebkurā laikā vienpusēji atsaukt prokūru neatkarīgi no tās tiesiskās attiecības, uz kuras pamata prokūra izdota. Prokūras atsaukšana neietekmē prokūrista tiesības saņemt nolīgto atlīdzību.

(2) Pēc individuālā komersanta nāves prokūra paliek spēkā.

(3) Prokūra izbeidzas ar prokūrista nāvi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

40.pants. Parastā komercpilnvara

(1) Ja komersants, neizdodot prokūru, pilnvaro kādu citu personu viņa vārdā veikt komercdarbību, slēgt ar komersanta veikto komercdarbību saistītus noteikta veida darījumus vai arī slēgt ar komersanta veikto komercdarbību saistītus atsevišķus darījumus, tāda pilnvara (parastā komercpilnvara) attiecas uz visām tiesiskajām darbībām, kas parasti ir vērstas uz šādas komercdarbības veikšanu vai šādu darījumu slēgšanu.

(2) Komercpilnvarnieks var nekustamu īpašumu atsavināt, ieķīlāt vai apgrūtināt ar lietu tiesībām, uzņemties vekseļu saistības, ņemt aizdevumus vai pārstāvēt komersantu tiesā tikai tad, ja viņam šādas tiesības ir īpaši piešķirtas.

(3) Jebkuri citi komercpilnvarniekam piešķirtā pilnvarojuma ierobežojumi ir spēkā attiecībā uz trešo personu tikai tad, ja tā ir zinājusi vai tai vajadzēja zināt par šādiem ierobežojumiem.

41.pants. Pārstāvis, kurš pilnvarots noslēgt darījumus

(1) Šā likuma 40.panta noteikumi piemērojami arī tiem komercpilnvarniekiem, kuri ir komercaģenti vai kuriem kā komersanta darbiniekiem uzticēts slēgt darījumus principāla vārdā ārpus viņa uzņēmuma.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajiem komercpilnvarniekiem izdotā pilnvara nedod viņiem tiesības grozīt noslēgtos darījumus.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētie komercpilnvarnieki:

1) var saņemt maksājumus, ja viņi tam ir pilnvaroti;

2) uzskatāmi par pilnvarotiem pieņemt paziņojumus par preces trūkumiem, par preces piegādi un citus līdzīgus paziņojumus, ar kuru palīdzību trešā persona izlieto vai patur savas tiesības sakarā ar saistību nepienācīgu izpildi, kā arī izlietot principālam piederošās tiesības uz pierādījumu nodrošināšanu.

42.pants. Komersanta darbinieki preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas vietā

Komersanta darbinieki, kas nodarbināti preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas vietā, uzskatāmi par pilnvarotiem tādai preču pārdošanai vai pakalpojumu sniegšanai un citu ar to saistīto tiesisko darbību veikšanai, kādas parasti tiek veiktas šādā vietā.

43.pants. Komercpilnvarnieka paraksts

Komercpilnvarnieks parakstās, pievienojot komersanta firmai papildinājumu, kas norāda uz pilnvarojumu. Komercpilnvarnieks nedrīkst savam parakstam pievienot papildinājumus, kas varētu radīt maldīgu priekšstatu par prokūras esamību.

44.pants. Komercpilnvarojuma tālāknodešana

Komercpilnvarnieks var sev piešķirto pilnvarojumu nodot tālāk citai personai tikai tad, ja viņam ir noteikti piešķirtas šādas tiesības.

VI SADAĻA

KOMERCAĢENTS

45.pants. Komercaģenta jēdziens

Komercaģents ir komersants, kas pilnvarots citas personas (principāla) vārdā un labā pastāvīgi slēgt darījumus ar trešajām personām vai arī sagatavot to noslēgšanu.

46.pants. Komercaģenta līguma forma

Komercaģenta līgums slēdzams rakstveidā.

47.pants. Komercaģenta pienākumi

(1) Komercaģents, ievērojot principāla intereses, gādā par darījumu noslēgšanu vai to noslēgšanas sagatavošanu.

(2) Komercaģents nodod principālam visas nepieciešamās ziņas un dokumentus. Komercaģentam it īpaši ir pienākums nekavējoties paziņot principālam par katru darījuma noslēgšanu vai tā noslēgšanas sagatavošanu.

(3) Komercaģents veic savus pienākumus ar krietna komersanta rūpību, pakļaujoties saprātīgiem principāla norādījumiem.

(4) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta noteikumiem, nav spēkā.

48.pants. Principāla pienākumi

(1) Principāls nodod komercaģentam dokumentus (paraugus, zīmējumus, cenrāžus, reklāmas prospektus, darījumu noteikumus u.c.), kas nepieciešami viņa pienākumu veikšanai.

(2) Principālam it īpaši ir pienākums nekavējoties paziņot komercaģentam par:

1) savu piekrišanu darījumam, kura noslēgšanu sagatavojis komercaģents, vai par atteikšanos no šāda darījuma noslēgšanas;

2) tāda darījuma neizpildīšanu, kuru noslēdzis vai kura noslēgšanu sagatavojis komercaģents;

3) darījumu apjoma būtisku samazināšanos, ja principāls paredz šādu samazināšanos salīdzinājumā ar to apjomu, uz kādu komercaģents parasti varētu paļauties.

(3) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta noteikumiem, nav spēkā.

49.pants. Komercaģenta atlīdzība

(1) Ja atlīdzība nav nolīgta, komercaģentam ir tiesības uz tādu atlīdzību, kādu attiecīgajā apvidū parasti maksā par tādu pašu vai līdzīgu darījumu noslēgšanu vai to noslēgšanas sagatavošanu. Ja šādas mērauklas nav, komercaģentam ir tiesības uz

saprātīgu atlīdzību, kas nosakāma, ņemot vērā visus ar attiecīgo darījumu saistītos apstākļus.

(2) Komercaģentam izmaksājamā atlīdzība vai tās daļa, kas atbilstoši darījumu skaitam vai vērtībai svārstās, ir provīzija.

(3) Attiecībā uz komercaģenta atlīdzību šā likuma 50. — 52.panta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl atlīdzība pilnībā vai daļēji tiek maksāta provīzijas veidā.

50.pants. Komercaģenta tiesības uz provīziju

(1) Komercaģentam ir tiesības uz provīziju par darījumu, kas noslēgts komercaģenta līguma spēkā esamības laikā, ja šis darījums noslēgts viņa darbības rezultātā vai arī ar personu, kuru komercaģents pirms tam piesaistījis kā klientu tāda paša veida darījumiem.

(2) Ja komercaģentam ir uzticēts darboties noteiktā apvidū vai ar noteiktu klientu loku, viņam ir tiesības uz provīziju arī par tādu darījumu, kas komercaģenta līguma spēkā esamības laikā bez viņa līdzdalības noslēgts ar klientu, kurš pieder pie šā apvidus vai klientu loka.

(3) Par darījumu, kas noslēgts pēc komercaģenta līguma izbeigšanās, komercaģentam ir tiesības uz provīziju tikai tad, ja:

1) darījums noslēgts, galvenokārt pateicoties darbībai, ko viņš veicis komercaģenta līguma spēkā esamības laikā, un šis darījums noslēgts saprātīgā laika posmā pēc komercaģenta līguma izbeigšanās;

2) pirms komercaģenta līguma izbeigšanās komercaģents vai principāls saņēmis priekšlikumu no trešās personas par tāda darījuma noslēgšanu, par kuru komercaģentam ir tiesības uz provīziju saskaņā ar šā panta pirmās vai otrās daļas noteikumiem.

(4) Komercaģentam nav tiesību uz provīziju saskaņā ar šā panta pirmās vai otrās daļas noteikumiem, ja tā saskaņā ar šā panta trešās daļas noteikumiem pienākas

iepriekšējam komercaģentam, izņemot gadījumu, kad īpaši apstākļi attaisno provīzijas taisnīgu sadalīšanu starp abiem šiem komercaģentiem.

51.pants. Provīzijas samaksas termiņa iestāšanās

(1) Komercaģentam ir tiesības uz provīziju, līdzko un ciktāl principāls ir izpildījis darījumu. Puses var vienoties arī par citādiem noteikumiem, taču ar brīdi, kad principāls ir izpildījis darījumu, komercaģentam ir tiesības uz atbilstošu avansu, kas izmaksājams ne vēlāk kā līdz nākamā mēneša pēdējai dienai. Neatkarīgi no šādas vienošanās komercaģentam ir tiesības uz provīziju, līdzko un ciktāl trešā persona ir izpildījusi darījumu.

(2) Ja principāls ir izpildījis darījumu, bet ir skaidrs, ka trešā persona darījumu neizpildīs, komercaģenta tiesības uz provīziju izbeidzas. Šādā gadījumā komercaģentam ir pienākums atdot jau saņemtās summas.

(3) Komercaģentam ir tiesības uz provīziju arī tad, ja ir skaidrs, ka principāls nav pilnībā vai daļēji izpildījis darījumu vai arī darījumu nav izpildījis tā, kā tas ticis noslēgts. Komercaģenta tiesības uz provīziju darījuma neizpildes gadījumā izbeidzas vienīgi tad, ja un ciktāl šādas neizpildes cēlonis ir no principāla neatkarīgi apstākļi.

(4) Provīzija izmaksājama ne vēlāk kā tā mēneša pēdējā dienā, kurā saskaņā ar šā likuma 52.panta pirmās daļas noteikumiem principālam ir pienākums aprēķināt komercaģentam pienākošos provīziju.

(5) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta otrās daļas pirmajam teikumam, kā arī trešās un ceturtās daļas noteikumiem, ja tā pasliktina komercaģenta stāvokli, nav spēkā.

52.pants. Provīzijas aprēķins

(1) Principālam ir pienākums ik mēnesi aprēķināt komercaģentam pienākošos provīziju. Aprēķina periodu var pagarināt ne ilgāk kā līdz trim mēnešiem. Aprēķins veicams nekavējoties, bet ne vēlāk kā mēneša laikā pēc aprēķina perioda beigām.

(2) Komercaģents, saņemot aprēķinu, var prasīt grāmatvedības izrakstu par visiem darījumiem, par kuriem viņam ir tiesības uz provīziju. Komercaģentam ir tiesības arī prasīt ziņas, kurām ir būtiska nozīme attiecībā uz tiesībām saņemt provīziju, tās

samaksas termiņa iestāšanos un provīzijas aprēķinu.

(3) Ja komercaģentam ir atteikts izsniegt grāmatvedības izrakstu vai arī ja radušās pamatotas šaubas par aprēķina vai grāmatvedības izraksta pareizību vai pilnību, viņš var prasīt, lai principāls pēc savas izvēles vai nu pašam komercaģentam, vai viņa izraudzītam zvērinātam revidentam ļauj iepazīties ar grāmatvedības un citiem dokumentiem, ciktāl tas ir nepieciešams, lai noskaidrotu aprēķina vai grāmatvedības izraksta pareizību vai pilnību.

(4) Vienošanās, kas atceļ vai ierobežo šajā pantā minētās komercaģenta tiesības, nav spēkā.

53.pants. Delkrēdere

(1) Komercaģentam, kurš uzņemas galvot par trešās personas (otras darījuma puses) saistības izpildi, ir tiesības uz īpašu atlīdzību (delkrēderi). Vienošanās, kas atceļ šīs tiesības uz turpmāku laiku, nav spēkā.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais galvojums var attiekties vienīgi uz noteiktu darījumu vai arī uz tādiem darījumiem ar noteiktām trešajām personām, kurus komercaģents ir noslēdzis vai kuru noslēgšanu viņš sagatavojis. Galvojuma līgums slēdzams rakstveidā.

(3) Komercaģenta tiesības uz delkrēderi rodas ar attiecīgā darījuma noslēgšanas brīdi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

54.pants. Izdevumu atlīdzināšana

Komercaģents var prasīt ar savu komercdarbību saistīto izdevumu atlīdzināšanu vienīgi tad, ja tas parasti ir pieņemts komerciesiskajā apgrozībā.

55.pants. Noilgums

No komercaģenta līguma izrietošie prasījumi noilgst četru gadu laikā, skaitot no tā kalendāra gada beigām, kurā tie radušies.

56.pants. Aizturējuma tiesības

(1) Vienošanās, ar kuru komerčaģents uz turpmāku laiku atsakās no likumiskām aizturējuma tiesībām, nav spēkā.

(2) Pēc komerčaģenta līguma izbeigšanās komerčaģents var aizturēt viņa rīcībā nodotos dokumentus vienīgi attiecībā uz viņam izmaksājamo provīziju (atlīdzību) vai ar savu komerčdarbību saistīto izdevumu atlīdzību.

57.pants. Komerčaģenta līguma uzteikums

(1) Ja komerčaģenta līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku, katra līguma puse var uzteikt komerčaģenta līgumu, ievērojot šādus uzteikuma termiņus:

- 1) viens mēnesis, ja komerčaģenta līgums tiek uzteikts pirmajā tā spēkā esamības gadā;
- 2) divi mēneši, ja komerčaģenta līgums tiek uzteikts otrajā tā spēkā esamības gadā;
- 3) trīs mēneši, ja komerčaģenta līgums tiek uzteikts trešajā tā spēkā esamības gadā;
- 4) četri mēneši, ja komerčaģenta līgums tiek uzteikts ceturtajā un turpmākajos tā spēkā esamības gados.

(2) Vienošanās par īsākiem uzteikuma termiņiem nav spēkā. Ja nolīgti garāki uzteikuma termiņi, principālam noteiktais uzteikuma termiņš nevar būt īsāks par komerčaģentam noteikto uzteikuma termiņu.

(3) Ja nav nolīgts citādi, komerčaģenta līgums tiek uzteikts kalendāra mēneša beigās.

(4) Uz noteiktu laiku noslēgts komerčaģenta līgums, kas pēc nolīgtā laika izbeigšanās tiek abpusēji turpināts, uzskatāms par noslēgtu uz nenoteiktu laiku. Nosakot uzteikuma termiņa ilgumu saskaņā ar šā panta pirmo un otro daļu, ņemams vērā kopējais līgumisko attiecību ilgums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

58.pants. Tūlītējs uzteikums

(1) Abas puses var katrā laikā uzteikt komercaģenta līgumu, neievērojot noteikto uzteikuma termiņu, ja tām ir svarīgs iemesls. Vienošanās, kas atceļ vai ierobežo šādas uzteikuma tiesības, nav spēkā.

(2) Ja komercaģenta līguma tūlītēju uzteikumu izraisījusi tāda rīcība, par kuru atbild otra puse, tai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kas radušies sakarā ar līguma izbeigšanu.

59.pants. Tiesības uz izlīdzinājumu vai zaudējumu atlīdzību

(1) Komercaģents pēc komercaģenta līguma izbeigšanās var prasīt no principāla atbilstošu izlīdzinājumu, ja un ciktāl:

1) principāls arī pēc komercaģenta līguma izbeigšanās gūst būtisku labumu no darījuma attiecībām ar jauniem klientiem, kurus piesaistījis komercaģents;

2) komercaģents sakarā ar komercaģenta līguma izbeigšanos zaudē tiesības uz provīziju vai atlīdzību, kāda viņam būtu par jau noslēgtiem vai nākotnē noslēdzamiem darījumiem ar viņa piesaistītajiem klientiem, ja komercaģenta līguma attiecības tiktu turpinātas;

3) izlīdzinājuma samaksa, ņemot vērā visus apstākļus, ir pēc taisnības no principāla sagaidāma.

(2) Ar jauna klienta piesaistīšanu šā panta pirmās daļas 1. un 2.punkta izpratnē saprotams arī tāds darījuma attiecību apjoma būtisks pieaugums ar principāla esošajiem klientiem, kas saimnieciskajā ziņā atbilst jauna klienta piesaistīšanai.

(3) Izlīdzinājuma apmērs nevar būt lielāks par gada vidējo provīziju vai citādu gada vidējo atlīdzību, kas aprēķināma par pēdējiem pieciem komercaģenta darbības gadiem. Ja komercaģenta līguma attiecības pastāvējušas īsāku laika posmu, gada vidējā provīzija vai citāda vidējā atlīdzība aprēķināma par šo īsāko laika posmu.

(3¹) Komercaģentam ir tiesības uz atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies komercaģenta līguma izbeigšanās dēļ, it īpaši uz atlīdzību par neatpelnītajiem izdevumiem un ieguldījumiem, kurus komercaģents, pildot komercaģenta līgumu, ir

taisījis pēc principāla ierosinājuma.

(4) Komercaģentam nav tiesību prasīt izlīdzinājumu vai zaudējumu atlīdzību, ja:

1) viņš uzteicis komercaģenta līgumu, izņemot gadījumu, kad principāla rīcība ir devusi pamatotu iemeslu uzteikumam vai arī komercaģents nevar turpināt savu darbību vecuma vai slimības dēļ;

2) principāls uzteicis komercaģenta līgumu tāda svarīga iemesla dēļ, kura pamatā bijusi komercaģenta vainojama rīcība;

3) uz principāla un komercaģenta vienošanās pamata komercaģenta līguma attiecībās komercaģenta vietā iestājas trešā persona. Šādu vienošanos nevar noslēgt pirms komercaģenta līguma izbeigšanās.

(5) Puses pirms komercaģenta līguma izbeigšanās nevar vienoties par atteikšanos no šajā pantā noteiktajām tiesībām prasīt izlīdzinājumu vai zaudējumu atlīdzību. Izlīdzinājuma vai zaudējumu atlīdzības prasījums noilst viena gada laikā pēc komercaģenta līguma izbeigšanās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

60.pants. Komercaģenta pienākums glabāt komercnoslēpumu

Komercaģentam arī pēc komercaģenta līguma izbeigšanās aizliegts izmantot vai izpaust trešajām personām komercnoslēpumus, kas viņam uzticēti vai kļuvuši zināmi sakarā ar viņa darbību principāla labā.

61.pants. Konkurences ierobežojums

(1) Vienošanās, ar kuru tiek ierobežota komercaģenta profesionālā darbība pēc komercaģenta līguma izbeigšanās (konkurences ierobežojums), slēdzama rakstveidā.

(2) Konkurences ierobežojums var attiekties tikai uz komercaģentam uzticēto apvidu vai klientu loku un aprobežoties ar to darbības jomu, kurā viņš gādājis par darījumu noslēgšanu vai to noslēgšanas sagatavošanu. Konkurences ierobežojuma termiņš nevar būt garāks par diviem gadiem pēc komercaģenta līguma izbeigšanās.

(3) Principālam ir pienākums maksāt komercaģentam atbilstošu atlīdzību par konkurences ierobežojuma laiku.

(4) Pirms komercaģenta līguma izbeigšanās principāls var jebkurā laikā rakstveidā atteikties no konkurences ierobežojuma. Šajā gadījumā principāla pienākums maksāt šā panta trešajā daļā minēto atlīdzību izbeidzas pēc sešiem mēnešiem no atteikuma paziņošanas brīža. Ja principāls uzteic komercaģenta līgumu tāda svarīga iemesla dēļ, kura pamatā bijusi komercaģenta vainojama rīcība, komercaģents zaudē tiesības saņemt atlīdzību.

(5) Ja komercaģents uzteic komercaģenta līgumu tāda svarīga iemesla dēļ, kura pamatā bijusi principāla vainojama rīcība, komercaģents var rakstveidā atteikties no konkurences ierobežojuma viena mēneša laikā pēc komercaģenta līguma uzteikuma.

(6) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta noteikumiem, ja tā pasliktina komercaģenta stāvokli, nav spēkā.

62.pants. Komercaģenta pilnvarojuma robežas

(1) Šā likuma 41.panta noteikumi piemērojami arī tādām komercaģentam, kuru noslēgt darījumus pilnvarojis principāls, kas nav komersants.

(2) Komercaģents arī tad, ja viņš nav pilnvarots noslēgt darījumus, uzskatāms par pilnvarotu pieņemt paziņojumus par preces trūkumiem, par preces piegādi un citus līdzīgus paziņojumus, ar kuru palīdzību trešā persona izlieto vai patur savas tiesības sakarā ar saistības nepienācīgu izpildījumu, kā arī izlietot principālam piederošās tiesības uz pierādījumu nodrošināšanu.

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto komercaģenta tiesību ierobežojumi ir spēkā attiecībā uz trešo personu tikai tad, ja tā zināja vai tai bija jāzina par šādiem ierobežojumiem.

63.pants. Pilnvarojuma trūkums

(1) Ja komercaģents, kurš pilnvarots vienīgi sagatavot darījuma noslēgšanu, noslēdz darījumu principāla vārdā un trešā persona nezina, ka komercaģents nav tam pilnvarots, uzskatāms, ka principāls darījumu ir apstiprinājis, ja principāls pēc tam,

kad komercaģents vai trešā persona viņam paziņojusi par darījuma noslēgšanu un tā saturu, nav nekavējoties noraidījis šo darījumu.

(2) Šā panta pirmās daļas noteikumi attiecas arī uz gadījumu, kad komercaģents, kurš pilnvarots slēgt darījumus, noslēdz principāla vārdā tādu darījumu, kādu viņš nav pilnvarots slēgt.

VII SADAĻA

MĀKLERIS

64.pants. Māklera jēdziens

(1) Māklers ir komersants, kurš nodarbojas ar starpniecību darījumu noslēgšanā citu personu labā, nebūdams pastāvīgi saistīts ar šīm personām līgumiskās attiecībās.

(2) Šīs nodaļas noteikumi nav piemērojami personām, kas veic biržas darījumus.

65.pants. Darījuma akta galīgais teksts

(1) Māklerim ir pienākums pēc darījuma noslēgšanas nekavējoties iesniegt katrai darījuma pusei māklera apliecinātu darījuma akta galīgo tekstu, kurā norādāmas darījuma puses, darījuma priekšmets un darījuma noteikumi, ja vien darījuma puses mākleri nav atbrīvojušas no šā pienākuma.

(2) Darījumos, kuri nav izpildāmi nekavējoties, darījuma akta galīgais teksts iesniedzams darījuma pusēm parakstīšanai un katrai no darījuma pusēm iesniedzams otras puses parakstīts darījuma akts.

(3) Ja darījuma viena puse atsakās pieņemt vai parakstīt darījuma akta galīgo tekstu, māklerim ir pienākums par to nekavējoties paziņot otrai pusei.

66.pants. Atrunātais uzdevums

(1) Ja darījuma viena puse pieņem darījuma akta galīgo tekstu, atbilstoši kuram māklers patur tiesības vēlāk norādīt darījuma otru pusi, tā ir saistīta darījuma attiecībās ar māklera vēlāk norādīto darījuma otru pusi, ja vien pret to nav izvirzāmi pamatoti iebildumi.

(2) Māklerim ir pienākums norādīt darījuma otru pusi viņam noteiktajā termiņā, bet,

ja tāds nav noteikts, — apstākļiem atbilstošā termiņā.

(3) Ja mākleris šā panta otrajā daļā noteiktajā termiņā nenorāda darījuma otru pusi vai arī pret darījuma otru pusi var izvirzīt pamatotus iebildumus, darījuma pirmajai pusei ir tiesības prasīt, lai mākleris izpilda darījumu. Šādas tiesības zūd, ja pēc māklera pieprasījuma darījuma pirmā puse nekavējoties nepaziņo par to, vai tā prasīs, lai mākleris izpilda darījumu.

67.pants. Paraugu uzglabāšana

(1) Ja prece ar māklera starpniecību tiek pārdota pēc parauga, kas nodots māklerim, viņam ir pienākums šo paraugu uzglabāt tik ilgi, līdz prece tiek pieņemta bez iebildumiem par tās īpašībām vai arī darījums tiek nokārtots citādā veidā. Paraugu apzīmē ar attiecīgu zīmi.

(2) Māklerim nav pienākuma uzglabāt paraugu, ja paražas, ņemot vērā attiecīgās preces veidu, vai darījuma puses viņu atbrīvo no šā pienākuma.

68.pants. Izpildījuma saņemšana

Mākleris nav uzskatāms par pilnvarotu saņemt maksājumus vai jebkādu citādu ar viņa starpniecību noslēgtā darījumā noteiktu izpildījumu.

69.pants. Māklera atbildība

Mākleris atbild katrai no darījuma pusēm par zaudējumiem, kas radušies viņa vainas dēļ.

70.pants. Māklera atlīdzība

(1) Tiesības uz māklera atlīdzību rodas ar darījuma noslēgšanas brīdi.

(2) Ja darījuma puses nav vienojušās, kurai no tām ir pienākums maksāt māklera atlīdzību, tās šo atlīdzību maksā vienādās daļās.

71.pants. Izdevumu atlīdzināšana

Mākleris var prasīt viņam radušos izdevumu atlīdzināšanu vienīgi tad, ja šādas tiesības ir noteikti pielīgtas.

72.pants. Darījumu žurnāls

(1) Māklerim ir pienākums vest darījumu žurnālu un katru dienu tajā ierakstīt visus noslēgtos darījumus, norādot šā likuma 65.panta pirmajā daļā minētās ziņas.

Māklēris izdara ierakstus hronoloģiskā secībā un katru dienu tos paraksta.

(2) Ierakstiem darījumu žurnālā jābūt pilnīgiem, precīziem, savlaicīgi izdarītiem, saprotamiem un sistemātiski sakārtotiem.

(3) Ja ieraksti darījumu žurnālā tiek laboti, jābūt redzamam to sākotnējam saturam un katram labojumam jābūt īpaši norādītam un apstiprinātam ar parakstu.

Labojumus nedrīkst izdarīt tādā veidā, ka nav saprotams, kad un kāpēc tie izdarīti.

(4) Darījumu žurnālu var vest elektroniskā veidā, ja šāda darījumu uzskaites kārtība atbilst pienācīgi veiktas grāmatvedības uzskaites noteikumiem un šā panta pirmās, otrās un trešās daļas noteikumiem. Šādā gadījumā jānodrošina datu attēls trešajai personai salasāmā veidā un, ja nepieciešams, to izraksts.

(5) Darījumu žurnāls uzglabājams māklēra arhīvā piecus gadus pēc tā kalendāra gada beigām, kurā izdarīts pēdējais ieraksts. Šie noteikumi attiecīgi piemērojami, ja darījumu žurnāls tiek vests elektroniskā veidā.

73.pants. Izraksti no darījumu žurnāla

(1) Māklerim ir pienākums jebkurā laikā pēc ikvienas darījuma puses pieprasījuma izsniegt ar viņa parakstu apliecinātus izrakstus no darījumu žurnāla, kuros norādītas visas darījumu žurnālā ierakstītās ziņas par darījumu, kas šīs personas labā noslēgts ar māklēra starpniecību.

(2) Tiesa var pieprasīt darījumu žurnāla uzrādīšanu.

B DAĻA

KOMERSANTI

VIII SADAĻA

INDIVIDUĀLAIS KOMERSANTS

74.pants. Individuālais komersants

Individuālais komersants ir fiziskā persona, kura kā komersants ierakstīta komercreģistrā.

75.pants. Individuālā komersanta reģistrācija

(1) Fiziskajai personai, kas veic saimniecisko darbību, ir pienākums pieteikt sevi ierakstīšanai komercreģistrā kā individuālo komersantu, ja gada apgrozījums no veiktās saimnieciskās darbības pārsniedz 200 000 latu vai tās veiktā saimnieciskā darbība atbilst komercaģenta darbībai (šā likuma 45.pants) vai māklera darbībai (šā likuma 64.panta pirmā daļa), vai arī tās veiktā saimnieciskā darbība atbilst šādām pazīmēm:

- 1) gada apgrozījums no šīs darbības pārsniedz 20 000 latu;
- 2) tā savas saimnieciskās darbības veikšanai vienlaikus nodarbina vairāk nekā piecus darbiniekus.

(2) Fiziskā persona var pieteikt sevi ierakstīšanai komercreģistrā kā komersantu arī tad, ja nepastāv šā panta pirmajā daļā minētie apstākļi.

(3) Pamats individuālā komersanta ierakstīšanai komercreģistrā ir fiziskās personas pieteikums komercreģistra iestādei. Pieteikumā norāda:

1) individuālā komersanta vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu;

2) individuālā komersanta firmu;

3) individuālā komersanta juridisko adresi;

4) *(izslēgts ar 16.03.2006. likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 16.03.2006., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

76.pants. Individuālā komersanta tiesības izmantot firmu un atbildība

(1) Individuālais komersants, izmantojot savu firmu, var slēgt darījumus, kas saistīti

ar komercdarbību, kā arī būt prasītājs un atbildētājs tiesā.

(2) Individuālais komersants par savām saistībām atbild ar visu savu mantu.

(3) Prasījumi pret individuālo komersantu, kuri izriet no tā veiktās komercdarbības, noilgst triju gadu laikā pēc tā izslēgšanas no komercreģistra, ja prasījums nav pakļauts īsākam noilguma termiņam.

(4) Ja individuālā komersanta saistību izpildes termiņš vai nosacījums iestājas pēc individuālā komersanta izslēgšanas no komercreģistra, kreditora prasījuma noilguma termiņš sākas ar saistību izpildes termiņa vai nosacījuma iestāšanās brīdi.

IX SADAĻA

PILNSABIEDRĪBA

1.nodaļa

Vispārīgie noteikumi

77.pants. Pilnsabiedrības jēdziens

(1) Pilnsabiedrība ir personālsabiedrība, kuras mērķis ir komercdarbības veikšana, izmantojot kopīgu firmu, un kurā uz sabiedrības līguma pamata, neierobežojot savu atbildību pret pilnsabiedrības kreditoriem, apvienojušās divas vai vairākas personas (biedri).

(2) Pilnsabiedrībai (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — sabiedrība) piemērojami Civillikuma noteikumi par sabiedrības līgumu, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

78.pants. Pieteikums ierakstīšanai komercreģistrā

(1) Pieteikumā sabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā norāda šā likuma 8.pantā minētās ziņas.

(2) Par sabiedrības juridisko adresi uzskatāma tās vietas adrese, kurā atrodas sabiedrības vadība (sabiedrības sēdeklis). Juridiskās adreses maiņa piesakāma ierakstīšanai komercreģistrā.

(3) Ierakstīšanai komercreģistrā piesakāma sabiedrības firmas maiņa, kā arī jauna biedra iestāšanās sabiedrībā.

(4) Šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minēto pieteikumu ir pienākums parakstīt visiem sabiedrības biedriem.

(5) *(Izslēgta ar 15.04.2010. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

2.nodaļa

Biedru savstarpējās attiecības

79.pants. Sabiedrības līgums

Sabiedrības biedru savstarpējās attiecības apspriežamas atbilstoši sabiedrības līguma noteikumiem. Ja šādu noteikumu nav, piemērojami šā likuma 80. — 88.panta noteikumi.

80.pants. Izdevumu un zaudējumu atlīdzināšana

(1) Ja sabiedrības biedrs, kārtojot sabiedrības lietas, uz sava rēķina sedz nepieciešamos izdevumus vai cieš zaudējumus, kas tieši izriet no sabiedrības lietvedības vai ar to saistītā riska, sabiedrībai ir pienākums atlīdzināt viņam šos izdevumus un zaudējumus.

(2) Atlīdzinot izdevumus un zaudējumus, sabiedrībai ir pienākums maksāt arī likumiskos procentus, kuri aprēķināmi no šā panta pirmajā daļā minēto izdevumu un zaudējumu rašanās brīža.

81.pants. Sabiedrības biedra pienākums maksāt procentus

(1) Ja sabiedrības biedrs noteiktā laikā nav iemaksājis savu naudas ieguldījumu vai iekasēto naudu noteiktā laikā nav nodevis sabiedrības kasē, vai arī patvaļīgi paņēmis naudu no sabiedrības kases, viņam ir pienākums maksāt likumiskos procentus no dienas, kad bija jāiemaksā ieguldījums vai jānodod nauda vai arī kad nauda tika patvaļīgi paņemta.

(2) Procentu samaksa neatbrīvo sabiedrības biedru no pienākuma atlīdzināt zaudējumus.

82.pants. Konkurences aizliegums

(1) Sabiedrības biedrs bez pārējo biedru piekrišanas nedrīkst slēgt darījumus sabiedrības komercdarbības nozarē vai būt personiski atbildīgs biedrs citā personālsabiedrībā, kura veic tādu pašu komercdarbību.

(2) Piekrišana šā panta pirmajā daļā minētajai dalībai citā personālsabiedrībā uzskatāma par dotu, ja, dibinot sabiedrību, pārējiem biedriem ir bijusi zināma šāda dalība citā personālsabiedrībā un viņi pret to nav noteikti iebilduši.

(3) Ja sabiedrības biedrs pārkāpj šā panta pirmās daļas noteikumus, sabiedrībai ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgo darījumu atzīšanu par tādiem, kas noslēgti sabiedrības vārdā, un gūtā ienākuma vai prasījuma tiesību uz to nodošanu sabiedrībai. Par šādas prasības celšanu lemj pārējie sabiedrības biedri.

(4) Šā panta trešajā daļā minētie prasījumi noilgst triju mēnešu laikā no dienas, kad pārējie sabiedrības biedri ir uzzinājuši par konkurences aizlieguma pārkāpumu, bet ne vēlāk kā piecu gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

83.pants. Sabiedrības lietvedība

(1) Visiem sabiedrības biedriem ir tiesības un pienākums piedalīties sabiedrības lietvedībā.

(2) Ja saskaņā ar sabiedrības līgumu lietvedība ir uzticēta vienam sabiedrības biedram vai vairākiem sabiedrības biedriem (lietvežiem), pārējie biedri sabiedrības lietvedībā nepiedalās.

(3) Ja sabiedrības lietvedība uzticēta visiem vai vairākiem biedriem, katram no viņiem ir tiesības rīkoties vienpersoniski. Vienpersoniska rīcība nav pieļaujama, ja cits lietvedis pret to iebilst.

(4) Ja sabiedrības līgumā noteikts, ka biedri, kuriem uzticēta sabiedrības lietvedība, drīkst rīkoties tikai kopīgi, katram darījumam nepieciešama visu lietvežu piekrišana, ja vien nepastāv nokavējuma risks.

84.pants. Lietvedības pilnvarojuma apjoms

(1) Sabiedrības lietvedības pilnvarojuma apjoms ietver jebkuru rīcību, kas saistīta ar

sabiedrības parasti veikto komercdarbību.

(2) Rīcībai, kura pārsniedz sabiedrības parasti veikto komercdarbību, nepieciešama visu sabiedrības biedru piekrišana.

(3) Prokūru var izdot tikai ar visu sabiedrības lietvežu piekrišanu, ja vien nepastāv nokavējuma risks. Prokūru var atsaukt jebkurš sabiedrības lietvedis.

85.pants. Lietvedības pilnvarojuma atņemšana

(1) Sabiedrības biedram lietvedības pilnvarojumu, pamatojoties uz pārējo biedru attiecīgu prasību, var atņemt ar tiesas nolēmumu, ja tam ir svarīgs iemesls.

(2) Par svarīgu iemeslu it īpaši uzskatāms rupjš pārkāpums pienākumu veikšanā, kā arī nespēja pienācīgi veikt sabiedrības lietvedību.

86.pants. Biedru kontroles tiesības

(1) Katrs sabiedrības biedrs jebkurā laikā var pārliecināties par sabiedrības lietu gaitu, ieskatīties sabiedrības grāmatvedības un citos dokumentos, kā arī izgatavot sev pārskatu par sabiedrības mantas stāvokli, bilanci un gada pārskatu.

(2) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta pirmās daļas noteikumiem, nav spēkā.

87.pants. Lēmuma pieņemšana

(1) Lēmuma pieņemšanai nepieciešama visu to sabiedrības biedru piekrišana, kuriem ir tiesības attiecīgo lēmumu pieņemt.

(2) Ja sabiedrības līgums noteic, ka lēmums jāpieņem ar balsu vairākumu, tad šaubu gadījumā vairākumu nosaka pēc sabiedrības biedru skaita.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

88.pants. Peļņa un zaudējumi

(1) Sabiedrības peļņa un zaudējumi tiek noteikti katra pārskata gada beigās, pamatojoties uz sabiedrības gada pārskatu, ko apstiprina sabiedrības biedri.

(2) Sabiedrības peļņa un zaudējumi tiek sadalīti biedriem proporcionāli viņu

ieguldījuma (kapitāla) daļām sabiedrībā. Katram sabiedrības biedram aprēķināto peļņas daļu pievieno viņa ieguldījuma (kapitāla) daļai, turpretī zaudējumu gadījumā viņa ieguldījuma (kapitāla) daļu samazina par aprēķināto zaudējumu daļu.

(3) Ja sabiedrības biedrs līdz peļņas sadalei nav iemaksājis savu ieguldījumu, ko viņam vajadzēja iemaksāt saskaņā ar sabiedrības līgumu, tas kopā ar procentiem tiek ieturēts no biedram pienākošās peļņas daļas.

(4) Sabiedrības biedrs var prasīt savas peļņas daļas izmaksu, ja tas nekaitē sabiedrībai un viņa ieguldījuma (kapitāla) daļa nav samazinājusies.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

3.nodaļa

Sabiedrības biedru attiecības ar trešajām personām

89.pants. Sabiedrības pastāvēšana attiecībā uz trešajām personām

(1) Sabiedrība ir pastāvoša attiecībā uz trešajām personām ar brīdi, kad tā ierakstīta komercreģistrā.

(2) Ja sabiedrība noslēgusi savus darījumus jau pirms tās ierakstīšanas komercreģistrā, sabiedrība uzskatāma par pastāvošu ar darījumu noslēgšanas brīdi.

(3) Vienošanās par to, ka sabiedrība uzskatāma par pastāvošu ar vēlāku brīdi, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

90.pants. Sabiedrības tiesībspēja

(1) Sabiedrība, izmantojot savu firmu, var iegūt tiesības un uzņemties saistības, iegūt īpašuma un citas lietu tiesības, kā arī būt prasītāja un atbildētāja tiesā.

(2) Piedziņu uz sabiedrības mantu var vērst tikai pēc tiesas nolēmuma lietā, kurā atbildētāja ir sabiedrība.

91.pants. Sabiedrības pārstāvība

(1) Katram sabiedrības biedram ir tiesības pārstāvēt sabiedrību attiecībās ar trešajām personām, ja vien ar sabiedrības līgumu viņš nav izslēgts no pārstāvības.

(2) Sabiedrības līgumā var noteikt, ka visi vai vairāki sabiedrības biedri ir tiesīgi pārstāvēt sabiedrību tikai kopīgi (koppārstāvība). Šie biedri no sava vidus var pilnvarot vienu biedru vai vairākus biedrus slēgt noteiktus darījumus vai noteikta veida darījumus. Trešās personas griba uzskatāma par izteiktu attiecībā uz sabiedrību, ja tā izteikta vismaz vienam tās biedram, kas ir tiesīgs pārstāvēt sabiedrību.

(3) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(4) Sabiedrības biedra izslēgšana no pārstāvības, koppārstāvības noteikšana saskaņā ar šā panta otrās un trešās daļas noteikumiem, kā arī jebkuras izmaiņas sabiedrības biedra pārstāvības pilnvarojumā piesakāmas ierakstīšanai komercreģistrā. Šos pieteikumus ir pienākums parakstīt visiem sabiedrības biedriem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

92.pants. Pārstāvības apjoms

(1) Sabiedrības biedru pārstāvība attiecas uz visiem darījumiem un citām tiesiskām darbībām, ieskaitot nekustamu īpašumu atsavināšanu un apgrūtināšanu ar lietu tiesībām, kā arī prokūras izdošanu un atsaukšanu.

(2) Pārstāvības apjoma ierobežojumi nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

(3) Šā panta otrās daļas noteikums it īpaši attiecas uz tādiem pārstāvības apjoma ierobežojumiem, atbilstoši kuriem pārstāvība veicama:

1) attiecībā uz noteiktiem darījumiem vai noteikta veida darījumiem;

2) pastāvēt zināmiem apstākļiem;

3) uz noteiktu laiku vai noteiktā apvidū.

(4) Koppārstāvība, ja tā ierakstīta komercreģistrā, nav uzskatāma par pārstāvības apjoma ierobežojumu.

(5) Pārstāvības apjoma ierobežojums attiecībā uz vienu no vairākām sabiedrības

uzņēmuma filiālēm (filiāles pārstāvība) ir spēkā attiecībā uz trešajām personām tikai tad, ja šīm filiālēm ir atšķirīga komercreģistrā ierakstīta firma.

93.pants. Pārstāvības atņemšana

(1) Sabiedrības biedra pārstāvību, pamatojoties uz pārējo biedru attiecīgu prasību, var atņemt ar tiesas nolēmumu, ja tam ir svarīgs iemesls.

(2) Par svarīgu iemeslu it īpaši uzskatāms rupjš pārkāpums pienākumu izpildē, kā arī nespēja pienācīgi veikt sabiedrības pārstāvību.

94.pants. Sabiedrības biedru personiskā atbildība

(1) Sabiedrības biedri par sabiedrības saistībām atbild kā kopparādnieki personiski ar visu savu mantu.

(2) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta pirmās daļas noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

95.pants. Sabiedrības biedru ierunas

(1) Ja pret sabiedrības biedru celta prasība par sabiedrības saistību izpildi, viņam ir tiesības celt ar viņa personu nesaistītas ierunas tikai tādā apmērā, kādā tās varētu celt sabiedrība.

(2) Sabiedrības biedrs var atteikties apmierināt kreditora prasījumu, kamēr:

1) sabiedrībai ir tiesības apstrīdēt darījumu, kas ir sabiedrības saistības pamatā;

2) kreditors var apmierināt savu prasījumu ar ieskaitu attiecībā uz izpildāmu sabiedrības prasījumu.

(3) Pamatojoties uz likumīgā spēkā stājušos tiesas nolēmumu lietā, kurā atbildētāja ir tikai sabiedrība, nedrīkst vērst piedziņu uz sabiedrības biedra mantu.

96.pants. Jauna sabiedrības biedra atbildība

(1) Sabiedrības biedrs, kas iestājas jau pastāvošā sabiedrībā, atbild līdz ar pārējiem sabiedrības biedriem atbilstoši šā likuma 94. un 95.panta noteikumiem arī par tām

sabiedrības saistībām, kuras radušās pirms viņa iestāšanās sabiedrībā.

(2) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta pirmās daļas noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

4.nodaļa

Sabiedrības izbeigšanās un sabiedrības biedra izstāšanās

97.pants. Sabiedrības izbeigšanās un sabiedrības biedra izstāšanās pamati

(1) Sabiedrība izbeidzas:

- 1) izbeidzoties laikam, uz kādu tā nodibināta;
- 2) ar sabiedrības biedru lēmumu;
- 3) uzsākot bankrota procedūru;
- 4) ar tiesas nolēmumu.

(2) Ja sabiedrības līgumā nav noteikts citādi, sabiedrības biedra izstāšanās pamats ir:

- 1) sabiedrības biedra nāve;
- 2) sabiedrības biedra atzīšana par maksātnespējīgu;
- 3) sabiedrības biedra uzteikums;
- 4) sabiedrības biedra izslēgšana;
- 5) citi sabiedrības līgumā minētie pamati.

98.pants. Sabiedrības izbeigšanās ar tiesas nolēmumu

(1) Uz noteiktu laiku nodibinātu sabiedrību pirms noteiktā laika izbeigšanās, kā arī uz nenoteiktu laiku nodibinātu sabiedrību, pamatojoties uz viena sabiedrības biedra attiecīgu prasību, var izbeigt ar tiesas nolēmumu, ja tam ir svarīgs iemesls.

(2) Svarīgs iemesls it īpaši ir tad, ja cits sabiedrības biedrs ar ļaunu nolūku vai pieļaujot rupju neuzmanību pārkāpj viņam ar sabiedrības līgumu uzliktus būtiskus pienākumus vai šādu pienākumu izpilde kļūst neiespējama.

(3) Vienošanās, kas atceļ vai ierobežo tiesības prasīt sabiedrības izbeigšanu, nav spēkā.

99.pants. Sabiedrības biedra uzteikums

(1) Ja sabiedrība nodibināta uz nenoteiktu laiku, sabiedrības biedram ir tiesības izstāties no sabiedrības, uzsakot sabiedrības līgumu ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms pārskata gada beigām.

(2) Galīgajā norēķinā starp sabiedrību un izstājušos biedru ņemams vērā sabiedrības mantas stāvoklis šā panta pirmajā daļā minētā pārskata gada beigās.

100.pants. Uz nenoteiktu laiku nodibināta sabiedrība

Par sabiedrību, kas nodibināta uz nenoteiktu laiku, šā likuma 98. un 99.panta izpratnē uzskatāma arī tāda sabiedrība, kas:

1) nodibināta uz laiku līdz kāda sabiedrības biedra mūža beigām;

2) izbeidzoties laikam, uz kādu tā nodibināta, klusējot tiek turpināta.

101.pants. Sabiedrības biedra izslēgšana, pamatojoties uz viņa kreditora prasību

Ja sabiedrības biedra kreditoram sešu mēnešu laikā neizdodas apmierināt savu prasījumu, vēršot piedziņu uz sabiedrības biedra mantu, viņam ir tiesības celt tiesā prasību par sabiedrības biedra izslēgšanu no sabiedrības un kreditora prasījuma apmierināšanu no tās summas, kas būtu izmaksājama sabiedrības biedram, ja prasības celšanas brīdī sabiedrība tiktu izbeigta.

102.pants. Sabiedrības biedra izslēgšana, pamatojoties uz pārējo sabiedrības biedru prasību

(1) Gadījumos, kad sabiedrības biedriem atbilstoši šā likuma 98.panta noteikumiem

ir radušās tiesības celt prasību par sabiedrības izbeigšanu, viņi tā vietā var prasīt vainīgā biedra izslēgšanu no sabiedrības.

(2) Galīgajā norēķinā starp sabiedrību un izslēgto biedru ņemams vērā sabiedrības mantas stāvoklis šā panta pirmajā daļā minētās prasības celšanas brīdī.

103.pants. Sabiedrības uzņēmuma pāreja otram sabiedrības biedram

Ja sabiedrībā ir divi biedri un viens no tiem izstājas saskaņā ar šā likuma 99., 101. un 102.panta noteikumiem, sabiedrība izbeidzas bez likvidācijas un sabiedrības uzņēmums pāriet otram sabiedrības biedram, kuram ir pienākums pieteikt sevi ierakstīšanai komercreģistrā kā individuālo komersantu, attiecīgi piesakot sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra.

104.pants. Mantineka iestāšanās sabiedrībā

(1) Sabiedrības biedra nāves gadījumā viņa mantiniekam ir tiesības kļūt par sabiedrības biedru, ja tas noteikts sabiedrības līgumā vai ja tam piekrīt visi sabiedrības biedri.

(2) Ja sabiedrības līgumā noteikts, ka par sabiedrības biedru var kļūt tikai viens no mantiniekiem, bet šī persona vai tās izraudzīšanas veids nav noteikts, sabiedrības biedrs šo personu var iecelt ar testamentu.

(3) Ja ar pārējo sabiedrības biedru piekrišanu mantiniekam vai mantiniekiem tiek piešķirts komandīta statuss, uzskatāms, ka sabiedrība ir pārveidota par komandītsabiedrību, to piesakot ierakstīšanai komercreģistrā. Mantineks iegūst tiesības uz tādu peļņas daļu, kāda bija mirušajam sabiedrības biedram. Sabiedrības līgumā var noteikt mantiniekam pienākošās peļņas daļas samazināšanu, ja mirušā sabiedrības biedra peļņas daļa atbilstoši sabiedrības līgumam bija palielināta, ņemot vērā viņa darbību vai paaugstinātu atbildību.

(4) Ja mantinieks nevēlas vai nevar kļūt par sabiedrības biedru vai arī tam nepiekrīt pārējie sabiedrības biedri, mantiniekam atbilstoši savai daļai mantojumā ir tiesības saņemt to, kas pienāktos mirušajam sabiedrības biedram (mantojuma atstājējam) pie galīgās norēķināšanās, ja sabiedrība tiktu izbeigta mantojuma atklāšanās brīdī.

(5) Mantineks var iesniegt sabiedrībai pieteikumu par iestāšanos sabiedrībā triju

mēnešu laikā pēc mantojuma atklāšanās.

(6) Gadījumā, kad mantinieks, kurš iestājies sabiedrībā, izstājas vai sabiedrība izbeidzas, vai arī gadījumā, kad viņam piešķirts komandīta statuss šā panta piektajā daļā noteiktajā termiņā, mantinieks vispārējā kārtībā atbild par sabiedrības saistībām, kas radušās pirms viņa izstāšanās, sabiedrības izbeigšanās vai komandīta statusa piešķiršanas viņam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

105.pants. Pieteikums sabiedrības izbeigšanās un sabiedrības biedra izstāšanās ierakstīšanai komercreģistrā

(1) Sabiedrības izbeigšanās piesakāma ierakstīšanai komercreģistrā. Šo pieteikumu ir pienākums parakstīt visiem sabiedrības biedriem.

(2) Ja sabiedrība izbeidzas ar bankrota procedūras uzsākšanu, sabiedrības izbeigšanās ierakstāma komercreģistrā uz tiesas nolēmuma pamata.

(3) Pieteikumam par sabiedrības biedra izstāšanās ierakstīšanu komercreģistrā attiecīgi piemērojami šā panta pirmās daļas noteikumi. Sabiedrības biedra izslēgšana no sabiedrības ierakstāma komercreģistrā uz tiesas nolēmuma pamata.

(4) Ja sabiedrības izbeigšanās vai sabiedrības biedra izstāšanās pamats ir sabiedrības biedra nāve, pieteikumu sabiedrības izbeigšanās vai sabiedrības biedra izstāšanās ierakstīšanai komercreģistrā ir pienākums parakstīt pārējiem sabiedrības biedriem.

5.nodaļa

Sabiedrības likvidācija

106.pants. Sabiedrības likvidācijas nepieciešamība

Pēc sabiedrības izbeigšanās notiek sabiedrības likvidācija, izņemot gadījumu, kad sabiedrības līgumā noteikts citāds galīgās norēķināšanās veids vai arī sabiedrība atzīta par maksātnespējīgu.

107.pants. Likvidatoru ierakstīšana komercreģistrā

(1) Likvidatori piesakāmi ierakstīšanai komercreģistrā. Šo pieteikumu ir pienākums parakstīt visiem sabiedrības biedriem. Tāpat ierakstīšanai komercreģistrā piesakāmas

jebkuras izmaiņas likvidatoru sastāvā vai viņu pārstāvības apjomā.

(2) Sabiedrības biedra nāves gadījumā šā panta pirmajā daļā minētos pieteikumus paraksta pārējie sabiedrības biedri.

(3) *(Izslēgta ar 15.04.2010. likumu)*

(4) Komercreģistra iestādei iesniedzama ar drošu elektronisko parakstu parakstīta vai arī notariāli vai komercrēģistra iestādes amatpersonas apliecināta sabiedrības likvidatoru rakstveida piekrišana būt par sabiedrības likvidatoriem. Rakstveida piekrišanā likvidatori norāda tās sabiedrības firmu un reģistrācijas numuru, par kuras likvidatoriem viņi piekrīt kļūt.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

108.pants. Vairāki likvidatori

(1) Ja likvidāciju veic vairāki likvidatori, viņiem ir tiesības veikt ar likvidāciju saistītās darbības tikai kopīgi, ja nav noteikts, ka likvidatori var šīs darbības veikt atsevišķi. Šāds noteikums piesakāms ierakstīšanai komercrēģistrā.

(2) Likvidatori no sava vidus var pilnvarot vienu vai vairākus likvidatorus slēgt noteiktus darījumus vai noteikta veida darījumus. Trešās personas griba uzskatāma par izteiktu attiecībā uz sabiedrību, ja tā izteikta vismaz vienam likvidatoram.

109.pants. Likvidatora pilnvaru ierobežojumu spēkā neesamība

Likvidatora pilnvaru ierobežojumi nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

110.pants. Sabiedrības biedru norādījumi

Likvidatoriem ir pienākums pakļauties tiem norādījumiem, kurus attiecībā uz sabiedrības lietvedību vienbalsīgi pieņēmuši sabiedrības biedri.

111.pants. Likvidatoru paraksts

Likvidatori parakstās, sabiedrības firmai pievienojot savu parakstu un norādi par sabiedrības likvidāciju.

112.pants. Sabiedrības mantas sadale

(1) Pēc parādu nokārtošanas atlikušo sabiedrības mantu likvidatori sadala starp sabiedrības biedriem atbilstoši sabiedrības slēguma bilancē noteiktajām viņu ieguldījuma (kapitāla) daļām.

(2) Nauda, kas nav nepieciešama likvidācijas gaitā, tiek sadalīta starp sabiedrības biedriem nosacīti. Nepieciešamie līdzekļi to saistību segšanai, kuru izpildes termiņš vai nosacījums nav iestājies, un strīdīgu saistību segšanai, kā arī to summu nodrošināšanai, kuras pienākas sabiedrības biedriem pie galīgās norēķināšanās, ir aizturami.

(3) Ja par sabiedrības mantas sadali starp sabiedrības biedriem rodas strīds, likvidatoriem ir pienākums atlikt sadali līdz strīda izšķiršanai.

113.pants. Citi norēķināšanās veidi

Ja sabiedrības biedri vienojušies par citādu galīgās norēķināšanās veidu, attiecībā uz trešajām personām, ciktāl pastāv vēl nesadalīta sabiedrības manta, attiecīgi piemērojami šīs nodaļas noteikumi.

114.pants. Sabiedrības biedru tiesiskās attiecības

Līdz likvidācijas pabeigšanai līdzšinējo sabiedrības biedru savstarpējām attiecībām un sabiedrības attiecībām ar trešajām personām piemērojami šīs sadaļas otrās un trešās nodaļas noteikumi, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts vai no likvidācijas mērķa neizriet citādi.

115.pants. Pieteikums par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra

(1) Pēc likvidācijas pabeigšanas visiem sabiedrības likvidatoriem ir pienākums pieteikt sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra.

(2) Sabiedrības grāmatvedības un citus dokumentus nodod glabāšanā Latvijā vienam no sabiedrības biedriem, trešajai personai vai valsts arhīvam.

(3) Sabiedrības biedri un viņu mantinieki saglabā tiesības ieskatīties sabiedrības grāmatvedības un citos dokumentos, kā arī tos izmantot.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

6.nodaļa

Noilgums un atbildības ierobežojumi

116.pants. Prasījumi pret sabiedrības biedru

(1) No sabiedrības saistībām izrietošie prasījumi pret sabiedrības biedru noilgst triju gadu laikā pēc sabiedrības izbeigšanās, ja prasījums pret sabiedrību nav pakļauts īsākam noilguma termiņam.

(2) Noilguma termiņš sākas ar to dienu, kad sabiedrības izbeigšanās ierakstīta komercreģistrā.

(3) Ja sabiedrības saistību izpildes termiņš vai nosacījums iestājas pēc sabiedrības izbeigšanās ierakstīšanas komercreģistrā, kreditora prasījuma noilguma termiņš sākas ar saistību izpildes termiņa vai nosacījuma iestāšanās brīdi.

(4) Noilguma pārtraukums attiecībā uz izbeigušos sabiedrību ir spēkā arī attiecībā uz sabiedrības biedriem, kuri tajā piedalījās izbeigšanās brīdī.

117.pants. Tāda sabiedrības biedra atbildība, kurš izstājies no sabiedrības

Ja sabiedrības biedrs izstājas no sabiedrības, viņš atbild tikai par tām sabiedrības saistībām, kuras radušās pirms viņa izstāšanās un kuru izpildes termiņš vai nosacījums iestājies pirms viņa izstāšanās vai piecu gadu laikā pēc izstāšanās, skaitot no dienas, kad sabiedrības biedra izstāšanās ierakstīta komercreģistrā.

X SADAĻA

KOMANDĪTSABIEDRĪBA

(Sadaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

118.pants. Komandītsabiedrības jēdziens

(1) Komandītsabiedrība ir personālsabiedrība (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — sabiedrība), kuras mērķis ir komercdarbības veikšana, izmantojot kopēju firmu, un kurā uz sabiedrības līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas (biedri), ja vismaz viena sabiedrības biedra (komandīta) atbildība attiecībā uz sabiedrības kreditoriem ir ierobežota ar viņa ieguldījuma apmēru, bet pārējo personiski atbildīgo sabiedrības biedru (komplementāru) atbildība nav ierobežota.

(2) Komandītsabiedrībai piemērojami šā likuma noteikumi par pilnsabiedrību, ja šajā sadaļā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

119.pants. Pieteikums ierakstīšanai komercreģistrā

(1) Pieteikumā sabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā papildus šā likuma 78.panta pirmajā daļā minētajām ziņām norāda katra komandīta:

1) vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu, bet juridiskajai personai — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) ieguldījuma summu un komandītu ieguldījumu kopsummu.

(2) Šā panta noteikumi attiecīgi piemērojami gadījumā, kad komandīts iestājas jau pastāvošā sabiedrībā vai arī izstājas no tās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

120.pants. Sabiedrības biedru savstarpējās attiecības

Ja sabiedrības līgumā nav noteikts citādi, sabiedrības biedru savstarpējām attiecībām piemērojami šā likuma 121. — 125.panta noteikumi.

121.pants. Sabiedrības lietvedība

(1) Komandītiem nav tiesību piedalīties sabiedrības lietvedībā.

(2) Komandītiem nav tiesību iebilst pret komplementāra rīcību, izņemot gadījumu, kad šī rīcība pārsniedz sabiedrības parasti veiktās komercdarbības ietvarus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

122.pants. Konkurences aizliegums

Attiecībā uz komandītu nav piemērojami šā likuma 82.panta noteikumi, izņemot gadījumu, kad ar sabiedrības līgumu viņam piešķirtas tiesības veikt sabiedrības lietvedību vai arī viņam ir citāda būtiska ietekme uz sabiedrības lietvedību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

123.pants. Kontroles tiesības

(1) Komandītam ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt rakstveida pārskatu par sabiedrības mantas stāvokli un pārbaudīt tā pareizību, ieskatoties sabiedrības grāmatvedības un citos dokumentos.

(2) Pamatojoties uz komandīta attiecīgu prasību, tiesa var izprasīt no sabiedrības rakstveida pārskatu par sabiedrības mantas stāvokli (bilances un gada pārskata norakstu), kā arī sabiedrības grāmatvedības un citu dokumentu uzrādīšanu, ja tam ir svarīgs iemesls.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

124.pants. Peļņa un zaudējumi

(1) Attiecībā uz komandītiem piemērojami šā likuma 88.panta pirmās, otrās un trešās daļas noteikumi.

(2) Sabiedrības peļņas daļa, kas pienākas komandītam, tiek pieskaitīta viņa kapitāla daļai, līdz tā sasniedz noteiktā ieguldījuma summu.

(3) Komandīts piedalās zaudējumos tikai savas kapitāla daļas un sava vēl neveiktā ieguldījuma apmērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

125.pants. Peļņas daļas izmaksa

(1) Komandīts var prasīt viņam pienākošās peļņas daļas izmaksu, izņemot gadījumu, kad viņa kapitāla daļa attiecībā uz noteikto ieguldījuma summu ir samazinājusies zaudējumu rezultātā vai arī samazinātos viņam pienākošās peļņas daļas izmaksas rezultātā.

(2) Komandītam nav pienākuma atdot viņam izmaksāto peļņas daļu sakarā ar turpmākajiem sabiedrības zaudējumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

126.pants. Sabiedrības pārstāvība

Komandītam nav tiesību pārstāvēt sabiedrību attiecībās ar trešajām personām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

127.pants. Komandīta atbildība

Komandīts sabiedrības kreditoriem atbild sava ieguldījuma apmērā līdz ieguldījuma izdarīšanai. Šāda atbildība ir izslēgta, tiklīdz ieguldījums ir veikts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

128.pants. Komandīta atbildības apjoms

(1) Pēc sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā komandīta atbildības apjoms attiecībā uz sabiedrības kreditoriem nosakāms atbilstoši komercreģistrā ierakstītajai viņa ieguldījuma summai.

(2) Sabiedrības biedru vienošanās, saskaņā ar kuru komandīts tiek atbrīvots no ieguldījuma izdarīšanas vai ieguldījuma izdarīšana tiek atlikta, nav spēkā attiecībā uz kreditoriem.

(3) Ciktāl komandīta ieguldījums ir viņam atmaksāts, tas attiecībā uz sabiedrības kreditoriem uzskatāms par neizdarītu. Šis noteikums ir spēkā arī tad, ja komandītam tiek izmaksāta peļņas daļa laikā, kad viņa ieguldījuma (kapitāla) daļa attiecībā pret izdarītā ieguldījuma summu ir samazinājusies zaudējuma rezultātā vai arī ciktāl viņa ieguldījuma (kapitāla) daļa attiecībā pret noteikto ieguldījuma summu ir samazinājusies peļņas daļas izmaksas rezultātā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

129.pants. Komandīta atbildība, iestājoties personālsabiedrībā

(1) Ja pastāvošā personālsabiedrībā iestājas komandīts, viņš atbilstoši šā likuma 127. un 128.panta noteikumiem atbild par tām sabiedrības saistībām, kuras radušās pirms viņa iestāšanās.

(2) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta pirmās daļas noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

130.pants. Ieguldījuma samazinājums

Komandīta ieguldījuma samazinājums, kamēr tas nav ierakstīts komercreģistrā, nav spēkā attiecībā uz kreditoriem. Komandīta ieguldījuma samazinājums neattiecas uz

kreditoru, kura prasījums radies pirms ieguldījuma samazinājuma ierakstīšanas komercreģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

131.pants. Pieteikums par ieguldījuma grozījumu ierakstīšanu komercreģistrā

Ieguldījuma palielinājums vai samazinājums piesakāms ierakstīšanai komercreģistrā. Šo pieteikumu ir pienākums parakstīt visiem sabiedrības biedriem.

132.pants. Komandīta atbildība pirms sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā

(1) Ja sabiedrība ir uzsākusi savus darījumus pirms tās ierakstīšanas komercreģistrā, katrs komandīts, kurš piekritis darījumu uzsākšanai, atbild kā komplementārs par sabiedrības saistībām, kas radušās pirms sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā, izņemot gadījumu, kad kreditoram bija zināma viņa kā komandīta dalība sabiedrībā.

(2) Ja komandīts iestājas pastāvošā personālsabiedrībā, šā panta pirmās daļas noteikumi attiecīgi piemērojami tām sabiedrības saistībām, kuras radušās laikā starp viņa iestāšanos un viņa kā komandīta ierakstīšanu komercreģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

133.pants. Komandīta nāve

Komandīta nāves gadījumā dalību sabiedrībā turpina viņa mantinieki, ja sabiedrības līgumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

XI SADAĻA KAPITĀLSABIEDRĪBA

1.nodaļa

Vispārīgie jautājumi

134.pants. Kapitālsabiedrības jēdziens

(1) Kapitālsabiedrība (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — sabiedrība) ir komercsabiedrība, kuras pamatkapitāls sastāv no pamatkapitāla daļu vai akciju (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — daļas) nominālvērtību kopsummas.

(2) Kapitālsabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība.

(3) Sabiedrība ar ierobežotu atbildību ir slēgta sabiedrība, kuras daļas nav publiskās apgrozības objekts.

(4) Akciju sabiedrība ir atklāta sabiedrība, kuras daļas (akcijas) var būt publiskās apgrozības objekts.

135.pants. Sabiedrības tiesiskais statuss

(1) Sabiedrība ir juridiskā persona.

(2) Sabiedrība uzskatāma par nodibinātu un iegūst juridiskās personas statusu ar dienu, kad tā ierakstīta komercreģistrā.

136.pants. Dalībnieks

(1) Dalībnieks ir persona, kurai sabiedrībā pieder viena vai vairākas daļas.

(2) Dibinātājs iegūst dalībnieka statusu ar dienu, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā. Cita persona iegūst dalībnieka statusu ar dienu, kad tā ierakstīta sabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā, ja likumā nav noteikts citādi.

(3) Ar jēdzienu "dalībnieks" šīs sadaļas ietvaros tiek saprasts sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieks un akciju sabiedrības akcionārs.

137.pants. Sabiedrības atbildības norobežošana

(1) Sabiedrība par savām saistībām atbild ar visu savu mantu.

(2) Sabiedrība neatbild par dalībnieka saistībām.

(3) Dalībnieks neatbild par sabiedrības saistībām.

138.pants. Sabiedrība ar papildu atbildību

(1) Sabiedrību var nodibināt kā sabiedrību ar papildu atbildību, kurā vismaz viens dalībnieks par sabiedrības saistībām atbild personiski ar visu savu mantu.

(2) Sabiedrības ar papildu atbildību dibināšanas dokumentos norāda visas personas, kuras par sabiedrības saistībām atbild personiski ar visu savu mantu. Šīs personas tiek ierakstītas komercreģistrā.

139.pants. Sabiedrības juridiskā adrese

Sabiedrības juridiskā adrese ir adrese, kurā atrodas sabiedrības vadība (sabiedrības sēdeklis). Juridiskās adreses maiņas gadījumā valde iesniedz pieteikumu komercreģistra iestādei attiecīga ieraksta izdarīšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

139.¹ pants. Mantas iegūšana no dibinātājiem un dalībniekiem

(1) Ja sabiedrība divu gadu laikā pēc tās nodibināšanas no dibinātāja, dalībnieka vai personas ar līdzīgu mantisko ieinteresētību (ģimenes loceklis, saistītais uzņēmums u.tml.) iegūst mantu, atlīdzība par kuru pārsniedz vienu divdesmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla, darījums, uz kura pamata manta tiek iegūta, stājas spēkā tikai pēc tam, kad šo darījumu apstiprinājusi dalībnieku sapulce.

(2) Šā panta pirmās daļas noteikumi attiecas arī uz gadījumiem, kad manta no vienas šā panta pirmajā daļā minētās personas iegūta vairākkārt un kopsummā pārsniedz šā panta pirmajā daļā noteikto robežu. Šādā gadījumā dalībnieku sapulces apstiprinājums nepieciešams pēdējam darījumam, kura rezultātā minētā robeža tiek pārsniegta, kā arī katram turpmākajam darījumam, ko sabiedrība slēdz ar šo personu.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto mantu novērtē saskaņā ar šā likuma 154.panta noteikumiem.

(4) Šā panta pirmās, otrās un trešās daļas noteikumi neattiecas uz gadījumiem, kad manta iegūta sabiedrības parasti veicamās komercdarbības ietvaros par parasto vērtību, bezatlīdzības darījumā, izolē, biržas darījumā vai saskaņā ar tiesas nolēmumu.

(5) Viena dalībnieka sabiedrībā darījumi starp dalībnieku un sabiedrību, kuru viņš pārstāv, noformējami rakstveidā.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

2.nodaļa

Sabiedrības dibināšana

140.pants. Sabiedrības dibinātāji

(1) Sabiedrības dibinātājs ir fiziskā vai juridiskā persona vai arī personālsabiedrība, kura veikusi sabiedrības dibināšanas darbības vai kuras vārdā dibināšanas darbības veiktas.

(2) Sabiedrību var dibināt viens vai vairāki dibinātāji.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

141.pants. Sabiedrības dibināšanas kārtība

(1) Dibinot sabiedrību, dibinātāji veic šādas darbības:

1) izstrādā un paraksta sabiedrības dibināšanas dokumentus saskaņā ar šā likuma 142.pantu;

2) izveido sabiedrības pārvaldes institūcijas un, ja tas ir sabiedrībā paredzēts, ieceļ revidentu;

3) apmaksā pamatkapitālu noteiktā apmērā un organizē dibinātāju naudas iemaksu noguldīšanu bankā vai apliecina pamatkapitāla apmaksu šā likuma 147.panta 2.¹ daļā minētajā gadījumā;

4) organizē mantiskā ieguldījuma novērtēšanu (ja tiek izdarīts mantiskais ieguldījums);

5) samaksā valsts nodevu par ierakstīšanu komercreģistrā un maksu par reģistra ierakstu izsludināšanu;

6) iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu.

(2) Dibinātāji var pieprasīt sabiedrības dibināšanas pārbaudi šā likuma 150.pantā minētajos gadījumos un kārtībā.

(3) Dibinātāji ar sabiedrības dibināšanu saistītās darbības veic kopīgi, ja dibināšanas līgumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

142.pants. Sabiedrības dibināšanas dokumenti

(1) Sabiedrības dibināšanas dokumenti ir dibināšanas līgums un statūti.

(2) Dibināšanas dokumentu nosacījumi drīkst atšķirties no likuma noteikumiem tikai tad, ja likums šādu atšķirību tieši atļauj.

143.pants. Dibināšanas līgums

(1) Dibināšanas līgumā norāda:

1) ziņas par dibinātājiem:

a) fiziskajai personai — vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu,

b) juridiskajai personai — nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, tā pārstāvja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi), amatu un dzīvesvietu, kurš juridiskās personas vārdā paraksta dibināšanas līgumu;

2) sabiedrības firmu;

3) sabiedrības pamatkapitāla lielumu, daļu skaitu un nominālvērtību;

4) katra dibinātāja parakstītā pamatkapitāla un līdz reģistrācijai apmaksājamā pamatkapitāla lielumu, apmaksas kārtību un termiņus;

5) katram dibinātājam pienākošos daļu skaitu atbilstoši tā parakstītā pamatkapitāla daļai;

6) to daļu skaitu un nominālvērtību summu, kuras, dibinot sabiedrību, tiek apmaksātas ar mantisko ieguldījumu, norādot katru mantiskā ieguldījuma priekšmetu un katras tās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu, kura uzņemas saistības izdarīt mantisko ieguldījumu;

7) dibināšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un segšanas kārtību;

8) jebkurus īpašus pienākumus, tiesības vai priekšrocības, kas sabiedrības dibināšanas laikā piešķirtas personai, kura piedalījies sabiedrības dibināšanā;

9) sabiedrības valdes locekļu vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu;

10) sabiedrības padomes locekļu vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu (ja sabiedrībai ir padome);

11) revidenta vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu, ja revidents ir sabiedrībā paredzēts;

12) citus noteikumus, ko dibinātāji uzskata par būtiskiem un kas nav pretrunā ar likumu.

(2) Dibināšanas līgumu paraksta visi dibinātāji.

(3) Dibināšanas līgums ir spēkā līdz tajā noteikto saistību pienācīgai izpildei un līdz tajā norādītā sabiedrības padomes un valdes pilnvaru termiņa beigām saskaņā ar šā likuma 145.panta otrās daļas noteikumiem.

(4) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(5) Ja sabiedrību dibina viens dibinātājs, tas dibināšanas līguma vietā sastāda un paraksta lēmumu par sabiedrības dibināšanu. Uz lēmumu par sabiedrības dibināšanu attiecas šā likuma noteikumi, kuri regulē dibināšanas līgumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

144.pants. Statūti

(1) Sabiedrības statūtos norāda:

1) sabiedrības firmu;

2) *(izslēgts ar 22.04.2004. likumu);*

3) sabiedrības darbības termiņu vai mērķi (ja sabiedrība tiek dibināta uz noteiktu laiku vai noteikta mērķa sasniegšanai);

4) pamatkapitāla lielumu, daļu skaitu un nominālvērtību;

5) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu);*

6) sabiedrības valdes skaitlisko sastāvu, nosakot valdes locekļu tiesības pārstāvēt sabiedrību atsevišķi vai kopīgi;

7) sabiedrības padomes skaitlisko sastāvu (ja sabiedrībai paredzēta padome);

8) īpašus daļu atsavināšanas noteikumus (ja tādi paredzēti);

9) citus noteikumus, ko dibinātāji uzskata par būtiskiem un kas nav pretrunā ar likumu.

(2) Akciju sabiedrības statūtos papildus šā panta pirmajā daļā minētajām ziņām norāda:

1) ja sabiedrībai ir dažādas akciju kategorijas, — akciju kategorijas (norādot tiesības,

kuras izriet no katras akciju kategorijas) un katras kategorijas akciju skaitu un nominālvērtību;

2) vai akcijas ir vārda vai uzrādītāja akcijas un, ja statūti paredz vārda akciju konversiju par uzrādītāja akcijām un otrādi, — konversijas noteikumus;

3) vai akcijas ir papīra formā vai dematerializētas un, ja statūti paredz papīra formas akciju konversiju par dematerializētām akcijām un otrādi, — konversijas noteikumus;

4) sabiedrības galvenos komercdarbības veidus.

(3) Dibinot sabiedrību, statūtus paraksta visi dibinātāji, norādot parakstīšanas datumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

145.pants. Sabiedrības pārvaldes institūciju veidošana un revidenta iecelšana

(1) Likumā noteiktie ierobežojumi attiecināmi arī uz sabiedrības valdes un padomes locekļiem un revidentu, kas iecelts ar dibināšanas līgumu.

(2) Līdz sabiedrības reģistrācijai izveidotās sabiedrības valdes, padomes un revidenta pilnvaru termiņš izbeidzas attiecīgi ar jaunas valdes un padomes izveidošanu un revidenta iecelšanu dalībnieku sapulcē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

146.pants. Parakstītais un līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksātais pamatkapitāls

(1) Līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai komercreģistra iestādē dibinātāji izpilda dibināšanas līgumā paredzētās saistības attiecībā uz parakstīto un līdz reģistrācijai apmaksājamo pamatkapitālu, ja dibināšanas līgumā nav noteikts agrāks pamatkapitāla apmaksas termiņš.

(2) Sabiedrības ar ierobežotu atbildību pamatkapitāls līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai parakstāms pilnā apmērā un apmaksājams vismaz 50 procentu apmērā.

Pārējā daļa apmaksājama viena gada laikā no dienas, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā.

(2¹) Šā likuma 185.¹ panta pirmajā daļā minētās sabiedrības ar ierobežotu atbildību pamatkapitāls līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai parakstāms un apmaksājams pilnā apmērā.

(3) Līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai jābūt parakstītam visam dibināšanas līgumā noteiktajam akciju sabiedrības pamatkapitālam. Līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksātais pamatkapitāls nedrīkst būt mazāks par šā likuma 225.pantā noteikto minimālo pamatkapitālu un mazāks par 25 procentiem no parakstītā pamatkapitāla.

(4) Līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai akciju sabiedrības un šā likuma 185.¹ panta pirmajā daļā minētās sabiedrības ar ierobežotu atbildību apmaksātais pamatkapitāls apmaksājams tikai naudā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

147.pants. Pamatkapitāla apmaksāšanas kārtība, dibinot sabiedrību

(1) Dibināšanas līgumā noteiktajā termiņā dibinātāji apmaksā visu līgumā noteikto līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksājamo pamatkapitālu.

(2) Dibinātāji uz dibināmās sabiedrības vārda atver bankā kontu, organizē naudas iemaksāšanu tajā un saņem no bankas komercreģistra iestādei adresētu izziņu vai citu bankas izdotu dokumentu, kas apliecina līdz dibināšanai apmaksātā pamatkapitāla lielumu.

(2¹) Šā panta otro daļu var nepiemērot, ja tiek dibināta tāda sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas atbilst šā likuma 185.¹ panta pirmajā daļā minētajām pazīmēm. Šādā gadījumā dibinātāji apliecina pamatkapitāla apmaksu.

(3) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(4) Sabiedrības dibināšanas izdevumi sedzami proporcionāli katra dibinātāja parakstītā pamatkapitāla lielumam, ja dibināšanas līgumā nav paredzēta cita

dibināšanas izdevumu segšanas kārtība.

(5) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

148.pants. Mantiskā ieguldījuma novērtēšana

Ja, dibinot sabiedrību, pamatkapitāls vai tā daļa tiek apmaksāta ar mantisko ieguldījumu, dibinātāji organizē tā novērtēšanu saskaņā ar šā likuma 154.panta noteikumiem.

149.pants. Pieteikums ierakstīšanai komercreģistrā

(1) Pieteikumā sabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā norāda šā likuma 8.pantā minētās ziņas.

(2) Pieteikumu paraksta visi dibinātāji.

(3) Pieteikumam pievieno:

1) dibināšanas dokumentus;

2) bankas izziņu vai citu dokumentu par pamatkapitāla apmaksu (ja pamatkapitāls vai tā daļa apmaksāta naudā);

3) dokumentus, kas apliecina katra mantiskā ieguldījuma vērtību (ja tiek izdarīts mantiskais ieguldījums);

4) katra padomes locekļa rakstveida piekrišanu būt par padomes locekli (ja sabiedrībai ir padome);

5) katra valdes locekļa rakstveida piekrišanu būt par valdes locekli. Rakstveida piekrišanu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai parakstu uz piekrišanas apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona. Ja valdes locekļa kandidāta piekrišana ir ietverta pieteikumā komercreģistra iestādei, pieteikumu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai attiecīgā valdes locekļa parakstu uz pieteikuma apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona. Ja līdz

sabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā mainās tās firma, rakstveida piekrišana atkārtoti nav jāiesniedz;

6) *(izslēgts ar 15.04.2010. likumu);*

7) valdes paziņojumu par sabiedrības juridisko adresi;

8) *(izslēgts ar 16.03.2006. likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

150.pants. Sabiedrības dibināšanas pārbaude

(1) Dalībniekiem, kuri pārstāv ne mazāk par vienu divdesmitdaļu no pamatkapitāla, ir tiesības gada laikā no sabiedrības reģistrācijas dienas prasīt, lai komercreģistra iestāde apstiprina dalībnieku izvēlētu vienu vai vairākus ekspertus sabiedrības dibināšanas pārbaudes veikšanai.

(2) Par veikto pārbaudi eksperti sastāda ziņojumu trijos eksemplāros, no kuriem vienu eksemplāru iesniedz komercreģistra iestādei, otru — sabiedrībai, bet trešo — dalībniekiem, kuri pieprasījuši pārbaudi.

(3) Sabiedrības dibināšanas pārbaudes izdevumus sedz dalībnieki, kuri pieprasījuši pārbaudi.

(4) Ja sabiedrības dibināšanas pārbaudē tiek konstatēts, ka dibinātāji nav pienācīgi veikuši savus pienākumus, viņi atlīdzina šā panta trešajā daļā minētajiem dalībniekiem sabiedrības dibināšanas pārbaudes izdevumus. Strīdus par izdevumiem, kas saistīti ar sabiedrības dibināšanas pārbaudi, izšķir tiesa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

3.nodaļa

Sabiedrības pamatkapitāls

151.pants. Pamatkapitāla apmaksā un apmaksas veidi

(1) Pamatkapitālu apmaksā ar naudu vai mantisku ieguldījumu.

(2) Pamatkapitālu izsaka veselos latos.

(3) Apmaksas veidu nosaka dibināšanas līgumā vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos.

(4) Ieguldītās lietas kļūst par sabiedrības īpašumu.

152.pants. Pamatkapitāla apmaksa naudā

(1) Ja dibināšanas līgumā vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos nav paredzēts mantiskais ieguldījums, pamatkapitāls apmaksājams tikai naudā.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteikto ieguldījumu naudā nevar aizstāt ar mantisko ieguldījumu.

153.pants. Mantiskais ieguldījums

(1) Par mantiskā ieguldījuma priekšmetu var būt naudas izteiksmē novērtējama ķermeniska vai bezķermeniska lieta, kuru var izmantot sabiedrības komercdarbībā, izņemot lietas, uz kurām saskaņā ar likumu nevar vērst piedziņu.

(2) Par mantiskā ieguldījuma priekšmetu nevar būt ne saistības sniegt pakalpojumus vai veikt darbu, ne paredzamā peļņa vai paredzamā darbība sabiedrībā, ne arī paredzamā darba samaksa, honorāri, dividendes un tamlīdzīgi maksājumi, ko dibinātājs vai dalībnieks var saņemt no sabiedrības.

(3) Mantisko ieguldījumu nedrīkst izdarīt pa daļām.

(4) Persona, kura izdara mantisko ieguldījumu, paziņo par trešo personu tiesībām uz mantiskā ieguldījuma priekšmetu. Ja persona neizpilda šo prasību, tai savas daļas jāapmaksā naudā.

(5) Ja mantiskā ieguldījuma priekšmeta vērtība līdz pieteikuma iesniegšanai komercreģistra iestādei ir samazinājusies, persona, kura to ieguldījusi, šo samazinājumu sedz naudā.

(6) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

154.pants. Mantiskā ieguldījuma novērtēšanas kārtība

(1) Mantisko ieguldījumu novērtē un atzinumu par to sniedz persona, kura iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā. Par vērtētāju nevar būt novērtējamās mantas īpašnieka radnieks līdz trešajai radniecības pakāpei, laulātais un svainis līdz otrajai svainības pakāpei, kā arī persona, kura citādi ieinteresēta mantas novērtējumā.

(1¹) Kārtību, kādā ved mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstu, un vērtētājiem izvirzāmās prasības nosaka Ministru kabinets.

(2) Ja, dibinot sabiedrību ar ierobežotu atbildību, mantisko ieguldījumu kopējā vērtība nepārsniedz 4000 latu un mantiskie ieguldījumi kopā ir mazāk par pusi no sabiedrības pamatkapitāla, mantisko ieguldījumu novērtēt un atzinumu sniegt var dibinātāji. Šādā gadījumā atzinumu paraksta visi dibinātāji.

(2¹) Ja pamatkapitālu apmaksā ar pārvedamiem vērtspapīriem un naudas tirgus instrumentiem, kas iekļauti Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā (licencētā) regulētajā tirgū vismaz divus gadus pirms dibināšanas līguma parakstīšanas vai lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas brīža, atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu var sniegt tie dibinātāji vai dalībnieki, kuri izdara attiecīgo mantisko ieguldījumu.

(3) Mantiskais ieguldījums novērtējams pēc attiecīgās lietas vai tiesības parastās vērtības.

(3¹) Ja pamatkapitālu novērtē šā panta 2.¹ daļā noteiktajā kārtībā, pārvedamo vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtību nosaka pēc vidējās svērtās cenas regulētajā tirgū sešu mēnešu periodā pirms novērtējuma.

(3²) Atzinums par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir spēkā sešus mēnešus no tā sastādīšanas dienas. Atzinumam par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir jābūt spēkā arī dienā, kad tiek parakstīts dibināšanas līgums vai pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu.

(3³) Valdei ir pienākums nodrošināt mantiskā ieguldījuma pārvērtēšanu saskaņā ar šā panta pirmās daļas noteikumiem, ja atklājas apstākļi, kas samazinātu mantiskā ieguldījuma vērtību līdz brīdim, kad pieteikums par sabiedrības ierakstīšanu komercreģistrā vai pieteikums par pamatkapitāla palielināšanu tiks iesniegts komercreģistra iestādei.

(3⁴) Ja valde nenodrošina mantiskā ieguldījuma pārvērtēšanu šā panta 3.³ daļā minētajā gadījumā, dalībniekiem, kuri dienā, kad tiek pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu, pārstāv vismaz vienu divdesmito daļu no pamatkapitāla, līdz dienai, kad komercreģistra iestādei tiks iesniegts pieteikums par pamatkapitāla palielināšanu, ir tiesības prasīt mantiskā ieguldījuma pārvērtēšanu saskaņā ar šā panta pirmās daļas noteikumiem.

(4) Atzinumā par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ietver katra ieguldījuma priekšmeta aprakstu, vērtību, norāda mantas piederību un katra ieguldījuma novērtēšanā izmantotās metodes un ietver atzinumu par mantiskā ieguldījuma priekšmeta atbilstību sabiedrības komercdarbības veidiem. Ja vērtēšanu izdara dibinātāji vai dalībnieki, mantiskā ieguldījuma novērtēšanas metodes nav jānorāda. Dibinātāju vai dalībnieku sastādītajā atzinumā par šā panta 2.¹ daļā minētā mantiskā ieguldījuma novērtēšanu papildus norāda informāciju, kas izmantota par pamatu mantiskā ieguldījuma vērtības noteikšanai.

(5) Akciju sabiedrība komercreģistra iestādei iesniegto atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

(6) Par zaudējumiem, kas nodarīti ar nepareizu mantiskā ieguldījuma novērtējumu, atbild solidāri personas, kuras veikušas novērtēšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010. Pirmās daļas jaunā redakcija un 1.¹ daļa par mantisko ieguldījumu vērtētāju saraksta vešanu stājas spēkā 01.07.2010. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

155.pants. Daļas apmaksā

(1) Dibinātājam vai dalībniekam ir pienākums apmaksāt daļu atbilstoši tās nominālvērtībai.

(2) Pamatkapitāla palielināšanas noteikumos var paredzēt, ka pamatkapitāla palielināšanas gadījumā dalībniekam papildus nominālvērtībai jāapmaksā arī daļas uzcenojums. Daļas uzcenojumu norāda pamatkapitāla palielināšanas noteikumos, un tas nav ieskaitāms pamatkapitālā.

156.pants. Daļas apmaksas termiņa neievērošanas sekas

(1) Ja persona dibināšanas līgumā vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos norādītajā daļas pilnās apmaksas termiņā neapmaksā pilnu parakstītās daļas cenu, valde šai personai pienācīgā kārtā rakstveidā paziņo par to. Paziņojumā norāda valdes noteikto atkārtoto daļas pilnas apmaksas termiņu, kurš nedrīkst būt īsāks par 15 dienām un garāks par 30 dienām no paziņojuma nosūtīšanas dienas.

(2) Ja persona neapmaksā daļu šā panta pirmajā daļā minētajā valdes noteiktajā termiņā, tā zaudē tiesības uz šo daļu, kura pāriet sabiedrībai. Kad daļas jaunais ieguvējs samaksājis tās pārdošanas cenu, sabiedrība ietur vienu piektdaļu no pārdošanas cenas un atlikušo summu izmaksā attiecīgajam dalībniekam.

(3) Pamatkapitāla palielināšanas noteikumos var paredzēt, ka daļu pilnas cenas neapmaksāšanas gadījumā dalībniekam paliek daļu skaits, kas ir proporcionāls viņa samaksātajai summai, ja statūtos tas ir paredzēts.

(4) Ja summa, ko iegūst sabiedrība, pārdodot šā panta otrajā daļā minētajā kārtībā iegūto daļu, ir mazāka par summu, ko jau samaksājis pirmais daļas ieguvējs, sabiedrība var prasīt starpību no pirmā daļas ieguvēja.

(5) Dibināšanas līgumā, kā arī statūtos var noteikt līgumsodu par daļas apmaksas termiņa neievērošanu. Šā panta otrajā daļā minētā ieturamā summa nav uzskatāma par līgumsodu šīs daļas izpratnē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

157.pants. Vairāku personu tiesības uz daļu

(1) Sabiedrībā viena daļa var piederēt vairākām personām kopīgi. Šīs personas no daļas izrietošās tiesības var izmantot, tikai ieceļot kopīgu pārstāvi.

(2) Ieceltais pārstāvis ierakstāms sabiedrības dalībnieku reģistrā.

(3) Personas, kurām kopīgi pieder viena daļa sabiedrībā, atbild solidāri par saistībām, kas izriet no šīs daļas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

158.pants. Obligātā rezerve

(Izslēgts ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

159.pants. Obligātās rezerves izlietošana

(Izslēgts ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

160.pants. Citas rezerves

(Izslēgts ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

161.pants. Dividendes

(1) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(1¹) Dividendes nosaka ar dalībnieku sapulces lēmumu.

(2) Dividendes izmaksā dalībniekam proporcionāli viņam piederošo daļu nominālvērtību summai.

(3) Dividendes aprēķināmas un izmaksājamas par pilnībā apmaksātām daļām.

(4) Dividendes nedrīkst noteikt, aprēķināt un izmaksāt, ja no gada pārskata izriet, ka sabiedrības pašu kapitāls ir mazāks par pamatkapitālu.

(5) Dalībniekiem dividendes nosakāmas un aprēķināmas reizi gadā. Dividendes izmaksājamas tikai naudā, pamatojoties uz lēmumu par peļņas sadali.

(6) Dividendes, kas nav izņemtas 10 gadu laikā, pāriet sabiedrības īpašumā, izņemot gadījumus, kad atbilstoši likumam noilgums uzskatāms par pārtrauktu vai apturētu. Par laikā neizņemtajām dividendēm, ja tas noticis dalībnieka vainas dēļ, procentus nemaksā.

(7) Sabiedrības dalībnieku lēmums par to, ka dividendes kaut uz laiku atstājamas sabiedrības rīcībā, nav spēkā.

(8) Sabiedrība nevar atprasīt no dalībnieka saņemtās dividendes, izņemot šā likuma 162.pantā minētos gadījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

162.pants. Nepamatoti izmaksāto summu atdošana

(1) Ja personai izmaksāta dividende, uz kuru vai uz kuras daļu tai nebija tiesību, un šī persona dividendes saņemšanas brīdī zināja vai tai vajadzēja zināt, ka izmaksa nav pamatota, tai ir pienākums nepamatoti iegūto summu atdot sabiedrībai.

(2) Citas nepamatoti izmaksātās summas, ko dalībnieks no sabiedrības ieguvis labā ticībā, viņam ir pienākums atmaksāt pēc tam, kad viņam kļuvis zināms, ka izmaksa nav pamatota. Nepamatoti izmaksātās summas, kuras dalībnieks no sabiedrības ieguvis ļaunā nolūkā vai aiz rupjas neuzmanības, viņam ir pienākums atdot sabiedrībai. Šādā gadījumā dalībniekam jāatlīdzina zaudējumi, kas radušies sabiedrībai šīs nepamatotās izmaksas rezultātā.

4.nodaļa

Atbildība

163.pants. Atbildība par saistībām, kuras radušās pirms sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā

(1) Dibinātājs, kurš dibināmās sabiedrības vārdā rīkojies pirms sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā, atbild par saistībām, kas izriet no šīs rīcības. Vairāku dibinātāju rīcības gadījumā šie dibinātāji atbild solidāri.

(2) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta pirmās daļas noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz trešajām personām.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētās saistības pāriet sabiedrībai, ja sabiedrības valde vai dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par vienu divdesmitdaļu pamatkapitāla, triju mēnešu laikā pēc sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā neceļ iebildumus pret šo saistību pāreju sabiedrībai. Ja šādi iebildumi ir celti, jautājumu par saistību pāreju izlemj dalībnieku sapulce. Saistību pāreja sabiedrībai neierobežo tās tiesības prasīt no dibinātājiem saistību izpildi.

(4) Ja sabiedrības kreditoru prasījumu apmierināšanai sabiedrības mantas nepietiek, dibinātāji atbild solidāri kreditoriem par sabiedrības saistībām tā sabiedrības mantas samazinājuma apjomā, kāds radies no saistībām, kuras uzņēmusies dibināmā sabiedrība. Šādi prasījumi noilgst triju gadu laikā no dienas, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

164.pants. Mantas iegūšana no dibinātājiem un dalībniekiem

(Izslēgts ar 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

165.pants. Atbildība par nepatiesu ziņu sniegšanu

(1) Sabiedrības dibinātāji solidāri atbild sabiedrībai par tādu nepatiesu ziņu rezultātā nodarītajiem zaudējumiem, kuras sniegtas līdz sabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā.

(2) Valdes locekļi solidāri atbild sabiedrībai par tādu nepatiesu ziņu rezultātā nodarītajiem zaudējumiem, kuras sniegtas pēc sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā.

(3) Par nepatiesu ziņu sniegšanu komercreģistram attiecīgās personas saucamas pie administratīvās atbildības vai kriminālatbildības.

166.pants. Dibinātāju atbildība

(1) Dibinātāji atbild solidāri sabiedrībai un trešajām personām par zaudējumiem, kas nodarīti sabiedrības dibināšanas laikā pašu dibinātāju ļaunprātīgas vai nolaidīgas rīcības rezultātā.

(2) Rīcība, kura ir pretrunā ar likumu vai dibināšanas līgumu, jebkurā gadījumā uzskatāma par ļaunprātīgu.

(3) Dibinātāji atbild solidāri sabiedrībai par iztrūkumu, kurš radies, ja kāda persona nespēj izpildīt daļu apmaksas saistības, gadījumos, kad šie dibinātāji, pieņemot šo personu līdzdalībā, zināja vai tiem vajadzēja zināt par šīs personas nespēju izpildīt saistības.

(4) Šā panta noteikumi nekādā veidā neierobežo atbildību, kas noteikta šā likuma 163.pantā.

(5) Šajā pantā minētie prasījumi noilgst piecu gadu laikā no dienas, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā.

167.pants. Trešo personu atbildība par dibināšanas procesa pārkāpumiem

(1) Persona, kura sekmējusi dibinātāju ļaunprātīgu vai nolaidīgu rīcību vai līdzdarbojusies tajā, atbild solidāri ar vainīgajiem dibinātājiem, ja tā zinājusi vai tai vajadzēja zināt šādas rīcības ļaunprātīgo vai nolaidīgo raksturu.

(2) Ar dibinātājiem solidāri atbild arī persona, uz kuras rēķina dibinātājs ir uzņēmis daļu apmaksas saistību. Šī persona nevar atsaukties uz tādu apstākļu nezināšanu, kurus dibinātājs zinājis vai par kuriem tam bija jāzina.

(3) Šajā pantā minētie prasījumi noilgst piecu gadu laikā no dienas, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā.

168.pants. Atbildība par sabiedrības institūcijas locekļu, prokūristu un komercpilnvarnieku ietekmēšanu

(1) Persona, kura ar ļaunu nolūku panāk to, ka valdes vai padomes loceklis, prokūrists vai komercpilnvarnieks rīkojas pretēji sabiedrības vai tās dalībnieku interesēm, atbild sabiedrībai par šādas rīcības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētajā gadījumā ir pamats valdes vai padomes locekļa saukšanai pie atbildības saskaņā ar šā likuma 169.pantu, viņš atbild solidāri ar personu, kura izmantojusi savu ietekmi. Ja ir pamats saukt pie atbildības prokūristu vai komercpilnvarnieku, viņi atbild solidāri ar personu, kura izmantojusi savu ietekmi.

(3) Valdes loceklis, padomes loceklis, prokūrists vai komercpilnvarnieks neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

(4) Šā panta pirmās un otrās daļas noteikumi nav piemērojami, ja ietekme īstenota:

1) izmantojot balsstiesības dalībnieku sapulcē;

2) tiesīgi izmantojot izšķirošo ietekmi saskaņā ar Koncernu likumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

169.pants. Valdes un padomes locekļu atbildība

(1) Valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam.

(2) Valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai.

(3) Valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

(4) Valdes un padomes loceklis neatbild par sabiedrībai nodarīto zaudējumu, ja viņš rīkojies labā ticībā dalībnieku sapulces likumīga lēmuma ietvaros. Tas, ka padome apstiprinājusi valdes rīcību, neizslēdz valdes locekļu atbildību sabiedrības priekšā.

(14.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

170.pants. Kreditora prasība sabiedrības labā

(1) Sabiedrības kreditors, kurš nevar panākt sava prasījuma apmierināšanu no sabiedrības, var celt prasību sabiedrības labā pret šā likuma 166. — 169.pantā minētajām personām, kuras nodarījušas zaudējumus sabiedrībai un nav tos atlīdzinājušas.

(2) Sabiedrības kreditoriem ir tiesības celt prasību, un šīs tiesības nav ierobežotas arī gadījumos, ja:

1) sabiedrība ir atteikusies no prasības pret vainīgo personu;

2) ir noslēgts izlīgums;

3) zaudējums nodarīts, pildot dalībnieku sapulces vai padomes lēmumu.

(3) Šajā pantā minētās prasības var celt piecu gadu laikā no prasības tiesību rašanās dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

171.pants. Konkurences aizliegums attiecībā uz sabiedrības valdes locekļiem

(1) Valdes loceklis bez padomes piekrišanas, bet, ja tāda nav izveidota, — bez dalībnieku sapulces piekrišanas nedrīkst:

1) būt par komplementāru personālsabiedrībā vai dalībnieku ar papildu atbildību kapitālsabiedrībā, kas darbojas sabiedrības komercdarbības jomā;

2) savā vai trešās personas vārdā vai labā slēgt darījumus sabiedrības komercdarbības jomā;

3) būt par citas sabiedrības valdes locekli, kura darbojas sabiedrības komercdarbības jomā, izņemot gadījumus, kad sabiedrība ar šo citu sabiedrību ietilpst vienā koncernā.

(2) Ja sabiedrības valdes loceklis pārkāpj šā panta pirmās daļas noteikumus, sabiedrībai ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgo darījumu atzīšanu par tādiem, kas noslēgti sabiedrības vārdā, un gūtā ienākuma vai prasījuma tiesību uz to nodošanu sabiedrībai.

(3) Šā panta otrajā daļā minētie prasījumi noilgst triju mēnešu laikā no dienas, kad pārējie valdes locekļi vai padomes (ja tāda ir izveidota) locekļi ir uzzinājuši par konkurences aizlieguma pārkāpumu, bet ne vēlāk kā piecu gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

172.pants. Sabiedrības prasību celšana

(1) Prasību pret dibinātājiem, valdes vai padomes locekļiem vai revidentu sabiedrība ceļ, pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, kurš pieņemts ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu. Statūtos prasības celšanai nedrīkst noteikt lielāku balsu vairākumu.

(2) Sabiedrībai ir pienākums celt prasību pret šā panta pirmajā daļā minētajām personām arī tad, ja to pieprasa dalībnieku mazākums, kurš kopā pārstāv ne mazāk par vienu divdesmitdaļu no pamatkapitāla vai kura līdzdalība sabiedrības pamatkapitālā nav mazāka par 50 000 latu. Dalībnieku mazākuma pieprasījumu iesniedz sabiedrības institūcijai, kurai saskaņā ar šo likumu ir tiesības celt prasību, bet, ja šī institūcija viena mēneša laikā neceļ prasību tiesā, dalībnieku mazākums šā panta sestajā daļā noteiktajā termiņā var celt prasību bez šīs institūcijas starpniecības.

(3) Sabiedrības prasību pret valdes locekli ceļ un uztur padome. Ja sabiedrībai nav padomes, dalībnieku sapulce, kura pieņem lēmumu par prasības celšanu pret valdes locekļiem, prasības celšanai un uzturēšanai ievēlē vienu vai vairākus sabiedrības pārstāvjus.

(4) Sabiedrības prasību pret dibinātājiem, padomi un revidentu ceļ un uztur valde, ja dalībnieku sapulce nelemj citādi.

(5) Ja prasības celšanu pieprasa dalībnieku mazākums, tiesa tā izraudzītās personas pielaiž par sabiedrības pārstāvjiem lietas izskatīšanā, ja tam ir svarīgs iemesls. Par svarīgu iemeslu jebkurā gadījumā uzskatāms šā panta otrajā daļā minētais gadījums, kad attiecīgā institūcija, neņemot vērā dalībnieku mazākuma pieprasījumu, neceļ prasību tiesā.

(6) Prasība ceļama tiesā triju mēnešu laikā no dienas, kad dalībnieku sapulce pieņēmusi lēmumu par prasības celšanu vai kad saņemts dalībnieku mazākuma pieprasījums. Prasībai pievieno attiecīgi apliecinātu sapulces protokola izrakstu. Dalībnieku mazākumam, ceļot prasību tiesā, ir pienākums pievienot pierādījumus par to, ka šie dalībnieki pārstāv ne mazāk par vienu divdesmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla vai viņu līdzdalība sabiedrības pamatkapitālā nav mazāka par 50 000 latu, kā arī attiecīgu dalībnieku mazākuma pilnvarojumu.

(7) Par zaudējumiem, kas sabiedrībai radušies nepamatotas prasības dēļ, atbild solidāri tie par prasības celšanu balsojušie dalībnieki vai dalībnieku mazākums, kuru rīcībā konstatēts ļauns nolūks vai rupja neuzmanība.

(8) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

173.pants. Atbrīvošana no atbildības

(1) Dalībnieku sapulce var atbrīvot valdes vai padomes locekļus no atbildības vai pieņemt lēmumu par izlīguma slēgšanu tikai par viņu faktiski veiktu konkrētu dalībnieku sapulcē atklātu rīcību, kuras rezultātā sabiedrībai nodarīts zaudējums.

(2) Dalībnieku sapulces lēmums par valdes vai padomes locekļu atbrīvošanu no atbildības vai par izlīguma slēgšanu neierobežo dalībnieku mazākuma tiesības celt prasību saskaņā ar šā likuma 172.panta otrās daļas noteikumiem.

(3) Dalībnieku sapulces lēmums par gada pārskata apstiprināšanu pats par sevi neatbrīvo valdes un padomes locekļus no atbildības par viņu rīcību attiecīgajā pārskata periodā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

5.nodaļa

Sabiedrības gada pārskats un peļņas sadale

174.pants. Sabiedrības pārskats

(1) Pēc pārskata gada beigām valde sastāda un paraksta sabiedrības gada pārskatu un nekavējoties iesniedz to revidentam un padomei (ja tāda ir izveidota).

(2) Pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas valde sasauca dalībnieku sapulci.

(3) Ja sabiedrībai nav padomes, valde sasauca dalībnieku sapulci pēc revidenta atzinuma saņemšanas.

(4) Gada pārskats, revidenta atzinums un padomes ziņojums kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu nosūtāms visiem dalībniekiem vai izsludināms saskaņā ar šā likuma 214. un 273.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

175.pants. Padomes ziņojums dalībnieku sapulcei

(1) Ja sabiedrībai ir padome, tā izskata valdes iesniegto gada pārskatu, priekšlikumus par peļņas izlietošanu un sastāda par to rakstveida ziņojumu, kuru pievieno gada pārskatam.

(2) Ziņojumā iekļauj arī:

1) sabiedrības darbības un finansiālā stāvokļa izvērtējumu;

2) valdes darbības izvērtējumu;

3) pārskatu par padomes darbību pārskata periodā;

4) priekšlikumus par sabiedrības darbības uzlabošanu, ja tas ir nepieciešams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

176.pants. Revidents

(1) Sabiedrības gada pārskatu pārbauda un atzinumu par to sniedz dalībnieku sapulcē ievēlēts zvērināts revidents, ja to paredz likums. Citos gadījumos gada pārskatu pārbauda un atzinumu par to sniedz revidents, ja to paredz statūti vai dalībnieku sapulces lēmums.

(2) Šā likuma normas par revidenta atzinumu par gada pārskatu ir piemērojamas, ja sabiedrībā saskaņā ar šā panta pirmo daļu revidents ir paredzēts.

(3) *(Izslēgta ar 16.03.2006. likumu.)*

(4) Par revidentu nevar būt pašas sabiedrības dalībnieks, valdes vai padomes loceklis, kā arī persona, kura ir citādi ieinteresēta sabiedrības komercdarbībā. Ja sabiedrība ietilpst koncernā, par revidentu nevar būt arī persona, kas ir valdes vai padomes loceklis atkarīgajā sabiedrībā vai valdošajā uzņēmumā.

(5) Valde, padome vai dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par vienu desmitdaļu no pamatkapitāla, var dalībnieku sapulcē vai ne vēlāk kā divus mēnešus pēc dalībnieku

sapulces celt motivētus iebildumus pret ievēlēto revidentu. Dalībnieku sapulcē celtos iebildumus nekavējoties izšķir pati sapulce, bet, ja iebildumi celti vēlāk, strīdīgo jautājumu izšķir dalībnieku sapulce, kas sasaukuma ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc tam, kad iebildumus saņēmusi valde. Ja iebildumi tiek noraidīti, iebildumus cēlušajiem dalībniekiem, kas pārstāv ne mazāk par vienu desmitdaļu no pamatkapitāla, ir tiesības uz sava rēķina pieaicināt citu revidentu. Pieaicinot citu revidentu, ievēlētā revidenta statuss un tiesību apjoms nemainās.

(6) Šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā pieaicinātajam revidentam ir tādas pašas tiesības kā ievēlētajam revidentam, un uz viņu attiecināmi tie paši likuma noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

177.pants. Revidenta pienākumi un tiesības

Revidenta pienākumus un tiesības nosaka attiecīgi likumi.

178.pants. Revidenta atbildība

(1) Revidents atbild sabiedrībai un trešajām personām par viņa vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem.

(2) Revidents neatbild par sabiedrības pārvaldes institūciju pārkāpumu rezultātā nodarītajiem zaudējumiem, izņemot gadījumus, kad viņš par šiem pārkāpumiem zinājis vai viņam par tiem vajadzēja zināt, bet viņš nav tos norādījis atzinumā.

(3) Ja revidentam iestājas atbildība saskaņā ar šā panta otrās daļas noteikumiem, viņš atbild solidāri ar attiecīgās pārvaldes institūcijas locekļiem.

179.pants. Sabiedrības gada pārskata apstiprināšana

(1) Sabiedrības gada pārskatu apstiprina dalībnieku sapulce, kuru sasauc valde pēc revidenta atzinuma saņemšanas, bet, ja sabiedrībai ir padome, — arī pēc padomes ziņojuma saņemšanas.

(2) Sabiedrības gada pārskata apstiprināšanu dalībnieku sapulcē atliek, ja šā likuma 176.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā pieaicinātā revidenta atzinums atšķiras no ievēlētā revidenta atzinuma.

(3) Sabiedrības gada pārskata apstiprināšanu dalībnieku sapulcē atliek, ja to, apstrīdot atsevišķu gada pārskata posteņu pareizību, pieprasa dalībnieki, kuri pārstāv vismaz vienu desmitdaļu no pamatkapitāla.

(4) Ja gada pārskata apstiprināšana atlikta šā panta trešajā daļā minētajā gadījumā, nākamajā dalībnieku sapulcē, kuras darba kārtībā paredzēta tā paša gada pārskata apstiprināšana, dalībnieku mazākums var pieprasīt vēlreiz atlikt gada pārskata apstiprināšanu tikai tad, ja konstatēti jauni apstākļi, kas ir šķērslis gada pārskata apstiprināšanai.

180.pants. Sabiedrības peļņas izlietošana

(1) Valde sagatavo un iesniedz kārtējai dalībnieku sapulcei priekšlikumu par peļņas izlietošanu.

(2) Priekšlikumu par peļņas izlietošanu nosūta dalībniekiem kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu un gada pārskatu vai izsludina saskaņā ar šā likuma 273.panta noteikumiem.

(3) Priekšlikumā norāda:

- 1) sabiedrības tīrās peļņas apmēru;
- 2) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu);*
- 3) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu);*
- 4) dividendēs izmaksājamo tīrās peļņas daļu;
- 5) peļņas izlietošanu citiem mērķiem.

(4) Dalībnieku sapulce lemj par peļņas izlietošanu pēc sabiedrības gada pārskata apstiprināšanas.

(5) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

181.pants. Gada pārskata iesniegšana komercreģistra iestādei

(Izslēgts ar 24.04.2008. likumu; grozījums par panta izslēgšanu stājas spēkā 01.07.2008. Sk. Pārejas noteikumu 10.punktu.)

182.pants. Sabiedrības naudas līdzekļu izmaksa dalībniekiem

(1) Sabiedrība drīkst izdarīt izmaksas dalībniekiem tikai tad, ja tiek izmaksātas dividendes vai samazināts pamatkapitāls vai ja sabiedrība tiek likvidēta un tās manta sadalīta starp dalībniekiem.

(2) Dalībniekiem izdarītās izmaksas, kas nav minētas šā panta pirmajā daļā, uzskatāmas par nepamatotām. Par sabiedrības līdzekļu nepamatotu izmaksu uzskatāmi arī gadījumi, kad dalībnieks bez maksas izmanto sabiedrības mantu, kad dalībniekam par sabiedrībai sniegtajiem pakalpojumiem izmaksā augstāku atlīdzību, nekā noteikts līgumā, vai kad sabiedrība pērk no dalībnieka mantu par paaugstinātu cenu.

(3) Dalībniekiem nedrīkst izdarīt izmaksas, ja sabiedrības pašu kapitāls pārskata gada noslēgšanas brīdī ir mazāks vai šādu izmaksu rezultātā kļūtu mazāks par sabiedrības pamatkapitāla apmēru. Šis nosacījums neattiecas uz gadījumiem, kad sabiedrība tiek likvidēta.

(4) Šā panta pirmajā un trešajā daļā minētās saistības neattiecas uz izmaksām dalībniekiem, pret kuriem saistības radušās citādi, nevis no dalības sabiedrībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

183.pants. Sabiedrības iekšējā revīzija

(1) Lēmumu par sabiedrības darbības iekšējās revīzijas veikšanu jautājumos, kas saistīti ar sabiedrības darbību un tās mantisko stāvokli, pieņem dalībnieki vai valde, bet, ja sabiedrībai ir padome, šādu lēmumu var pieņemt arī padome.

(2) Dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par vienu divdesmitdaļu sabiedrības pamatkapitāla, var pieprasīt iekšējās revīzijas veikšanu, ja tam ir svarīgs iemesls.

(3) Ja valde nepiekrīt iekšējās revīzijas veikšanai, tā nekavējoties sasauc dalībnieku

sapulci, iekļaujot tās darba kārtībā jautājumu par iekšējās revīzijas veikšanu. Ja dalībnieku sapulce noraida pieprasījumu, dalībnieku mazākums, kas pārstāv ne mazāk kā vienu divdesmitdaļu no pamatkapitāla, iekšējās revīzijas veikšanai var ievēlēt zvērinātu revidentu.

(4) Iekšējā revīzija veicama uz sabiedrības rēķina. Ja revidentu ir pieaicinājuši paši dalībnieki, šāda iekšējā revīzija veicama uz šo dalībnieku rēķina.

(5) Revidents par iekšējās revīzijas rezultātiem sastāda atzinumu, kuru iesniedz sabiedrības institūcijai, kas pieņēmusi lēmumu par iekšējās revīzijas veikšanu, vai dalībnieku mazākumam un valdei.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

184.pants. Sabiedrības kontrolieris

(1) Dalībnieki sabiedrības iekšējās revīzijas un kontroles veikšanai var ievēlēt vienu vai vairākus sabiedrības kontrolierus, nosakot viņiem atlīdzību.

(2) Sabiedrības kontrolieri ievēlē uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus.

(3) Sabiedrības kontrolieris pārbauda sabiedrības darbību, kā arī gadījumos, kad to pieprasa dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par vienu desmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla, veic sabiedrības gada pārskata pārbaudi, ja viņu ir pieaicinājis dalībnieku mazākums saskaņā ar šā likuma 176.panta piektās daļas noteikumiem.

(4) Sabiedrības kontrolierim ir tiesības pieprasīt, lai valde pieaicina ekspertus, ja tam ir svarīgs iemesls.

(5) Uz sabiedrības kontrolieri attiecināmi šā likuma 177. un 178.panta noteikumi.

XII SADAĻA

SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU

1.nodaļa

Pamatkapitāls un daļa

185.pants. Pamatkapitāla lielums

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — sabiedrība) minimālais pamatkapitāla lielums ir 2000 latu.

185.¹ pants. Īpašie noteikumi attiecībā uz pamatkapitāla lielumu

(1) Sabiedrības pamatkapitāls var būt mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto minimālo pamatkapitāla lielumu, ja sabiedrība atbilst visām šādām pazīmēm:

- 1) sabiedrības dibinātāji ir fiziskās personas, un to maksimālais skaits ir pieci;
- 2) sabiedrības dalībnieki ir fiziskās personas, un to maksimālais skaits ir pieci;
- 3) sabiedrības valdes sastāvā ir viens vai vairāki locekļi, un viņi visi ir sabiedrības dalībnieki;
- 4) katrs sabiedrības dalībnieks ir tikai vienas tādas sabiedrības dalībnieks, kuras pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto.

(2) Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto, tā katru gadu veido obligāto rezervi, izdarot atskaitījumus vismaz 25 procentu apmērā no pārskata gada tīrās peļņas.

(3) Obligāto rezervi, pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, var izmantot:

- 1) pamatkapitāla palielināšanai;
- 2) pārskata gada zaudējumu segšanai, ja tie nav segti no iepriekšējā pārskata gada peļņas;
- 3) iepriekšējā pārskata gada zaudējumu segšanai, ja tie nav segti no pārskata gada peļņas.

(4) Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto, tās valde priekšlikumā par sabiedrības peļņas izlietošanu papildus šā likuma 180.panta trešajā daļā minētajām ziņām norāda obligātās rezerves veidošanai izdarāmo atskaitījumu apmēru.

(5) Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto, sabiedrība var izmaksāt dividendēs to tīrās peļņas daļu, kura paliek pēc atskaitījumiem obligātajā rezervē.

(6) Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto un tā neatbilst kādai no šā panta pirmās daļas 2., 3. vai 4.punktā minētajām pazīmēm, sabiedrībai ir pienākums triju mēnešu laikā no brīža, kad rodas neatbilstība attiecīgajai pazīmei, palielināt pamatkapitālu līdz šā likuma 185.pantā noteiktajam apmēram.

(7) Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto un ir pasludināts šīs sabiedrības maksātnespējas process, tās dalībnieki solidāri atbild par sabiedrības saistībām, kuru kopējais apmērs nepārsniedz šā likuma 185.pantā noteiktā pamatkapitāla apmēra un dibinātāju apmaksātā pamatkapitāla apmēra starpību.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

186.pants. Daļa

(1) Daļas nominālvērtību nosaka sabiedrības statūtos un izsaka veselos latos. Visām daļām ir vienāda nominālvērtība.

(2) Daļa nav dalāma.

(3) Daļa dod dalībniekam tiesības piedalīties sabiedrības pārvaldē, peļņas sadalē un sabiedrības mantas sadalē sabiedrības likvidācijas gadījumā, kā arī citas likumā un statūtos paredzētās tiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

187.pants. Daļu uzskaitē

(1) Daļu uzskaitē sabiedrība ved dalībnieku reģistru.

(2) Sabiedrības dalībnieku reģistrā ieraksta šādas ziņas:

1) fiziskajām personām — dalībnieka vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai

nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu, bet juridiskajām personām — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) daļas nominālvērtību;

3) katram dalībniekam piederošo daļu skaitu;

4) datumu, kad dalībnieks veicis daļu apmaksu pilnā apmērā, vai, ja notikusi pamatkapitāla palielināšana, — arī daļu apmaksas termiņu.

(3) Sākotnējie ieraksti sabiedrības dalībnieku reģistrā izdarāmi saskaņā ar ziņām, kuras norādītas dibināšanas līgumā.

(4) Turpmākie ieraksti sabiedrības dalībnieku reģistrā izdarāmi ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tam, kad valde saņēmusi informāciju par notikušajām izmaiņām šā panta otrajā daļā minētajās ziņās.

(5) Ierakstu sabiedrības dalībnieku reģistrā ar savu parakstu apliecina valdes priekšsēdētājs vai valdes pilnvarots valdes loceklis.

(6) Par izmaiņām sabiedrības dalībnieku reģistra ierakstos valde iesniedz komercreģistra iestādei precizētu dalībnieku reģistra eksemplāru. Ja daļas tiek atsavinātas, dalībnieku reģistra eksemplāru paraksta arī daļu atsavinātājs un daļu ieguvējs vai arī tam pievieno citus pierādījumus, kas apliecina daļu pāreju.

(7) Ar sabiedrības dalībnieku reģistru ir tiesīgi iepazīties dalībnieki, valdes un padomes locekļi, revidents, kā arī kompetentas publiskas iestādes.

(8) Dalībniekam ir tiesības saņemt valdes priekšsēdētāja vai valdes pilnvarota valdes locekļa apliecinātu sabiedrības dalībnieku reģistra izrakstu par sev piederošām daļām sabiedrībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

188.pants. Daļas atsavināšana

- (1) Dalībnieks var atsavināt sev piederošu daļu, patstāvīgi nosakot tās vērtību.
- (2) Dāvināt, mainīt vai citādi atsavināt daļu (izņemot pārdošanu) dalībnieks var tikai ar dalībnieku lēmumā izteiktu piekrišanu.
- (3) Atsavināt var tikai pilnībā apmaksātu daļu.
- (4) Sabiedrības statūtos var paredzēt daļu atsavināšanas kārtību, kas atšķiras no šā panta trešās daļas, kā arī šā likuma 189.panta pirmās daļas noteikumiem. Ierobežot dalībnieka tiesības pārdot viņam piederošu daļu var tikai ar attiecīgā dalībnieka nepārprotamu rakstveida piekrišanu.
- (5) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*
- (6) Daļas ieguvējs paziņo par daļas iegūšanu sabiedrībai, iesniedzot atsavinātāja un ieguvēja kopīgu pieteikumu vai darījuma aktu. Par to tiek izdarīts ieraksts dalībnieku reģistrā saskaņā ar šā likuma 187.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

189.pants. Dalībnieku pirmpirkuma tiesības

(1) Ja sabiedrības dalībnieks pārdod sev piederošu daļu, pārējiem dalībniekiem ir pirmpirkuma tiesības. Pirmpirkuma tiesību izlietošanas termiņš ir viens mēnesis no dienas, kad paziņojums par pārdošanu iesniegts valdei. Dalībnieks var rakstveidā atteikties no pirmpirkuma tiesībām pirms noteiktā termiņa beigām.

(1¹) Valdei ir pienākums pēc paziņojuma par daļas pārdošanu saņemšanas nekavējoties to darīt zināmu katram dalībniekam.

(2) Ja divi vai vairāki dalībnieki vēlas izmantot pirmpirkuma tiesības un pārdodamo daļu skaits ir pietiekams, tās sadala starp šiem dalībniekiem proporcionāli viņiem piederošajām daļām.

(3) Ja divi vai vairāki dalībnieki vēlas izmantot pirmpirkuma tiesības, bet pārdodamo daļu skaits nav pietiekams, lai tās sadalītu proporcionāli, valde starp šiem

dalībniekiem rīko slēgtu izsoli uz atlikušajām daļām, kuras nevar proporcionāli sadalīt.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

190.pants. Daļas ieķīlāšana

Daļu var ieķīlāt pēc komercķīlas noteikumiem, ja statūtos nav aizliegta daļas apgrūtināšana.

191.pants. Daļas mantošana

(1) Dalībnieka nāves gadījumā viņam piederošā daļa pāriet mantojumā viņa mantiniekiem, ja statūtos nav noteikts, ka daļa pāriet sabiedrībai. Ja statūtos paredzēts, ka mirušā dalībnieka daļa pāriet sabiedrībai, tad sabiedrībai ir pienākums izmaksāt mantiniekiem vai Civillikuma 416.pantā minētajā gadījumā — valstij atlīdzību atbilstoši tai likvidācijas kvotai, kuru saņemtu mirušais dalībnieks mantojuma atklāšanās brīdī.

(2) Daļas, kurām nav mantinieku, piekrīt valstij. Valstij nav balsstiesību, un, nosakot pārstāvības normu, šīs daļas netiek ņemtas vērā.

(3) Iegūtās daļas valsts piedāvā pārdošanai esošajiem sabiedrības dalībniekiem ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc to iegūšanas. Valsts vārdā šo daļu pārdošanu veic attiecīgā institūcija.

(14.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

192.pants. Savu daļu iegūšana

(1) Sabiedrība nedrīkst iegūt savas daļas, izņemot gadījumus, kad tā šīs daļas iegūst:

1) mantošanas ceļā;

2) dalībnieka nāves gadījumā, ja statūtos paredzēts, ka mirušā dalībnieka daļas pāriet sabiedrībai;

3) dalībniekam rakstveidā atsakoties no savas daļas;

- 4) dalībniekam zaudējot tiesības uz neapmaksātu daļu;
- 5) ja dalībnieks tiek izslēgts no sabiedrības;
- 6) dalībnieka — juridiskās personas — izbeigšanās gadījumā, ja juridiskās personas daļu nav ieguvusi cita persona;
- 7) samazinot pamatkapitālu, izņemot daļas no apgrozības un tās dzēšot;
- 8) iegūstot citu uzņēmumu vai tā daļu;
- 9) bezatlīdzības darījuma rezultātā;
- 10) piedzenot savus prasījumus no trešajām personām;
- 11) reorganizācijas rezultātā, izmaksājot atlīdzību noteiktajos gadījumos.

(2) Ja sabiedrība iegūst savu daļu, tai nav nekādu dalībnieka tiesību. Nosakot pārstāvības normu, šīs daļas netiek ņemtas vērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

193.pants. Savu daļu atsavināšana

(1) Sabiedrībai iegūtā sava daļa jāatsavina gada laikā no iegūšanas dienas. Šādā gadījumā attiecīgi piemērojami šā likuma 188.panta pirmās, otrās un ceturtās daļas noteikumi, kā arī 189.panta pirmās daļas noteikumi.

(2) Ja sabiedrība savu daļu noteiktajā termiņā neatsavina, daļu dzēš, attiecīgi samazinot pamatkapitālu saskaņā ar šā likuma noteikumiem par pamatkapitāla samazināšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

194.pants. Dalībnieka tiesības uz informāciju

Dalībniekam ir tiesības saņemt no valdes informāciju par sabiedrības darbību un iepazīties ar visiem sabiedrības dokumentiem. Šīs tiesības var ierobežot katrā

konkrētajā gadījumā ar dalībnieku sapulces lēmumu, ja ir pamatotas aizdomas, ka dalībnieks iegūtās ziņas varētu izmantot pretēji sabiedrības mērķim, nodarot sabiedrībai vai ar to vienā koncernā ietilpstošajam subjektam, vai trešajām personām būtisku kaitējumu vai zaudējumus.

(14.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

195.pants. Dalībnieka izslēgšana

(1) Tiesa var izslēgt dalībnieku no sabiedrības, pamatojoties uz sabiedrības prasību, ja viņš bez attaisnojoša iemesla nepilda savas saistības vai citādi nodarījis būtisku kaitējumu sabiedrības interesēm, vai nav izpildījis saistības, vai nav pārtraucis kaitējuma nodarīšanu pēc tam, kad no sabiedrības saņemts rakstveida brīdinājums.

(2) Prasību par dalībnieka izslēgšanu var celt dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par pusi no sabiedrības pamatkapitāla, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(3) Dalībnieka izslēgšanas gadījumā viņa daļas pāriet sabiedrībai, kurai ir pienākums izmaksāt izslēgtajam dalībniekam viņa ieguldījumu, kuru nosaka atbilstoši šā likuma 156.panta otrās daļas noteikumiem.

2.nodaļa

Pamatkapitāla izmaiņas

196.pants. Lēmums par pamatkapitāla izmaiņām

(1) Pamatkapitālu drīkst palielināt vai samazināt, tikai pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, kurā noteikti pamatkapitāla palielināšanas vai samazināšanas noteikumi.

(2) Lēmums par pamatkapitāla izmaiņām ir pieņemts, ja par to nobalso klātesošie dalībnieki ar ne mazāk par divām trešdaļām balsu, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(3) Ja tiek pieņemts lēmums par pamatkapitāla izmaiņām, vienlaikus izdarāmi attiecīgi grozījumi statūtos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

197.pants. Pamatkapitāla palielināšana

(1) Sabiedrības pamatkapitālu var palielināt:

1) esošajiem dalībniekiem vai uzņemtajiem jaunajiem dalībniekiem izdarot ieguldījumus sabiedrības pamatkapitālā un pretī saņemot attiecīgu jaunu daļu skaitu;

2) pēc gada pārskata vai saimnieciskās darbības pārskata par īsāku laika posmu nekā gads apstiprināšanas, palielinot esošo daļu nominālvērtību vai izlaižot jaunas daļas, pamatkapitālā daļēji vai pilnībā ieskaitot pozitīvo starpību starp pašu kapitālu un summu, ko veido pamatkapitāls un rezerves, kuras saskaņā ar likumu nedrīkst ieskaitīt pamatkapitāla palielināšanai. Jaunās daļas sadalāmas dalībniekiem proporcionāli viņiem piederošajām daļām. Saimnieciskās darbības pārskats sastādāms atbilstoši likuma prasībām par gada pārskata sastādīšanu;

3) palielinot esošo daļu nominālvērtību vai izlaižot jaunas daļas, pamatkapitālā daļēji vai pilnībā ieskaitot obligāto rezervi. Jaunās daļas sadalāmas dalībniekiem proporcionāli viņiem piederošajām daļām.

(2) Pamatkapitālu drīkst palielināt tikai tad, kad pilnībā apmaksātas visas esošās daļas.

(3) Ja jaunas daļas tiek iegūtas par cenu, kas pārsniedz daļas nominālvērtību saskaņā ar šā likuma 155.panta otrās daļas noteikumiem, starpība starp iegūšanas cenu un iegūtās daļas nominālvērtību netiek ieskaitīta pamatkapitālā.

(4) Mantiskais ieguldījums pamatkapitāla palielināšanas gadījumā atļauts tikai tad, ja to paredz pamatkapitāla palielināšanas noteikumi.

(5) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(6) Dalībnieks, kas balsojis pret pamatkapitāla palielināšanu šā panta pirmās daļas 2.punktā minētajā veidā, ir tiesīgs divu mēnešu laikā no pamatkapitāla palielināšanas brīža pieprasīt, lai sabiedrība atpērk viņa daļas.

(7) Atlīdzībai jābūt vienādai ar summu, kuru dalībnieks iegūtu, sadalot sabiedrības mantu likvidācijas gadījumā, ja tāda notiktu pamatkapitāla palielināšanas brīdī. No

pamatkapitāla palielināšanas brīža sabiedrība maksā likumiskos procentus par paredzētajā apmērā un termiņā neizdarītajām atlīdzības izmaksām.

(8) Attiecībā uz atlīdzību nepiemēro likumā noteiktos ierobežojumus par kārtību, kādā sabiedrība var iegūt savas daļas.

(9) Ja sabiedrības dalībnieks, kurš balsojis pret pamatkapitāla palielināšanu šā panta pirmās daļas 2.punktā minētajā veidā, nepieprasa atlīdzību, viņš divu mēnešu laikā var atsavināt savas daļas neatkarīgi no statūtos vai likumā paredzētajiem ierobežojumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 16.03.2006., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

198.pants. Pamatkapitāla palielināšanas noteikumi

(1) Ar lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu apstiprina pamatkapitāla palielināšanas noteikumus, kuros norāda:

- 1) pamatkapitāla palielināšanas veidu;
- 2) palielinātā pamatkapitāla lielumu un apmēru, par kādu tas palielināts;
- 3) jauno daļu skaitu;
- 4) daļas nominālvērtību;
- 5) daļas cenu, ja ir noteikts daļas uzcenojums;
- 6) daļu apmaksas veidu;
- 7) termiņu, kādā trešās personas iesniedz pieteikumus daļu iegūšanai, ja pamatkapitāls tiek palielināts, uzņemot jaunus dalībniekus;
- 8) jauno daļu apmaksas termiņu ar tādu aprēķinu, lai jaunā daļa būtu pilnīgi apmaksāta ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu;

9) termiņu, no kura jaunās daļas dod tiesības uz dividendi;

10) citus noteikumus, kas nav pretrunā ar likumu.

(2) Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto, jaunās daļas apmaksājamas tikai naudā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

199.pants. Dalībnieka pirmtiesības

(1) Dalībniekam 15 dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu, ir pirmtiesības iegūt jaunās daļas proporcionāli viņam piederošajām daļām.

(2) Ja dalībnieks nav izmantojis pirmtiesības uz jauno daļu iegūšanu, 15 dienu laikā pēc šā panta pirmajā daļā minētā termiņa beigām tās var iegūt tie dalībnieki, kuri ir izmantojuši šā panta pirmajā daļā minētās pirmtiesības.

(3) Ja daļas, uz kurām dalībnieks nav izmantojis pirmtiesības, vēlas iegūt divi vai vairāki citi dalībnieki, tās sadalāmas proporcionāli šiem dalībniekiem piederošajām daļām. Ja pārdodamo daļu skaits nav pietiekams, lai tās sadalītu proporcionāli, valde starp šiem dalībniekiem rīko slēgtu izsoli uz atlikušajām daļām, kuras nevar proporcionāli sadalīt.

(4) Ja dalībnieki nav izmantojuši šā panta pirmajā, otrajā vai trešajā daļā paredzētās tiesības, jaunās daļas drīkst iegūt trešās personas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

200.pants. Pieteikums daļu iegūšanai

(1) Ja dalībnieks vēlas iegūt jaunās daļas, viņš šā likuma 199.panta pirmajā vai otrajā daļā noteiktajā termiņā iesniedz sabiedrībai pieteikumu par daļu iegādi.

(2) Trešā persona iesniedz pieteikumu lēmumā par pamatkapitāla palielināšanu noteiktajā termiņā.

(3) Pieteikums ir saistošs personai, kura to iesniegusi.

(4) Pieteikumā norāda:

- 1) sabiedrības firmu;
- 2) piedāvājumu iegūt sabiedrības daļas;
- 3) daļu skaitu, kuru persona vēlas iegūt;
- 4) veidu, ar kuru iegūtās daļas tiks apmaksātas atbilstoši pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem;
- 5) mantiskā ieguldījuma priekšmetu (ja tiek izdarīts mantiskais ieguldījums);
- 6) ieguldījuma izdarīšanas termiņu, nepārsniedzot pamatkapitāla palielināšanas noteikumos minēto.

201.pants. Pamatkapitāla apmaksas kārtība

Pamatkapitāla palielināšanas gadījumā piemērojami šā likuma 151.-154.panta noteikumi, ja šajā nodaļā nav noteikts citādi.

202.pants. Pieteikums komercreģistra iestādei par pamatkapitāla palielināšanu

(1) Pēc jauno ziņu ierakstīšanas dalībnieku reģistrā valde iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par pamatkapitāla palielināšanu.

(2) Pieteikumam pievieno:

- 1) dalībnieku sapulces protokola izrakstu;
- 2) pamatkapitāla palielināšanas noteikumus;
- 3) statūtos izdarīto grozījumu tekstu un pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā;
- 4) dalībnieku vai trešo personu pieteikumus daļu iegūšanai;

4¹⁾ precizētu dalībnieku reģistra eksemplāru;

5) ja pamatkapitāls tiek palielināts ar jau izdarītu naudas ieguldījumu, — bankas izziņu vai citu dokumentu par daļas apmaksu, izņemot gadījumus, kad pamatkapitālu palielina šā likuma 197.panta pirmās daļas 2. un 3.punktā noteiktajā kārtībā;

6) mantiskā ieguldījuma izdarīšanas gadījumā — dokumentus, kas apliecina ieguldījuma vērtību. Ja mantiskais ieguldījums ir nodots sabiedrībai, — dokumentus, kas apliecina tā nodošanu sabiedrībai;

7) apliecinājumu, ka nav radušies būtiski apstākļi, kas ietekmē šā likuma 154.panta 2.¹ daļā minētā mantiskā ieguldījuma vērtību;

8) to dalībnieku sarakstu (ar viņu parakstiem), kuri balsojuši pret pamatkapitāla palielināšanu, kas notikusi šā likuma 197.panta pirmās daļas 2.punktā minētajā gadījumā.

(3) Pamatkapitāls uzskatāms par palielinātu ar dienu, kad komercreģistrā ierakstīts jaunais pamatkapitāla lielums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 24.04.2008., 18.12.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

203.pants. Pamatkapitāla palielinājuma apliecinājums

Ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc daļu apmaksas termiņa beigām valde iesniedz komercreģistra iestādei precizētu dalībnieku reģistra eksemplāru, kurā atspoguļots daļu apmaksas stāvoklis pēc pamatkapitāla palielināšanas.

204.pants. Pamatkapitāla samazināšanas veidi

Pamatkapitālu samazina, dzēšot daļas vai samazinot daļas nominālvērtību.

205.pants. Pamatkapitāla samazināšanas noteikumi

(1) Pamatkapitāla samazināšanas noteikumos norāda:

1) pamatkapitāla samazināšanas iemeslu;

2) pamatkapitāla samazināšanas veidu un kārtību;

3) samazinātā pamatkapitāla lielumu un apmēru, par kādu tas samazināts;

4) daļas nominālvērtību.

(2) Paziņojums par pamatkapitāla samazināšanu nekavējoties nosūtāms komercreģistra iestādei. Paziņojumam pievieno dalībnieku sapulces protokola izrakstu un pamatkapitāla samazināšanas noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

206.pants. Pamatkapitāla samazināšanas apmērs

Pamatkapitālu var samazināt līdz šā likuma 185.pantā noteiktajam apmēram.

207.pants. Kreditoru aizsardzība

(1) Piecu dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu, valde nosūta rakstveida paziņojumu par pamatkapitāla samazināšanu un par jauno pamatkapitāla lielumu visiem zināmajiem sabiedrības kreditoriem, kuriem prasījuma tiesības pret sabiedrību radušās pirms tam, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu.

(2) Paziņojumu par pieņemto lēmumu par pamatkapitāla samazināšanu valde publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Paziņojumā norāda termiņu, kurā var pieteikties kreditori, kas vēlas saņemt nodrošinājumu, un kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņu, kas nedrīkst būt īsāks par vienu mēnesi no paziņojuma publicēšanas dienas.

(3) Sabiedrība sniedz nodrošinājumu kreditoriem, kuri pieteikušies noteiktajā termiņā (izņemot nodrošinātos kreditorus nodrošinātā prasījuma apmērā).

208.pants. Pieteikums komercreģistra iestādei par pamatkapitāla samazināšanu

(1) Pēc tam, kad beidzies kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņš un prasījumi ir nodrošināti, valde iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par pamatkapitāla samazināšanu. Pieteikumam pievieno statūtos izdarīto grozījumu tekstu un pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā.

(2) Pieteikumā valde apliecina nodrošinājuma sniegšanu kreditoriem vai viņu prasījumu apmierināšanu.

(3) Pieteikumu komercreģistra iestādei iesniedz ne vēlāk kā pēc sešiem mēnešiem no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu.

(4) Pamatkapitāls uzskatāms par samazinātu ar dienu, kad komercreģistrā ierakstīts jaunais pamatkapitāla lielums.

3.nodaļa

Sabiedrības pārvalde

209.pants. Sabiedrības pārvaldes institūcijas

Sabiedrības pārvaldes institūcijas ir dalībnieku sapulce un valde, kā arī padome (ja tāda ir izveidota).

210.pants. Dalībnieku sapulces kompetence

(1) Tikai dalībnieku sapulces kompetencē ietilpst:

- 1) grozījumu izdarīšana statūtos;
- 2) pamatkapitāla palielināšana vai samazināšana;
- 3) padomes locekļu ievēlēšana un atsaukšana;
- 4) valdes locekļu ievēlēšana un atsaukšana;
- 5) gada pārskata un peļņas sadales apstiprināšana;
- 6) revidenta, sabiedrības kontroliera un likvidatora ievēlēšana un atsaukšana;
- 7) lēmuma pieņemšana par prasības celšanu pret valdes locekli, padomes locekli, dibinātāju vai dalībnieku un par sabiedrības pārstāvja iecelšanu lietas vešanai tiesā;
- 8) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu);*

9) lēmuma pieņemšana par sabiedrības darbības izbeigšanu, turpināšanu vai reorganizāciju, kā arī koncerna līguma noslēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu;

10) citi jautājumi, kuri saskaņā ar likumu vai statūtiem nodoti dalībnieku sapulces kompetencē.

(2) Dalībnieku sapulcei ir tiesības pieņemt arī tādus lēmumus, kas ietilpst valdes vai padomes kompetencē. Šādā gadījumā dalībnieki, kuri balsojuši par šo lēmumu, solidāri atbild par zaudējumiem, kas nodarīti šāda lēmuma rezultātā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

211.pants. Dalībnieka balsstiesības

(1) Dalībniekam balsstiesības dod tikai pilnībā apmaksāta daļa. Katra daļa dalībniekam dod tikai vienu balsi, ja statūtos nav noteikts citādi.

(2) Dalībniekam nav tiesību piedalīties balsošanā, ja tiek pieņemts lēmums par viņa atbrīvošanu no saistībām vai atbildības par prasības celšanu pret viņu. Nosakot pārstāvības normu, šā dalībnieka balsis netiek ņemtas vērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

212.pants. Dalībnieku sapulce

(1) Dalībnieku sapulce ir lemttiesīga, ja tajā piedalās dalībnieki, kuri kopā pārstāv vairāk par pusi no balsstiesīgā pamatkapitāla, ja statūti neparedz lielāku pārstāvības normu.

(2) Ja likumā noteiktajā kārtībā sasauktā dalībnieku sapulce nav lemttiesīga tāpēc, ka tajā nav noteiktā kvoruma, atkārtoti sasauktā sapulce ar to pašu darba kārtību ir lemttiesīga neatkarīgi no tajā pārstāvēto balsu skaita.

(3) Dalībnieks var piedalīties dalībnieku sapulcē personiski vai ar rakstveidā pilnvarota pārstāvja starpniecību. Pilnvara nav vajadzīga personām, kuras dalībnieku pārstāv uz likuma pamata. Šīs personas uzrāda dokumentu, kas apliecina pārstāvības tiesības.

(4) Dalībnieku sapulci vada valdes priekšsēdētājs, ja dalībnieki neievēlē citu sapulces vadītāju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

213.pants. Dalībnieku sapulces sasaukšana

(1) Kārtējo dalībnieku sapulci sasauc valde vismaz reizi gadā, lai tā apstiprinātu gada pārskatu, pieņemtu lēmumu par peļņas sadali un ievēlētu revidentu.

(2) Ja valde nav sasaukusi kārtējo dalībnieku sapulci paredzētajā termiņā, to var sasaukt:

1) padome (ja tāda ir izveidota);

2) komercreģistra iestāde par maksu.

(3) Valdei ir pienākums sasaukt dalībnieku sapulci statūtos paredzētajos gadījumos, kā arī tad, ja:

1) iestājušies šā likuma 219.pantā minētie apstākļi;

2) to pieprasa padome;

3) to pieprasa dalībnieki, kas pārstāv ne mazāk kā vienu desmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla.

(4) Ja valde nenasauc dalībnieku sapulci mēneša laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas, to pēc jebkura dalībnieka pieprasījuma sasauc padome. Ja padome nenasauc dalībnieku sapulci viena mēneša laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas, to sasauc komercreģistra iestāde par maksu. Komercreģistra iestādei maksu un sapulces sasaukšanas izdevumus samaksā pieprasītājs. Sabiedrība sedz komercreģistra iestādei samaksāto summu, ja sapulces sasaukšanai bijis pamatots iemesls.

(5) Ja dalībnieku sapulce nav notikusi šā likuma 212.panta otrajā daļā minētā iemesla dēļ, viena mēneša laikā sasauicama atkārtota dalībnieku sapulce.

(6) Dalībnieku sapulces gaita tiek protokolēta. Uz to attiecināmi šā likuma 285.panta noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

214.pants. Paziņojums par dalībnieku sapulces sasaukšanu

(1) Paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu valde nosūta visiem dalībniekiem ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces. Paziņojumi nosūtāmi uz sabiedrības dalībnieku reģistrā norādītajām adresēm. Statūtos var noteikt citu paziņošanas kārtību.

(2) Paziņojumā norāda:

- 1) sabiedrības firmu un juridisko adresi;
- 2) sapulces norises vietu un laiku;
- 3) sapulces veidu (kārtējā vai ārkārtas sapulce);
- 4) institūciju, kura sasauca sapulci;
- 5) statūtu noteikumus par dalībnieku pārstāvju piedalīšanos sapulcē (ja statūti šādus noteikumus paredz);
- 6) darba kārtību;
- 7) vietu un laiku, kur un kad dalībnieki var iepazīties ar lēmumu projektiem sapulces darba kārtībā iekļautajos jautājumos, kā arī ar citiem sapulcē izskatāmajiem jautājumiem.

(3) Ja dalībnieku sapulces darba kārtībā ir jautājums par grozījumu izdarīšanu statūtos, tad dalībniekiem nosūtāmajam paziņojumam pievieno lēmuma projektu par statūtu grozījumiem, īpaši norādot:

- 1) statūtu noteikumus, kurus paredzēts grozīt, papildināt vai atcelt;

2) statūtu jauno noteikumu redakciju, ja statūti tiek papildināti ar jauniem noteikumiem.

(4) Dalībniekiem ir tiesības saņemt lēmuma projektu bez maksas vismaz 14 dienas pirms sapulces.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

215.pants. Lēmuma pieņemšana bez dalībnieku sapulces sasaukšanas

(1) Dalībniekiem ir tiesības pieņemt lēmumus bez dalībnieku sapulces sasaukšanas, ja vien likumā vai statūtos nav noteikts, ka atsevišķi jautājumi izlemjami tikai dalībnieku sapulcē.

(2) Valde visiem dalībniekiem nosūta rakstveida lēmuma projektu un dokumentus, kuriem ir nozīme lēmuma pieņemšanā, norādot termiņu, kurā dalībnieks rakstveidā var balsot "par" vai "pret" lēmuma pieņemšanu. Šāds termiņš nedrīkst būt īsāks par divām nedēļām no lēmuma projekta izsūtīšanas dienas. Ja dalībnieks noteiktajā termiņā nav devis rakstveida atbildi, uzskatāms, ka viņš balsojis pret lēmuma pieņemšanu.

(3) Par balsošanas rezultātiem valde sastāda balsošanas protokolu un nekavējoties nosūta to visiem dalībniekiem. Balsošanas protokolā norāda:

- 1) sabiedrības firmu un juridisko adresi;
- 2) protokola sastādītāja vārdu un uzvārdu;
- 3) pieņemtos lēmumus un ar tiem saistītās balsošanas rezultātus;
- 4) pēc dalībnieka pieprasījuma par atšķirīga viedokļa paušanu — šā viedokļa saturu;
- 5) citas balsojumam būtiskas ziņas.

(4) Ja lēmums tiek pieņemts bez dalībnieku sapulces sasaukšanas, tad tas ir pieņemts, ja par to nodotas vairāk par pusi no visām dalībnieku balsīm, ja likumā vai statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

216.pants. Dalībnieku lēmuma pieņemšana

(1) Dalībnieku lēmums ir pieņemts, ja par to nodotas vairāk par pusi no dalībnieku sapulcē pārstāvētajām balsīm, ja likumā vai statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(2) Dalībnieku sapulces lēmumu ieraksta protokolā vai sastāda atsevišķa dokumenta veidā. Protokolu paraksta sapulces vadītājs un protokolētājs. Lēmumu paraksta sapulces vadītājs.

(3) Dalībnieku lēmums attiecībā uz sabiedrību, tās padomes un valdes locekļiem, revidentu un dalībniekiem ir spēkā ar tā pieņemšanas brīdi, ja šajā lēmumā vai likumā nav noteikts cits lēmuma spēkā stāšanās termiņš.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

217.pants. Dalībnieku lēmuma atzīšana par spēkā neesošu

(1) Tiesa, pamatojoties uz dalībnieka, valdes, padomes vai atsevišķa valdes vai padomes locekļa prasību, var atzīt dalībnieku lēmumu par spēkā neesošu, ja šāds lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar likumu vai statūtiem vai pieļauti būtiski pārkāpumi sapulces sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā. Prasību var celt triju mēnešu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

(2) Ja lēmums pieņemts, pārkāpjot lēmuma pieņemšanas procedūru, uz šā pamata lēmums nav apstrīdams, ja par tā pieņemšanu nobalsojuši visi dalībnieki.

218.pants. Lēmuma pieņemšana par svarīgiem jautājumiem

(1) Lēmums par grozījumu izdarīšanu statūtos, sabiedrības darbības izbeigšanu vai turpināšanu, sabiedrības reorganizāciju un koncerna līguma noslēgšanu, grozīšanu un izbeigšanu ir pieņemts, ja par to nodotas ne mazāk par divām trešdaļām sapulcē pārstāvēto balsu, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(2) Piesakot statūtu grozījumus komercreģistra iestādei, pievieno dalībnieku sapulces protokola izrakstu ar lēmumu par grozījumu izdarīšanu statūtos un valdes parakstītu pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā.

(22.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

219.pants. Dalībnieku sapulces sasaukšana īpašos gadījumos

Ja sabiedrības zaudējumi pārsniedz pusi no sabiedrības pamatkapitāla vai arī sabiedrībai ir ierobežota maksātspēja, konstatētas vai draud iestāties maksātnespējas pazīmes, valde par to ziņo padomei (ja tāda ir izveidota) un sasauca dalībnieku sapulci, kurā sniedz paskaidrojumus.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

220.pants. Padome

(1) Sabiedrība izveido padomi, ja tas paredzēts statūtos.

(2) Padomes darbībai un kompetencei piemērojami šā likuma 291. - 300.panta noteikumi, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(2¹) Padomi ievēlē uz nenoteiktu laiku, ja statūtos nav noteikts citādi.

(3) Padomes locekļus ievēlē ar vienkāršu klātesošo dalībnieku balsu vairākumu, ja statūtos nav paredzēts, ka padomes locekļu ievēlēšanai nepieciešams lielāks balsu skaits vai piemērojami šā likuma 296.panta ceturtās, piektās un sestās daļas noteikumi.

(4) Šā likuma 296.panta devītā daļa piemērojama, ja sabiedrības statūtos noteikts, ka padomes ievēlēšana notiek saskaņā ar šā likuma 296.panta ceturtās, piektās un sestās daļas noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 18.12.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

221.pants. Valde

(1) Valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

(2) Valdes sastāvā var būt viens vai vairāki locekļi.

(3) Par valdes locekli var būt rīcībspējīga fiziskā persona.

(4) Par valdes locekli nevar būt šīs sabiedrības padomes loceklis, šīs sabiedrības

revidents, persona, kurai ar tiesas spriedumu atņemtas tiesības uz attiecīgā veida vai visu veidu komercdarbību vai atņemtas tiesības ieņemt amatus komercsabiedrības pārvaldes institūcijās, un koncerna valdošā uzņēmuma padomes loceklis. Statūtos var paredzēt uz valdes locekļiem attiecināmus stingrākus ierobežojumus.

(5) Valdei ir pienākums sniegt ziņas dalībnieku sapulcei par noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un dalībnieku, padomes loekli vai valdes loekli.

(6) Valdei ir pienākums ne retāk kā reizi ceturksnī iesniegt padomei pārskatu par sabiedrības darbību un finansiālo stāvokli, kā arī nekavējoties ziņot padomei par sabiedrības finansiālā stāvokļa pasliktināšanos vai citiem ar sabiedrības komercdarbību saistītiem būtiskiem apstākļiem.

(7) Valdes locekļi no sava vidus ievēlē valdes priekšsēdētāju, kas organizē valdes darbu. Statūtos var paredzēt, ka valdes priekšsēdētāju ieceļ padome, ja tāda ir izveidota.

(8) Valdes loceklim ir tiesības uz atlīdzību, kas atbilst viņa pienākumiem un sabiedrības finansiālajam stāvoklim. Atlīdzības apmēru nosaka ar padomes lēmumu, bet, ja sabiedrībai nav padomes, — ar dalībnieku lēmumu.

(9) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(10) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(11) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

222.pants. Valdes tiesības vadīt sabiedrību

Valdes locekļi vada sabiedrību tikai kopīgi.

(14.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

223.pants. Valdes pārstāvības tiesības

(1) Visiem valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības. Valdes locekļi pārstāv sabiedrību kopīgi, ja statūtos nav noteikts citādi.

(2) Kopīgas pārstāvības gadījumā valdes locekļi var pilnvarot no sava vidus vienu vai vairākus valdes locekļus slēgt noteiktus darījumus vai noteikta veida darījumus.

(3) Valdes pārstāvības tiesības attiecībā uz trešajām personām nevar ierobežot. Statūtos noteiktās valdes locekļu tiesības pārstāvēt sabiedrību kopīgi vai atsevišķi nav uzskatāmas par valdes pārstāvības tiesību ierobežojumu šā panta izpratnē.

(4) Attiecībā uz sabiedrību valdes locekļiem jāievēro pārstāvības ierobežojumi, kas noteikti statūtos, dalībnieku sapulces un padomes lēmumos.

(14.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

224.pants. Valdes locekļu ievēlēšana un atsaukšana

(1) Dalībnieku sapulce ar savu lēmumu ievēlē un atsauc valdes locekļus. Iesniedzot komercreģistra iestādei pieteikumu par valdes locekļa pilnvaru izbeigšanos, izmaiņām pārstāvības tiesībās vai par jauna valdes locekļa ievēlēšanu, pieteikumam pievienojams dalībnieku sapulces protokola izraksts ar attiecīgo lēmumu.

(2) Lai personu ievēlētu par valdes locekli, ir nepieciešama attiecīgās personas rakstveida piekrišana. Rakstveida piekrišanu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai parakstu uz piekrišanas apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona. Rakstveida piekrišanā valdes locekļa kandidāts norāda sabiedrības, par kuras valdes locekli piekrīt kļūt, firmu, reģistrācijas numuru un iespējamās šķēršļus amata ieņemšanai saskaņā ar šā likuma 171.panta un 221.panta ceturtās daļas noteikumiem vai to, ka viņam šādu šķēršļu nav. Ja valdes locekļa kandidāta piekrišana ir ietverta pieteikumā komercreģistra iestādei, pieteikumu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai attiecīgā valdes locekļa parakstu uz pieteikuma apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona.

(3) Valdes locekli ievēlē uz nenoteiktu laiku, ja statūtos nav noteikts citādi.

(4) Valdes locekli var atsaukt ar dalībnieku lēmumu. Ja sabiedrībai ir padome, tā var atstādināt valdes locekli no amata līdz dalībnieku sapulcei, bet ne ilgāk kā uz diviem mēnešiem.

(5) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(6) Statūtos var paredzēt, ka valdes locekli var atsaukt tikai tad, ja tam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu jebkurā gadījumā uzskatāma rupja pilnvaru pārkāpšana, pienākumu neizpilde vai nepienācīga izpilde, nespēja vadīt sabiedrību, kaitējuma nodarīšana sabiedrības interesēm, kā arī uzticības zaudēšana.

(7) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(8) Valdes loceklis var jebkurā laikā atstāt valdes locekļa amatu, par to iesniedzot paziņojumu sabiedrībai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

XIII SADAĻA AKCIJU SABIEDRĪBA

1.nodaļa

Akciju sabiedrības kapitāli un vērtspapīri

225.pants. Akciju sabiedrības pamatkapitāls

(1) Akciju sabiedrības (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — sabiedrība) pamatkapitāls nedrīkst būt mazāks par 25 000 latu.

(2) Statūtos noteiktais pamatkapitāls, dibinot sabiedrību, apmaksājams pilnībā ne vēlāk kā gada laikā no dibināšanas līguma parakstīšanas dienas.

226.pants. Akcija un ar to saistītās tiesiskās attiecības

(1) Akcija ir vērtspapīrs, kas apliecina akcionāra līdzdalību sabiedrības pamatkapitālā un dod viņam tiesības atbilstoši attiecīgās akcijas kategorijai piedalīties sabiedrības pārvaldē, saņemt dividendi un sabiedrības likvidācijas gadījumā — likvidācijas kvotu.

(2) Akcija nav dalāma.

(3) Tiesiskās attiecības, kas rodas sakarā ar publiskajā apgrozībā esošajām akcijām, regulē šis likums, ciktāl Finanšu instrumentu tirgus likumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

227.pants. Akciju kategorijas

(1) Akcijās var nostiprināt dažādas tiesības uz:

- 1) dividendes saņemšanu;
- 2) likvidācijas kvotas saņemšanu;
- 3) balsstiesībām akcionāru sapulcē.

(2) Akcijas, kurās nostiprināts vienāds tiesību apjoms, ir vienas kategorijas akcijas. Ja sabiedrībai ir vairāku kategoriju akcijas, katrai akciju kategorijai jāpiešķir atšķirīgs apzīmējums.

228.pants. Vārda akcija un uzrādītāja akcija

(1) Akcija var būt vārda akcija vai uzrādītāja akcija.

(2) No vārda akcijas izrietošās tiesības ir personai, kura kā akcionārs ierakstīta akcionāru reģistrā.

(3) No uzrādītāja akcijas izrietošās tiesības ir personai, kuras finanšu instrumentu kontā akcija ir iegrāmatota saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma noteikumiem.

(4) Akcionārs var prasīt sabiedrībai, lai tā konvertē viņam piederošās uzrādītāja akcijas par vārda akcijām un otrādi, ja statūtos paredzēta konversija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

229.pants. Akciju forma

(1) Vārda akcijas var būt papīra formā vai dematerializētas.

(2) Uzrādītāja akcijas var būt tikai dematerializētas.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

230.pants. Akciju nominālvērtība

(1) Akciju nominālvērtību nosaka sabiedrības statūtos un izsaka latos.

(2) Akcijas nominālvērtību izsaka veselos latos, un tai jādalās ar sabiedrības akciju mazāko nominālvērtību bez atlikuma.

231.pants. Priekšrocību akcijas

(1) Priekšrocību akcija dod akcionāram īpašas tiesības attiecībā uz dividendes, likvidācijas kvotas, kā arī dividendes un likvidācijas kvotas saņemšanu.

(2) Sabiedrība var izlaist priekšrocību akcijas, ja šāda akciju kategorija paredzēta tās statūtos.

(3) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

232.pants. No priekšrocību akcijām izrietošās tiesības

(1) No priekšrocību akcijām izrietošās tiesības nosaka statūtos.

(2) Priekšrocību akcijas nedod balsstiesības.

(3) Ja akcionāram, kuram pieder priekšrocību akcijas ar īpašām tiesībām attiecībā uz dividendes saņemšanu, par diviem pārskata gadiem pēc kārtas neizmaksā dividendes vai izmaksā tikai daļu no tām, nākamajā pārskata gadā viņš iegūst balsstiesības atbilstoši vispārējiem noteikumiem proporcionāli viņam piederošo priekšrocību akciju nominālvērtību summai.

(4) Balsstiesību iegūšana neatbrīvo sabiedrību no saistībām izmaksāt neizmaksātās dividendes, kā arī neietekmē citas tiesības, kuras izriet no priekšrocību akcijām.

(5) Akcionārs, kuram pieder priekšrocību akcijas ar īpašām tiesībām attiecībā uz dividendes saņemšanu, zaudē balsstiesības tā pārskata gada pēdējā dienā, kura laikā viņš pilnībā saņēmis iepriekš neizmaksātās dividendes.

233.pants. Priekšrocību grozīšana, ierobežošana vai atcelšana

(1) Akcionāru sapulce, izdarot attiecīgus grozījumus statūtos, var pieņemt lēmumu par to priekšrocību grozīšanu, ierobežošanu vai atcelšanu, kuras izriet no

priekšrocību akcijām.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais lēmums ir spēkā, ja par tā pieņemšanu nobalso arī attiecīgās kategorijas priekšrocību akciju turētāji ar balsu skaitu, kas nav mazāks par trim ceturtdaļām no šīs kategorijas balsu kopskaita.

(3) Šā panta otrās daļas noteikums par priekšrocību akciju turētāju piekrišanu attiecināms arī uz gadījumu, kad tiek pieņemts lēmums izlaist jaunas priekšrocību akcijas, kurām ir lielākas vai vienādas priekšrocības salīdzinājumā ar jau esošajām priekšrocību akcijām.

(4) Šā panta otrās un trešās daļas noteikumi nav piemērojami jebkurā no šādiem gadījumiem:

1) statūti paredz priekšrocību akciju turētāju pirmtiesības uz emitējamajām priekšrocību akcijām;

2) emitējot līdzšinējās priekšrocību akcijas, dibināšanas līgumā, statūtos vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos ir tieši norādīts, ka šā panta otrās un trešās daļas noteikumi nav piemērojami.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

234.pants. Akcionāru reģistrs

(1) Vārda akciju un to turētāju uzskaitē valde nodrošina akcionāru reģistra vešanu.

(2) Ierakstu pareizību akcionāru reģistrā ar savu parakstu apliecina valdes priekšsēdētājs vai valdes pilnvarots valdes loceklis.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

235.pants. Akcionāru reģistrā ierakstāmās ziņas

(1) Akcionāru reģistrā ieraksta:

1) ziņas par akcionāriem:

a) fiziskajai personai — vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas

datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu,

b) juridiskajai personai — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) akcijas kategoriju, skaitu, nominālvērtību, sērijas numuru, ja tāds ir piešķirts, un no akcijas izrietošo balsu skaitu;

3) datumu, kad akcionārs veicis akciju apmaksu pilnā apmērā, vai, ja tās nav apmaksātas pilnībā, — akciju apmaksas termiņu.

(2) Sākotnējie ieraksti akcionāru reģistrā izdarāmi saskaņā ar ziņām, kuras norādītas dibināšanas līgumā.

(3) Turpmākie ieraksti akcionāru reģistrā izdarāmi ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tam, kad valde ir saņēmusi ziņas par izmaiņām akcionāru reģistra ierakstos.

(4) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

236.pants. Tiesības iepazīties ar akcionāru reģistru

(1) Ar akcionāru reģistru sabiedrībā ir tiesīgi iepazīties akcionāri, valdes un padomes locekļi, revidents un kompetentas publiskas iestādes.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajām personām ir tiesības bez maksas saņemt akcionāru reģistra izrakstu, ko pēc pieprasījuma apliecina valdes priekšsēdētājs vai valdes pilnvarots valdes loceklis.

(3) Akcionāram ir tiesības saņemt valdes priekšsēdētāja vai valdes pilnvarota valdes locekļa apliecinātu sabiedrības akcionāru reģistra izrakstu par sev piederošajām akcijām sabiedrībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

236.¹ pants. Uzrādītāja akciju reģistrācija

(1) Valde nodrošina uzrādītāja akciju iegrāmatošanu Latvijas Centrālajā depozitārijā saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma noteikumiem.

(2) Akcionāram ir tiesības pārvest Latvijas Centrālajā depozitārijā iegrāmatotās uzrādītāja akcijas uz savu finanšu instrumentu kontu.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

236.² pants. Informācijas pieprasīšana par uzrādītāja akciju turētājiem

Sabiedrība un kompetentās iestādes ir tiesīgas pieprasīt no Latvijas Centrālā depozitārija informāciju par sabiedrības uzrādītāja akciju turētājiem Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktajā kārtībā.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

237.pants. Akciju apmaksa

(1) Akcijas apmaksājamas dibināšanas līgumā vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos paredzētajā apmērā, kārtībā un termiņos.

(2) Vārda akcijas pilnīgas apmaksas termiņš pamatkapitāla palielināšanas gadījumā nedrīkst pārsniegt gadu no dienas, kad atklāta parakstīšanās uz akcijām.

(3) Uzrādītāja akciju nedrīkst apmaksāt pa daļām. Tā apmaksājama pilnā apmērā, parakstoties uz akciju.

(4) Pēc akciju apmaksas termiņa beigām valde paziņo komercreģistra iestādei par akciju pilnīgu apmaksu vai par akciju apmaksas stāvokli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

238.pants. Akcijas atsavināšana

(1) Akcionārs var brīvi atsavināt savas akcijas.

(2) Statūtos var paredzēt, ka vārda akcijas pārdošanai nepieciešama akcionāru sapulces piekrišana, kā arī iemeslus, kuru dēļ šo piekrišanu var atteikt, un pārējo akcionāru pirkuma tiesības uz pārdodamo akciju. Ja statūtos paredzētas pirkuma tiesības, tad to izmantošanas termiņš ir viens mēnesis no dienas, kad paziņojums par akciju pārdošanu iesniegts valdei. Valde pēc šāda paziņojuma saņemšanas nekavējoties izsludina to šā likuma 252.pantā noteiktajā kārtībā. Akcionārs var rakstveidā atteikties no pirkuma tiesībām pirms noteiktā termiņa beigām.

(3) Dematerializētas akcijas atsavināmas, pārskaitot tās uz ieguvēja finanšu instrumentu kontu.

(4) Papīra formas vārda akcijas atsavināmas, izdarot uz tām nodošanas uzrakstu (indosamentu).

(5) Vārda akcijas ieguvējs paziņo par akcijas iegūšanu sabiedrībai, iesniedzot pieteikumu un uzrādot papīra formas vārda akciju ar nodošanas uzrakstu (indosamentu), bet dematerializētu vārda akciju atsavināšanas gadījumā — iesniedzot atsavinātāja un ieguvēja kopīgu pieteikumu vai darījuma aktu. Par to tiek izdarīts ieraksts akcionāru reģistrā saskaņā ar šā likuma 235.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

238.¹ pants. Akciju mantošana

(1) Akcijas, kurām nav mantinieku, piekrīt valstij. Valstij nav balsstiesību, un, nosakot pārstāvības normu, šīs akcijas netiek ņemtas vērā.

(2) Iegūtās akcijas valsts piedāvā pārdošanai likumā un sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc to iegūšanas. Valsts vārdā akcijas pārdod attiecīgā institūcija.

(16.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

239.pants. Aizliegums sabiedrībai parakstīties uz savām akcijām

(1) Sabiedrība nedrīkst parakstīties uz savām akcijām.

(2) Koncerna atkarīgā sabiedrība nedrīkst parakstīties uz valdošā uzņēmuma akcijām.

(3) Ja uz sabiedrības akciju parakstās persona, kura rīkojas savā vārdā, bet sabiedrības vai no tās atkarīgās sabiedrības labā, uzskatāms, ka šī persona uz akciju parakstījusies uz sava rēķina. Vienošanās, kas ir pretēja šiem noteikumiem, nav spēkā.

240.pants. Savu akciju iegūšanas aizliegums

(1) Sabiedrība nedrīkst iegūt pati savas akcijas, izņemot gadījumus, kad:

1) sabiedrība samazina pamatkapitālu, izņemot no apgrozības daļu akciju un tās dzēšot;

2) sabiedrība iegūst savas akcijas, lai pasargātu sevi no būtiskiem tiešiem zaudējumiem;

3) sabiedrība iegūst savas personāla akcijas;

4) sabiedrība savas akcijas iegūst reorganizācijas rezultātā, izmaksājot atlīdzību likumā noteiktajos gadījumos;

5) sabiedrība savas akcijas iegūst, iegūstot citu uzņēmumu vai tā daļu;

6) sabiedrība savas akcijas iegūst bezatlīdzības darījuma rezultātā;

7) sabiedrība savas akcijas iegūst mantošanas ceļā;

8) sabiedrība savas akcijas iegūst, piedzenot savus prasījumus no trešajām personām;

9) sabiedrībai pāriet tā akcionāra akcijas, kurš nav šīs akcijas apmaksājis noteiktā termiņā;

10) *(izslēgts ar 22.04.2004. likumu).*

(1¹) Savu akciju kā nodrošinājuma pieņemšanai tiek piemēroti šā likuma noteikumi par savu akciju iegūšanas aizliegumu.

(2) Šā panta pirmās daļas 2., 6. un 8.punktā minētajā gadījumā sabiedrība drīkst iegūt tikai pilnībā apmaksātas akcijas.

(3) Šā panta pirmās daļas 2.punktā paredzētajā gadījumā sabiedrība drīkst iegūt savas akcijas, pamatojoties uz akcionāru sapulces lēmumu, ar nosacījumu, ka iegūto

un sabiedrībai jau piederošo akciju nominālvērtību kopsumma nepārsniedz vienu desmitdaļu no sabiedrības parakstītā pamatkapitāla. Sabiedrība minētās akcijas drīkst iegūt tikai tad, ja sabiedrības pašu kapitāls pārsniedz pamatkapitāla apmēru un šo akciju iegūšanas rezultātā sabiedrības pašu kapitāls nekļūst mazāks par minēto apmēru. Akcionāru sapulces lēmumā norāda maksimālo iegūstamo akciju skaitu, kā arī termiņu, kurā šīs akcijas iegūstamas un kurš nedrīkst pārsniegt 18 mēnešus. Ja akcijas tiek iegūtas par atlīdzību, lēmumā norāda arī atlīdzības minimālo un maksimālo apmēru.

(4) Personai piederošās sabiedrības akcijas, ja šī persona tās ieguvusi savā vārdā, bet šīs sabiedrības labā, kā arī sabiedrības akcijas, kuras pieder šīs sabiedrības atkarīgajai sabiedrībai, uzskatāmas par piederošām šai sabiedrībai, ja likumā nav noteikts citādi.

(5) Ja sabiedrība iegūst savas akcijas, pārkāpjot šā panta noteikumus, vainīgie valdes locekļi atbild solidāri par prettiesīgi iegūto akciju apmaksu.

(6) Savu akciju iegūšanas rezultātā sabiedrības pašu kapitāla vērtība nedrīkst kļūt mazāka par sabiedrības pamatkapitāla apmēru.

(7) Sabiedrībai piederošā sava akcija nedod nekādas no šīs akcijas izrietošās tiesības, un šīs tiesības netiek ņemtas vērā akcionāru sapulces kvoruma noteikšanā un peļņas sadalē.

(8) Savu akciju iegūšanu sabiedrība atspoguļo gada pārskatā, norādot šādas ziņas par attiecīgajā pārskata gadā iegūtajām akcijām:

1) iegūšanas iemeslu;

2) iegūto akciju skaitu, nominālvērtību summu un akciju pārstāvēto pamatkapitāla daļu;

3) ja akcijas iegūtas par samaksu — samaksas veidu un apmēru.

(9) Gada pārskatā papildus šā panta astotajā daļā minētajām ziņām norāda arī kopējo sabiedrībai piederošo savu akciju skaitu un to pārstāvēto pamatkapitāla daļu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

241.pants. Aizliegums finansēt savu akciju iegādi

(1) Sabiedrībai aizliegts izsniegt aizdevumu vai citādi tieši vai netieši finansēt trešās personas šīs sabiedrības akciju iegādei.

(2) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

242.pants. Sabiedrībai piederošo savu akciju atsavināšana un dzēšana

(1) Ja sabiedrība ieguvusi pati savas akcijas saskaņā ar šā likuma 240.panta noteikumiem, šīs akcijas atsavināmas gada laikā no to iegūšanas dienas, izņemot šā likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktā un ceturtajā daļā minētos gadījumus.

(2) Ja sabiedrība ieguvusi savas akcijas, pārkāpjot šā likuma 240.panta noteikumus, prettiesīgi iegūtās akcijas atsavināmas triju mēnešu laikā no to iegūšanas dienas.

(3) Sabiedrībai piederošās akcijas, kuras iegūtas šā likuma 240.panta pirmās daļas 3.punktā minētajā gadījumā, valde sešu mēnešu laikā piedāvā sabiedrības darbiniekiem un valdes locekļiem.

(4) Ja sabiedrība neatsavina savas akcijas šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā noteiktajos termiņos vai ja tā ieguvusi akcijas šā likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā, šīs akcijas dzēšamas, attiecīgi samazinot pamatkapitālu saskaņā ar šā likuma 262. — 265.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

243.pants. Nosacījums, ar kādu sabiedrība pieņem ķīlā savas akcijas

(1) Sabiedrība var pieņemt ķīlā šīs sabiedrības akcijas tikai tad, ja tās ir pilnībā apmaksātas.

(2) Ja tiek pārkāpts šā panta pirmajā daļā minētais noteikums, vainīgie valdes locekļi

atbild par šo akciju pilnīgu apmaksu un trešajām personām nodarītajiem zaudējumiem.

244.pants. Konvertējamās obligācijas

(1) Sabiedrība var emitēt konvertējamās obligācijas, kuras obligacionārs noteiktā termiņā ir tiesīgs apmainīt pret šīs sabiedrības akcijām.

(2) Konvertējamās obligācijas var būt gan vārda, gan uzrādītāja vērtspapīri.

(3) Šā likuma noteikumi par konvertējamām obligācijām attiecināmi arī uz citiem vērtspapīriem, kurus var apmainīt pret sabiedrības akcijām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

245.pants. Konvertējamo obligāciju emisija

(1) *(Izslēgta ar 18.12.2008. likumu.)*

(2) Ar lēmumu par konvertējamo obligāciju emisiju apstiprina arī obligāciju emisijas noteikumus, kuros norāda:

1) emitējamo obligāciju skaitu, vienas obligācijas nominālvērtību un kopējo nominālvērtību summu;

2) obligācijas cenu;

3) obligāciju konversijas termiņu;

4) procentus, ko sabiedrība apņemas maksāt obligacionāram, un to izmaksas noteikumus (ja tādi ir paredzēti);

5) obligācijas apmaksas kārtību un termiņus;

6) kārtību, kādā obligācijas tiek apmainītas pret akcijām;

7) obligacionāru tiesības;

8) citus noteikumus, kas nav pretrunā ar likumu.

(3) Obligacionārs iegūst konvertējamo obligāciju pēc tam, kad samaksāta pilna tās pārdošanas cena.

(4) Lēmums par konvertējamo obligāciju emisiju iesniedzams komercreģistra iestādei ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms obligāciju izlaišanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

246.pants. Konvertējamo obligāciju pirmtiesības

Konvertējamo obligāciju emisijas gadījumā sabiedrības akcionāriem ir pirmtiesības iegādāties šīs obligācijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

247.pants. Obligacionāru reģistrs

Konvertējamo obligāciju un to turētāju uzskaitē valde nodrošina vārda obligacionāru reģistra vešanu. Obligacionāru reģistrā ieraksta:

1) ziņas par obligacionāriem:

a) fiziskajai personai — vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu,

b) juridiskajai personai — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) katram obligacionāram piederošo obligāciju skaitu, to nominālvērtību un numuru, ja tāds ir piešķirts;

3) ziņas par obligāciju konversiju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

248.pants. Obligacionāru tiesības

(1) To obligacionāru tiesības, kuriem pieder konvertējamās obligācijas, nosaka šis likums, statūti un obligāciju emisijas noteikumi.

(2) Obligacionāriem ir tiesības iepazīties ar sabiedrības dokumentiem akcionāru sapulcē noteiktajā kārtībā un apjomā. Viņiem ir tiesības arī piedalīties akcionāru sapulcē bez balsstiesībām un likumā noteiktajos gadījumos — lēmuma pieņemšanā.

2.nodaļa

Pamatkapitāla palielināšana un samazināšana

249.pants. Tiesības palielināt vai samazināt pamatkapitālu

(1) Pamatkapitālu drīkst palielināt vai samazināt, tikai pamatojoties uz akcionāru sapulces lēmumu, ar kuru apstiprina pamatkapitāla palielināšanas vai samazināšanas noteikumus un izdara grozījumus sabiedrības statūtos, izņemot šā panta ceturtajā daļā minēto gadījumu.

(2) Ja sabiedrībai ir vairākas akciju kategorijas, akcionāru sapulcē par lēmumu palielināt vai samazināt pamatkapitālu balso saskaņā ar šā likuma 284.panta trešās daļas noteikumiem.

(3) *(Izslēgta ar 18.12.2008. likumu.)*

(4) Statūtos var noteikt pilnvarojumu valdei uz laiku līdz pieciem gadiem palielināt pamatkapitālu statūtos vai akcionāru sapulcē noteiktajā apmērā, nepārsniedzot 30 procentus no sabiedrības pamatkapitāla pilnvarojuma spēkā stāšanās brīdī. Valdes pilnvarojums palielināt pamatkapitālu neattiecas uz pamatkapitāla palielināšanu šā likuma 254.pantā minētajā gadījumā.

(5) Palielinot pamatkapitālu šā panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā, grozījumus sabiedrības statūtos izdara padome.

(6) Šā panta ceturtajā daļā minēto pilnvarojumu valde var izmantot tiktāl, ciktāl statūtos vai akcionāru sapulcē lēmumos nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

250.pants. Pamatkapitāla palielināšana

(1) Sabiedrība palielina pamatkapitālu, emitējot jaunas akcijas saskaņā ar lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu un atklājot uz tām parakstīšanos.

(1¹) Sabiedrība, kurā ir viens akcionārs, pamatkapitālu var palielināt pēc gada pārskata vai saimnieciskās darbības pārskata par īsāku laika posmu nekā gads apstiprināšanas, proporcionāli palielinot esošo akciju nominālvērtību vai emitējot jaunas akcijas, pamatkapitālā daļēji vai pilnībā ieskaitot pozitīvo starpību starp pašu kapitālu un summu, ko veido pamatkapitāls un rezerves, kuras saskaņā ar likumu nedrīkst ieskaitīt pamatkapitāla palielināšanai. Saimnieciskās darbības pārskats sastādāms atbilstoši likuma prasībām par gada pārskata sastādīšanu.

(2) Pamatkapitālu var palielināt tikai pēc tam, kad iepriekšējās emisijas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

(3) Ja jaunās emisijas akcijas tiek apmaksātas ar mantisko ieguldījumu, šis ieguldījums novērtējams un par to sniedzams vērtētāja atzinums šā likuma 154.pantā noteiktajā kārtībā.

(4) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

251.pants. Akcionāra pirmtiesības

(1) Pamatkapitāla palielināšanas gadījumā līdzšinējam akcionāram ir pirmtiesības iegādāties jaunās emisijas akcijas proporcionāli viņam jau piederošo akciju nominālvērtību summai.

(2) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(3) Ja kāds no akcionāriem noteiktajā termiņā neizmanto savas pirmtiesības, attiecīgās jaunās emisijas akcijas pamatkapitāla palielināšanas noteikumos paredzētajā kārtībā piedāvājamas parakstīšanai tiem līdzšinējiem akcionāriem, kuri izmantojuši pirmtiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

252.pants. Paziņojums par akcionāru pirmtiesībām

(1) Paziņojumu par akcionāru pirmtiesībām uz jaunās emisijas akcijām publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Sabiedrība paziņojumu par akcionāru pirmtiesībām uz jaunās emisijas akcijām šā likuma 273.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā nosūta visiem akcionāru reģistrā ierakstītajiem akcionāriem.

(3) Ja sabiedrībai ir tikai vārda akcijas, šā panta pirmajā daļā minētā publicēšana nav obligāta, ja statūtos nav noteikts citādi.

(4) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajā paziņojumā norāda:

1) sabiedrības firmu un juridisko adresi;

2) pamatkapitāla lielumu un plānoto pamatkapitāla palielinājuma apmēru;

3) emitēto akciju kategorijas, skaitu un nominālvērtību;

4) akciju pārdošanas cenu;

5) termiņu, kurā akcionāriem jāizmanto pirmtiesības un kurš nedrīkst būt īsāks par mēnesi no paziņojuma publicēšanas dienas vai — vārda akciju gadījumā — no paziņojuma nosūtīšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

253.pants. Akcionāru pirmtiesību ierobežošana vai atcelšana

(1) Akcionāru pirmtiesības nevar atcelt vai ierobežot dibināšanas līgumā, statūtos vai ar akcionāru sapulces lēmumu. Palielinot pamatkapitālu šā likuma 254.panta otrajā daļā paredzētajos gadījumos, akcionāriem nav pirmtiesību.

(2) Akcionāru sapulces lēmums par akciju parakstīšanās organizēšanas nodošanu trešajām personām (260.panta pirmā daļa) nav uzskatāms par pirmtiesību ierobežošānu. Šīs personas nodrošina akcionāru pirmtiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

254.pants. Pamatkapitāla palielināšana ar īpašu mērķi

(1) Pamatkapitālu var palielināt, nosakot, ka jaunās emisijas akcijas tiek izmantotas īpašam mērķim, kas tiek norādīts pamatkapitāla palielināšanas noteikumos. Šādos

gadījumos pamatkapitāla palielinājums nedrīkst pārsniegt īpašam mērķim nepieciešamo summu.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā pamatkapitālu drīkst palielināt tikai šādiem mērķiem:

- 1) jauno emisijas akciju apmaiņai pret konvertējamām obligācijām;
- 2) jauno emisijas akciju apmaiņai pret pievienojamās sabiedrības akcijām reorganizācijas gadījumā;
- 3) atlīdzībai mazākumakcionāriem, kuru kā akciju apmaiņu veic koncerna valdošais uzņēmums;
- 4) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu);*
- 5) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu);*
- 6) personāla akciju emisijai.

(3) Palielinot pamatkapitālu šajā pantā noteiktajā kārtībā, pamatkapitāla palielināšanas noteikumos papildus norāda to personu loku, kurām ir tiesības iegūt jaunās emisijas akcijas, kā arī šā panta otrās daļas 1.-3.punktā paredzētajos gadījumos — šo akciju apmaiņas koeficientu.

(4) Akcionāru sapulcei, kura izskata jautājumu par pamatkapitāla palielināšanu ar īpašu mērķi, valde sniedz pamatojumu par šādas palielināšanas nepieciešamību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

255.pants. Personāla akcijas

(1) Sabiedrība var emitēt personāla akcijas. Personāla akcijas nododamas bez atlīdzības, un tās var iegūt tikai sabiedrības darbinieki un valdes locekļi.

(2) Personāla akcijas var būt tikai vārda akcijas.

(3) Personāla akcijas tiek emitētas uz sabiedrības tīrās peļņas rēķina.

(4) Personāla akciju nominālvērtību kopsumma nedrīkst pārsniegt 10 procentus no sabiedrības parakstītā pamatkapitāla.

(5) Sabiedrībai apmaksājot personāla akcijas, sabiedrības pašu kapitāls nedrīkst kļūt mazāks par parakstīto pamatkapitālu.

(6) Personāla akcija nedod balsstiesības un tiesības likvidācijas kvotas saņemšanai.

(7) Akcionārs drīkst atsavināt personāla akcijas, ja statūtos nav noteikti ierobežojumi.

(8) Ja darba tiesiskās attiecības starp sabiedrību un darbinieku izbeidzas vai sabiedrības valdes loceklis ir atsaukts vai atstājis amatu, pirmpirkuma tiesības iegādāties darbiniekam vai valdes loceklim piederošās personāla akcijas ir sabiedrībai.

(Ar grozījumiem, kas izdaīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

256.pants. Pamatkapitāla palielināšana, aizstājot sabiedrības parādus ar tās akcijām

(Izslēgts ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

257.pants. Pamatkapitāla palielināšanas noteikumi

(1) Pamatkapitāla palielināšanas noteikumos norāda:

1) pamatkapitāla palielināšanas mērķi vai iemeslus;

2) līdzšinējo pamatkapitālu, akciju kategorijas, skaitu un nominālvērtību;

3) paredzēto pamatkapitāla palielinājumu (izsludinātais pamatkapitāls);

4) jaunās emisijas akciju kategoriju vai kategorijas, kā arī tiesības, kas izriet no šo kategoriju akcijām, un akciju skaitu;

5) jaunās emisijas akciju nominālvērtību, pārdošanas maksu un minimālo iemaksu,

kas jāizdara, parakstoties uz akcijām;

6) jaunās emisijas akciju apmaksas veidu (naudā vai ar mantisko ieguldījumu);

7) to jaunās emisijas akciju kategorijas, skaitu un nominālvērtību summu, kuras apmaksā ar mantisko ieguldījumu, norādot katru mantiskā ieguldījuma priekšmetu un tā vērtību;

8) jaunās emisijas akciju parakstīšanas un apmaksas termiņus ar tādu aprēķinu, lai katra akcija būtu pilnīgi apmaksāta ne vēlāk kā gada laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu;

9) termiņu, kādā līdzšinējie akcionāri var izmantot pirmtiesības uz jaunās emisijas akcijām, ja viņiem ir šādas tiesības;

10) vietu un laiku, kur un kad notiks parakstīšanās uz akcijām.

(2) Palielinot pamatkapitālu ar īpašu mērķi, pamatkapitāla palielināšanas noteikumos nav jānorāda šā panta pirmās daļas 8. punktā noteiktās ziņas.

(3) Palielinot pamatkapitālu šā likuma 249.panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā, jaunās emisijas akcijas apmaksājamas tikai naudā.

(4) Palielinot pamatkapitālu šā likuma 249.panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā, jaunās emisijas akciju apmaksas termiņš nosakāms ne ilgāks par trim mēnešiem no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

258.pants. Paziņojums akcionāriem par pamatkapitāla palielināšanu

(1) Pamatkapitāla palielināšanas noteikumus sabiedrība nosūta visiem akcionāru reģistrā ierakstītajiem akcionāriem. Ja sabiedrība ir emitējusi arī uzrādītāja akcijas, paziņojums par pamatkapitāla palielināšanu publicējams arī laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", norādot vietu un laiku, kur un kad var iepazīties ar pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem.

(2) Pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem pievieno to dokumentu veidlapas, kuri nepieciešami, lai esošie akcionāri varētu izmantot pirmtiesības.

(3) Likumā noteiktajos gadījumos sabiedrība sagatavo emisijas prospektu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

259.pants. Jaunās emisijas akciju nominālvērtība un pārdošanas cena

(1) Jaunās emisijas akciju nominālvērtību nosaka pamatkapitāla palielināšanas noteikumos.

(2) Par katru jaunās emisijas akciju maksājama šīs akcijas pārdošanas cena, kuru nosaka valde, bet kura nedrīkst būt mazāka par akcijas nominālvērtību. Akciju pārdošanas cena veidojas no akcijas nominālvērtības, papildmaksas un emisijas uzcenojuma. Akciju emisijas uzcenojumu valde drīkst mainīt pamatkapitāla palielināšanas noteikumos norādītajās robežās.

(3) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

260.pants. Parakstīšanās uz jaunās emisijas akcijām

(1) Sabiedrība var organizēt parakstīšanos uz jaunās emisijas akcijām pati vai uzticēt tās organizēšanu trešajai personai (bankai, brokeru sabiedrībai, biržai u.tml.).

(2) Parakstoties uz jaunās emisijas vārda akcijām, apmaksājami vismaz 25 procenti no parakstāmo akciju nominālvērtības, visa papildmaksa un emisijas uzcenojums, bet pārējā daļa samaksājama pamatkapitāla palielināšanas noteikumos noteiktajos termiņos.

(3) Ja pamatkapitāla palielināšanas noteikumos norādītajā termiņā izsludinātais pamatkapitāls nav parakstīts pilnībā, akciju emisija uzskatāma par notikušu parakstīto akciju apjomā, izņemot gadījumus, kad pamatkapitāla palielināšanas noteikumi šādu palielināšanu nepieļauj.

(4) Ja akciju emisija tiek atzīta par nenotikušu, iekasēto naudu atmaksā akciju parakstītājiem.

(5) Ja akciju emisiju atzīst par nenotikušu vai par notikušu tikai parakstīto akciju apjomā, akcionāru sapulce izdara attiecīgus grozījumus statūtos.

261.pants. Pieteikums komercreģistra iestādei par pamatkapitāla palielināšanu

(1) Pēc pamatkapitāla palielināšanas noteikumos norādītā parakstīšanās termiņa beigām valde iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par pamatkapitāla palielināšanu.

(2) Pieteikumam pievieno:

1) akcionāru sapulces protokola izrakstu ar lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu un pamatkapitāla palielināšanas noteikumus;

1¹) valdes sēdes protokola izrakstu ar lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu šā likuma 249.panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā un padomes sēdes protokola izrakstu ar lēmumu atļaut valdei palielināt pamatkapitālu;

2) statūtos izdarīto grozījumu tekstu un pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā;

3) valdes apliecinājumu par pamatkapitāla apmaksas stāvokli;

4) dokumentus, kas apliecina katra mantiskā ieguldījuma priekšmeta novērtējumu un tā nodošanu sabiedrībai (ja apmaksa veikta ar mantisko ieguldījumu);

5) apliecinājumu, ka nav radušies būtiski apstākļi, kas ietekmē šā likuma 154.panta 2.¹ daļā minētā mantiskā ieguldījuma vērtību.

(3) Pamatkapitāls uzskatāms par palielinātu ar brīdi, kad izdarīts ieraksts komercreģistrā.

(4) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

262.pants. Pamatkapitāla samazināšana

(1) Pamatkapitālu samazina:

- 1) sabiedrībai iegūstot un dzēšot savas akcijas;
- 2) dzēšot akcijas, kuras iesnieguši akcionāri;
- 3) samazinot akciju nominālvērtību.

(2) Pamatkapitālu nedrīkst samazināt zem šā likuma 225.panta pirmajā daļā noteiktā apmēra.

(3) Pamatkapitāla samazināšanas gadījumā pamatkapitāls tiek pirmām kārtām samazināts uz sabiedrībai piederošo savu akciju rēķina.

(4) Pamatkapitāla samazināšanas gadījumā izmaksāt akcionāriem dzēsto akciju nominālvērtību drīkst tikai pēc tam, kad ir pilnībā veikti šā likuma 264.pantā noteiktie kreditoru aizsardzības pasākumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

263.pants. Pamatkapitāla samazināšanas noteikumi

(1) Pamatkapitāla samazināšanas noteikumos norāda:

- 1) pamatkapitāla samazināšanas iemeslu;
- 2) pamatkapitāla samazināšanas apmēru;
- 3) pamatkapitāla samazināšanas veidu;
- 4) dzēšamo akciju skaitu vai akciju samazināto nominālvērtību;
- 5) akciju nodošanas vai apmaiņas termiņu;
- 6) ja paredzēts daļu pamatkapitāla izmaksāt atpakaļ akcionāriem, — izmaksas

noteikumus.

(2) Paziņojums par pamatkapitāla samazināšanu nekavējoties nosūtāms komercreģistra iestādei. Paziņojumam pievieno akcionāru sapulces protokola izrakstu ar lēmumu par pamatkapitāla samazināšanu un pamatkapitāla samazināšanas noteikumus.

264.pants. Kreditoru aizsardzība pamatkapitāla samazināšanas gadījumā

(1) Piecu dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu, valde nosūta rakstveida paziņojumu par pamatkapitāla samazināšanu un jauno pamatkapitāla lielumu visiem zināmajiem sabiedrības kreditoriem, kuriem prasījuma tiesības pret sabiedrību radušās pirms tam, kad tika pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu.

(2) Paziņojumu par pieņemto lēmumu par pamatkapitāla samazināšanu valde publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Paziņojumā norāda termiņu, kurā var pieteikties kreditori, kas vēlas saņemt nodrošinājumu. Paziņojumā norāda kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņu, kas nedrīkst būt īsāks par vienu mēnesi no paziņojuma publicēšanas dienas.

(3) Sabiedrība sniedz nodrošinājumu kreditoriem, kuri pieteikušies noteiktajā termiņā (izņemot nodrošinātos kreditorus nodrošinātā prasījuma apmērā).

265.pants. Pieteikums komercreģistra iestādei par pamatkapitāla samazināšanu

(1) Pēc tam, kad ir beidzies kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņš un prasījumi ir nodrošināti, valde iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par pamatkapitāla samazināšanu. Pieteikumam pievieno statūtos izdarīto grozījumu tekstu un pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā.

(2) Pieteikumā valde apliecina nodrošinājuma sniegšanu kreditoriem vai viņu prasījumu apmierināšanu.

(3) Pieteikumu komercreģistra iestādei iesniedz ne vēlāk kā pēc sešiem mēnešiem no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu.

(4) Pamatkapitāls uzskatāms par samazinātu ar dienu, kad komercreģistrā ierakstīts jaunais pamatkapitāla lielums.

3. nodaļa

Sabiedrības organizatoriskā struktūra

266.pants. Sabiedrības pārvaldes institūcijas

Sabiedrību pārvalda akcionāru sapulce, padome un valde.

267.pants. Akcionāru sapulce

(1) Savas tiesības piedalīties sabiedrības pārvaldē akcionāri īsteno akcionāru sapulcē.

(2) Tiek sasauktas kārtējās un ārkārtas akcionāru sapulces.

268.pants. Akcionāru sapulces kompetence

(1) Tikai akcionāru sapulcei ir tiesības pieņemt lēmumus par:

- 1) sabiedrības gada pārskatu;
- 2) aizvadītā darbības gada peļņas izlietošanu;
- 3) padomes locekļu, revidentu, sabiedrības kontrolieru un likvidatoru ievēlēšanu un atsaukšanu;
- 4) prasības celšanu pret valdes un padomes locekļiem un revidentu vai par atteikšanos no prasības pret viņiem, kā arī par sabiedrības pārstāvja iecelšanu prasības uzturēšanai pret padomes locekļiem;
- 5) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu)*;
- 6) sabiedrības statūtu grozīšanu;
- 7) pamatkapitāla palielināšanu vai samazināšanu;
- 8) sabiedrības vērtspapīru emisiju un konversiju;

9) atlīdzības noteikšanu padomes locekļiem un revidentam;

10) sabiedrības darbības izbeigšanu vai turpināšanu vai par sabiedrības reorganizāciju;

11) valdes un padomes locekļiem paredzētās atlīdzības noteikšanas vispārējiem principiem, veidiem un kritērijiem.

(2) Akcionāru sapulce pieņem lēmumus citos jautājumos tikai tad, ja tas paredzēts likumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

269.pants. Kārtējā akcionāru sapulce

(1) Kārtējā akcionāru sapulce pieņem lēmumu par gada pārskatu, valdes un padomes ziņojumiem un par aizvadītā pārskata gada peļņas izlietošanu, kā arī citos tās darba kārtībā ietvertajos jautājumos.

(2) Kārtējo akcionāru sapulci sasauc valde katru gadu. Sasaucot kārtējo sapulci, jāievēro likumā paredzētais termiņš gada pārskata apstiprināšanai.

(3) Ja valde nav sasaukusi kārtējo akcionāru sapulci paredzētajā termiņā, to var sasaukt:

1) padome;

2) komercreģistra iestāde;

3) *(izslēgts ar 16.06.2005. likumu).*

(4) Komercreģistra iestāde par maksu sasauc kārtējo akcionāru sapulci pēc viena vai vairāku akcionāru pieprasījuma, ja to nav izdarījusi sabiedrības valde un padome.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

270.pants. Ārkārtas akcionāru sapulce

(1) Ārkārtas akcionāru sapulci sasauc valde pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to pieprasa padome, revidents vai akcionāri, kuri kopā pārstāv ne mazāk kā vienu divdesmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla, ja statūti neparedz mazāku pārstāvības normu.

(2) Ārkārtas akcionāru sapulces sasaukšanas iniciatori pieprasījumā norāda sapulces sasaukšanas iemeslus un darba kārtību. Pieprasījumu par sapulces sasaukšanu iesniedz valdei un padomei un paziņo par to revidentam.

(3) Valde izsludina ārkārtas akcionāru sapulces sasaukšanu ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas dienas.

(4) Ja valde šā panta trešajā daļā minētajā termiņā nesasauc ārkārtas akcionāru sapulci, to var sasaukt padome. Ja padome nesasauc ārkārtas akcionāru sapulci, to sasauc komercreģistra iestāde par maksu.

(5) Komercreģistra iestāde par maksu sasauc ārkārtas akcionāru sapulci, ja to pieprasa revidents vai akcionāri, kuri kopā pārstāv ne mazāk kā vienu divdesmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla, ja statūti neparedz mazāku pārstāvības normu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

271.pants. Akcionāru sapulces sasaukšana īpašos gadījumos

Ja sabiedrības zaudējumi pārsniedz pusi no sabiedrības pamatkapitāla vai arī sabiedrībai ir ierobežota maksātspēja, konstatētas vai draud iestāties maksātnespējas procesa pazīmes, valde par to ziņo padomei un sasauc akcionāru sapulci, kurā sniedz paskaidrojumus. Akcionāru sapulce lemj par tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma vai maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, sabiedrības darbības izbeigšanu un likvidāciju, reorganizāciju, pamatkapitāla izmaiņām vai pieņem citu lēmumu par sabiedrības saimnieciskā stāvokļa uzlabošanu.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

272.pants. Akcionāru sapulču sasaukšanas izdevumi

(1) Izdevumus, kas saistīti ar akcionāru sapulču sasaukšanu, sedz sabiedrība.

(2) Komercreģistra iestādei maksu un akcionāru sapulces sasaukšanas izdevumus samaksā pieprasītājs. Sabiedrība sedz komercreģistra iestādei samaksāto summu, ja akcionāru sapulces sasaukšanai bijis pamatots iemesls.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

273.pants. Akcionāru sapulces sasaukšanas kārtība

(1) Paziņojums par akcionāru sapulces sasaukšanu izsludināms ne vēlāk kā 30 dienas pirms paredzētās akcionāru sapulces.

(2) Paziņojums par akcionāru sapulces sasaukšanu izsludināms:

1) ja sabiedrībai ir uzrādītāja akcijas, — publicējot paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un vēl vismaz vienā laikrakstā;

2) ja sabiedrībai ir arī vārda akcijas vai tikai vārda akcijas, — nosūtot akcionāru reģistrā ierakstītajiem akcionāriem rakstveida paziņojumus.

(3) Paziņojumā norāda:

1) sabiedrības firmu un juridisko adresi;

2) sapulces norises vietu un laiku;

3) sapulces veidu (kārtējā vai ārkārtas sapulce);

4) institūciju, kura sasauca sapulci;

5) darbības, kas akcionāriem jāveic līdz sapulcei, lai viņi varētu piedalīties un balsot;

6) statūtu noteikumus par akcionāru pārstāvju piedalīšanos sapulcē (ja statūti šādus nosacījumus paredz);

7) darba kārtību;

8) vietu un laiku, kur un kad akcionāri var iepazīties ar lēmumu projektiem sapulces

darba kārtībā iekļautajos jautājumos, kā arī ar citiem sapulcē izskatāmajiem jautājumiem.

(4) Ja akcionāru sapulcē paredzēts grozīt sabiedrības statūtus, paziņojumam, kuru nosūta akcionāriem, pievieno lēmuma projektu par grozījumiem sabiedrības statūtos, norādot, kurus statūtu punktus ierosināts atzīt par spēku zaudējušiem vai grozīt, un šo punktu jauno redakciju.

(5) Akcionāriem ir tiesības saņemt lēmumu projektus bez maksas vismaz 14 dienas pirms sapulces.

(6) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

274.pants. Akcionāru sapulces darba kārtība

(1) Akcionāru sapulces darba kārtībā iekļaujamus jautājumus nosaka personas vai institūcija, kas ierosina sasaukt sapulci.

(2) Akcionāriem, kuri pārstāv vismaz vienu divdesmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla, ir tiesības septiņu dienu laikā no sludinājuma publicēšanas dienas vai piecu dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas pieprasīt institūcijai, kas sasauca akcionāru sapulci, papildu jautājumu iekļaušanu sapulces darba kārtībā.

(3) Valde vai cita institūcija, kura sasauca akcionāru sapulci, papildu jautājumus iekļauj akcionāru sapulces darba kārtībā un izsludina tos tāpat kā paziņojumu par sapulces sasaukšanu ne vēlāk kā četrpadsmit dienas pirms sapulces.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

275.pants. Akcionāru sapulces tiesīgums

Akcionāru sapulce ir tiesīga pieņemt lēmumus neatkarīgi no tajā pārstāvētā pamatkapitāla, ja statūtos nav noteikta pārstāvības norma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

276.pants. Akcionāru sapulcē izskatāmie jautājumi

(1) Akcionāru sapulce var pieņemt lēmumus tikai tajos darba kārtības jautājumos,

kuri norādīti publikācijā vai paziņojumā par sapulces sasaukšanu, izņemot šā panta otrajā un trešajā daļā minētos gadījumus.

(2) Ja akcionāru sapulcē pārstāvēts viss balsstiesīgais pamatkapitāls, tā uzskatāma par tiesīgu neatkarīgi no sasaukšanas laika un veida. Šī sapulce var apspriest arī darba kārtībā neiekļautus jautājumus un pieņemt tajos lēmumus, ja tam vienbalsīgi piekrīt visi balsstiesīgie akcionāri.

(3) Akcionāru sapulce var pieņemt lēmumus šādos jautājumos (arī tad, ja tie nav bijuši iekļauti darba kārtībā):

1) padomes, reidenta, sabiedrības kontroliera vai likvidatora atsaukšana, ievērojot nosacījumu, ka padomes vai likvidatora atsaukšanas gadījumā tajā pašā sapulcē tiek ievēlēta jauna padome vai likvidators;

2) prasības celšana pret padomes un valdes locekļiem, sabiedrības kontrolieri, likvidatoru vai reidentu, ja šajā pašā sapulcē izskatīts jautājums par sabiedrības gada pārskatu;

3) jaunas sapulces sasaukšana.

(4) Ja akcionārs vismaz septiņas dienas pirms akcionāru sapulces iesniedz valdei rakstveida pieprasījumu, valde ne vēlāk kā trīs dienas pirms akcionāru sapulces sniedz viņam visas pieprasītās ziņas par darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem. Valde var atteikties sniegt šādu informāciju tikai tad, ja ir šā likuma 283.panta otrajā daļā paredzētie iemesli. Strīdus starp akcionāriem un valdi šajos jautājumos izšķir akcionāru sapulce.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

277.pants. Piedalīšanās akcionāru sapulcē

(1) Akcionāri var piedalīties akcionāru sapulcē gan personiski, gan ar pārstāvju starpniecību. Pilnvara noformējama rakstveidā un pievienojama sapulces protokolam. Pilnvara iesniedzama līdz sapulces sākumam. Sevišķa pilnvara nav vajadzīga personām, kas akcionāru pārstāv uz likuma pamata. Šīs personas uzrāda dokumentu, kas apliecina to pilnvarojumu.

(2) Valdes locekļiem un revidentiem, kā arī vismaz vienam padomes loceklim ir pienākums piedalīties akcionāru sapulcē. Šā noteikuma neievērošana nav pamats akcionāru sapulces atzīšanai par nenotikušu vai tajā pieņemto lēmumu apstrīdēšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

278.pants. Akcionāru saraksts

(1) Ne vēlāk kā trīs dienas pirms akcionāru sapulces valde sastāda akcionāru sarakstu, kas ir pieejams akcionāriem.

(2) Sarakstā norāda:

1) akcionāra un viņa pārstāvja (ja tāds ir pilnvarots) vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi), bet juridiskajām personām — nosaukumu un reģistrācijas numuru;

2) akcionāram piederošo akciju kategoriju, skaitu un nominālvērtību;

3) no akcionāram piederošajām akcijām izrietošo balsu skaitu.

(3) Pirms akcionāru sapulces atklāšanas valde sastāda to akcionāru sarakstu, kuri piedalās sapulcē, norādot šā panta otrajā daļā minētās ziņas.

(4) Valdes pilnvarota persona paraksta šā panta trešajā daļā minēto akcionāru sarakstu un pirms pirmā balsojuma iepazīstina ar to akcionārus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

279.pants. Akcionāru balsstiesības

(1) Katra minimālās nominālvērtības apmaksātā balsstiesīgā akcija dod tiesības akcionāru sapulcē uz vienu balsi. Akcionāram ir balsstiesības atbilstoši viņam piederošo balsstiesīgo akciju nominālvērtību kopsummai.

(2) Akcionāru sapulcē balsstiesības ir tiem akcionāriem, kuri ierakstīti šā likuma 278.panta trešajā daļā minētajā sarakstā.

(3) Ja akcionāru sapulcē jāizlemj jautājums par sabiedrības darbības izbeigšanu, šā jautājuma lemšanā tiesības balsot ir arī priekšrocību akciju turētājiem.

(4) Ja akcionāru sapulcē jāizlemj jautājumi par sabiedrības reorganizāciju, pamatkapitāla palielināšanu vai samazināšanu vai par statūtu grozīšanu, tiesības balsot ir arī priekšrocību akciju turētājiem, ja šie jautājumi var skart viņu tiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

280.pants. Balsstiesību ierobežojumi

(1) Statūtos var paredzēt, ka tiesības uz vienu balsi dod noteikta akciju nominālvērtību summa, ja šie statūtu noteikumi ir bijuši spēkā pirms akciju emisijas.

(2) Akcionāram nav balsstiesību, ja:

1) viņš ir padomes vai valdes loceklis, likvidators, revidents vai sabiedrības kontrolieris, — pieņemot lēmumu par viņa atsaukšanu, neuzticības izteikšanu viņam vai prasības celšanu pret viņu;

2) tiek pieņemts lēmums attiecībā uz tiesībām, kuras sabiedrība var izmantot pret viņu;

3) tiek pieņemts lēmums par viņa atbrīvošanu no saistībām vai atbildības pret sabiedrību;

4) *(izslēgts ar 14.02.2002. likumu).*

(3) Akcionāru balsstiesības ir ierobežojamas arī citos likumā noteiktajos gadījumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

281.pants. Akcionāra saistību spēkā neesamība

Nav spēkā saistības, kurās akcionārs uzņemas:

1) vienmēr izpildīt sabiedrības vai tās institūciju norādījumus;

2) vienmēr pieņemt sabiedrības vai tās institūciju priekšlikumus;

3) balsojot padarīt savu attieksmi atkarīgu no atlīdzības.

282.pants. Akcionāru sapulces norise

(1) Akcionāru sapulci atklāj padomes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks, vai komercreģistra iestādes amatpersona šā likuma 269.panta trešās daļas 2.punktā un 270.panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā.

(2) Pēc šā panta pirmajā daļā minētās personas priekšlikuma sapulce ievēlē balsu skaitītājus.

(3) Pēc akcionāru sapulces atklāšanas balsstiesīgie akcionāri ievēlē sapulces vadītāju.

(4) Pēc akcionāru sapulces vadītāja priekšlikuma sapulce ievēlē sapulces sekretāru (protokolētāju).

(5) Akcionāru sapulce ievēlē arī vismaz divus balsstiesīgus akcionārus, kuri apliecinās sapulces protokola pareizību.

(6) Akcionāru sapulcē balsošana notiek atklāti, izņemot gadījumus, kad aizklātu balsošanu pieprasa balsstiesīgie akcionāri, kuri pārstāv vismaz vienu desmitdaļu no pamatkapitāla.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

283.pants. Akcionāru sapulcē sniedzamās ziņas

(1) Valdes pienākums ir pēc akcionāru pieprasījuma sniegt sapulcei ziņas par sabiedrības saimniecisko stāvokli tādā apjomā, kādā tas nepieciešams attiecīgā darba kārtības jautājuma izskatīšanai un objektīvai izlemšanai.

(2) Valde drīkst atteikties sniegt ziņas tikai tad, ja:

1) to izpaušana varētu radīt būtiskus zaudējumus sabiedrībai vai tās darījumu partneriem;

2) šīs ziņas nav izpaužamas saskaņā ar likumu vai statūtiem.

(3) Arī tad, ja pastāv šā panta otrajā daļā minētie apstākļi, valde nedrīkst atteikties sniegt ziņas par:

1) sabiedrības peļņu un zaudējumiem;

2) sabiedrības maksātspēju;

3) sabiedrības attīstības perspektīvām;

4) noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un akcionāru, padomes locekli vai valdes locekli.

(4) Strīdus par valdes atteikumu izpaust ziņas izšķir tiesa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

284.pants. Akcionāru sapulces lēmumu pieņemšana

(1) Akcionāru sapulce pieņem lēmumus ar klātesošo balsstiesīgo akcionāru balsu vairākumu, ja likumā vai statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(2) Lēmumus par grozījumu izdarīšanu statūtos, pamatkapitāla izmaiņām, konvertējamo obligāciju emisiju, sabiedrības reorganizāciju, koncerna līguma noslēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu, sabiedrības iekļaušanu, piekrišanu iekļaušanai un darbības izbeigšanu vai turpināšanu akcionāru sapulce pieņem, ja par tiem nodotas ne mazāk kā trīs ceturtdaļas no klātesošo balsstiesīgo akcionāru balsīm, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(3) Ja sabiedrībā ir vairākas akciju kategorijas, lēmums jautājumā, kas skar attiecīgās akciju kategorijas akcionāru tiesības, ir pieņemts, ja par to nobalso katras attiecīgās akciju kategorijas akcionāri ar likumā vai statūtos noteikto balsu vairākumu no klātesošajiem akcionāriem katrā šādu akcionāru grupā.

(4) Akcionāru sapulces lēmums attiecībā uz sabiedrību, tās padomes un valdes

locekļiem, revidentu, sabiedrības kontrolieri un akcionāriem ir spēkā ar tā pieņemšanas brīdi, ja šajā lēmumā vai likumā nav noteikts cits lēmuma spēkā stāšanās termiņš.

(5) Piesakot statūtu grozījumus komercreģistra iestādei, pievieno akcionāru sapulces protokola izrakstu ar lēmumu par grozījumu izdarīšanu statūtos un valdes parakstītu pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

285.pants. Akcionāru sapulces protokols

(1) Akcionāru sapulces protokolā norāda:

1) sabiedrības firmu;

1¹) institūciju, kura sasauca akcionāru sapulci, un laiku, kad par akcionāru sapulces sasaukšanu ir izsūtīts paziņojums un kad tas ir publicēts, ja publicēšanu paredz likums;

2) akcionāru sapulces norises vietu un laiku;

3) sabiedrības parakstītā pamatkapitāla, apmaksātā pamatkapitāla un balsstiesīgā pamatkapitāla lielumu;

4) akcionāru sapulcē pārstāvētā pamatkapitāla lielumu un klātesošo balsstiesīgo akcionāru balsu skaitu;

5) sapulces vadītāja, sekretāra, balsu skaitītāju un akcionāru — protokola pareizības apliecinātāju — vārdu un uzvārdu;

6) sapulces darba kārtību;

7) darba kārtības jautājumu apspriešanas gaitu un saturu;

8) pieņemtos lēmumus, atzīmējot par katru lēmumu nodoto "par" un "pret" balsu skaitu;

9) padomes un valdes locekļu, revidenta, likvidatora vai akcionāru iebildumus.

(2) Protokolu paraksta akcionāru sapulces vadītājs un sekretārs, kā arī vismaz divi sapulces ievēlētie akcionāri — protokola pareizības apliecinātāji.

(3) Protokolam pievieno akcionāru sarakstu, kas sastādīts saskaņā ar šā likuma 278.pantu, un dokumentus, kuri attiecas uz akcionāru sapulci.

(4) Akcionāriem ir tiesības iepazīties ar protokolu un tam pievienotajiem dokumentiem un bez maksas saņemt to kopiju vai izrakstu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

286.pants. Akcionāru sapulces lēmuma atzīšana par spēkā neesošu

(1) Akcionāru sapulces lēmumu tiesa var atzīt par spēkā neesošu, ja:

1) tas ir pretrunā ar sabiedrības mērķiem, publiskajām interesēm vai labiem tikumiem;

2) tas aizskar trešo personu tiesības;

3) tas ir pretrunā ar likumu vai statūtiem;

4) pārkāpti likuma vai statūtu noteikumi par sapulces sasaukšanu vai ar to saistīto ziņu izsludināšanu;

5) akcionāram bija prettiesiski liegts piedalīties sapulcē;

6) akcionāram bija prettiesiski liegts iepazīties ar lēmumu projektiem, to akcionāru sarakstu, kuri piedalās sapulcē, vai akcionāru sapulces protokolu;

7) akcionāram bija nepamatoti atteikts sniegt viņa pieprasītās ziņas, ja tas būtiski ietekmēja viņa nostāju attiecīgajā jautājumā;

8) sapulcē nav ievēroti balsošanas noteikumi un tas ir būtiski ietekmējis balsošanas

rezultātu vai nav ievēroti likuma noteikumi attiecībā uz nodoto balsu skaitu;

9) nav ievērotas šā likuma 284.panta trešajā daļā minētās prasības.

(2) Akcionāru sapulces lēmuma atzīšana par spēkā neesošu neskar trešo personu tiesības, kas iegūtas labā ticībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

287.pants. Personas, kurām ir tiesības celt prasību tiesā

(1) Celt tiesā prasību par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu var:

- 1) padome, valde vai atsevišķi to locekļi, kā arī revidents;
- 2) jebkurš akcionārs — šā likuma 286.panta 1., 2. un 3.punktā minētajos gadījumos, ja viņš balsojis pret apstrīdamo lēmumu un pieprasījis to ieprotokolēt, bet, ja balsošana bijusi aizklāta, — izteicis iebildumus pret apstrīdamo lēmumu un pieprasījis to ieprotokolēt;
- 3) akcionārs, kas nav piedalījies sapulcē, — šā likuma 286.panta 4. un 5.punktā minētajos gadījumos;
- 4) akcionārs, kuram bija liegts iepazīties ar likumā noteiktajiem dokumentiem, — šā likuma 286.panta 6.punktā minētajā gadījumā;
- 5) akcionārs, kuram nepamatoti atteikts sniegt viņa pieprasītās ziņas, — šā likuma 286.panta 7.punktā minētajā gadījumā;
- 6) akcionārs, kuram netika dota iespēja balsot vai kurš apstrīd cita akcionāra tiesības balsot vai citādi apstrīd balsošanas procedūru, — šā likuma 286.panta 8.punktā minētajā gadījumā;
- 7) ieinteresētais akcionārs — šā likuma 286.panta 9.punktā minētajā gadījumā.

(2) Šā panta pirmās daļas 4., 5. un 6.punktā paredzētajos gadījumos akcionāram ir prasības tiesības, ja šā akcionāra balss izšķirtu balsošanas rezultātu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

288.pants. Prasības celšana

(1) Termiņš prasības celšanai par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu ir trīs mēneši no sapulces dienas.

(2) Ja prasību ceļ akcionārs, kuram bija prettiesīgi liegts piedalīties akcionāru sapulcē, prasības celšanas termiņš ir trīs mēneši no dienas, kad viņš uzzināja vai kad viņam vajadzēja uzzināt par sapulces lēmumu, bet ne ilgāks par gadu no sapulces dienas.

(3) Prasība par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu ceļama pret sabiedrību.

(4) Ja prasību ceļ valde vai valdes loceklis, sabiedrību tiesā pārstāv padome.

289.pants. Kārtība, kādā izpilda tiesas nolēmumu par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu

(1) Nolēmumu par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu tiesa pēc nolēmuma stāšanās likumīgā spēkā nosūta komercreģistra iestādei.

(2) Ja tiesa atzīst akcionāru sapulces lēmumu par spēkā neesošu, sabiedrībai ir pienākums iesniegt komercreģistra iestādei pieteikumu par tā ieraksta grozīšanu, kurš izdarīts, pamatojoties uz minēto akcionāru sapulces lēmumu.

290.pants. Atbildība par akcionāru sapulces lēmuma nepamatotu apstrīdēšanu

Par zaudējumiem, kas sabiedrībai radušies akcionāru sapulces lēmuma nepamatotas apstrīdēšanas dēļ, prasītāji atbild solidāri, ja viņi prasību cēluši ļaunā nolūkā vai aiz rupjas neuzmanības.

(14.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

291.pants. Padome

Padome ir sabiedrības pārraudzības institūcija, kas pārstāv akcionāru intereses

sapulču starplaikā un šajā likumā un statūtos noteiktajos ietvaros uzrauga valdes darbību.

292.pants. Padomes uzdevumi

(1) Padomes uzdevumi ir šādi:

- 1) ievēlēt un atsaukt valdes locekļus, pastāvīgi uzraudzīt valdes darbību;
- 2) uzraudzīt, lai sabiedrības lietas tiktu kārtotas saskaņā ar likumiem, statūtiem un akcionāru sapulces lēmumiem;
- 3) izskatīt sabiedrības gada pārskatu un valdes priekšlikumu par peļņas izlietošanu un sastādīt ziņojumu (174.pants);
- 4) pārstāvēt sabiedrību tiesā visās sabiedrības celtajās prasībās pret valdes locekļiem, kā arī valdes locekļu celtajās prasībās pret sabiedrību un pārstāvēt sabiedrību citās tiesiskajās attiecībās ar valdes locekļiem;
- 5) apstiprināt darījuma slēgšanu starp sabiedrību un valdes locekli vai revidentu;
- 6) iepriekš izskatīt visus jautājumus, kas ir akcionāru sapulces kompetencē vai kas pēc valdes vai padomes locekļu ierosinājuma ir ieteikti apspriešanai sapulcē, un sniegt par tiem atzinumu;
- 7) dot piekrišanu valdes lēmumam palielināt pamatkapitālu šā likuma 249.panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā un izdarīt grozījumus sabiedrības statūtos šā likuma 249.panta piektajā daļā minētajā gadījumā.

(2) Akcionāriem, kuri kopā pārstāv ne mazāk par vienu desmitdaļu no sabiedrības pamatkapitāla, ir tiesības, norādot iemeslus, rakstveidā pieprasīt, lai padome pārbauda valdes darbību. Ja padome šādu pārbaudi mēneša laikā neizdara vai nesniedz atbildi, akcionāriem ir tiesības šo jautājumu nodot izskatīšanai akcionāru sapulcē.

(3) Padome sniedz akcionāru sapulcei paskaidrojumus par savu ziņojumu (175.pants), ja to pieprasa vismaz viens akcionārs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

293.pants. Padomes tiesības

(1) Padomei ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt no valdes pārskatu par sabiedrības stāvokli un iepazīties ar visām valdes darbībām.

(2) Padomei ir tiesības pārbaudīt sabiedrības reģistrus un dokumentus, kā arī kasi un visu sabiedrības mantu.

(3) Padome var uzticēt pārbaudi kādam no saviem locekļiem vai uzdot pārbaudes veikšanu vai atsevišķu jautājumu noskaidrošanu pieaicinātam ekspertam.

(4) Padomei ir tiesības sasaukt akcionāru sapulci vai uzdot to sasaukt valdei, ja to prasa sabiedrības intereses.

(5) Padomei nav tiesību izlemt jautājumus, kas ir valdes kompetencē.

294.pants. Padomes piekrišana valdes rīcībai

(1) Statūtos var noteikt, ka svarīgu jautājumu izlemšanā valdei ir nepieciešama padomes piekrišana. Par šādiem svarīgiem jautājumiem uzskatāmi:

- 1) līdzdalības iegūšana citās sabiedrībās, tās palielināšana vai samazināšana;
- 2) uzņēmuma iegūšana vai atsavināšana;
- 3) nekustamā īpašuma iegūšana, atsavināšana vai apgrūtināšana ar lietu tiesībām;
- 4) filiāļu un pārstāvniecību atvēršana vai slēgšana;
- 5) tādu darījumu slēgšana, kas pārsniedz statūtos vai padomes lēmumos noteikto summu;
- 6) tādu aizdevumu izsniegšana, kas nav saistīti ar sabiedrības parasto

komercedarbību;

7) kredītu izsniegšana sabiedrības darbiniekiem;

8) jaunu darbības veidu uzsākšana un esošo darbības veidu pārtraukšana;

9) vispārīgo darbības principu noteikšana.

(2) Sabiedrība savos statūtos var paredzēt arī citus jautājumus, kuru izlemšanā valdei jāsaņem padomes piekrišana.

(3) Ja padome noraida valdes priekšlikumu šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos jautājumos, valdei ir tiesības sasaukt ārkārtas akcionāru sapulci, kura pieņem lēmumu attiecīgajā jautājumā.

(4) Fakts, ka valde nav saņēmusi padomes piekrišanu, nav saistošs trešajai personai. Minētā fakta izsludināšana vai attiecīgu statūtu noteikumu esamība nav pietiekams pamats, lai atzītu šo faktu par saistošu trešajai personai, izņemot gadījumu, kad persona zināja, ka nepieciešama padomes piekrišana un ka tā nav dota.

295.pants. Padomes sastāvs

(1) Par padomes locekli var būt tikai rīcībspējīga fiziskā persona.

(2) Par padomes locekli nedrīkst būt:

1) šīs sabiedrības valdes loceklis, revidents, prokūrists vai komercpilnvarnieks;

2) šīs sabiedrības atkarīgās sabiedrības valdes loceklis vai persona, kurai ir tiesības pārstāvēt šo atkarīgo sabiedrību;

3) *(izslēgts ar 22.04.2004. likumu).*

(3) Statūti var paredzēt stingrākus ierobežojumus padomes loceklim.

(4) Minimālais padomes locekļu skaits ir trīs, bet, ja sabiedrības akcijas atrodas

publiskā apgrozībā, — minimālais padomes locekļu skaits ir pieci.

(5) Maksimālais padomes locekļu skaits ir divdesmit.

(6) Padomes loceklis nevar uzticēt savu pienākumu pildīšanu citai personai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

296.pants. Padomes locekļu ievēlēšana un atsaukšana

(1) Padome tiek ievēlēta uz laiku, kas nav ilgāks par pieciem gadiem.

(2) Padomes locekli nevar ievēlēt bez viņa rakstveida piekrišanas būt par padomes locekli. Rakstveida piekrišanā padomes locekļa kandidāts norāda iespējamos likumā un statūtos noteiktos šķēršļus amata ieņemšanai vai to, ka viņam šādu šķēršļu nav.

(3) Padomes locekli ievēlē amatā ne ilgāk kā uz padomes pilnvaru laiku.

(4) Akcionārs vai akcionāru grupa ir tiesīgi izvirzīt ievēlēšanai padomē savus kandidātus ar tādu aprēķinu, lai, šā akcionāra vai akcionāru grupas pārstāvēto balsstiesīgo kapitālu dalot ar izvirzāmo kandidātu skaitu, katram no kandidātiem būtu ne mazāk par pieciem procentiem no akcionāru sapulcē pārstāvētā balsstiesīgā kapitāla. Katrs šādi izvirzītais kandidāts tiek iekļauts padomes locekļu vēlēšanu sarakstā.

(5) Balsošana notiek par visiem sarakstā iekļautajiem padomes locekļu kandidātiem vienā balsojumā, visiem akcionāriem balsojot vienlaicīgi. Akcionārs ir tiesīgs nodot visas savas balsis par vienu vai vairākiem sarakstā iekļautajiem padomes locekļu kandidātiem jebkurā proporcijā veselos skaitļos.

(6) Par ievēlētām padomē uzskatāmas tās personas, kuras ieguvušas visvairāk balsu, ievērojot statūtos noteikto maksimālo padomes locekļu skaitu. Ja divi vai vairāki padomes locekļu kandidāti iegūst vienādu balsu skaitu un tāpēc nevar noteikt, kuri no viņiem uzskatāmi par ievēlētiem, jautājums izlemjams ar akcionāru sapulces balsojumu par katru no šiem kandidātiem un par ievēlētu uzskatāms kandidāts, kurš atkārtotajā balsojumā iguvis lielāko balsu skaitu.

(7) Padomes locekli var jebkurā laikā atsaukt no amata ar akcionāru sapulces lēmumu.

(8) Padomes loceklis var jebkurā laikā atstāt padomes locekļa amatu, par to iesniedzot paziņojumu sabiedrībai.

(9) Ja padomes loceklis atstāj amatu vai tiek atsaukts no amata pirms padomes termiņa beigām, notiek jaunas padomes locekļu vēlēšanas, kurās pārvēlē visu padomes sastāvu.

(10) Par izmaiņām padomes locekļu sastāvā valde ziņo komercreģistra iestādei, iesniedzot padomes locekļu sarakstu, katra padomes locekļa rakstveida piekrišanu un attiecīgo akcionāru sapulces lēmumu vai attiecīgā padomes locekļa paziņojumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 22.04.2004., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

297.pants. Padomes vadība

(1) Padomes locekļi no sava vidus ievēlē padomes priekšsēdētāju un vismaz vienu viņa vietnieku.

(2) Padomes priekšsēdētāja vietnieks pilda padomes priekšsēdētāja pienākumus tikai tad, ja padomes priekšsēdētājs ir prombūtnē (slimība, komandējums, atvaļinājums u.tml.) vai devis tādu uzdevumu.

298.pants. Padomes sēžu sasaukšana

(1) Padomes sēdes sasauc padomes priekšsēdētājs, bet viņa prombūtnē vai uzdevumā — viņa vietnieks pēc nepieciešamības, taču ne retāk kā reizi ceturksnī.

(2) Tiesības pieprasīt padomes sēdes sasaukšanu ir katram padomes loceklim, kā arī valdei, motivējot sēdes sasaukšanas nepieciešamību un nolūku.

(3) Ja padomes priekšsēdētājs pieprasījumu par padomes sēdes sasaukšanu neizpilda divu nedēļu laikā no tā saņemšanas brīža, sēdes sasaukšanas iniciatoram ir tiesības sasaukt padomes sēdi, paskaidrojot lietas apstākļus.

299.pants. Padomes lēmumu pieņemšana

(1) Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk par pusi no padomes locekļiem. Ja padomes sastāvā ir mazāk locekļu, nekā paredzēts statūtos, kvorums nosakāms pēc statūtos noteiktā padomes locekļu skaita.

(2) Padome pieņem savus lēmumus ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums. Statūtos var noteikt, ka, balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir padomes priekšsēdētāja balss.

(3) Padomes loceklis, kas nepiedalās padomes sēdē, var nodot savu balsi rakstveidā, iesniedzot to citam padomes loceklim. Nodot savu balsi telefoniski vai citādā veidā drīkst tikai tad, ja izmantotie sakaru līdzekļi pieļauj padomes locekļiem vienlaikus piedalīties jautājuma apspriešanā un lēmuma pieņemšanā un ja šī darbība ir attiecīgi dokumentāri fiksēta.

(4) Padomes sēdes tiek protokolētas. Protokolā norāda:

1) sabiedrības firmu;

2) padomes sēdes norises vietu un laiku;

3) sēdes dalībniekus;

4) darba kārtības jautājumus;

5) darba kārtības jautājumu apspriešanas gaitu un saturu;

6) balsošanas rezultātus, norādot katra padomes locekļa balsojumu "par" vai "pret" par katru lēmumu;

7) pieņemtos lēmumus.

(5) Ja padomes loceklis nepiekrīt padomes lēmumam un balso pret to, viņa atšķirīgais viedoklis pēc viņa pieprasījuma ierakstāms padomes sēdes protokolā.

(6) Padomes sēžu protokolus paraksta padomes locekļi, kuri piedalījušies attiecīgajā padomes sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

300.pants. Atlīdzība padomes locekļiem

Atlīdzību padomes locekļiem nosaka akcionāru sapulce.

301.pants. Valde

(1) Valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

(2) Valde pārzina un vada sabiedrības lietas. Tā atbild par sabiedrības komercdarbību, kā arī par likumam atbilstošu grāmatvedību.

(3) Valde pārvalda sabiedrības mantu un rīkojas ar tās līdzekļiem atbilstoši likumiem, statūtiem un akcionāru sapulces lēmumiem.

302.pants. Valdes tiesības vadīt sabiedrību

Valdes locekļi vada sabiedrību tikai kopīgi.

303.pants. Valdes pārstāvības tiesības

(1) Visiem valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības. Valdes locekļi pārstāv sabiedrību kopīgi, ja statūtos nav noteikts citādi.

(2) Kopīgas pārstāvības gadījumā valdes locekļi var pilnvarot no sava vidus vienu vai vairākus valdes locekļus slēgt noteiktus darījumus vai noteikta veida darījumus.

(3) Valdes pārstāvības tiesības attiecībā uz trešajām personām nevar ierobežot. Statūtos noteiktās valdes locekļu tiesības pārstāvēt sabiedrību kopīgi vai atsevišķi nav uzskatāmas par valdes pārstāvības tiesību ierobežojumu šā panta izpratnē.

(4) Attiecībā uz sabiedrību valdes locekļiem jāievēro pārstāvības ierobežojumi, kas noteikti statūtos, akcionāru sapulces un padomes lēmumos.

(14.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

304.pants. Valdes sastāvs

(1) Valdes sastāvā var būt viens vai vairāki valdes locekļi. Ja sabiedrības akcijas atrodas publiskā apgrozībā, minimālais valdes locekļu skaits ir trīs.

(2) Par valdes locekli var būt tikai rīcībspējīga fiziskā persona.

(3) Par valdes locekli nevar būt:

1) šīs sabiedrības padomes loceklis;

2) šīs sabiedrības revidents;

3) persona, kurai ar tiesas spriedumu atņemtas tiesības uz attiecīgā veida vai visu veidu komercdarbību;

4) koncerna valdošā uzņēmuma padomes loceklis.

(4) Statūtos var paredzēt uz valdes locekļiem attiecināmus stingrākus ierobežojumus.

(5) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

305.pants. Valdes locekļu ievēlēšana un pārstāvības tiesību noteikšana

(1) Valdes locekļus ievēlē padome.

(2) Valdes locekli nevar ievēlēt bez viņa rakstveida piekrišanas būt par valdes locekli. Rakstveida piekrišanu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai parakstu uz piekrišanas apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona. Rakstveida piekrišanā valdes locekļa kandidāts norāda sabiedrības, par kuras valdes locekli piekrīt kļūt, firmu, reģistrācijas numuru un iespējamus šķēršļus amata ieņemšanai saskaņā ar šā likuma 171. un 304.pantu vai to, ka viņam šādu šķēršļu nav. Ja valdes locekļa kandidāta piekrišana ir ietverta pieteikumā komercreģistra iestādei, pieteikumu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai attiecīgā valdes locekļa

parakstu uz pieteikuma apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona.

(3) Valdes locekli ievēlē amatā uz pieciem gadiem, ja statūti neparedz īsāku termiņu.

(4) Valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus ieceļ padome.

(5) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

306.pants. Valdes locekļu atsaukšana un viņu tiesības atstāt amatu

(1) Valdes locekli var atsaukt padome, ja tam ir svarīgs iemesls.

(2) Par svarīgu iemeslu jebkurā gadījumā uzskatāma rupja pilnvaru pārkāpšana, pienākumu neizpilde vai nepienācīga izpilde, nespēja vadīt sabiedrību, kaitējuma nodarīšana sabiedrības interesēm, kā arī akcionāru sapulces izteiktā neuzticība.

(3) Valdes loceklis var jebkurā laikā atstāt valdes locekļa amatu, par to iesniedzot paziņojumu sabiedrībai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

307.pants. Valdes sastāva un pārstāvības tiesību izmaiņu izsludināšana

Izmaiņas valdes sastāvā un pārstāvības tiesībās valde piesaka komercreģistra iestādei, iesniedzot valdes locekļu sarakstu un attiecīgo padomes lēmumu vai valdes locekļa paziņojumu.

(14.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

308.pants. Atlīdzība valdes locekļiem

(1) Valdes loceklim ir tiesības uz atlīdzību atbilstoši viņa pienākumu apjomam un sabiedrības finansiālajam stāvoklim.

(2) Atlīdzības apmēru valdes locekļiem nosaka padome.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

309.pants. Ierobežojumi sabiedrības valdes locekļiem

(1) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(2) *(Izslēgta ar 14.02.2002. likumu.)*

(3) Ja sabiedrības intereses saduras ar kāda valdes locekļa, viņa laulātā, radnieka vai svaiga interesēm, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei, jautājumu izlemj valdes sēdē, kurā ieinteresētajam valdes loceklim nav balsstiesību, un tas ierakstāms valdes sēdes protokolā. Valdes loceklim ir pienākums par šīm interesēm paziņot pirms valdes sēdes sākuma. Valdes loceklis, kas pārkāpj šīs prasības, atbild par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

310.pants. Valdes lēmumu pieņemšana

(1) Valde ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk par pusi no valdes locekļiem. Ja valdes sastāvā ir mazāk locekļu, nekā paredzēts statūtos, kvorums nosakāms pēc statūtos noteiktā valdes locekļu skaita.

(2) Valde pieņem savus lēmumus ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums. Statūtos var noteikt, ka, balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir valdes priekšsēdētāja balss.

(3) Valdes sēdes tiek protokolētas. Protokolā norāda:

1) sabiedrības firmu;

2) valdes sēdes norises vietu un laiku;

3) sēdes dalībniekus;

4) darba kārtības jautājumus;

5) darba kārtības jautājumu apspriešanas gaitu un saturu;

6) balsošanas rezultātus, norādot katra valdes locekļa balsojumu "par" vai "pret" par katru lēmumu;

7) pieņemtos lēmumus.

(4) Ja valdes loceklis nepiekrīt valdes lēmumam un balso pret to, viņa atšķirīgais viedoklis pēc viņa pieprasījuma ierakstāms valdes sēdes protokolā.

(5) Valdes sēžu protokolus paraksta valdes priekšsēdētājs, protokolētājs un visi valdes locekļi, kas piedalās sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005. likumu, kas stājas spēkā 20.07.2005.)

310.¹ pants. Par pamatkapitāla palielināšanu pieņemtā valdes lēmuma atzīšana par spēkā neesošu

(1) Valdes lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu tiesa var atzīt par spēkā neesošu šā likuma 286.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktā minētajos gadījumos, kā arī tad, ja pārkāpta pamatkapitāla palielināšanas kārtība.

(2) Ar prasību atzīt par spēkā neesošu valdes lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu tiesā var vērsties jebkurš akcionārs.

(3) Termiņš šā panta otrajā daļā minētās prasības celšanai ir trīs mēneši no dienas, kad akcionārs uzzināja vai kad viņam vajadzēja uzzināt par valdes lēmumu, bet ne ilgāks par gadu no lēmuma pieņemšanas dienas.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

310.² pants. Kārtība, kādā izpilda tiesas nolēmumu atzīt par spēkā neesošu valdes lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu

Nolēmumu atzīt par spēkā neesošu valdes lēmumu par pamatkapitāla palielināšanu tiesa pēc nolēmuma stāšanās likumīgā spēkā nosūta komercreģistra iestādei.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

310.³ pants. Atbildība par to, ka valdes lēmums par pamatkapitāla palielināšanu apstrīdēts nepamatoti

Par zaudējumiem, kas sabiedrībai nodarīti, nepamatoti apstrīdot valdes lēmumu par

pamatkapitāla palielināšanu, prasītāji atbild solidāri, ja viņi prasību cēluši Jaunā nolūkā vai aiz rupjas neuzmanības.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

311.pants. Valdes ziņojums

(1) Valdes pienākums ir reizi ceturksnī sniegt rakstveida ziņojumu par savu darbību padomei, bet gada beigās — akcionāru sapulcei. Ziņojumā atspoguļo:

- 1) sabiedrības komercdarbības rezultātus;
- 2) sabiedrības saimniecisko stāvokli, rentabilitāti, apgrozījumu un vērtspapīru kustību;
- 3) apstākļus, kas var ietekmēt sabiedrības saimniecisko stāvokli;
- 4) plānoto sabiedrības komercdarbības politiku nākamajā pārskata periodā.

(2) Valde informē padomi arī par citiem nozīmīgiem sabiedrības darbības aspektiem.

XIV SADAĻA

KAPITĀLSABIEDRĪBAS DARBĪBAS

IZBEIGŠANA UN LIKVIDĀCIJA

312.pants. Kapitālsabiedrības darbības izbeigšanas pamats

Kapitālsabiedrības (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — sabiedrība) darbība izbeidzas:

- 1) ar dalībnieku lēmumu;
- 2) ar tiesas nolēmumu;
- 3) uzsākot bankrota procedūru;
- 4) izbeidzoties statūtos noteiktajam termiņam (ja sabiedrība bija dibināta uz noteiktu termiņu);
- 5) sasniedzot statūtos noteiktos mērķus (ja sabiedrība bija dibināta noteiktu mērķu

sasniegšanai);

6) citos likumā vai statūtos noteiktajos gadījumos.

313.pants. Sabiedrības darbības izbeigšana, pamatojoties uz dalībnieku lēmumu

(1) Lēmumu par sabiedrības darbības izbeigšanu pieņem dalībnieku sapulce.

(2) Valdei ir pienākums sniegt dalībniekiem pārskatu par iepriekšējo pārskata gadu un par sabiedrības darbību kārtējā gadā.

(3) Saimnieciskās darbības pārskatā norādāms termiņš, kurā sabiedrība var apmierināt kreditoru prasījumus.

314.pants. Sabiedrības darbības izbeigšana, pamatojoties uz tiesas nolēmumu

(1) Sabiedrības darbību var izbeigt, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, ja:

1) sabiedrības dibināšanas dokumenti ir pretrunā ar likumu;

2) sabiedrības pamatkapitāls neatbilst likuma prasībām;

3) sabiedrība neiesniedz komercreģistra iestādei likumā paredzētās ziņas vai dokumentus;

4) dalībnieki nav pieņēmuši lēmumu par sabiedrības darbības izbeigšanu gadījumos, kad tas viņiem bija jādara saskaņā ar likumu vai statūtiem;

5) ilgāk par trim mēnešiem valdei nav pārstāvības tiesību (224.panta trešā daļa un 305.panta trešā daļa);

5¹) šā likuma 185.¹ panta pirmajā daļā minētā sabiedrība ar ierobežotu atbildību nav palielinājusi pamatkapitālu atbilstoši šā likuma 185.¹ panta sestās daļas noteikumiem;

6) citos likumā noteiktajos gadījumos.

(2) Prasību tiesā var celt valde, padome, valdes loceklis, dalībnieks, komercreģistra iestāde, kā arī citas likumā noteiktās personas.

(3) Komercreģistra iestāde var celt prasību tiesā, ja sabiedrība triju mēnešu laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi norādītos trūkumus.

(4) Līdz brīdim, kad tiek pieņemts nolēmums par sabiedrības darbības izbeigšanu, tiesa var noteikt termiņu, kurā sabiedrībai jānovērš trūkumi, kas ir pamats tās darbības izbeigšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

315.pants. Sabiedrības darbības izbeigšana bankrota gadījumā

Kārtību, kādā izbeidzama sabiedrības darbība bankrota gadījumā, regulē atsevišķs likums.

316.pants. Sabiedrības darbības turpināšana pēc darbības termiņa beigām vai mērķa sasniegšanas

Ja izbeidzas dibināšanas dokumentos noteiktais sabiedrības darbības termiņš vai ir sasniegts noteiktais mērķis, dalībnieki var pieņemt lēmumu par darbības turpināšanu vai sabiedrības reorganizāciju un izdarīt nepieciešamos grozījumus dibināšanas dokumentos.

317.pants. Likvidācija

Sabiedrības darbības izbeigšanas gadījumā notiek tās likvidācija, ja likumā nav noteikts citādi.

318.pants. Likvidatoru iecelšana

(1) Likvidāciju veic valdes locekļi, ja statūtos, dalībnieku sapulces lēmumā vai tiesas nolēmumā nav noteikts citādi.

(2) Ja likvidatoru ieceļ dalībnieku sapulce, tā nosaka likvidatora atlīdzības apmēru un izmaksas kārtību.

(3) Ja sabiedrības darbība tiek izbeigta, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, vai ja to prasa dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par vienu desmitdaļu pamatkapitāla, likvidatoru ieceļ un viņa atbildības apmēru un kārtību nosaka tiesa.

(4) Var tikt iecelts viens likvidators vai vairāki likvidatori.

319.pants. Likvidatoram izvirzāmās prasības

(1) Par likvidatoru var būt rīcībspējīga fiziskā persona.

(2) *(Izslēgta ar 15.04.2010. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

320.pants. Pieteikums par sabiedrības darbības izbeigšanu un tās likvidāciju

(1) Lēmumu par sabiedrības darbības izbeigšanu valde triju dienu laikā no tā pieņemšanas dienas iesniedz ierakstīšanai komercreģistrā. Pieteikumā norāda šā likuma 8.pantā minētās ziņas par likvidatoru, kā arī kreditoru prasījumu pieteikšanas vietu. Pieteikumam pievieno:

1) dalībnieku sapulces protokola izrakstu ar lēmumu par sabiedrības darbības izbeigšanu;

2) katra likvidatora rakstveida piekrišanu būt par likvidatoru. Rakstveida piekrišanu paraksta ar drošu elektronisko parakstu vai arī parakstu uz piekrišanas apliecina notariāli vai komercreģistra iestādes amatpersona.

(2) Ja sabiedrības darbība tiek izbeigta, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, tiesa nosūta attiecīgo nolēmumu ieraksta izdarīšanai komercreģistrā. Likvidators triju dienu laikā pēc nolēmuma stāšanās spēkā iesniedz komercreģistra iestādei šā panta pirmās daļas 2.punktā minēto dokumentu.

(3) Ja likvidāciju veic valdes locekļi, šo faktu norāda pieteikumā vai tiesas nolēmumā un tam nav jāpievieno šā panta pirmās daļas 2.punktā minētie dokumenti.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

321.pants. Likvidatora atcelšana

(1) Likvidatoru var atcelt ar dalībnieku sapulces lēmumu.

(2) Likvidatoru var atcelt ar tiesas nolēmumu, pamatojoties uz dalībnieka vai trešās personas pieteikumu, ja tam ir svarīgi iemesli.

(3) Tiesas iecelto likvidatoru var atcelt tikai ar tiesas nolēmumu, pamatojoties uz dalībnieka vai trešās personas pieteikumu, ja tam ir svarīgi iemesli, vienlaikus ieceļot jaunu likvidatoru.

(4) Lēmumu par likvidatora atcelšanu jaunais likvidators iesniedz komercreģistra iestādei triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

322.pants. Likvidatora tiesības un pienākumi

(1) Likvidatoram ir visas valdes un padomes tiesības un pienākumi, kas nav pretrunā ar likvidācijas mērķi.

(2) Likvidators piedzen parādus, ieskaitot summas, kas sabiedrībai pienākas par neapmaksātajām kapitāla daļām, pārdod sabiedrības mantu un apmierina kreditoru prasījumus.

(3) Likvidators drīkst slēgt tikai tos darījumus, kuri nepieciešami sabiedrības likvidācijai.

(4) Ja sabiedrības likvidāciju veic vairāki likvidatori, viņiem ir tiesības pārstāvēt sabiedrību tikai kopīgi. Likvidatori var pilnvarot vienu vai vairākas personas no sava vidus atsevišķu darbību vai atsevišķu darbības veidu veikšanai.

(5) Likvidatora pārstāvības ierobežojumi, kas nav noteikti likumā, nav saistoši trešajām personām.

(6) Likvidācijas laikā sabiedrības firmai pievieno vārdu "likvidējamā".

323.pants. Maksātnespējas pieteikuma iesniegšana

Ja likvidācijas gaitā atklājas, ka likvidējamās sabiedrības mantas nepietiek, lai apmierinātu visus pamatotos kreditoru prasījumus, likvidatoram ir pienākums iesniegt maksātnespējas pieteikumu likumā noteiktajā kārtībā.

324.pants. Kreditoru informēšana

(1) Komercreģistra iestāde uz likvidējamās sabiedrības rēķina šā likuma 11.pantā noteiktajā kārtībā izsludina paziņojumu par sabiedrības darbības izbeigšanu un likvidācijas uzsākšanu.

(2) Likvidators nosūta paziņojumu par likvidācijas uzsākšanu visiem zināmajiem sabiedrības kreditoriem.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajā paziņojumā sabiedrības kreditori uzaicināmi pieteikt savus prasījumus triju mēnešu laikā pēc paziņojuma publicēšanas dienas, ja dalībnieku sapulces lēmumā vai tiesas nolēmumā par sabiedrības darbības izbeigšanu nav noteikts garāks kreditoru pieteikšanās termiņš.

(4) Ja sabiedrībai nav zināmu kreditoru, to prasījumu pieteikšanas termiņu nosaka ne īsāku kā vienu mēnesi pēc šā panta pirmajā daļā minētā paziņojuma publicēšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

325.pants. Prasījumu pieteikšana

Kreditori noteiktā termiņā piesaka likvidatoram savus prasījumus pret sabiedrību. Prasījumā norādāms prasījuma saturs, pamats un apmērs, un tam pievienojami prasījumu pamatojošie dokumenti.

326.pants. Likvidācijas sākuma finansu pārskats

Pēc kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņa beigām likvidators sastāda sabiedrības likvidācijas sākuma finansu pārskatu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

327.pants. Kreditoru aizsardzība

(1) Ja zināms kreditors nepiesaka savu prasījumu, nepieņem izpildījumu vai saistība vēl nav izpildāma, viņam pienākošās summas tiek deponētas tiesā.

(2) Pastāvot strīdīgam kreditora prasījumam, sabiedrības mantu var sadalīt starp dalībniekiem tikai tad, ja attiecīgajam kreditoram ir dots nodrošinājums.

328.pants. Slēguma finansu pārskats un mantas sadales plāns

(1) Pēc kreditoru prasījumu apmierināšanas vai viņiem paredzētās naudas deponēšanas un likvidācijas izdevumu segšanas likvidators sastāda likvidācijas slēguma finansu pārskatu un sabiedrības atlikušās mantas sadales plānu, kurā nosaka likvidācijas kvotu.

(2) Likvidācijas slēguma finansu pārskatu un sabiedrības atlikušās mantas sadales plānu pārbauda revidents. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību revidenta pārbaude veicama, ja saskaņā ar statūtiem ir paredzēts, ka revidents pārbauda sabiedrības gada pārskatu, vai ja tā nolemj dalībnieku sapulce.

(3) Likvidators nosūta visiem dalībniekiem likvidācijas slēguma finansu pārskatu un sabiedrības atlikušās mantas sadales plānu. Paziņojums uzrādītāja akciju turētājiem publicējams laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", norādot vietu, kur ir pieejams likvidācijas slēguma finansu pārskats un sabiedrības atlikušās mantas sadales plāns.

(4) Ja likvidācijas slēguma finansu pārskats un sabiedrības atlikušās mantas sadales plāna sastādīšanā ir pārkāpts likums, statūti vai dalībnieku sapulces lēmumi, tiesa, pamatojoties uz ieinteresētās personas prasību, var lemt par jaunas likvidācijas slēguma finansu pārskata un sabiedrības atlikušās mantas sadales plāna sastādīšanu vai par papildu likvidācijas darbību veikšanu. Prasības celšanas termiņš ir divi mēneši no dienas, kad likvidācijas slēguma finansu pārskats un sabiedrības atlikušās mantas sadales plāns ir nosūtīts dalībniekiem, bet attiecībā uz uzrādītāja akciju turētājiem — divi mēneši no paziņojuma publicēšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

329.pants. Sabiedrības dokumentu glabāšana

Likvidators veic nepieciešamās darbības sabiedrības dokumentu sakārtošanai un nodošanai valsts arhīviem. Izdevumi, kas saistīti ar dokumentu sakārtošanu un nodošanu arhīviem, tiek apmaksāti no likvidējamās sabiedrības mantas.

330.pants. Sabiedrības atlikušās mantas sadale

(1) Sabiedrības atlikusī manta tiek sadalīta starp dalībniekiem saskaņā ar likvidatora sastādīto mantas sadales plānu proporcionāli katra dalībnieka daļai, ja dibināšanas

dokumentos nav noteikts citādi.

(2) Mantu drīkst sadalīt ne agrāk kā divus mēnešus no dienas, kad likvidācijas slēguma finanšu pārskats un sabiedrības atlikušās mantas sadales plāns ir nosūtīts dalībniekiem vai paziņojums par iespēju iepazīties ar tiem ir publicēts (ja likums prasa tā publicēšanu).

(2¹) Mantu drīkst sadalīt pirms šā panta otrajā daļā noteiktā termiņa, ja tam piekrīt visi dalībnieki un ar to netiek nodarīti zaudējumi kreditoriem.

(3) *(Izslēgta ar 15.04.2010. likumu)*

(4) Izmaksas dalībniekiem tiek veiktas naudā, ja statūtos nav noteikts citādi.

(5) Likvidatori var nepārdot mantu, ja tas nav nepieciešams kreditoru prasījumu apmierināšanai un ja tas noteikts lēmumā par sabiedrības darbības izbeigšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

331.pants. Sabiedrības darbības turpināšana

(1) Ja sabiedrība tiek likvidēta, pamatojoties uz dibināšanas dokumentos minētajiem noteikumiem par darbības izbeigšanu vai dalībnieku sapulces lēmumu, dalībnieki līdz mantas sadales sākumam var pieņemt lēmumu par sabiedrības darbības turpināšanu vai sabiedrības reorganizāciju. Lēmums uzskatāms par pieņemtu, ja par to nobalso klātesošie dalībnieki ar tādu balsu skaitu, kāds paredzēts lēmuma pieņemšanai par sabiedrības darbības izbeigšanu.

(2) Pieņemot lēmumu par sabiedrības darbības turpināšanu, vienlaikus izveidojama sabiedrības valde un padome, kā arī samazināms sabiedrības pamatkapitāls atbilstoši atlikušajai mantai. Ja atlikušās mantas vērtība ir mazāka par likumā noteikto sabiedrības minimālā pamatkapitāla lielumu, dalībnieku sapulce lemj par pamatkapitāla palielināšanu.

(3) Likvidators iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par darbības turpināšanu. Lēmums par darbības turpināšanu stājas spēkā pēc tā ierakstīšanas komercreģistrā.

332.pants. Izslēgšana no komercreģistra

(1) Pēc sabiedrības atlikušās mantas sadales likvidators iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu par likvidācijas pabeigšanu. Pieteikumam pievieno likvidācijas slēguma finansu pārskatu un sabiedrības atlikušās mantas sadales plānu, kā arī revidenta atzinumu (ja tika veikta revidenta pārbaude).

(2) Pieteikumā likvidators apliecina, ka:

1) likvidācijas slēguma finansu pārskats un sabiedrības atlikušās mantas sadales plāns nav apstrīdēts tiesā vai ka prasība tikusi noraidīta;

2) visi kreditoru prasījumi ir apmierināti vai tiem paredzētā nauda ir deponēta un ir segti visi likvidācijas izdevumi;

3) sabiedrības dokumenti ir nodoti glabāšanā arhīvā;

4) šā likuma 330.panta 2.¹ daļā minētajā gadījumā visi dalībnieki ir piekrituši sabiedrības atlikušās mantas sadalei pirms šā likuma 330.panta otrajā daļā noteiktā termiņa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

333.pants. Likvidatoru atbildība

(1) Likvidators ir atbildīgs par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem.

(2) Ja ir vairāki likvidatori, viņi par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem atbild solidāri.

C DAĻA

KOMERCSABIEDRĪBU REORGANIZĀCIJA

XV SADAĻA

KOMERCSABIEDRĪBU REORGANIZĀCIJAS

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

334.pants. Reorganizācijas jēdziens un veidi

(1) Komerccabiedrību (turpmāk šīs daļas ietvaros — sabiedrība) var reorganizēt apvienošanas, sadalīšanas vai pārveidošanas ceļā.

(2) Reorganizācijas procesā iesaistītās sabiedrības var būt viena veida vai dažādu veidu sabiedrības, ja likumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

335.pants. Sabiedrību apvienošana

(1) Sabiedrību apvienošana var notikt kā pievienošana vai saplūšana.

(2) Pievienošana ir process, kurā sabiedrība (pievienojamā sabiedrība) nodod visu savu mantu citai sabiedrībai (iegūstošā sabiedrība).

(3) Saplūšana ir process, kurā divas vai vairākas sabiedrības (pievienojamās sabiedrības) nodod visu savu mantu jaundibināmai sabiedrībai (iegūstošā sabiedrība).

(4) Apvienošanas gadījumā pievienojamā sabiedrība beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.

(5) Apvienošanas gadījumā pievienojamās sabiedrības tiesības un saistības pāriet iegūstošajai sabiedrībai.

(6) Apvienošanas gadījumā pievienojamās sabiedrības akcionāri, dalībnieki vai biedri (turpmāk šīs daļas ietvaros — dalībnieki) kļūst par iegūstošās sabiedrības dalībniekiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

335.¹ pants. Pārrobežu apvienošana

(1) Pārrobežu apvienošana ir tādu divu vai vairāku kapitālsabiedrību apvienošana, no kurām vismaz viena ir reģistrēta Latvijā, bet pārējās dibinātas saskaņā ar Eiropas Savienības dalībvalstu tiesību aktiem.

(2) Dalībvalsts šā panta un XIX sadaļas izpratnē ir Eiropas Savienības dalībvalsts, Īslandes Republika, Norvēģijas Karaliste un Lihtenšteinas Firstiste.

(3) Par pārrobežu apvienošanu nav uzskatāma apvienošana tādā gadījumā, kad iesaistīta kapitālsabiedrība, kura paredzējusi veikt iedzīvotāju kapitāla kolektīvus ieguldījumus saskaņā ar riska sadalīšanas principu un kuras kapitāla daļas (akcijas) pēc dalībnieku (akcionāru) pieprasījuma tiek atpirktas vai izpirktas tieši vai netieši no šīs kapitālsabiedrības aktīviem. Šādai atpirkšanai vai izpirkumam ir pielīdzināmas darbības, ar kurām kapitālsabiedrība vēlas nodrošināt, lai tās daļu tirgus vērtība būtiski neatšķirtos no tās aktīvu tīrās vērtības.

(4) Pārrobežu apvienošanai piemēro šā likuma noteikumus par kapitālsabiedrību apvienošanu, ciktāl šā likuma XIX sadaļā nav noteikts citādi. Ja iegūstošā kapitālsabiedrība tiek reģistrēta citā dalībvalstī, Latvijā reģistrēta kapitālsabiedrība, iesaistoties pārrobežu apvienošanā, ievēro šā likuma noteikumus par kapitālsabiedrību apvienošanu, kas attiecas uz lēmumu pieņemšanas procesu saistībā ar apvienošanu un uz kapitālsabiedrības kreditoru, dalībnieku (akcionāru), obligacionāru, kā arī darbinieku aizsardzību.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

336.pants. Sabiedrību sadalīšana

(1) Sadalīšana ir process, kurā sabiedrība (sadalāmā sabiedrība) nodod savu mantu vienai sabiedrībai vai vairākām citām sabiedrībām (iegūstošās sabiedrības) sašķelšanas vai nodalīšanas ceļā.

(2) Sašķelšanas gadījumā sadalāmā sabiedrība nodod visu savu mantu divām vai vairākām iegūstošajām sabiedrībām un beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.

(3) Sašķelšanas gadījumā sadalāmās sabiedrības dalībnieki kļūst par iegūstošo sabiedrību dalībniekiem saskaņā ar lēmumu par sabiedrības sašķelšanu.

(4) Nodalīšanas gadījumā sadalāmā sabiedrība nodod daļu savas mantas vienai iegūstošajai sabiedrībai vai vairākām šādām sabiedrībām. Nodalīšanas gadījumā sadalāmā sabiedrība turpina pastāvēt.

(5) Nodalīšanas gadījumā visi sadalāmās sabiedrības dalībnieki vai daļa no viņiem kļūst par iegūstošās sabiedrības dalībniekiem vai par vienīgo iegūstošās sabiedrības dalībnieku kļūst sadalāmā sabiedrība saskaņā ar lēmumu par sabiedrības nodalīšanu.

(6) Iegūstošā sabiedrība var būt jau esoša vai jaundibināma sabiedrība.

337.pants. Sabiedrības pārveidošana

(1) Pārveidošana ir process, kurā viena veida sabiedrība (pārveidojamā sabiedrība) tiek pārveidota par cita veida sabiedrību (iegūstošā sabiedrība).

(2) Pārveidošanas gadījumā visas pārveidojamās sabiedrības tiesības un saistības pāriet iegūstošajai sabiedrībai.

(3) Pārveidošanas gadījumā pārveidojamās sabiedrības dalībnieki kļūst par iegūstošās sabiedrības dalībniekiem.

(4) Pārveidošanas gadījumā pārveidojamā sabiedrība beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.

XVI SADAĻA

REORGANIZĀCIJAS KĀRTĪBA

338.pants. Reorganizācijas līgums

(1) Ja reorganizācijas procesā piedalās divas vai vairākas jau pastāvošas sabiedrības, tās slēdz reorganizācijas līgumu (turpmāk — līgums). Līgums slēdzams rakstveidā.

(2) Līgumā norāda:

1) visu reorganizācijā iesaistīto sabiedrību firmas, juridiskās adreses un reģistrācijas numurus;

2) sabiedrību kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficientu un piemaksu (ja tādas paredzētas) lielumu;

3) kapitāla daļu (akciju) sadalījumu starp iegūstošās sabiedrības dalībniekiem;

4) iegūstošās sabiedrības kapitāla daļu (akciju) nodošanas noteikumus pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībniekiem;

5) laiku, no kura nodotās kapitāla daļas (akcijas) dod tiesības saņemt dividendes vai peļņas daļu iegūstošajā sabiedrībā, un šo laiku ietekmējošos noteikumus (ja tādi paredzēti);

6) tiesības, kuras iegūstošā sabiedrība piešķir pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības katras akciju kategorijas akciju turētājiem, un obligacionāriem, kuriem pieder konvertējamās obligācijas;

6¹) tiesības, kuras iegūstošā sabiedrība piešķir pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības pārraudzības institūciju un izpildinstitūciju locekļiem, kā arī sabiedrības kontrolierim;

7) dienu, ar kuru pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības darījumi iegūstošās sabiedrības grāmatvedībā tiks uzskatīti par iegūstošās sabiedrības darījumiem;

8) reorganizācijas sekas pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības darbiniekiem;

9) reorganizācijas procesā veicamās darbības un to veikšanas termiņus.

(3) Ja visas pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības kapitāla daļas (akcijas) pieder iegūstošajai sabiedrībai, līgumā nenorāda šā panta otrās daļas 2., 3., 4. un 5.punktā minētās ziņas.

(4) Ja līgums paredz atliekošus nosacījumus un tie neiestājas triju gadu laikā no līguma noslēgšanas dienas, katra reorganizācijas procesā iesaistītā sabiedrība drīkst vienpusēji atkāpties no līguma, paziņojot par to pārējām līgumslēdzējām pusēm ne vēlāk kā sešus mēnešus iepriekš, ja līgums neparedz īsāku paziņošanas termiņu.

(5) Katra reorganizācijas procesā iesaistītā sabiedrība iesniedz komercreģistra iestādei paziņojumu par reorganizāciju, pievienojot līguma projektu. Laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" izsludina līguma projekta un tā grozījumu reģistrācijas datumu un tās komercreģistra lietas numuru, kurā līguma projekts atrodas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2005. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

339.pants. Reorganizācijas prospekts

(1) Katra reorganizācijas procesā iesaistītā sabiedrība rakstveidā sagatavo reorganizācijas prospektu (turpmāk — prospekts), kurā norāda un izskaidro:

- 1) līguma projekta noteikumus;
- 2) reorganizācijas tiesiskos un saimnieciskos aspektus;
- 3) kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficientu un piemaksu (ja tādas paredzētas) lielumu;
- 4) metodes, kuras izmantotas kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficienta un piemaksu lieluma noteikšanai, kā arī problēmas, kuras rodas, izmantojot šīs metodes.

(2) Sabiedrības var sagatavot kopēju prospektu. Šādā gadījumā katra reorganizācijas procesā iesaistītā sabiedrība prospektā norāda šā panta pirmajā daļā minētās ziņas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

340.pants. Revidenta pārbaude

(1) Reorganizācijas procesā iesaistīto sabiedrību līguma projektu pārbauda zvērināts revidents. Reorganizācijas procesā iesaistītās sabiedrības var ievēlēt kopīgu revidentu.

(2) *(Izslēgta ar 15.04.2010. likumu)*

(3) Reorganizācijas līgumu revidents nepārbauda, ja tam piekrīt visi dalībnieki vai biedri. Revidentam nav jāpārbauda līguma projekts pievienojamā vai sadalāmajā sabiedrībā, ja visas pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības kapitāla daļas (akcijas) pieder iegūstošajai sabiedrībai.

(4) Sabiedrības, kuras piedalās reorganizācijas procesā, nodrošina revidentam pieeju visiem dokumentiem un informācijai, kam ir nozīme revidenta pienākumu veikšanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006., 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

341.pants. Revidenta atzinums

(1) Par līguma projekta pārbaudes rezultātiem revidents sastāda rakstveida atzinumu un iesniedz to sabiedrībai. Ja ir ievēlēts viens revidents visām sabiedrībām, viņš iesniedz atzinumu visām sabiedrībām.

(2) Atzinumā norāda:

1) vai revidentam ir iesniegti visi nepieciešamie dokumenti;

2) vai līguma projektā norādītais kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficients un piemaksu lielums ir taisnīgs un pamatots;

3) vai reorganizācija var radīt zaudējumus sabiedrības kreditoriem;

4) vai metodes, kuras izmantotas kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficienta un piemaksu lieluma noteikšanai, ir atbilstošas;

5) īpašās grūtības, kuras radušās, vērtēšanā piemērojot izraudzītās metodes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

342.pants. Revidenta atbildība

Revidents atbild par zaudējumiem, kas, veicot pārbaudi, radušies viņa vainas dēļ.

343.pants. Lēmums par reorganizāciju

(1) Līguma projektu izskata un lēmumu par reorganizāciju pieņem katras reorganizācijas procesā iesaistītās sabiedrības dalībnieku sapulce.

(2) Ja sakarā ar reorganizāciju izdarāmi kapitālsabiedrības statūtu vai personālsabiedrības līguma grozījumi, lēmumu par to pieņem vienlaikus ar lēmumu par reorganizāciju.

(3) Ne mazāk kā mēnesi līdz dienai, kad paredzēta dalībnieku sapulce par līguma

apstiprināšanu, visiem dalībniekiem jādod iespēja sabiedrības juridiskajā adresē iepazīties ar:

1) līguma projektu;

2) prospektu;

3) revidenta atzinumu;

4) visu reorganizācijā iesaistīto sabiedrību gada pārskatiem par pēdējiem trim pārskata gadiem;

5) sabiedrības saimnieciskās darbības pārskatu, kas sagatavots ne agrāk kā trīs mēnešus līdz reorganizācijas paziņojuma iesniegšanai komercreģistra iestādei, ja iepriekšējais gada pārskats sastādīts vairāk nekā sešus mēnešus pirms paziņojuma iesniegšanas.

(4) Šā panta trešās daļas 5.punktā minētais sabiedrības saimnieciskās darbības pārskats sagatavojams saskaņā ar likuma prasībām par gada pārskata sastādīšanu.

(5) Dalībniekam ir tiesības bez maksas saņemt šā panta trešajā daļā minēto dokumentu kopijas vai izrakstus.

(6) Kapitālsabiedrības dalībnieku sapulcē sabiedrības valdei pēc dalībnieku pieprasījuma jāsniedz paskaidrojumi par līguma projektu un prospektu, par reorganizācijas tiesiskajām un saimnieciskajām sekām, kā arī ziņas par citām reorganizācijas procesā iesaistītajām sabiedrībām.

(7) Lēmums par reorganizāciju sastādāms atsevišķa dokumenta veidā.

(8) Pamatojoties uz lēmumu par reorganizāciju, attiecīgā sabiedrība noslēdz līgumu.

(9) Lēmumam par reorganizāciju pievienojams to dalībnieku saraksts (ar viņu parakstiem), kuri dalībnieku sapulcē balsojuši pret šo lēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

344.pants. Paziņošanas pienākums

Pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības valdes pienākums ir paziņot dalībnieku sapulcei un iegūstošajai sabiedrībai par visām būtiskajām izmaiņām pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības mantiskajā stāvoklī, kuras notikušas līdz valdes pilnvaru beigām vai līdz reorganizācijas spēkā stāšanās brīdim.

345.pants. Kreditoru aizsardzība

(1) Piecpadsmit dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par reorganizāciju, katra reorganizācijas procesā iesaistītā sabiedrība par reorganizāciju rakstveidā informē visus zināmos kreditorus, kuriem līdz lēmuma par reorganizāciju pieņemšanai bija prasījuma tiesības pret sabiedrību.

(2) Katrai reorganizācijas procesā iesaistītajai sabiedrībai ir pienākums publicēt laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu, ka pieņemts lēmums par reorganizāciju. Paziņojumā kreditoriem norāda:

- 1) sabiedrības firmu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
- 2) pārējo reorganizācijā iesaistīto sabiedrību firmas, reģistrācijas numurus un juridiskās adreses;
- 3) reorganizācijas veidu;
- 4) faktu, ka pieņemts lēmums par reorganizāciju;
- 5) kreditoru prasību pieteikšanas vietu un termiņu, kurš nedrīkst būt īsāks par vienu mēnesi no paziņojuma publicēšanas dienas.

(3) Pievienojamā vai sadalāmā sabiedrība nodrošina kreditora prasījumu, ja viņš to prasa un ja tas pieteikts šā panta otrajā daļā minētajā paziņojumā noteiktajā termiņā.

(4) Iegūstošās sabiedrības kreditors var prasīt sava prasījuma nodrošināšanu tikai tad, ja pierāda, ka reorganizācija apdraud viņa prasījuma apmierināšanu.

(5) Nodrošinātais kreditors var prasīt nodrošinājumu tikai parāda nenodrošinātās daļas apmērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

346.pants. Lēmuma par reorganizāciju apstrīdēšana

(1) Pamatojoties uz reorganizācijā iesaistītās sabiedrības dalībnieka, valdes vai padomes locekļa prasību, tiesa var atzīt lēmumu par reorganizāciju par spēkā neesošu, ja tas pieņemts, pārkāpjot likumu, kapitālsabiedrības statūtus vai personālsabiedrības līgumu, un šos pārkāpumus nav iespējams novērst vai tie netiek novērsti tiesas noteiktajā termiņā.

(2) Prasības celšanas termiņš ir trīs mēneši pēc šā likuma 345.panta otrajā daļā minētā paziņojuma publicēšanas dienas.

(3) Sabiedrībai, kuras dalībnieku sapulces lēmums par reorganizāciju atzīts par spēkā neesošu, ir pienākums par to publicēt paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" piecpadsmit dienu laikā no tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

(4) Lēmuma par reorganizāciju atzīšana par spēkā neesošu neietekmē saistības, kuras sabiedrība ir uzņēmusies reorganizācijas procesā pret trešajām personām.

(5) Lēmumu par reorganizāciju nevar atzīt par spēkā neesošu tikai tādēļ, ka noteikts pārāk zems kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficients vai piemaksu lielums.

(6) Ja noteikts pārāk zems kapitāla daļu (akciju) apmaiņas koeficients, pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībnieks var prasīt no iegūstošās sabiedrības vienreizēju papildu samaksu.

347.pants. Pieteikums komercreģistra iestādei

(1) Katra reorganizācijas procesā iesaistītā sabiedrība ne agrāk kā trīs mēnešus pēc paziņojuma publicēšanas dienas iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu, lai komercreģistrā tiktu izdarīts ieraksts par reorganizāciju. Pieteikumam pievieno:

1) līgumu vai tā attiecīgi apliecinātu kopiju;

- 2) protokola izrakstu un lēmumu par reorganizāciju;
- 3) to dalībnieku sarakstu, kuri balsojuši pret reorganizāciju;
- 4) likumā noteiktajos gadījumos — reorganizācijas atļauju;
- 5) prospektu (ja likumā noteikta prospekta sagatavošana);
- 6) revidenta atzinumu (ja likumā noteikta revidenta pārbaude);
- 7) pievienojamās vai sašķelšanas ceļā sadalāmās sabiedrības slēguma finansu pārskatu (ja iesniegumu iesniedz pievienojamā vai sadalāmā sabiedrība);
- 8) iegūstošās kapitālsabiedrības statūtus (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna sabiedrība vai ja sabiedrība tiek pārveidota);
- 9) iegūstošās kapitālsabiedrības valdes locekļu vai personālsabiedrības to dalībnieku sarakstu, kuriem ir tiesības pārstāvēt sabiedrību (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna sabiedrība);
- 10) iegūstošās kapitālsabiedrības padomes locekļu sarakstu (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna sabiedrība un ja iegūstošajai sabiedrībai paredzēta padome).

(2) Pieteikumā sabiedrība apliecina, ka ir nodrošināti vai apmierināti to kreditoru prasījumi, kuri pieteikuši savus prasījumus noteiktā termiņā, un ka lēmums par reorganizāciju nav apstrīdēts tiesā vai ka attiecīgā prasība nav apmierināta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002., 16.03.2006. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

348.pants. Iegūstošās sabiedrības firma

(1) Ja ir viena iegūstošā sabiedrība, tā pēc reorganizācijas drīkst izmantot pievienojamās sabiedrības firmu.

(2) Sadalāmās sabiedrības firmas turpmākās izmantošanas noteikumus paredz

līgumā.

(3) Iegūstošā sabiedrība var izmantot pārveidojamās sabiedrības firmu, izņemot norādi uz pārveidotās sabiedrības veidu.

(4) Ja pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībnieks ir bijusi fiziskā persona, kura nav iegūstošās sabiedrības dalībnieks, iegūstošā sabiedrība drīkst izmantot tās vārdu firmā tikai ar šīs personas vai tās mantinieku rakstveida piekrišanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

349.pants. Ieraksts par reorganizāciju komercreģistrā

(1) Ieraksts par pievienojamo vai sadalāmo sabiedrību komercreģistrā tiek izdarīts pēc tam, kad izdarīti ieraksti par visām iegūstošajām sabiedrībām.

(2) Pēc ieraksta izdarīšanas par reorganizāciju komercreģistrā pievienotā sabiedrība tiek izslēgta no komercreģistra.

(3) Pēc ieraksta izdarīšanas par sadalāmās sabiedrības reorganizāciju iegūstošo sabiedrību lietām tiek pievienoti attiecīgi izraksti no sadalāmās sabiedrības lietas un gadījumos, kad sadalīšana notiek sašķelšanas ceļā, sadalāmā sabiedrība tiek izslēgta no komercreģistra.

(4) Pārveidošanas gadījumā iegūstošo sabiedrību var ierakstīt komercreģistrā pēc tam, kad ir izdarīts ieraksts par pārveidojamās sabiedrības reorganizāciju.

(5) Komercreģistra ieraksts par reorganizāciju izsludināms šā likuma 11.pantā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

350.pants. Komercreģistra ieraksta par reorganizāciju tiesiskā nozīme

(1) Reorganizācija uzskatāma par spēkā stājušos ar brīdi, kad komercreģistrā izdarīti ieraksti par visām reorganizācijas procesā iesaistītajām sabiedrībām, ieskaitot jaundibinātās sabiedrības.

(2) Ar reorganizācijas spēkā stāšanās brīdi:

1) pievienojamās sabiedrības manta uzskatāma par pārgājušu iegūstošās sabiedrības īpašumā;

2) sadalāmās sabiedrības manta uzskatāma par pārgājušu iegūstošo sabiedrību īpašumā atbilstoši līgumam.

(3) Līdz ar sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra šī sabiedrība uzskatāma par likvidētu.

(4) No reorganizācijas spēkā stāšanās brīža pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībnieki kļūst par iegūstošās sabiedrības dalībniekiem, un viņu kapitāla daļas (akcijas) tiek apmainītas pret iegūstošās sabiedrības kapitāla daļām (akcijām) proporcionāli viņiem piederošajām kapitāla daļām (akcijām). Šis noteikums nav piemērojams, ja par vienīgo iegūstošās sabiedrības dalībnieku kļūst nodalīšanas ceļā sadalāmā sabiedrība.

(5) Trešo personu tiesības uz pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības kapitāla daļām (akcijām) saglabājas attiecībā uz iegūstošās sabiedrības kapitāla daļām (akcijām).

(6) Pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības kapitāla daļas (akcijas), kas piederējušas iegūstošajai sabiedrībai vai pašai pievienojamajai vai sadalāmajai sabiedrībai, vai personai, kura darbojas savā vārdā, bet attiecīgi pievienojamās, sadalāmās vai iegūstošās sabiedrības labā, netiek apmainītas un ir dzēšamas, izņemot gadījumus, kad sadalāmā sabiedrība nodalīšanas rezultātā kļūst par iegūstošās sabiedrības vienīgo dalībnieku.

(7) Reorganizāciju pēc tās stāšanās spēkā nevar apstrīdēt.

351.pants. Reorganizācijas procesā iesaistīto sabiedrību atbildība

(1) Iegūstošā sabiedrība atbild par visām pievienojamās un pārveidojamās sabiedrības saistībām.

(2) Par sadalāmās sabiedrības saistībām, kas radušās līdz reorganizācijas spēkā

stāšanās brīdī, atbild solidāri visas sadalīšanā iesaistītās sabiedrības, ieskaitot jaundibinātās sabiedrības. Solidāro parādnieku savstarpējās attiecībās par saistīto subjektu uzskatāma tikai tā persona, kuras saistības paredzētas līgumā.

(3) Ja kādas sadalīšanā iesaistītās sabiedrības saistības nav noteiktas līgumā, tā atbild solidāri līdz ar citām sadalīšanā iesaistītajām sabiedrībām par sadalāmās sabiedrības saistībām, kuras radušās līdz reorganizācijas spēkā stāšanās brīdī un kuru izpildes termiņš iestājas piecu gadu laikā no reorganizācijas spēkā stāšanās brīža.

352.pants. Valdes un padomes locekļu atbildība

(1) Reorganizācijā iesaistīto sabiedrību padomes locekļi, valdes locekļi un personālsabiedrības biedri, kuriem ir pārstāvības tiesības, atbild solidāri par zaudējumiem, kas reorganizācijas gaitā viņu vainas dēļ nodarīti sabiedrībai, tās dalībniekiem vai kreditoriem.

(2) Šī panta pirmajā daļā minētie prasījumi noilgst piecu gadu laikā no reorganizācijas spēkā stāšanās brīža.

353.pants. Atlīdzība

(1) Pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībnieks, kurš nepiekrīt reorganizācijai, ir tiesīgs divu mēnešu laikā no reorganizācijas spēkā stāšanās brīža pieprasīt, lai iegūstošā sabiedrība atpērk viņa daļas par naudu (atlīdzību).

(2) Atlīdzību var prasīt arī sadalīšanas rezultātā jaunizveidotās sabiedrības dalībnieks, kurš balsojis pret statūtu apstiprināšanu.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto tiesību nav dalībniekam, kurš nav ierakstīts šā likuma 343.panta deviņtajā daļā minētajā sarakstā un 355.panta piektajā daļā minētajā protokolā.

(4) Atlīdzības apmēram jābūt vienādam ar summu, kuru dalībnieks iegūtu, sadalot pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības mantu likvidācijas gadījumā, ja tāda notiktu brīdī, kad tika pieņemts lēmums par reorganizāciju.

(5) Attiecībā uz atlīdzību netiek piemēroti likumā noteiktie ierobežojumi par kārtību, kādā sabiedrība var iegūt savas daļas.

(6) No reorganizācijas spēkā stāšanās brīža iegūstošā sabiedrība maksā likumiskos procentus par paredzētajā apmērā un termiņā neizdarītajām atlīdzības izmaksām.

(7) Ja pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības dalībnieks, kurš nepiekrīt reorganizācijai, nepieprasa atlīdzību, viņš divu mēnešu laikā var atsavināt savas daļas neatkarīgi no lēmumā, statūtos vai likumā paredzētajiem ierobežojumiem.

XVII SADAĻA

ATSEVIŠĶU REORGANIZĀCIJAS VEIDU ĪPAŠIE NOTEIKUMI

1.nodaļa

Apvienošanas īpašie noteikumi

354.pants. Jaunas sabiedrības dibināšana, sabiedrībām saplūstot

(1) Sabiedrības, kuras apvienojas saplūšanas ceļā, uzskatāmas par pievienojamām sabiedrībām un jaundibināmā sabiedrība — par iegūstošo sabiedrību.

(2) Dibinot jauno sabiedrību, piemērojami attiecīgā veida sabiedrības dibināšanas noteikumi, ja šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(3) Reorganizācijas līgumā papildus šā likuma 338.panta otrajā daļā minētajām ziņām norādāma iegūstošās sabiedrības firma un juridiskā adrese. Līgumam tiek pievienots dibināmās sabiedrības statūtu projekts vai, ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība, — sabiedrības līgums, kas tiek apstiprināts ar visu pievienojamo sabiedrību dalībnieku sapulču lēmumiem par reorganizāciju.

(4) Pievienojamās sabiedrības iesniedz komercreģistra iestādei kopīgu pieteikumu par jaunās sabiedrības ierakstīšanu komercreģistrā.

2.nodaļa

Sadalīšanas īpašie noteikumi

355.pants. Jaunas sabiedrības dibināšana, sabiedrībai sadaloties

(1) Jaundibināmā sabiedrība uzskatāma par iegūstošo sabiedrību.

(2) Iegūstošās sabiedrības dibināšanā jāievēro attiecīgā veida sabiedrības dibināšanas noteikumi, ja šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(3) Ja, sabiedrībai sadaloties, tiek dibināta jauna iegūstošā sabiedrība un reorganizācijā nav iesaistīta cita jau pastāvoša sabiedrība, sadalāmā sabiedrība pieņem lēmumu par sadalīšanu, kas aizstāj šā likuma 338.pantā minēto līgumu. Lēmumā par sadalīšanu papildus šā likuma 338.panta otrajā daļā minētajām ziņām norādāma iegūstošās sabiedrības firma, juridiskā adrese un sadalāmās sabiedrības mantas sadale starp iegūstošajām sabiedrībām. Mantas sadales aktu var pievienot lēmumam atsevišķa dokumenta veidā.

(4) Nodalīšanas gadījumā par jaundibināmās sabiedrības dalībnieku var kļūt tikai tie sadalāmās sabiedrības dalībnieki, kuri ir nobalsojuši par reorganizācijas lēmumu, kā arī tie, kuri līdz šā lēmuma pieņemšanai rakstveidā izteikuši gribu kļūt par jaundibināmās sabiedrības dalībniekiem.

(5) Sadalāmās sabiedrības valde reorganizācijas lēmumā noteiktajā termiņā sasauca jaundibināmās sabiedrības dalībnieku sapulci, kura apstiprina jaundibināmās sabiedrības statūtus, ievēlē pārvaldes institūcijas un veic citas darbības, kas nepieciešamas, dibinot sabiedrību. Jaundibināmās sabiedrības statūti apstiprināmi ar ne mazāk kā trīs ceturtdaļām no klātesošo balsu skaita un uz šādu sapulci attiecināmi šā likuma noteikumi, kas regulē attiecīgā veida sabiedrības dalībnieku sapulci. Dalībnieku sapulces protokolā norāda tos dalībniekus, kuri balsojuši pret statūtu apstiprināšanu.

(6) Kopā ar reorganizācijas pieteikumu sadalāmā sabiedrība iesniedz komercreģistra iestādei arī pieteikumu par iegūstošās sabiedrības ierakstīšanu komercreģistrā.

(7) Sadalīšana stājas spēkā ar brīdi, kad komercreģistrā ierakstīta iegūstošā sabiedrība un izdarīts ieraksts par sadalāmo sabiedrību.

356.pants. Reorganizācijas līgumā neatrunātās mantas sadalīšana

(1) Sašķelšanas gadījumā manta, kuras sadalījums nav noteikts reorganizācijas līgumā, tiek sadalīta starp iegūstošajām sabiedrībām proporcionāli mantas daļai, ko

tās ieguvušas no sadalāmās sabiedrības saskaņā ar reorganizācijas līgumu.

(2) Par sadalāmās sabiedrības saistībām, kuru sadalījums nav noteikts reorganizācijas līgumā, iegūstošās sabiedrības atbild solidāri.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

3.nodaļa

Pārveidošanas īpašie noteikumi

357.pants. Lēmums par pārveidošanu

(1) Lēmumā par reorganizāciju norādāmas šā likuma 338.panta otrajā daļā minētās ziņas, papildus norādot iegūstošās sabiedrības veidu.

(2) Lēmuma projektam kā pielikums tiek pievienots iegūstošās sabiedrības statūtu vai sabiedrības līguma (ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība) projekts.

(3) Lēmums aizstāj šā likuma 338.pantā minēto reorganizācijas līgumu, un uz to attiecināmi šā likuma 338. — 343.panta noteikumi.

(4) Līdz ar lēmumu par pārveidošanu tiek apstiprināti iegūstošās sabiedrības statūti vai sabiedrības līgums, ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība.

(5) Ja sabiedrība tiek pārveidota par sabiedrību ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrību, vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu tiek ievēlēta iegūstošās sabiedrības valde un padome, ja tāda saskaņā ar likumu vai statūtiem ir nepieciešama.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

358.pants. Dibināšanas noteikumu piemērošanas kārtība

(1) Pārveidošanas procesā piemērojami attiecīgā veida sabiedrības dibināšanas noteikumi, ja šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(2) Par iegūstošās sabiedrības dibinātājiem tiek uzskatīti tie pārveidojamās sabiedrības dalībnieki, kuri nobalsojuši par sabiedrības pārveidošanu.

359.pants. Kreditoru interešu aizsardzības īpatnības

Šā likuma 345.panta trešās daļas noteikumi nav piemērojami, ja kapitālsabiedrība tiek pārveidota par personālsabiedrību.

360.pants. Mantas novērtēšana

(1) Ja sabiedrība tiek pārveidota par sabiedrību ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrību, nepieciešams novērtēt mantisko ieguldījumu, lai konstatētu pārveidojamās sabiedrības mantas pietiekamību iegūstošās sabiedrības pamatkapitāla izveidošanai.

(2) Mantu novērtē šajā likumā noteiktajā kārtībā, un novērtējumu apliecinošos dokumentus iesniedz komercreģistra iestādei kopā ar pieteikumu par pārveidošanu.

XVIII SADAĻA

ATSEVIŠĶU VEIDU SABIEDRĪBU REORGANIZĀCIJAS ĪPAŠIE NOTEIKUMI

1.nodaļa

Personālsabiedrība kā reorganizācijā iesaistītā sabiedrība

361.pants. Reorganizācijas līguma saturs

Ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība, reorganizācijas līgumā papildus šā likuma 338.panta otrajā daļā minētajām ziņām norādāms katra pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības dalībnieka statuss iegūstošajā sabiedrībā (komplementārs vai komandīts), kā arī viņa daļas apmērs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

362.pants. Reorganizācijas prospekts

Reorganizācijas prospekts nav jā sagatavo, ja visi personālsabiedrības biedri ir pilnvaroti vadīt sabiedrību vai piekrt tam, ka prospekts netiek sagatavots.

363.pants. Revidenta pārbaude

(Izslēgts ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

364.pants. Lēmums par reorganizāciju un pieteikums komercreģistra iestādei

(1) Lēmums par reorganizāciju ir pieņemts, ja par to nobalso visi biedri.

(2) Sabiedrības līgumā var paredzēt, ka lēmums par reorganizāciju ir pieņemts, ja

par to nobalso ne mazāk kā divas trešdaļas biedru.

(3) Jaundibināmās iegūstošās personālsabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā piemērojami šā likuma 78.panta noteikumi.

365.pants. Dalībnieku mazākuma aizsardzība

(1) Ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība, reorganizācijā iesaistītās sabiedrības dalībnieks, kurš balsojis pret reorganizāciju vai nav piedalījies balsošanā, kļūst par iegūstošās sabiedrības komandītu.

(2) Ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība, atlīdzību var prasīt biedrs, kurš izstājas no sabiedrības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

366.pants. Dalībnieka atbildība

(1) Ja iegūstošā sabiedrība ir komandītsabiedrība vai kapitālsabiedrība, pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības komplementārs atbild attiecīgi par pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības saistībām, kuru izpildes termiņš ir iestājies vai iestāsies piecu gadu laikā no reorganizācijas spēkā stāšanās brīža.

(2) Ja pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības komplementārs kļūst par iegūstošās sabiedrības komplementāru, šā panta pirmajā daļā noteiktais noilgums netiek piemērots.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

2.nodaļa

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību kā reorganizācijā iesaistītā sabiedrība

367.pants. Reorganizācijas prospekts

Reorganizācijā iesaistītā sabiedrība ar ierobežotu atbildību var nesagatavot reorganizācijas prospektu, ja visi tās dalībnieki piekrīt tam, ka prospekts netiek sagatavots.

368.pants. Revidenta pārbaude

(Izslēgts ar 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

369.pants. Lēmums par reorganizāciju, ja reorganizācijā iesaistīta sabiedrība ar ierobežotu atbildību

(1) Lēmums par reorganizāciju ir pieņemts, ja par to nobalso ne mazāk kā divas trešdaļas no dalībnieku sapulcē pārstāvētajām balsīm (ja statūtos nav noteikts, ka ir nepieciešams lielāks balsu skaits, lai pieņemtu lēmumu par reorganizāciju).

(2) Nosakot pārstāvības normu, netiek ņemtas vērā daļas, ko ieguvusi pati sabiedrība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2006. un 24.04.2008. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

370.pants. Iegūstošās sabiedrības pamatkapitāla palielināšana apvienošanas vai sadalīšanas procesa rezultātā

(1) Apvienošanas vai sadalīšanas procesa rezultātā palielinot iegūstošās sabiedrības pamatkapitālu, tās dalībniekiem nav pirmtiesību uz jaunajām, apmaiņai paredzētajām daļām.

(2) Papildus šā likuma 202.pantā noteiktajiem dokumentiem, kas iesniedzami komercreģistra iestādei sakarā ar pamatkapitāla palielināšanu, pieteikumam pievieno reorganizācijas līgumu un katras reorganizācijā iesaistītās sabiedrības dalībnieku sapulces protokola izrakstu un lēmumu par reorganizāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

371.pants. Daļu nodošana reorganizācijas gadījumā

(1) Iegūstošā sabiedrība pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības dalībniekiem apmaiņai pirmām kārtām nodod tai piederošās savas daļas.

(2) Iegūstošās sabiedrības daļas netiek apmainītas pret pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības daļām, ja:

1) pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības daļas pieder iegūstošajai sabiedrībai vai trešajai personai, kura rīkojas savā vārdā, bet iegūstošās sabiedrības labā;

2) pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības daļas pieder pašai pievienojamajai vai

sadalāmajai sabiedrībai vai trešajai personai, kura rīkojas savā vārdā, bet pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības labā.

372.pants. Mantiskā ieguldījuma novērtēšana, ja iegūstošā sabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību

(1) Ja iegūstošā sabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kurai reorganizācijas rezultātā jāpalielina pamatkapitāls vai kura tiek dibināta kā jauna sabiedrība, veicams katras pievienojamās sabiedrības mantas vai sadalāmās sabiedrības attiecīgās mantas daļas novērtējums, lai noteiktu tās pietiekamību iegūstošās sabiedrības pamatkapitāla palielināšanai vai tās dibināšanai.

(2) Novērtēšanu veic un rakstveida atzinumu sastāda persona, kura pārbaudījusi reorganizācijas līgumu attiecīgajā sabiedrībā. Šā likuma 340.panta trešajā daļā minētajā gadījumā novērtēšanu veic un rakstveida atzinumu sniedz persona, kura iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā.

(3) Visiem attiecīgās sabiedrības dalībniekiem, kā arī iegūstošās sabiedrības dalībniekiem ir tiesības iepazīties ar atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtējumu šā likuma 343.panta trešajā un piektajā daļā noteiktajā kārtībā.

(4) Atzinums pievienojams komercreģistra iestādei iesniedzamajam pieteikumam par reorganizāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

372.¹ pants. Reorganizācijas ierobežojumi

(1) Sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kura atbilst šā likuma 185.¹ panta pirmajā daļā minētajām pazīmēm, nedrīkst reorganizēt.

(2) Ja iegūstošā sabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, tās pamatkapitāls nedrīkst būt mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

3.nodaļa

Akciju sabiedrība kā reorganizācijā iesaistītā sabiedrība

373.pants. Lēmums par reorganizāciju, ja reorganizācijā iesaistīta akciju sabiedrība

(1) *(Izslēgta ar 18.12.2008. likumu.)*

(2) Ja sabiedrībai ir vairākas akciju kategorijas, lēmumu pieņem šā likuma 284.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(3) Ja iegūstošā sabiedrība nav akciju sabiedrība, akcionāri, kuriem pieder priekšrocību akcijas, un obligacionāri, kuriem pieder konvertējamās obligācijas, piedalās pārstāvības normas noteikšanā un balsošanā ar tādām pašām tiesībām kā pārējie akcionāri. Uz tiem attiecināmi šā likuma noteikumi par lēmumu pieņemšanu atsevišķās akciju kategorijās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

374.pants. Iegūstošās sabiedrības pamatkapitāla palielināšana apvienošanas vai sadalīšanas procesa rezultātā

(1) Apvienošanas vai sadalīšanas procesa rezultātā, palielinot iegūstošās sabiedrības pamatkapitālu, tās akcionāriem nav pirmtiesību uz apmaiņai emitētajām akcijām.

(2) Papildus šā likuma 261.pantā noteiktajiem dokumentiem, kas iesniedzami komercreģistra iestādei sakarā ar pamatkapitāla palielināšanu, pieteikumam pievieno reorganizācijas līgumu un katras reorganizācijā iesaistītās sabiedrības dalībnieku sapulces lēmumu par reorganizāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

375.pants. Daļu nodošana reorganizācijas gadījumā

Iegūstošā sabiedrība pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības dalībniekiem apmaiņai pirmām kārtām nodod tai piederošās savas daļas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2002.)

376.pants. Piemaksu apmērs

(1) Līgumā paredzētās piemaksas, kuras iegūstošā akciju sabiedrība izmaksā pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībniekiem, nedrīkst kopapjomā pārsniegt 10 procentus no apmaiņai piedāvāto akciju nominālvērtību

summas.

(2) Ja noteikts pārāk zems kapitāla daļu apmaiņas koeficients, pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās sabiedrības dalībnieks var prasīt no iegūstošās sabiedrības vienreizēju izmaksu, kas var pārsniegt šā panta pirmajā daļā noteikto apmēru.

377.pants. Mantiskā ieguldījuma novērtēšana, ja iegūstošā sabiedrība ir akciju sabiedrība

(1) Ja iegūstošā sabiedrība ir akciju sabiedrība, kurai reorganizācijas rezultātā jāpalielina pamatkapitāls vai kura tiek dibināta kā jauna sabiedrība, jāveic katras pievienojamās sabiedrības mantas vai sadalāmās sabiedrības attiecīgās mantas daļas novērtējums, lai noteiktu tās pietiekamību iegūstošās sabiedrības pamatkapitāla palielināšanai vai tās dibināšanai.

(2) Novērtēšanu veic un rakstveida atzinumu sastāda persona, kura pārbaudījusi reorganizācijas līgumu attiecīgajā sabiedrībā. Šā likuma 340.panta trešajā daļā minētajā gadījumā novērtēšanu veic un rakstveida atzinumu sniedz persona, kura iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā.

(3) Visiem attiecīgās sabiedrības dalībniekiem, kā arī iegūstošās sabiedrības dalībniekiem ir tiesības iepazīties ar atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtējumu šā likuma 343.panta trešajā un piektajā daļā noteiktajā kārtībā.

(4) Atzinums pievienojams komercreģistra iestādei iesniedzamajam pieteikumam par reorganizāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

378.pants. Anonīmie akcionāri un obligacionāri

(1) Ja iegūstošā sabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība, kurai ir tikai vārda akcijas, un par pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās akciju sabiedrības akcionāriem un obligacionāriem, kuriem pieder konvertējamās obligācijas, nav ziņu, iegūstošās sabiedrības dalībnieku reģistrā vai akcionāru reģistrā dalībnieku un akcionāru vārdu vietā norāda tiem piederošo akciju vai obligāciju skaitu un to nominālvērtību summu.

(2) Ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība un par pievienojamās, sadalāmās vai pārveidojamās akciju sabiedrības akcionāriem un obligacionāriem, kuriem pieder konvertējamās obligācijas, nav ziņu, reorganizācijas līgumā un pieteikumā komercreģistra iestādei iegūstošās sabiedrības dalībnieku vārdu vietā norāda tiem piederošo akciju vai obligāciju skaitu un to nominālvērtību summu.

(3) Ja vēlāk šo akcionāru vai obligacionāru vārdi kļūst zināmi, tos ieraksta iegūstošās sabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā, bet, ja iegūstošā sabiedrība ir personālsabiedrība, — komercreģistrā.

379.pants. Priekšrocību akciju turētāju un obligacionāru interešu aizsardzība

(1) Iegūstošajā akciju sabiedrībā tiek saglabātas pievienojamās vai sadalāmās akciju sabiedrības priekšrocību akciju turētāju un obligacionāru tiesības.

(1¹) Līdz lēmuma par reorganizāciju pieņemšanai obligacionāri var pieņemt lēmumu par to tiesību grozīšanu, kuras viņiem piešķir iegūstošā sabiedrība. Minētais lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso ne mazāk kā trīs ceturtdaļas no katras obligāciju kategorijas obligacionāriem, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(2) Ja iegūstošā sabiedrība nav akciju sabiedrība, pievienojamās vai sadalāmās akciju sabiedrības priekšrocību akciju turētāji un obligacionāri iegūst iegūstošās sabiedrības daļas, pamatojoties uz tādiem pašiem noteikumiem kā pārējie pievienojamās vai sadalāmās sabiedrības akcionāri.

(3) Priekšrocību akciju turētāji un obligacionāri, kuri nepiekrīt lēmumam par reorganizāciju, var pieprasīt atlīdzību saskaņā ar šā likuma 353.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

XIX SADAĻA

PĀRROBEŽU APVIENOŠANAS ĪPAŠIE NOTEIKUMI

(Sadaļa 24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

380.pants. Reorganizācijas līgums pārrobežu apvienošanas gadījumā

Reorganizācijas līgumā papildus šā likuma 338.panta otrajā daļā minētajām ziņām norāda:

- 1) pārrobežu apvienošanā iesaistīto kapitālsabiedrību veidus un jaundibināmās kapitālsabiedrības veidu;
- 2) ziņas par iegūstošajai kapitālsabiedrībai nododamās mantas sastāvā ietilpstošo aktīvu un saistību novērtēšanu;
- 3) kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības pārskatu, uz kuru balstīti pārrobežu apvienošanas noteikumi.

381.pants. Reorganizācijas prospekts pārrobežu apvienošanas gadījumā

1) Reorganizācijas prospektā papildus šā likuma 339.panta pirmajā daļā minētajām ziņām norāda informāciju par to, kā pārrobežu apvienošana ietekmē šajā apvienošanā iesaistītās kapitālsabiedrības dalībniekus (akcionārus) un kreditorus.

(2) Ne mazāk kā mēnesi pirms dienas, kad paredzēta dalībnieku (akcionāru) sapulce par līguma apstiprināšanu, pārrobežu apvienošanā iesaistītās kapitālsabiedrības darbiniekiem vai viņu pārstāvjiem ir tiesības iepazīties ar reorganizācijas prospektu.

382.pants. Lēmums par reorganizāciju pārrobežu apvienošanas gadījumā

(1) Ja citā dalībvalstī reģistrētas pārrobežu apvienošanā iesaistītās kapitālsabiedrības darbību reglamentējošos tiesību aktos nav paredzēta procedūra kompensāciju noteikšanai kapitālsabiedrības mazākuma dalībniekiem (akcionāriem), neaizliedzot pārrobežu apvienošanas reģistrēšanu, Latvijā reģistrēta pievienojamā kapitālsabiedrība var piemērot šādu procedūru, ja citā dalībvalstī reģistrētas pārrobežu apvienošanā iesaistītās kapitālsabiedrības dalībnieki (akcionāri) nolemj atļaut minētās procedūras piemērošanu.

(2) Ja citā dalībvalstī reģistrētas pievienojamās kapitālsabiedrības darbību reglamentējošos tiesību aktos ir paredzēta procedūra kapitāla vērtspapīru vai daļu (akciju) apmaiņas koeficienta pārbaudīšanai un grozīšanai, neaizliedzot pārrobežu apvienošanas reģistrēšanu, Latvijā reģistrēta pievienojamā kapitālsabiedrība var atļaut šādas procedūras piemērošanu, ja dalībnieku (akcionāru) sapulce, kas

apstiprina reorganizācijas līgumu, attiecīgo lēmumu pieņem vienbalsīgi. Minētajā procedūrā pieņemtais lēmums ir saistošs arī Latvijā reģistrētai iegūstošajai kapitālsabiedrībai un tās dalībniekiem (akcionāriem).

383.pants. Pirmsapvienošanas apliecība

(1) Ja iegūstošo kapitālsabiedrību paredzēts reģistrēt citā dalībvalstī, Latvijā reģistrēta pievienojamā kapitālsabiedrība komercreģistra iestādei iesniedz pieteikumu apliecinājuma saņemšanai par to, ka pievienojamā kapitālsabiedrība ir veikusi visas nepieciešamās darbības pārrobežu apvienošanas pabeigšanai.

(2) Pieteikumam pievieno šā likuma 347.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 8.punktā minētos dokumentus. Pieteikumā kapitālsabiedrība apliecina, ka ir nodrošināti vai apmierināti to kreditoru prasījumi, kuri pieteikuši savus prasījumus noteiktā termiņā, un ka lēmums par reorganizāciju nav apstrīdēts tiesā vai ka attiecīgā prasība nav apmierināta.

384.pants. Pieteikuma un tam pievienojamo dokumentu iesniegšana komercreģistra iestādei

Ja iegūstošā kapitālsabiedrība tiek reģistrēta Latvijā, papildus šā likuma 347.pantā minētajiem dokumentiem komercreģistra iestādei iesniedz citas dalībvalsts komercreģistra iestādes ne vēlāk kā pirms sešiem mēnešiem izsniegtu dokumentu, kas apliecina, ka citā dalībvalstī reģistrētā pievienojamā kapitālsabiedrība ir veikusi visas nepieciešamās darbības pārrobežu apvienošanas pabeigšanai.

385.pants. Pievienošanas īpašie noteikumi

Ja pārrobežu apvienošana notiek pievienošanas procesā un šo apvienošanu veic kapitālsabiedrība, kurai pieder visas pievienojamās kapitālsabiedrības kapitāla daļas (akcijas), Latvijā reģistrētai pievienojamai kapitālsabiedrībai nepiemēro šā likuma 343.panta pirmās daļas noteikumus.

386.pants. Ieraksts komercreģistrā par pārrobežu apvienošanu

Ja ieraksts par iegūstošo kapitālsabiedrību tiek izdarīts citas dalībvalsts komercreģistrā, ierakstu par pievienojamo kapitālsabiedrību komercreģistrā izdara, kad komercreģistra iestāde ir saņēmusi informāciju no citas dalībvalsts komercreģistra iestādes par attiecīga ieraksta izdarīšanu.

387.pants. Pārrobežu apvienošanas spēkā stāšanās

Ja iegūstošā kapitālsabiedrība ir reģistrēta vai tiek reģistrēta Latvijā, pārrobežu apvienošana uzskatāma par spēkā stājušos, kad komercreģistrā izdarīts ieraksts par iegūstošo kapitālsabiedrību.

D DAĻA

KOMERCDARĪJUMI

(Daļa 18.12.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.01.2009. Daļa stājas spēkā 01.01.2010. Sk. Pārejas noteikumus.)

XX SADAĻA

KOMERCDARĪJUMU VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

388.pants. Komercdarījumu jēdziens

Komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību.

389.pants. Komercdarījums, kurā viena puse ir komersants

Ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

390.pants. Komercdarījuma pieņēmums

(1) Individuāla komersanta darījums šaubu gadījumā uzskatāms par komercdarījumu. Par darījuma attiecināšanu uz komercdarbību šā panta izpratnē uzskatāma iegrāmatošana grāmatvedībā, priekšnodokļa atskaitīšana, darījuma rezultātā iegūto labumu izmantošana komercdarbībā u.tml.

(2) Individuāla komersanta parakstīts parāda akts uzskatāms par parakstītu saistībā ar viņa veikto komercdarbību, ciktāl no šā akta neizriet pretējais.

391.pants. Komerciālās paražas

Iztulkojot komersanta gribas izteikumu, kā arī rīcības nozīmi un sekas, komersantu savstarpējās tiesiskajās attiecībās ņem vērā komerctiesiskajā apgrozībā attiecīgajā nozarē pastāvošās paražas.

392.pants. Komersanta klusēšana

(1) Ja komersantam (komercaģentam, māklerim, komisionāram, ekspeditoram u.tml.), kurš slēdz darījumus citu personu labā vai sagatavo to noslēgšanu, priekšlikumu par šāda darījuma slēgšanu vai noslēgšanas sagatavošanu izsaka persona, ar kuru viņam ir komercdarījumu attiecības, komersanta pienākums ir iespējami īsā laikā atbildēt uz šo priekšlikumu.

(2) Arī tad, ja komersants noraida priekšlikumu par darījuma slēgšanu vai noslēgšanas sagatavošanu, viņam ir pienākums uz priekšlikuma izteicēja rēķina nodrošināt tādas kustamas lietas pagaidu uzglabāšanu, kura nosūtīta līdz ar priekšlikumu, ciktāl tas nav saistīts ar nesamērīgiem izdevumiem un ciktāl komersantam ir nodrošināta kustamas lietas uzglabāšanas izdevumu segšana.

393.pants. Komersanta rūpības pienākums

(1) Komercdarījumu attiecībās komersanta pienākums ir rīkoties ar krietna un kārtīga komersanta rūpību.

(2) Šā panta pirmās daļas nosacījums neierobežo tādu likuma noteikumu piemērošanu, kuros reglamentēta parādnieka atbildība par jaunu nolūku, rupju neuzmanību vai tādas rūpības trūkumu, kādu viņš mēdz ievērot savās paša lietās.

394.pants. Solidārā atbildība

Ja vairāki komersanti kopīgi uzņemas izpildīt dalāmu saistību, šaubu gadījumā viņi par šo saistību atbild solidāri.

395.pants. Atlīdzība un procentu aprēķināšana

(1) Komersants, kurš citas personas labā slēdz darījumus vai sagatavo to noslēgšanu, vai sniedz pakalpojumus, ir tiesīgs prasīt atlīdzību arī tad, ja tā nav nolīgta. Atlīdzības apmēru nosaka atbilstoši attiecīgajā apvidū parasti maksājamās atlīdzības lielumam.

(2) Par aizdevumiem, priekšapmaksām, izdevumiem un citiem maksājumiem šā panta pirmajā daļā minētais komersants ir tiesīgs aprēķināt likumiskos procentus, skaitot no attiecīgā maksājuma izdarīšanas dienas.

396.pants. Izpildījuma laiks

Komercdarījumos saistības izpildījumu var prasīt un saistības var izpildīt vienīgi komersanta parastajā darba laikā, ja vien no lietas apstākļiem neizriet citādi.

397.pants. Vidēja labuma lieta

Ja komersanta saistības priekšmets ir tāda kustama lieta, ko raksturo šķira un daudzums, saistības izpildei dodamas vidēja labuma lietas, ja vien darījuma dalībnieki nav vienojušies citādi. Ar vidēja labuma lietu saprot lietu, kas par tādu atzīta saistības izpildījuma vietas komerctiesiskajā apgrozībā.

398.pants. Mērvienības un valūta

Šaubu gadījumā uzskata, ka komercdarījuma dalībnieki ir vienojušies par tādām garuma, laukuma, tilpuma, masas un citām mērvienībām, kā arī par valūtu, kāda pastāv attiecīgās saistības izpildījuma vietā.

399.pants. Aizturējuma tiesības

(1) Komersants ir tiesīgs aizturēt viņa valdījumā esošas otram komersantam piederošas kustamas lietas un vērtspapīrus, kuri atbilstoši otra komersanta gribai uz komercdarījumu pamata ir nonākuši aizturētāja valdījumā, un neizdot šīs lietas un vērtspapīrus tik ilgi, kamēr nav apmierināts tāds aizturētāja naudas prasījums pret otru komersantu, kurš izriet no viņu noslēgtā komercdarījuma. Lai panāktu šāda prasījuma apmierināšanu, komersants var aizturēt arī tādus priekšmetus, kurus viņš ieguvusi īpašumā no otra komersanta vai no trešās personas, taču par labu otram komersantam, un kurus aizturētājam ir pienākums nodot otra komersanta īpašumā.

(2) Aizturējuma tiesības var izmantot tikai tad, ja otra komersanta saistība ir jau izpildāma un nav aprobežota nedz ar nosacījumu, nedz ar termiņu.

(3) Aizturējuma tiesības nav spēkā pret trešo personu, kura uz aizturēto priekšmetu ieguvusi komercķīlas tiesības. Šajā gadījumā attiecīgi piemērojami Komerckīlas likuma 40.panta noteikumi. Tāpat aizturējuma tiesības nav spēkā pret trešo personu, kura pirms aizturējuma tiesību izmantošanas tiesīgā kārtā ieguvusi kādu citu lietu tiesību uz aizturēto priekšmetu.

(4) Komersants nav tiesīgs aizturēt priekšmetus, ar ko viņam ir pienākums noteiktā veidā rīkoties, pamatojoties uz saistību, kuru komersants uzņēmis pret otru komersantu.

(5) Otrs komersants var novērst aizturējuma tiesību izmantošanu, dodot aizturētājam pienācīgu nodrošinājumu. Par šādu nodrošinājumu nevar būt trešās personas galvojums, izņemot gadījumu, kad aizturētājs piekrīt saņemt šādu nodrošinājumu. Uz lietām, kas saņemtas kā nodrošinājums, aizturētājs iegūst ķīlas tiesības atbilstoši likuma noteikumiem par ķīlas tiesību nodibināšanu.

400.pants. Aizturētāja tiesības apmierināt prasījumu

(1) Aizturētājs ir tiesīgs apmierināt savu prasījumu pret otru komersantu, pārdodot aizturētos priekšmetus izsolē ar tiesas starpniecību, ja vien viņi nav noteikti vienojušies, ka aizturētājam ir tiesības pārdot aizturētos priekšmetus par brīvu cenu. Aizturētāja prasījuma apmierināšanai attiecīgi piemērojami Civillikuma noteikumi par rokaskīlas tiesībām.

(2) Pret citām personām, kuras nav minētas šā likuma 399.panta trešajā daļā un kurām par labu aizturētie priekšmeti tikuši apķīlāti pēc aizturējuma tiesību izmantošanas, aizturētājam ir pirmtiesības apmierināt savu prasījumu, pārdodot aizturētos priekšmetus.

401.pants. Kustamu lietu labticīga iegūšana īpašumā

(1) Arī tad, ja komersants uz komercdarījuma pamata atsavina viņam nepiederošu lietu par labu citai personai, ieguvējs iegūst īpašuma tiesības uz šo lietu, izņemot gadījumu, kad viņš nodošanas brīdī nav bijis labticīgs. Ieguvējs nav labticīgs, ja viņam ir zināms, ka lieta nepieder atsavinātājam vai atsavinātājs nav tiesīgs rīkoties ar šo lietu, vai arī ieguvējam tas nav zināms rupjas neuzmanības dēļ.

(2) Ja atsavinātā lieta ir apgrūtināta ar trešo personu tiesībām, šīs tiesības izbeidzas līdz ar īpašuma tiesību pāreju labticīgam ieguvējam, izņemot gadījumu, kad viņš nodošanas brīdī ir zinājis par minētajām tiesībām vai arī nav zinājis rupjas neuzmanības dēļ.

(3) Šā panta noteikumi neattiecas uz noziedzīgā ceļā iegūtām, nozaudētām vai

tādām lietām, uz kurām pretēji īpašnieka gribai lietas valdījums izbeidzies, izņemot naudu, uzrādītāja vērtspapīrus, kā arī lietas, kuras pārdotas izsolē ar tiesas starpniecību.

402.pants. Likumiskās rokaskārtības tiesības

(1) Komersanta likumiskajām rokaskārtības tiesībām attiecīgi piemēro Civillikuma noteikumus par rokaskārtības tiesībām, ciktāl šajā pantā nav noteikts citādi.

(2) Kārtības ņēmējs, kura prasījumu parādnieks nav noteiktā laikā apmierinājis, ir tiesīgs, iepriekš par to paziņojot parādniekam, uz parādnieka rēķina pārdot likumisko rokaskārtības tiesību priekšmetu labprātīgā publiskā izsolē ar zvērināta tiesu izpildītāja starpniecību, ievērojot Civillikuma noteikumus par pārdošanu izsolē. Izsoles izziņošanai un izsoles kārtībai piemērojami attiecīgie Civilprocesa likuma noteikumi par kustamās mantas izsoli.

(3) Likumisko rokaskārtības tiesību priekšmetu pārdod par visaugstāko cenu, kāda ir iespējama pārdošanas laikā un nenovilcina pārdošanu.

(4) Kārtības ņēmējs atbild parādniekam par likumisko rokaskārtības tiesību priekšmeta pārdošanu kā pilnvarnieks, un viņa pienākums ir atlīdzināt parādniekam visus zaudējumus, kurus kārtības ņēmējs varēja novērst, ievērojot krietna un kārtīga komersanta rūpību.

403.pants. Konosaments, kravas pavadzīme un noliktavas zīme kā ordera vērtspapīri

(1) Konosamentu, kravas pavadzīmi un noliktavas zīmi var nodot tālāk ar indosamentu, ja tas attiecīgajā dokumentā ir tieši norādīts (turpmāk šīs sadaļas ietvaros — ordera vērtspapīrs).

(2) Indosaments pārnes indosatāram visas no indosētā ordera vērtspapīra izrietošās tiesības.

(3) Parādnieks var celt pret ordera vērtspapīra leģitimēto turētāju vienīgi tās ierunas, kuras attiecas uz ordera vērtspapīrā ietvertā parādnieka gribas izteikuma spēkā esamību un izriet no ordera vērtspapīra satura vai arī kuras parādniekam ir pret pašu

ordera vērtspapīra leģitimēto turētāju.

(4) Parādniekam ir pienākums izpildīt savu saistību, vienīgi saņemot pretī ordera vērtspapīru ar ordera vērtspapīra leģitimētā turētāja kvitējumu par izpildi. Ja saistība izpildīta daļēji, par to izdara atbilstošu atzīmi ordera vērtspapīrā un izsniedz parādniekam kvīti par daļēju izpildi.

404.pants. Indosamenta forma un blanko indosaments

(1) Indosamentu raksta uz ordera vērtspapīra vai tam pievienotās lapas. Indosamentu paraksta indosants.

(2) Indosamentā var nenorādīt indosatāru, un indosaments var izpausties tikai indosanta parakstā (blanko indosaments). Pēdējā gadījumā indosaments, lai tas būtu spēkā, ir rakstāms ordera vērtspapīra otrā pusē vai uz pievienotās lapas.

(3) Ja taisīts blanko indosaments, ordera vērtspapīra turētājs var:

1) aizpildīt indosamentu uz sava vai citas personas vārda;

2) indosēt ordera vērtspapīru tālāk ar blanko indosamentu vai uz kādas citas personas vārda;

3) nodot ordera vērtspapīru tālāk, neaizpildot blanko indosamentu un netaisot jaunu indosamentu.

405.pants. Ordera vērtspapīra turētāja leģitimācija

(1) Persona, kuras rokās nonācis ordera vērtspapīrs, atzīstama par tā leģitimēto turētāju, ciktāl tā pierāda savas tiesības ar indosamentu nepārtrauktu rindu, turklāt arī tad, ja pēdējais ir blanko indosaments. Šajā ziņā izsvītrotie indosamenti uzskatāmi par neierakstītiem. Ja blanko indosamentam seko kāds cits indosaments, pieņem, ka šā pēdējā indosamenta parakstītājs ieguvis ordera vērtspapīru uz blanko indosamenta pamata.

(2) Ja ordera vērtspapīrs tā agrākajam turētājam ir nozudis, jaunajam turētājam, kurš savas tiesības pierāda saskaņā ar šā panta pirmās daļas noteikumiem, ir

pienākums atdot ordera vērtspapīru tikai tad, ja viņš to ir ieguvis ļaunā ticībā vai arī pieļaujot rupju neuzmanību.

(3) Parādniekam ir pienākums pārbaudīt, vai ordera vērtspapīrā ierakstīto indosamentu rinda ir nepārtraukta, bet viņam nav pienākuma pārlicināties par indosantu parakstu īstumu.

406.pants. Noilgums

No komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

XXI SADAĻA

ATSEVIŠĶU KOMERCDARĪJUMU VEIDU ĪPAŠIE NOTEIKUMI

1.nodaļa

Komerčiālā pirkuma līgums

407.pants. Komerčiālā pirkuma līguma jēdziens

(1) Komerčiālā pirkuma līgums (turpmāk šīs nodaļas ietvaros — pirkuma līgums) ir tāds līgums, ar kuru pārdevējs apņemas pārdot un pircējs apņemas pirkt preci un samaksāt nolīgto pirkuma maksu un kurā vismaz viens no līdzējiem ir komersants. Prece šīs sadaļas izpratnē ir pārdošanai paredzēta kustama lieta, kas nav izņemta no privāttiesiskās apgrozības.

(2) Šīs nodaļas noteikumi piemērojami arī vērtspapīru pirkumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

408.pants. Pircēja nokavējums

(1) Ja pircējs, pieļaujot nokavējumu, nepieņem preci, pārdevējs ir tiesīgs, iepriekš par to paziņojot pircējam:

1) uz pircēja rēķina un riska par samērīgu samaksu nodot preci glabājumā noliktavā vai citā drošā vietā;

2) pārdot preci par brīvu cenu, kas nav mazāka par nolīgto pirkuma maksu;

3) uz pircēja rēķina pārdot preci labprātīgā publiskā izsolē ar zvērināta tiesu

izpildītāja starpniecību, ievērojot Civillikuma noteikumus par pārdošanu izsolē un izsoles izziņošanai, kā arī izsoles kārtībai piemērojot attiecīgos Civilprocesa likuma noteikumus par kustamās mantas izsoli.

(2) Preci, kura ātri bojājas vai pakļauta citam riskam, pārdevējs ir tiesīgs pārdot par brīvu cenu bez izsoles, iepriekš par to nepaziņojot pircējam.

(3) Ja šā panta pirmās daļas 3.punktā vai otrajā daļā minētajā gadījumā prece tiek pārdota par zemāku cenu, nekā nolīgts pirkuma līgumā, pircēja pienākums ir samaksāt pārdevējam nolīgtās cenas un preces pārdošanas cenas starpību.

(4) Ja prece tiek pārdota labprātīgā publiskā izsolē ar zvērināta tiesu izpildītāja starpniecību, pārdevēja pienākums ir saprātīgā termiņā pirms izsoles paziņot pircējam par izsoles laiku un vietu, turklāt pircējs ir tiesīgs piedalīties solīšanā. Pārdevēja pienākums ir nekavējoties paziņot pircējam par pārdošanu. Ja pārdevējs neizpilda minēto pienākumu, viņš atbild par pircējam nodarītajiem zaudējumiem.

(5) Šā panta noteikumi neierobežo pārdevēja tiesības, kuras viņš saskaņā ar Civillikumu var izmantot, ja pircējs pieļauj nokavējumu.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

409.pants. Pirkums ar specifikāciju

(1) Ja atbilstoši pirkuma līgumam pircējs ir tiesīgs tuvāk noteikt preces formu, izmēru, kvalitāti, šķiru vai citas preces pazīmes, pircēja pienākums ir tās noteikt nolīgtajā termiņā vai iespējami īsā laikā pēc pārdevēja pieprasījuma saņemšanas.

(2) Ja pircējs pieļauj nokavējumu preces pazīmju noteikšanā, pārdevējs ir tiesīgs pircēja vietā noteikt minētās pazīmes vai vienpusēji atkāpties no līguma, vai prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas viņam radušies pircēja nokavējuma dēļ.

(3) Ja pārdevējs pircēja vietā pats nosaka preces pazīmes, viņa pienākums ir paziņot pircējam par šo specifikāciju un nolikt saprātīgu termiņu, kurā pircējs var noteikt citu specifikāciju. Ja minētajā termiņā pircējs nepaziņo pārdevējam citu specifikāciju, pircējam ir saistoša pārdevēja noteiktā specifikācija.

410.pants. Termiņpirkums

(1) Termiņpirkums ir tāds pirkuma līgums, ar ko vismaz viens no līdzējiem ir apņēmis precīzi izpildīt savu saistību noteiktā dienā vai noteiktā laikposmā, un atbilstoši līdzēju noteikti izteiktai gribai nolīgtais izpildījuma laiks ir šā līguma būtiska sastāvdaļa.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētais līdzējs neizpilda savu saistību nolīgtajā dienā vai laikposmā, otrs līdzējs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no līguma, kā arī prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas parādnieka nokavējuma dēļ otram līdzējam radušies sakarā ar līguma neizpildi. Otrs līdzējs var prasīt no parādnieka saistības izpildi tikai tad, ja viņš nekavējoties pēc termiņa izbeigšanās paziņo parādniekam par savu vēlmi, lai saistība tiktu izpildīta.

(3) *(Izslēgta ar 15.04.2010. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

411.pants. Pircēja pienākums pārbaudīt preci un paziņot par tās trūkumiem

(1) Pircējam ir pienākums iespējami īsā laikā pēc preces saņemšanas to pārbaudīt. Konstatējot preces trūkumus, pircēja pienākums ir nekavējoties paziņot pārdevējam par šiem trūkumiem, norādot to veidu un apmēru.

(2) Ja pircējs atbilstoši šā panta pirmās daļas noteikumiem nepaziņo pārdevējam par saņemtās preces trūkumiem, uzskatāms, ka pircējs ir pieņēmis preci, un viņš zaudē Civillikuma 1620.panta otrajā daļā paredzētās tiesības prasīt pirkuma līguma atcelšanu vai preces cenas samazināšanu, izņemot gadījumu, kad precei ir apslēpti trūkumi, kurus, pārbaudot preci, nebija iespējams konstatēt.

(3) Ja apslēptie preces trūkumi tiek konstatēti vēlāk, pircēja pienākums ir nekavējoties pēc to konstatēšanas paziņot pārdevējam par šiem trūkumiem. Ja pircējs nepaziņo pārdevējam par saņemtās preces trūkumiem, uzskatāms, ka pircējs ir pieņēmis preci ar šiem apslēptajiem trūkumiem.

(4) Šā panta noteikumi nav piemērojami, ja pārdevējs ļaunā nolūkā ir noklusējis vai apslēpis preces trūkumus vai arī noteikti apgalvojis, ka precei ir zināmas īpašības.

(5) Šā panta noteikumi piemērojami, ja pircējs un pārdevējs ir komersanti.

412.pants. Preces pagaidu uzglabāšana

(1) Ja pircējs ir paziņojis pārdevējam par tādas preces trūkumiem, kas pircējam piegādāta no citas vietas, pircēja pienākums ir gādāt par šīs preces pagaidu uzglabāšanu.

(2) Preci, kura ātri bojājas vai pakļauta citam riskam vai kuras glabāšana ir saistīta ar nesamērīgiem izdevumiem, pircējs ir tiesīgs pārdot, ievērojot šā likuma 408.panta otrās un trešās daļas noteikumus.

(3) Šā panta noteikumi piemērojami, ja pircējs un pārdevējs ir komersanti.

413.pants. Preces iepakojuma masa

(1) Ja pirkuma maksa ir nosakāma atbilstoši preces masai, preces iepakojuma masa netiek ņemta vērā, ja vien no līguma vai tās vietas komerciālajām paražām, kurā pārdevējam ir pienākums izpildīt savu saistību, neizriet citādi.

(2) Šā likuma ietvaros ar jēdzienu "iepakojums" saprot arī konteinerus, ko izmanto sauszemes, ūdens un gaisa pārvadājumiem.

414.pants. Pirkuma līguma noteikumu piemērošana maiņas, piegādes un uzņēmuma līgumam

(1) Šīs nodaļas noteikumi attiecīgi piemērojami arī tādām maiņas un piegādes līgumam (Civillikuma 2092. un 2109.pants), kura priekšmets ir prece.

(2) Šīs nodaļas noteikumi piemērojami uzņēmuma līgumam par kustamas lietas izgatavošanu no uzņēmēja sagādātā materiāla (Civillikuma 2214.panta pirmā daļa).

2.nodaļa

Komerčiālās komisijas līgums

415.pants. Komerčiālās komisijas līguma jēdziens un komisijas aģents

(1) Komerčiālās komisijas līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (komisionārs) apņemas savā vārdā, bet uz citas personas (komitenta) rēķina pirkt vai pārdot preci

vai vērtspapīrus vai arī slēgt citu veidu darījumus ar trešajām personām, bet komitents apņemas samaksāt nolīgto provīziju.

(2) Komisijas aģents ir tāds komisionārs, kurš apņēmis savā vārdā, bet uz komitenta rēķina pastāvīgi slēgt darījumus ar trešajām personām. Komisijas aģenta un komitenta savstarpējām attiecībām attiecīgi piemērojami šā likuma 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60. un 61.panta noteikumi.

416.pants. Komisionāra pienākumi

(1) Komisionāram ir pienākums izpildīt komisiju ar krietna un kārtīga komersanta rūpību. Komisionāram it īpaši ir pienākums ievērot komitenta intereses un viņa norādījumus.

(2) Komisionārs nodod komitentam visas nepieciešamās ziņas un dokumentus. Komisionāram it īpaši ir pienākums nekavējoties paziņot komitentam par komisijas izpildi.

(3) Komisionāram ir pienākums sniegt komitentam norēķinu par katru noslēgto darījumu, kā arī nodot komitentam to, ko komisionārs ir ieguvis, veicot savus pienākumus.

(4) Komisionārs atbild komitentam par darījuma izpildi, ja viņš vienlaikus ar paziņojumu par komisijas izpildi nav norādījis komitentam trešo personu, ar kuru noslēgts šis darījums.

417.pants. Komitenta norādījumi

(1) Ja komisionārs nerīkojas atbilstoši komitenta norādījumiem, viņš atbild par komitentam nodarītajiem zaudējumiem, turklāt komitentam nav pienākuma atzīt attiecīgo darījumu par noslēgtu uz viņa rēķina.

(2) Komisionārs ir tiesīgs atkāpties no komitenta norādījumiem vienīgi tad, ja viņam ir pamats pieņemt, ka attiecīgajā gadījumā, zinot lietas apstākļus, tāpat rīkotos pats komitents. Šādā gadījumā komisionāra pienākums ir nekavējoties paziņot komitentam par savu atkāpšanos no norādījumiem un sagaidīt komitenta lēmumu, ja vien nepastāv nokavējuma risks.

418.pants. Cenas robežas

(1) Ja komisijā, noslēdzot darījumu ar trešo personu, pārkāpj komitenta noteiktās cenas robežas un komitents negrib atzīt, ka attiecīgais darījums ir noslēgts uz viņa rēķina, komitenta pienākums ir nekavējoties, tiklīdz saņemts paziņojums par komisijas izpildi, to darīt zināmu komisijai. Pretējā gadījumā uzskatāms, ka komitents ir piekritis komisijai pieļautajai atkāpei no cenas robežas.

(2) Ja komisijā vienlaikus ar paziņojumu par komisijas izpildi piedāvā segt komitenta noteiktās un darījumā ar trešo personu noligtās cenas starpību, komitents nav tiesīgs atteikties atzīt, ka darījums ir noslēgts uz viņa rēķina.

419.pants. Izdevīgāki noteikumi

(1) Ja komisijā noslēdz darījumu ar izdevīgākiem noteikumiem, nekā tos noteicis komitents, no šādas darījuma noslēgšanas gūtais labums pienākas komitentam.

(2) Par izdevīgāku noteikumu it īpaši uzskatāma pārdošanas cena, kas pārsniedz komitenta noteikto zemāko cenas robežu, kā arī iepirkuma cena, kura nesasniedz komitenta noteikto augstāko cenas robežu.

420.pants. Prece ar trūkumiem vai bojāta prece

(1) Ja komisijai piegādātajai un tālāk nosūtāmajai precei ir ārēji trūkumi vai bojājumi, komisijai pienākums ir izmantot savas tiesības pret pārvadātāju, ekspeditoru, glabātāju vai pārdevēju (iepirkuma komisijas gadījumā), gādāt par pierādījumiem, kas apliecina preces stāvokli, kā arī nekavējoties par to paziņot komitentam. Ja komisijā neizpilda minētos pienākumus, viņš atbild par zaudējumiem, kas radušies komitentam.

(2) Ja prece ātri bojājas vai arī vēlāk tajā notiek vai var notikt izmaiņas, kas izraisītu preces vērtības pazemināšanos, un pietrūkst laika saņemt komitenta norādījumus par turpmāko rīcību ar precī vai arī komitents vilcinās dot norādījumus, komisijā ir tiesīgs uz komitenta rēķina pārdot precī, ievērojot šā likuma 408.panta otrās un trešās daļas noteikumus.

421.pants. Preces nodošana glabājumā vai pārdošana

Ja komitents nerīkojas ar iepirkto vai pārdodamo precī, kas atrodas komisionāra glabājumā, lai gan atbilstoši lietas apstākļiem komitentam ir pienākums to darīt, komisionārs ir tiesīgs atbilstoši šā likuma 408.panta noteikumiem precī nodot glabājumā citai personai vai pārdot.

422.pants. Komisionāra atbildība par precī

(1) Komisionārs atbild par viņa glabājumā esošās preces bojājumiem, bojāšanos vai bojāeju, kuru viņš varēja novērst, ievērojot krietna un kārtīga komersanta rūpību.

(2) Par to, ka prece nav apdrošināta, komisionārs atbild tikai tad, ja komitents bija devis komisionāram norādījumu apdrošināt precī.

423.pants. Pienākums pārbaudīt precī un preces pagaidu uzglabāšana

(1) Ja komisionāram uzticēts veikt iepirkuma komisiju un ja komisionārs un komitents ir komersanti, uz komitenta pienākumu pārbaudīt precī un paziņot komisionāram par konstatētajiem preces trūkumiem, kā arī uz pienākumu uzglabāt precī un tiesībām to pārdot attiecināmi šā likuma 411. un 412.panta noteikumi.

(2) Arī tad, ja komitents nav savlaicīgi paziņojis komisionāram par preces trūkumiem, komitents ir tiesīgs prasīt, lai komisionārs viņam cedē savus prasījumus pret trešo personu, no kuras viņš nopircis precī uz komitenta rēķina.

424.pants. No komisijas darījuma izrietošie prasījumi

(1) Prasījumus, kuri izriet no darījuma, ko komisionārs noslēdzis uz komitenta rēķina (tajā skaitā prasījumus par pirkuma līguma atcelšanu vai preces cenas samazināšanu), komitents ir tiesīgs vērst pret parādnieku tikai pēc tam, kad komisionārs šos prasījumus ir cedējis komitentam.

(2) Attiecībās starp komitentu un komisionāru vai viņa kreditoriem šā panta pirmajā daļā minētie prasījumi uzskatāmi par komitenta prasījumiem arī tad, ja tie vēl nav cedēti komitentam.

425.pants. Priekšapmaksa un pēcapmaksa

(1) Ja komisionārs bez komitenta piekrišanas par labu trešajai personai veic priekšapmaksu vai vienojas par pēcapmaksu, risks par šādu rīcību gulstas uz

komisionāru.

(2) Ja komisionārs bez komitenta piekrišanas pārdod trešajai personai precī vai vērtspapīrus ar pēcapmaksu, komisionāra pienākums ir nekavējoties samaksāt komitentam visu pirkuma maksu trešās personas vietā.

426.pants. Komisionāra tiesības uz provīziju un izdevumu atlīdzināšanu

(1) Komisionāram ir tiesības uz nolīgto provīziju, līdzko un ciktāl trešā persona ir izpildījusi ar komisionāru noslēgto darījumu. Komisionāram ir tiesības uz provīziju arī tad, ja darījums nav izpildīts komitenta vainas dēļ.

(2) Komitenta pienākums ir atlīdzināt komisionāram izdevumus, kas atbilstoši apstākļiem bijuši nepieciešami komisijas izpildei. Šie izdevumi ietver arī atlīdzību par komisionāra noliktavas telpu vai citu glabāšanai piemērotu vietu un transportlīdzekļu izmantošanu komisijas izpildei.

427.pants. Komisionāra tiesības uz delkrēderi

(1) Komisionāram, kurš galvo par trešās personas saistības izpildi, ir tiesības uz īpašu atlīdzību (delkrēderi).

(2) Iestājoties trešās personas saistības izpildes termiņam vai nosacījumam, komisionārs, kurš galvojis par trešās personas saistības izpildi, atbild komitentam par attiecīgās saistības izpildi tieši un komisionārs nav tiesīgs prasīt, lai komitents ar savu prasījumu vispirms vēršas pie trešās personas.

428.pants. Komisionāra likumiskās rokasķīlas tiesības

Uz komisionāra valdījumā esošo komisijas precī viņam ir likumiskās rokasķīlas tiesības, kas nodrošina komisionāra prasījumus pret komitentu par provīzijas un delkrēderes samaksu, kā arī par komisijas izpildei nepieciešamo izdevumu atlīdzināšanu.

429.pants. Komisionāra tiesības gūt apmierinājumu no prasījumiem

Komisionāram ir pirmtiesības salīdzinājumā ar komitentu un viņa kreditoriem apmierināt šā likuma 424.pantā minētos prasījumus, kuriem iestājies no komisijas darījuma izrietošā prasījuma izpildes termiņš vai nosacījums. Šajā ziņā komisionārs ir

tiesīgs no komisijas darījuma izrietošos prasījumus atteikties cedēt par labu komitentam, saņemot un paturēt uz šo prasījumu pamata doto izpildījumu, likt šos prasījumus priekšā ieskaitam, kā arī tos cedēt citai personai.

3.nodaļa

Ekspedīcijas līgums

430.pants. Ekspedīcijas līguma jēdziens

Ekspedīcijas līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants, kurš sniedz kravas ekspedīcijas pakalpojumus (ekspeditors), apņemas, izmantojot pārvadātāja transporta pakalpojumus, uz nosūtītāja rēķina organizēt kravas nogādāšanu tās saņēmējam, bet nosūtītājs apņemas samaksāt nolīgto atlīdzību.

431.pants. Ekspeditora tiesības un pienākumi

(1) Ekspeditors, sniedzot kravas ekspedīcijas pakalpojumus, ja puses nav vienojušās citādi, ir tiesīgs:

1) noteikt transporta veidu un kravas pārvadāšanas ceļu;

2) izvēlēties personas, kas kravu nogādās saņēmējam, noslēgt kravas nogādāšanai nepieciešamo pārvadājuma, glabājuma un ekspedīcijas līgumu, sniegt minētajām personām informāciju un norādījumus, veikt attiecīgus maksājumus.

(2) Ja puses nav vienojušās par kravas piegādes laiku, ekspeditoram ir pienākums nodrošināt kravas nogādāšanu saņēmējam saprātīgā termiņā.

(3) Sniedzot kravas ekspedīcijas pakalpojumus, ekspeditoram ir pienākums pieprasīt aktus, ja kravas pārvadājumā konstatēti pārkāpumi, nosūtītāja vai saņēmēja uzdevumā piedalīties aktu sastādīšanā, kā arī, nodrošinot nosūtītāja tiesības, viņa vārdā savlaicīgi iesniegt pretenzijas un prasības.

(4) Ekspeditors veic arī citus nolīgtos pienākumus, kas saistīti ar kravas nogādāšanas organizēšanu, tajā skaitā apdrošina, iepakoj, marķē un muiro kravu. Ekspeditoram ir pienākums noslēgt ar trešajām personām minēto pienākumu izpildei nepieciešamos līgumus tikai tad, ja šāds pienākums izriet no ekspedīcijas līguma.

(5) Kravas nogādes organizēšanai nepieciešamos līgumus ar trešajām personām ekspeditors slēdz savā vārdā vai arī nosūtītāja vārdā, ja ekspeditors ir tam pilnvarots.

(6) Ja ekspeditors rīkojas kā nosūtītāja pārstāvis, ekspeditors nav tiesīgs aprēķināt nosūtītājam lielāku maksu par kravas pārvadājumu, nekā viņš nolīdzis ar pārvadātāju.

432.pants. Kravas iepakšana, marķēšana, pavaddokumenti un pienākums sniegt informāciju par kravu

(1) Nosūtītājam ir pienākums, ciktāl tas nepieciešams, iepakot un marķēt ekspedīcijai nododamo kravu, iesniegt ekspeditoram kravas pavaddokumentus, kā arī sniegt viņam visu informāciju, kas vajadzīga, lai ekspeditors varētu izpildīt savus pienākumus, arī informāciju par kravu, kura pārvadājama un uzglabājama atbilstoši īpašiem noteikumiem un kurai nepieciešams speciāls aprīkojums vai apkalpošana. Ja ekspedīcijai tiek nodota bīstama krava, kas pārvadāšanas vai uzglabāšanas procesā savu īpašību dēļ var izraisīt sprādzienu, ugunsgrēku vai radīt citus kaitējumus, apdraudēt cilvēku dzīvību, veselību, personu mantu vai vidi, nosūtītāja pienākums ir rakstveidā informēt ekspeditoru par kravas bīstamības veidu un nepieciešamajiem drošības pasākumiem.

(2) Pasūtījums bīstamas kravas vai ar akcīzes nodokli apliekamas preces nogādāšanai piesakāms ekspeditoram rakstveidā.

(3) Nosūtītājs, arī tad, ja viņš nav vainojams, atbild ekspeditoram par zaudējumiem un izdevumiem, kas radušies šādu iemeslu dēļ:

1) krava nav pienācīgi iepakota vai marķēta;

2) ekspeditors nav informēts par kravas bīstamību;

3) nosūtītājs nav iesniedzis visus šā panta pirmajā daļā minētos pavaddokumentus vai nav sniedzis nepieciešamo informāciju, vai arī informācija ir nepilnīga, neprecīza vai nepareiza.

(4) Ja šā panta trešajā daļā minētie zaudējumi vai izdevumi radušies arī ekspeditora rīcības dēļ, nosūtītāja pienākums ir atlīdzināt zaudējumus vai izdevumus. Maksājamās atlīdzības apmērs atkarīgs no tā, ciktāl zaudējumu vai izdevumu rašanās cēlonis bijusi nosūtītāja vai ekspeditora rīcība.

(5) Ja nosūtītājs ir patērētājs, viņš saskaņā ar šā panta trešās un ceturtās daļas noteikumiem atbild ekspeditoram par zaudējumiem un izdevumiem, ciktāl tie radušies nosūtītāja vainas dēļ.

433.pants. Kravas iekraušana un izkraušana

Par kravas iekraušanu sākumpunktā ir atbildīgs nosūtītājs, bet par izkraušanu galapunktā — saņēmējs, ja ekspedīcijas līgumā nav noteikts citādi.

434.pants. Krava ar trūkumiem vai bojāta krava

(1) Ja kravai, ko ekspeditors saņēmis no trešās personas un kas nogādājama saņēmējam, ir ārēji trūkumi vai bojājumi, ekspeditoram ir pienākums, nodrošinot nosūtītāja tiesības, nekavējoties paziņot trešajai personai par šiem trūkumiem vai bojājumiem, gādāt par pierādījumiem, kas apliecina kravas stāvokli, kā arī nekavējoties par to paziņot nosūtītājam. Ja ekspeditors neizpilda minētos pienākumus, viņš atbild par zaudējumiem, kas radušies nosūtītājam.

(2) Ja krava ātri bojājas vai arī vēlāk tajā notiek vai var notikt izmaiņas, kas izraisītu kravas vērtības pazemināšanos, un pietrūkst laika saņemt nosūtītāja norādījumus par turpmāko rīcību ar kravu vai arī nosūtītājs vilcinās dot norādījumus, ekspeditors ir tiesīgs uz nosūtītāja rēķina pārdot kravu, ievērojot šā likuma 408.panta otrās un trešās daļas noteikumus.

435.pants. Atlīdzības samaksa

(1) Nosūtītāja pienākums ir samaksāt ekspeditoram nolīgto atlīdzību, līdzko ekspeditors ir izpildījis kravas ekspedīcijas pakalpojumu, ja līgumā nav noteikts citādi.

(2) Ja saskaņā ar nosūtītāja un ekspeditora vienošanos atlīdzība par kravas ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanu iekasējama no saņēmēja vai citas personas, bet šī persona neveic minēto maksājumu, par atlīdzības samaksu atbild nosūtītājs.

436.pants. Nosūtītāja prasījumi

(1) Prasījumus, kuri izriet no līguma, ko savā vārdā noslēdzis ekspeditors uz nosūtītāja rēķina, nosūtītājs ir tiesīgs vērst pret parādnieku tikai pēc tam, kad ekspeditors šos prasījumus cedējis nosūtītājam.

(2) Attiecībās starp nosūtītāju un ekspeditoru vai viņa kreditoriem šā panta pirmajā daļā minētie prasījumi uzskatāmi par nosūtītāja prasījumiem arī tad, ja tie vēl nav cedēti nosūtītājam.

437.pants. Ekspeditora atbildība

(1) Ekspeditors atbild par ekspedīcijas līguma izpildei piesaistīto trešo personu saistību neizpildi, ja viņš rīkojas savā vārdā vai ja ir viens no šādiem nosacījumiem:

1) ekspeditors tieši vai netieši ir uzņēmies pārvadātāja atbildību;

2) ekspeditors noteicis maksu par pārvadājumu;

3) ekspeditors savā vārdā izdod transporta dokumentu;

4) ekspeditors organizē pārvadājumu, izmantojot autotransportu.

(2) Ekspeditors neatbild par ekspedīcijas līguma izpildei piesaistīto trešo personu saistību neizpildi, ja viņš rīkojas nosūtītāja vārdā un pierāda, ka pienācīgi un rūpīgi ir izvēlējies šīs personas.

438.pants. Kravas apdrošināšana

Ekspeditoram ir pienākums uz nosūtītāja rēķina apdrošināt ekspedīcijai nodoto kravu, ja to pieprasa nosūtītājs vai viņi par to ir vienojušies ekspedīcijas līgumā.

439.pants. Nosūtītāja pienākums atlīdzināt ekspeditora izdevumus

Nosūtītājam ir pienākums atlīdzināt ekspeditoram izdevumus, kas atbilstoši apstākļiem bijuši nepieciešami ekspeditora pienākumu izpildei, arī izdevumus, kas saistīti ar:

- 1) muitas un citu maksājumu palielināšanos vai valūtas kursa maiņu;
- 2) dīkstāvi, kas radusies no ekspeditora neatkarīgu apstākļu dēļ;
- 3) nosūtītāja iesniegtajiem nepilnīgi, neprecīzi vai nepareizi noformētiem kravas pavaddokumentiem.

440.pants. Kravas nodošana glabājumā

Ja kravas saņēmējs, pieļaujot nokavējumu, nepieņem piegādāto kravu vai krava pārvadāšanas laikā tiek aizturēta no ekspeditora neatkarīgu apstākļu dēļ, ekspeditors ir tiesīgs uz nosūtītāja rēķina un riska nodot kravu glabājumā noliktavā vai citā drošā vietā, par to nekavējoties paziņojot nosūtītājam un pārvadājuma apdrošinātājam, ja apdrošināšanu veicis ekspeditors.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

441.pants. Ekspeditora atbildība par kravas nesaglabāšanu vai kravas nogādāšanas nokavējumu

(1) Ekspeditors atbild par viņa uzraudzībā esošās kravas bojājumiem, bojāšanos, iztrūkumu, bojāeju, nozaudēšanu vai kravas nogādāšanas nokavējumu, kuru viņš būtu varējis novērst, ievērojot krietna un kārtīga komersanta rūpību.

(2) Ekspeditors nav atbildīgs par kravas nesaglabāšanu (bojājumiem, bojāšanos, iztrūkumu, bojāeju vai nozaudēšanu), ja viņš pierāda, ka krava nav saglabāta:

- 1) tāpēc, ka tā pārvadāta vaļējā transportlīdzeklī saskaņā ar ekspeditora un nosūtītāja vienošanos vai pēc nosūtītāja pieprasījuma;
- 2) tās iepakojuma bojājumu dēļ, ja kravu iepakojis nosūtītājs, vai tāpēc, ka nosūtītājs izmantojis kravas īpašībām vai standartiem neatbilstošu iepakojumu;
- 3) to iekraujot vai izkraujot, ja iekraušanu vai izkraušanu veicis nosūtītājs vai saņēmējs;
- 4) tās sevišķu dabisko īpašību dēļ, kas īpaši viegli var izraisīt kravas bojājumus, bojāšanos, iztrūkumu vai bojāeju, ja par šīm īpašībām nosūtītājs pirms kravas

nodošanas ekspedīcijai nav informējis ekspeditoru;

5) tās nepienācīgas marķēšanas dēļ, ja kravu marķējis nosūtītājs, vai tāpēc, ka nosūtītājs kravas pavaddokumentos nav norādījis kravas sevišķās īpašības, kuru dēļ nepieciešams ievērot īpašus drošības noteikumus vai veikt attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu kravas saglabāšanu pārvadāšanas vai uzglabāšanas laikā.

(3) Ekspeditors, atlīdzinot zaudējumus par kravas nesaglabāšanu, atdod arī viņam samaksāto atlīdzību par ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanu un atlīdzina citus ar kravas pārvadājumu saistītos maksājumus proporcionāli nesaglabātās kravas apmēram, kā arī izdevumus, kas saistīti ar zaudējumu atlīdzības apmēra noteikšanu atbilstoši šā likuma 443.panta noteikumiem.

(4) Par citiem zaudējumiem ekspeditors atbild tikai tad, ja viņš nav izpildījis savus pienākumus atbilstoši šā likuma 431.panta noteikumiem.

(5) Ja zaudējumi radušies arī nosūtītāja rīcības dēļ vai ekspedīcijai nodotās kravas īpašu trūkumu dēļ, ekspeditora pienākums ir atlīdzināt zaudējumus. Maksājamās atlīdzības apmērs atkarīgs no tā, cik tāl zaudējumu rašanās cēlonis bijusi nosūtītāja vai ekspeditora rīcība vai ekspedīcijai nodotās kravas trūkumi.

442.pants. Kravas vērtības atlīdzināšana

(1) Ja ekspeditoram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kas radušies kravas bojājumu vai bojāšanās dēļ, zaudējumu atlīdzību nosaka tādā apmērā, par kādu samazinājusies kravas vērtība, bet kravas iztrūkuma, bojāejas vai nozaudēšanas dēļ — atbilstoši iztrūkstošās, bojāgājušās vai nozaudētās kravas vērtībai.

(2) Kravas vērtību nosaka atbilstoši tās tirgus cenai vai arī atbilstoši tādas pašas šķiras un labuma lietu parastajai vērtībai kravas nodošanas vietā un laikā. Ja krava nodota ekspedīcijai ar pieteiktu vērtību, zaudējumu atlīdzības apmēru nosaka atbilstoši šai vērtībai, ja ekspeditors nepierāda, ka ekspedīcijai nodotās kravas vērtība bijusi mazāka.

443.pants. Zaudējumu atlīdzības apmēra robežas

(1) Ja ekspeditoram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kas radušies kravas

bojājumu, bojāšanās, iztrūkuma, bojāejas vai nozaudēšanas dēļ, zaudējumu atlīdzības apmērs nedrīkst pārsniegt summu, kas atbilst Starptautiskā Valūtas fonda noteiktajām 8,33 naudas norēķina vienībām par katru:

1) kravas bruto masas kilogramu, ja bojāta vai zaudēta visa krava;

2) bojātās vai zaudētās kravas daļas bruto masas kilogramu, ja bojāta vai zaudēta kravas daļa.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto summu pārrēķina latos, lata vērtību izsakot atbilstoši Starptautiskā Valūtas fonda noteiktajai naudas norēķinu vienībai tajā dienā, kad krava tikusi nodota ekspedīcijai, vai dienā, par kādu vienojušies nosūtītājs un ekspeditors. Lata vērtību atbilstoši Starptautiskā Valūtas fonda noteiktajai naudas norēķinu vienībai aprēķina saskaņā ar metodi, kādu Starptautiskais Valūtas fonds attiecīgajā dienā ir piemērojis savām operācijām un darījumiem.

(3) Šā panta pirmajā daļā paredzētais zaudējumu atlīdzības ierobežojums nav piemērojams, ja ekspeditors vai šā likuma 444.pantā minētā persona, nodarot zaudējumus, ir rīkojusies ar ļaunu nolūku vai pieļāvusi rupju neuzmanību.

444.pants. Ekspeditora atbildība par citām personām

Par prettiesisku rīcību, ko savā darbā pieļāvuši ekspeditora darbinieki vai citas viņa uzņēmumā nodarbinātas personas, ekspeditors atbild tāpat kā par savu rīcību.

445.pants. Prasījumu noilgums

(1) Prasījumi pret ekspeditoru par ekspedīcijai nodotās kravas bojājumiem, bojāšanos, iztrūkumu, bojāeju vai nozaudēšanu, kā arī par kravas nogādāšanas nokavējumu noilgst viena gada laikā. Ja ekspeditors rīkojies ar ļaunu nolūku vai pieļāvis rupju neuzmanību, minētie prasījumi noilgst triju gadu laikā. Visi pārējie prasījumi pret ekspeditoru noilgst triju gadu laikā.

(2) Ja ekspedīcijai nodotā krava nav saglabāta bojājumu, bojāšanās vai iztrūkuma dēļ, noilguma termiņš sākas ar dienu, kurā krava nogādāta saņēmējam, bet kravas bojāejas, nozaudēšanas vai kravas nogādāšanas nokavējuma dēļ — ar dienu, kad kravu vajadzēja nogādāt saņēmējam.

446.pants. Ekspeditora likumiskās rokasķīlas tiesības

(1) Uz ekspedīcijai nodoto un ekspeditora valdījumā esošo kravu viņam ir likumiskās rokasķīlas tiesības, kas nodrošina ekspeditora prasījumus pret nosūtītāju. Likumiskās rokasķīlas tiesības attiecas arī uz kravas pavaddokumentiem.

(2) Ja ekspeditors ir piesaistījis apakšekspeditoru, lai izpildītu ekspedīcijas līgumā nolīgto pienākumu par kravas ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanu, ekspeditora prasījumi un šā panta pirmajā daļā paredzētās likumiskās rokasķīlas tiesības pāriet apakšekspeditoram, līdzko viņš apmierina no ekspedīcijas līguma izrietošos ekspeditora prasījumus.

4.nodaļa

Komerčiālā glabājuma līgums

447.pants. Komerčiālā glabājuma līguma jēdziens

Komerčiālais glabājuma līgums (turpmāk šīs nodaļas ietvaros — glabājuma līgums) ir tāds līgums, ar kuru komersants, kurš nodarbojas ar kustamu lietu glabāšanu (glabātājs), apņemas par labu glabājuma devējam izvietot noliktavā vai citā glabāšanai piemērotā vietā un uzglabāt glabājumā nodoto lietu, bet glabājuma devējs apņemas samaksāt nolīgto atlīdzību.

448.pants. Lietas iepakšana, marķēšana, pavaddokumenti un pienākums sniegt informāciju par lietu

(1) Glabājuma devējam ir pienākums, ciktāl tas nepieciešams, iepakot un marķēt glabājumā nododamo lietu, iesniegt glabātājam pavaddokumentus, kā arī sniegt viņam visu informāciju, kas vajadzīga, lai glabātājs varētu izpildīt savus pienākumus. Ja glabājumā tiek nodota bīstama lieta, kas savu īpašību dēļ noteiktos apstākļos var izraisīt sprādzienu, ugunsgrēku vai radīt citus kaitējumus, apdraudēt cilvēku dzīvību, veselību, personu mantu vai vidi, glabājuma devēja pienākums ir rakstveidā informēt glabātāju par lietas bīstamības veidu un nepieciešamajiem drošības pasākumiem.

(2) Ja glabājuma devējs ir patērētājs, glabātājam ir pienākums, ciktāl tas nepieciešams, iepakot un marķēt glabājumā nodoto lietu. Glabājuma devējam ir pienākums informēt glabātāju par lietas bīstamību.

(3) Glabājuma devējs, arī tad, ja viņš nav vainojams, atbild glabātājam par zaudējumiem un izdevumiem, kas radušies šādu iemeslu dēļ:

1) lieta nav pienācīgi iepakota vai marķēta;

2) glabātājs nav informēts par lietas bīstamību;

3) glabājuma devējs nav iesniedzis visus šā panta pirmajā daļā minētos pavaddokumentus vai nav sniedzis nepieciešamo informāciju, vai arī informācija ir nepilnīga, neprecīza vai nepareiza.

(4) Ja šā panta trešajā daļā minētie zaudējumi vai izdevumi radušies arī glabātāja rīcības dēļ, glabājuma devēja pienākums ir atlīdzināt zaudējumus vai izdevumus. Maksājamās atlīdzības apmērs atkarīgs no tā, ciktāl zaudējumu vai izdevumu rašanās cēlonis bijusi glabājuma devēja vai glabātāja rīcība.

(5) Ja glabājuma devējs ir patērētājs, viņš saskaņā ar šā panta trešās un ceturtās daļas noteikumiem atbild glabātājam par zaudējumiem un izdevumiem, ciktāl tie radušies glabājuma devēja vainas dēļ.

449.pants. Atvietojamu lietu glabājums

(1) Glabātājs ir tiesīgs glabājumā nodotās atvietojamās lietas savienot ar citām tādas pašas šķiras un labuma lietām tikai tad, ja attiecīgie glabājuma devēji viņam to ir noteikti atļāvuši.

(2) Ja glabātājs ir tiesīgs savienot glabājumā nodotās atvietojamās lietas, to īpašnieki iegūst kopīpašuma tiesības domājamās daļās uz šīm glabājumā nodotajām lietām ar dienu, kad minētās lietas tiek izvietotas noliktavā vai citā glabāšanai piemērotā vietā.

(3) Šā panta otrajā daļā minētajā gadījumā glabātājs var atdot katram glabājuma devējam viņam pienākošos daļu bez pārējo kopīpašnieku piekrišanas.

450.pants. Lieta ar trūkumiem vai bojāta lieta

(1) Ja lietai, ko glabātājs saņēmis no trešās personas un kas uzglabājama par labu

glabājuma devējam, ir ārēji trūkumi vai bojājumi, glabātājam ir pienākums, nodrošinot glabājuma devēja tiesības, nekavējoties paziņot trešajai personai par šiem trūkumiem vai bojājumiem, gādāt par pierādījumiem, kas apliecina lietas stāvokli, kā arī nekavējoties par to paziņot glabājuma devējam. Ja glabātājs neizpilda minētos pienākumus, viņš atbild par zaudējumiem, kas radušies glabājuma devējam.

(2) Ja pēc lietas pieņemšanas glabājumā tajā notiek vai var notikt izmaiņas, kas izraisītu lietas bojāšanos vai bojāeju vai radītu zaudējumus glabātājam, viņa pienākums ir nekavējoties par to paziņot glabājuma devējam, bet, ja izdota noliktavas zīme, — pēdējam viņam zināmajam noliktavas zīmes leģitimētajam turētājam, kā arī pieprasīt no glabājuma devēja (noliktavas zīmes turētāja) norādījumus par turpmāko rīcību ar šo lietu. Ja atbilstošā laikā glabātājs nevar saņemt minētos norādījumus, glabātājs ir tiesīgs uz glabājuma devēja (noliktavas zīmes turētāja) rēķina pārdot glabājumā nodoto lietu, ievērojot šā likuma 408.panta otrās un trešās daļas noteikumus, vai pēc saviem ieskatiem atbilstoši tam, kā būtu rīkojies krietns un kārtīgs komersants, veikt citas lietas saglabāšanai nepieciešamās darbības.

451.pants. Glabājumā nodotās lietas apskate un pasākumi tās saglabāšanai

Glabātājam ir pienākums atļaut glabājuma devējam parastajā darba laikā apskatīt glabājumā nodoto lietu, ņemt paraugus, kā arī atļaut veikt lietas saglabāšanai nepieciešamos pasākumus. Glabātājam ir tiesības, bet, ja glabājumā nodotās atvietojamās lietas ir savienotas, — pienākums pašam veikt lietas saglabāšanai nepieciešamos pasākumus.

452.pants. Glabājuma ilgums

(1) Glabājuma devējs var katrā laikā atprasīt no glabātāja glabājumā nodoto lietu.

(2) Ja glabājuma līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku, glabājuma devējs ir tiesīgs uzteikt glabājuma līgumu vienu mēnesi iepriekš. Ja glabājuma devējam ir svarīgs iemesls, viņš ir tiesīgs uzteikt glabājuma līgumu, neievērojot uzteikuma termiņu.

(3) Glabātājs var prasīt, lai glabājuma devējs ņem atpakaļ glabājumā nodoto lietu tikai pēc nolīgta laika izbeigšanās, bet, ja glabājuma līgums noslēgts uz nenoteiktu

laiku, — uzteicot glabājuma līgumu vienu mēnesi iepriekš. Ja glabātājam ir svarīgs iemesls, viņš ir tiesīgs, neievērojot uzteikuma termiņu, prasīt, lai glabājuma devējs ņem atpakaļ glabājumā nodoto lietu pirms nolīgtā laika izbeigšanās. Ja glabātājs izdevis noliktavas zīmi, glabājuma līguma uzteikumu un prasījumu par lietas ņemšanu atpakaļ vērš pret pēdējo viņam zināmo noliktavas zīmes leģitimēto turētāju.

453.pants. Glabājumā nodotās lietas apdrošināšana un nodošana glabājumā trešajai personai

(1) Glabātājam ir pienākums uz glabājuma devēja rēķina apdrošināt glabājumā nodoto lietu, ja to pieprasa glabājuma devējs vai ja viņi par to ir vienojušies glabājuma līgumā.

(2) Glabātājs ir tiesīgs glabājumā nodoto lietu nodot tālāk glabājumā trešajai personai tikai tad, ja glabājuma devējs viņam to ir atļāvis.

454.pants. Glabājuma devēja pienākums atlīdzināt glabātāja izdevumus

Glabājuma devēja pienākums ir atlīdzināt glabātājam izdevumus, kas atbilstoši apstākļiem bijuši nepieciešami glabātāja pienākumu izpildei.

455.pants. Glabātāja atbildība par glabājumā nodoto lietu

(1) Glabātājs atbild par tādiem glabājumā nodotās lietas bojājumiem, bojāšanos, iztrūkumu vai bojāeju laikposmā no lietas saņemšanas glabājumā līdz tās atdošanai, kurus viņš varēja novērst, ievērojot krietna un kārtīga komersanta rūpību.

(2) Šā panta pirmās daļas noteikumi piemērojami arī tad, ja saskaņā ar šā likuma 453.panta otrās daļas noteikumiem glabājumā nodoto lietu glabātājs ir nodevis tālāk glabājumā trešajai personai.

456.pants. Noilgums un noilguma termiņa sākums

(1) Prasījumi pret glabātāju par glabājumā nodotās lietas bojājumiem, bojāšanos, iztrūkumu, atdošanas nokavējumu vai bojāeju noilgst viena gada laikā. Ja glabātājs rīkojies ar ļaunu nolūku vai pieļāvis rupju neuzmanību, minētie prasījumi noilgst triju gadu laikā.

(2) Ja glabājumā nodotā lieta nav saglabāta bojājumu, bojāšanās vai iztrūkuma dēļ, noilguma termiņš sākas ar dienu, kad glabājumā nodoto lietu atdod, bet lietas atdošanas nokavējuma dēļ — ar dienu, kad lietu vajadzēja atdot. Glabājumā nodotās lietas pilnīgas bojāejas gadījumā noilguma termiņš sākas ar dienu, kad glabātājs par minēto bojāeju paziņo glabājuma devējam vai pēdējam viņam zināmajam noliktavas zīmes leģitimētajam turētājam, ja izdota noliktavas zīme.

457.pants. Glabātāja likumiskās rokasķīlas tiesības

(1) Uz glabājumā nodoto un glabātāja valdījumā esošo lietu viņam ir likumiskās rokasķīlas tiesības, kas nodrošina no glabājuma līguma izrietošos glabātāja prasījumus pret glabājuma devēju.

(2) Ja ordera noliktavas zīme nodota tālāk ar indosamentu, glabātājam ir likumiskās rokasķīlas tiesības pret noliktavas zīmes leģitimēto turētāju, kas nodrošina vienīgi tādus glabātāja prasījumus par atlīdzības samaksu vai izdevumu atlīdzināšanu, kuri izriet no noliktavas zīmes vai par kuru pastāvēšanu noliktavas zīmes leģitimētais turētājs noliktavas zīmes iegūšanas brīdī ir zinājis vai nav zinājis rupjas neuzmanības dēļ.

458.pants. Noliktavas zīme

(1) Pēc lietas pieņemšanas glabājumā glabātājs var izdot noliktavas zīmi. Noliktavas zīme ir vērtspapīrs, kurā nostiprināts prasījums pret glabātāju par glabājumā nodotās lietas atdošanu. Noliktavas zīmi var izdot kā vārda, uzrādītāja vai ordera vērtspapīru.

(2) Noliktavas zīmē norāda šādas ziņas:

1) apzīmējumu, ka akts ir noliktavas zīme;

2) noliktavas zīmes izdošanas vietu un datumu;

3) glabājuma devēja nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi vai vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un dzīvesvietu;

- 4) glabātāja firmu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
- 5) vietu (noliktavas vai citas glabāšanai piemērotas vietas adresi) un datumu, kad lieta pieņemta glabājumā;
- 6) lietas raksturošanai pieņemto apzīmējumu un tās iepakojuma veidu, bet bīstamai lietai — tās speciālo un vispārpieņemto apzīmējumu;
- 7) iepakojuma vienību skaitu, to speciālo marķējumu un numerāciju;
- 8) lietas bruto masu vai daudzumu citās mērvienībās;
- 9) atzīmi par to, vai glabājumā nodotā atvietojamā lieta saskaņā ar šā likuma 449.panta noteikumiem ir savienota ar citām tādās pašas šķiras un labuma lietām.

(3) Papildus šā panta otrajā daļā minētajām obligātajām ziņām glabātājs noliktavas zīmē var norādīt arī citas ziņas.

(4) Noliktavas zīmi paraksta glabātājs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

459.pants. Noliktavas zīmes spēks

(1) Glabātāja un noliktavas zīmes leģitimētā turētāja savstarpējās tiesiskajās attiecībās noteicošā ir noliktavas zīme.

(2) Noliktavas zīme nodibina pieņēmumu, ka ārējā izskata un stāvokļa ziņā, kā arī iepakojuma vienību skaita, marķējuma un numerācijas ziņā glabātājs ir pieņēmis glabājumā tādu lietu un tās iepakojumu, kāds aprakstīts noliktavas zīmē. Ja glabātājs ir pārbaudījis glabājumā nodotās lietas bruto masu vai daudzumu citās mērvienībās vai arī lietas sastāvu un šīs pārbaudes rezultātus norādījis noliktavas zīmē, noliktavas zīme nodibina pieņēmumu, ka lietas masa, daudzums vai sastāvs atbilst šajā zīmē norādītajām ziņām. Nav pieļaujami pierādījumi par pretējo, ja noliktavas zīme ir nodota labticīgai trešajai personai.

(3) Glabātāja un glabājuma devēja savstarpējās tiesiskajās attiecībās noteicošais ir glabājuma līgums.

460.pants. Glabājumā nodotās lietas atdošana pret noliktavas zīmi

(1) Ja izdota noliktavas zīme, glabātājam ir pienākums atdot glabājumā nodoto lietu, vienīgi saņemot pretī attiecīgo noliktavas zīmi, kurā izdarīta atzīme par lietas atdošanu.

(2) Atdodot daļu no glabājumā nodotajām lietām, par to izdarāma atbilstoša atzīme noliktavas zīmē. Noliktavas zīmi paraksta glabātājs.

(3) Glabātājs atbild noliktavas zīmes leģitimētajam turētājam par zaudējumiem, kas radušies tāpēc, ka glabājumā nodotā lieta atdota, nesaņemot pretī noliktavas zīmi vai neizdarot šā panta otrajā daļā minēto atzīmi.

461.pants. Leģitimācija ar noliktavas zīmi

Glabājumā nodoto lietu saņemt ir leģitimēta tā persona, kurai saskaņā ar noliktavas zīmi lieta ir atdodama vai kurai ordera noliktavas zīme ir nodota ar indosamentu.

Glabātājam nav pienākuma pārbaudīt indosamenta īstumu.

462.pants. Ordera noliktavas zīmes indosēšanas sekas

Tiesību iegūšanas ziņā ordera noliktavas zīmes nodošana ar indosamentu citai personai, ja glabātājs pieņēmis lietu glabājumā, rada tādas pašas tiesiskās sekas kā glabājumā nodotās lietas nodošana citas personas īpašumā vai valdījumā.

5.nodaļa

Līzinga līgums

463.pants. Līzinga līguma jēdziens

(1) Līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītas trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību.

(2) Līzinga līgumam piemēro Civillikuma un šā likuma noteikumus par pirkuma līgumu, ciktāl tie nav pretrunā ar šīs nodaļas noteikumiem, šādos gadījumos:

1) ja ir nolīgts līzings ņēmēja pienākums izpirkt līzingsā nodoto lietu;

2) ja ir nolīgta līzingsā ņēmēja tiesības līzingsā līguma termiņa beigās, ievērojot nosacījumu, ka līzingsā ņēmējam nav neizpildītu saistību pret līzingsā devēju, iegūt līzingsā nodoto lietu īpašumā bez papildu atlīdzības vai par atlīdzību, kura datumā, kad šo iespēju varēs izmantot, būs pietiekami zema, lai lietošanas uzsākšanas datumā pastāvētu pamatota noteiktība, ka līzingsā ņēmējs šo iespēju izmantos.

(3) Pārējos gadījumos līzingsā līgumam piemēro Civillikuma noteikumus par nomas līgumu, ciktāl tie nav pretrunā ar šīs nodaļas noteikumiem.

464.pants. Līzingsā ņēmēja pienākums pārbaudīt lietu un atbildība par lietas pārdevēja rīcību

(1) Līzingsā ņēmējam ir pienākums pirms lietas pieņemšanas iespējami īsā laikā kā krietnam un rūpīgam saimniekam pārbaudīt tās atbilstību līguma noteikumiem.

(2) Lietas nepiegādes risku uzņemas līzingsā ņēmējs.

465.pants. Lieta ar trūkumiem

(1) Ja līzingsā nodotai lietai tiek konstatēti kādi trūkumi, līzingsā ņēmējam ir pienākums par to nekavējoties paziņot pārdevējam un pret pārdevēju vērst prasījumus, kuri izriet no noslēgtā pirkuma līguma, kā arī prasījumus, kuri izriet no netaisnas iedzīvošanās.

(2) Ja lieta ar trūkumiem tiek apmainīta pret tādas pašas šķiras lietu bez trūkumiem, šāds iepriekšējās lietas atvietošanas neietekmē līzingsā līguma spēkā esamību.

466.pants. Līzingsā nodotās lietas lietošana un ar šo lietu saistītie riski

(1) Līzingsā ņēmējam ir pienākums kā krietnam un rūpīgam saimniekam lietot līzingsā nodoto lietu atbilstoši līzingsā līgumā noteiktajiem mērķiem un kārtībai, bet, ja šādi mērķi un kārtība nav nolīgti, — atbilstoši vispārpieņemtajiem mērķiem un kārtībai, kā arī segt visus izdevumus, kas saistīti ar līzingsā nodotās lietas uzturēšanu.

(2) Tas, ka līzingsā nodoto lietu tās trūkumu (tai skaitā tiesisko aprobežojumu) dēļ

nav iespējams lietot, neietekmē līzinga ņēmēja pienākumu maksāt līzinga līgumā nolīgto atlīdzību.

(3) Lietas bojāšanās, bojāejas, zādzības vai nozaudēšanas risks pāriet līzinga ņēmējam pēc lietas pieņemšanas.

(4) Līzingā nodotās lietas bojāšanās, bojāejas, zādzības vai nozaudēšanas gadījumā līzinga ņēmēja pienākums ir atlīdzināt līzinga devējam visus zaudējumus, izņemot sagaidāmās peļņas atrāvumu.

(5) Ja līzingā nodotās lietas lietošana ir saistīta ar paaugstinātu bīstamību apkārtējiem, pēc šīs lietas saņemšanas līzinga ņēmējam pāriet arī visi riski, kas izriet no šīs bīstamības, un atbildība par zaudējumiem, kas radušies paaugstinātas bīstamības avota ietekmē.

467.pants. Līzinga devēja tūlītējs uzteikums

Līzinga devējs ir tiesīgs tūlītēji uzteikt līzinga līgumu un bez brīdināšanas pārņemt līzinga objektu savā faktiskā valdījumā, ja:

1) līzinga ņēmējs, kurš nokavējis nolīgtais atlīdzības samaksas termiņu, nav samaksājis šo atlīdzību 15 dienu laikā pēc līzinga devēja atgādinājuma saņemšanas;

2) pārdevējs pirkuma līgumā noteiktajā laikā nav nodevis lietu līzinga ņēmējam vai arī īpašuma tiesības uz šo lietu nav pārgājušas līzinga devējam no viņa neatkarīgu apstākļu dēļ;

3) līzinga ņēmējs, slēdzot līzinga līgumu, ir sniedzis līzinga devējam nepatiesas ziņas par apstākļiem, kuriem ir būtiska nozīme, slēdzot līzinga līgumu.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

6.nodaļa

Faktoringa līgums

468.pants. Faktoringa līguma jēdziens

Faktoringa līgums ir tāds līgums, ar kuru viens līdzējs (klients) uzņemas pienākumu nodot par norunāto atlīdzību otram līdzējam — komersantam (faktoram) zināmus

klienta naudas prasījumus pret trešo personu (parādnieku), kā arī izpildīt citas faktoringa līgumā noteiktās saistības.

469.pants. Nododamie prasījumi

(1) Klients ir tiesīgs nodot faktoram gan tādus naudas prasījumus, kuru saistību izpildījums ir jau iestājies, gan arī tādus naudas prasījumus, kuri radīsies nākotnē (nākotnes prasījumi). Nododamie prasījumi faktoringa līgumā raksturojami tādā veidā, lai esošos prasījumus varētu noteikt faktoringa līguma noslēgšanas brīdī, bet nākotnes prasījumus — ne vēlāk kā to rašanās brīdī.

(2) Nākotnes prasījums pāriet faktoram tā rašanās brīdī.

470.pants. Prasījuma nodošanas spēkā esamība

Starp parādnieku, kurš ir komersants, un klientu noslēgta vienošanās, saskaņā ar kuru ir aizliegta vai ierobežota klienta prasījumu nodošana citai personai, nav spēkā attiecībā uz prasījumu nodošanu tādai personai, kura sniedz faktoringa pakalpojumus.

471.pants. Klienta atbildība par prasījuma īstumu un drošību

(1) Klients atbild faktoram par nodotā vai nododamā prasījuma īstumu, ja vien faktoringa līgumā nav nolīgts citādi.

(2) Klients neatbild faktoram par nodotā vai nododamā prasījuma drošību, ja vien faktoringa līgumā nav nolīgts citādi.

472.pants. Prasījuma nodošana tālāk

Faktors nav tiesīgs viņam nodoto prasījumu nodot tālāk citai personai, ja vien faktoringa līgumā nav nolīgts citādi.

473.pants. Samaksa

Parādnieka pienākums ir izpildīt prasījumam atbilstošo saistību, veicot samaksu par labu faktoram, ja parādnieks ir saņēmis no klienta vai faktora paziņojumu par šā prasījuma nodošanu faktoram. Samaksa par labu faktoram atbrīvo parādnieku no prasījumam atbilstošajām saistībām pret klientu.

7.nodaļa

Franšīzes līgums

474.pants. Franšīzes līguma jēdziens

Franšīzes līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (franšīzes devējs) piešķir otram līdzējam (franšīzes ņēmējam) tiesības izmantot preču zīmi, citas intelektuālā īpašuma tiesības, zinātību preču pārdošanā, izplatīšanā vai pakalpojumu sniegšanā atbilstoši franšīzes devēja izstrādātajai un pārbaudītajai sistēmai (franšīze), bet franšīzes ņēmējs samaksā nolīgto atlīdzību.

475.pants. Franšīzes līguma forma

Franšīzes līgums slēdzams rakstveidā.

476.pants. Franšīzes devēja pienākumi

(1) Franšīzes devējam ir pienākums pirms franšīzes līguma noslēgšanas par franšīzi rakstveidā sniegt šādu informāciju iespējamiem franšīzes ņēmējiem:

- 1) faktiskiem apstākļiem atbilstošu piedāvātās franšīzes vispārīgu raksturojumu;
- 2) pierādījumus par franšīzē ietverto tiesību esamību un vispārīgu zinātības raksturojumu;
- 3) franšīzes līguma termiņu un tā pagarināšanas iespējām;
- 4) franšīzes izmantošanas atlīdzības lielumu un tās samaksas kārtību;
- 5) citu informāciju, kuru franšīzes devējs uzskata par nepieciešamu, slēdzot franšīzes līgumu.

(2) Franšīzes devējam ir pienākums nodrošināt, lai franšīzes līgumā norādītās intelektuālā īpašuma tiesības būtu spēkā visā šā līguma spēkā esamības laikā.

(3) Franšīzes devējam saskaņā ar franšīzes līguma noteikumiem ir pienākums sadarboties ar franšīzes ņēmēju un sniegt viņam atbalstu visā franšīzes līguma spēkā esamības laikā. Franšīzes devējam it īpaši ir pienākums apmācīt franšīzes ņēmēju,

sniegt viņam komerciālo un tehnisko palīdzību, grāmatvedības, piegādes, loģistikas, vadības, kā arī citus pakalpojumus un informāciju, kas nepieciešama franšīzes izmantošanai atbilstoši franšīzes līguma noteikumiem.

(4) Franšīzes devējs nodod franšīzes ņēmējam visus dokumentus (instrukcijas, atļaujas, licences, tehniskos noteikumus, aprakstus u.c.), kas nepieciešami franšīzes izmantošanai atbilstoši franšīzes līgumam.

(5) Ja franšīzes ņēmēja pienākums ir iegādāties preces tikai no franšīzes devēja vai viņa noteiktas personas, franšīzes devēja pienākums ir nodrošināt preces piegādi saprātīgā laikā.

(6) Šā panta piektās daļas piemērošanas gadījumā franšīzes devējam ir pienākums saprātīgā laikā brīdināt franšīzes ņēmēju par preču piegādes termiņa nokavējumu vai nespēju piegādāt preces iepriekš nolīgtajā daudzumā.

(7) Franšīzes devējam saskaņā ar franšīzes līguma noteikumiem ir pienākums nodrošināt franšīzes reklamēšanas un atpazīstamības pasākumus, rūpējoties par franšīzes labās slavas uzturēšanu.

477.pants. Franšīzes ņēmēja pienākumi

(1) Franšīzes ņēmējam ir pienākums pirms franšīzes līguma noslēgšanas sniegt franšīzes devējam aktuālas un patiesas ziņas par apstākļiem, kuriem ir būtiska nozīme, slēdzot franšīzes līgumu.

(2) Franšīzes ņēmējam ir pienākums izmantot franšīzi atbilstoši franšīzes līguma noteikumiem, pakļaujoties saprātīgiem franšīzes devēja norādījumiem, respektējot franšīzes devēja preču zīmi, citas intelektuālā īpašuma tiesības, zinātību preču pārdošanā, izplatīšanā vai pakalpojumu sniegšanā un nekaitējot franšīzes devēja labajai slavai.

(3) Franšīzes ņēmējam ir pienākums neizmantot pretēji franšīzes līguma mērķim un neizpaust trešajām personām komercnoslēpumus, kas franšīzes ņēmējam uzticēti vai kļuvuši zināmi, izmantojot franšīzi. Šāds pienākums franšīzes ņēmējam ir arī piecus gadus pēc franšīzes līguma izbeigšanās.

(4) Franšīzes ņēmējam ir pienākums sniegt franšīzes devējam informāciju, kas nepieciešama franšīzes līgumā nolīgto franšīzes devēja saistību izpildei, kā arī atļaut franšīzes devējam parastajā darba laikā pārbaudīt franšīzes ņēmēja darbu preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas vietā.

478.pants. Franšīzes līguma sekas

(1) Tiesīgi noslēgts franšīzes līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto. Jebkurš no līdzējiem ir tiesīgs izbeigt franšīzes līgumu likumā vai franšīzes līgumā noteiktajos gadījumos un kārtībā.

(2) Līdzēji var vienpusēji atkāpties no franšīzes līguma, ja saistību izpilde kļuvusi pārmērīgi apgrūtināša sakarā ar objektīvu apstākļu izmaiņām vai ja pirms franšīzes līguma noslēgšanas līdzējs ir sniedzis nepatiesas ziņas par apstākļiem, kuriem ir būtiska nozīme, slēdzot franšīzes līgumu.

(3) Ja saistību izpilde kļuvusi pārmērīgi apgrūtināša sakarā ar objektīvām apstākļu izmaiņām, līdzējiem ir pienākums veikt pārrunas, lai grozītu līgumu vai to izbeigtu. Līdzējs var atsaukties uz objektīvām apstākļu izmaiņām, ja:

- 1) apstākļu izmaiņas notikušas pēc franšīzes līguma noslēgšanas;
- 2) līdzējs franšīzes līguma slēgšanas brīdī nevarēja paredzēt apstākļu izmaiņas;
- 3) līdzējs nav uzņēmies apstākļu izmaiņas risku.

(4) Ja līdzēji mēneša laikā nespēj panākt vienošanos par franšīzes līguma grozījumiem vai tā izbeigšanu, jebkurš no līdzējiem ir tiesīgs prasīt, lai tiesa:

- 1) izbeidz līgumu, nosakot izbeigšanas datumu;
- 2) groza līgumu, nosakot apstākļu izmaiņu radīto zaudējumu un ieguvumu taisnīgu sadalījumu.

479.pants. Konkurences ierobežojums

(1) Vienošanās, ar kuru tiek ierobežota franšīzes ņēmēja profesionālā darbība pēc franšīzes līguma izbeigšanās (konkurences ierobežojums), slēdzama rakstveidā.

(2) Konkurences ierobežojuma termiņš nevar būt ilgāks par vienu gadu, skaitot no franšīzes līguma izbeigšanās dienas.

(3) Franšīzes devēja pienākums ir maksāt franšīzes ņēmējam nolīgto atlīdzību par konkurences ierobežojuma laiku. Ja franšīzes devējs uzteic franšīzes līgumu labās slavas apdraudējuma vai tāda svarīga iemesla dēļ, kura pamatā bijusi franšīzes ņēmēja vainojama rīcība, franšīzes ņēmējs zaudē tiesības saņemt atlīdzību par konkurences ierobežojuma laiku.

480.pants. Konkurences tiesību piemērošana

Šā likuma noteikumi neierobežo tiesisko regulējumu, kas attiecībā uz franšīzes līgumu ietverts konkurences tiesību jomu regulējošos normatīvajos aktos.

Pārejas noteikumi

1. Likums stājas spēkā 2002.gada 1.janvārī.

(26.06.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2001.)

2. Šā likuma spēkā stāšanās kārtību nosaka ar īpašu likumu.

3. Ministru kabinets līdz 2001.gada 1.martam nodrošina nepieciešamo finansējumu Komerclikuma spēkā stāšanās nosacījumu realizācijai.

(21.12.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.12.2000.)

4. Lai nodrošinātu kapitālsabiedrības statūtu un personālsabiedrības līgumu atbilstību šā likuma prasībām, kas attiecas uz nosacījumu, ka valdes locekļi vai personālsabiedrības biedri nav ierobežoti savās pārstāvības tiesībās ar prokūristu, līdz 2005.gada 1.jūnijam kapitālsabiedrība iesniedz komercreģistra iestādei attiecīgus grozījumus statūtos, ja tajos noteikts, ka viens vai vairāki valdes locekļi ir tiesīgi pārstāvēt kapitālsabiedrību tikai kopīgi ar prokūristu, vai personālsabiedrība piesaka komercreģistra iestādei pārstāvības modeļa maiņu, ja personālsabiedrības līgumā ir noteikts, ka viens vai vairāki sabiedrības biedri ir tiesīgi pārstāvēt personālsabiedrību tikai kopīgi ar prokūristu. Līdz attiecīgu grozījumu izdarīšanai kapitālsabiedrības statūtos vai personālsabiedrības līgumā, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.jūnijam spēkā ir kapitālsabiedrības statūtos vai personālsabiedrības līgumā noteiktais pārstāvības modelis.

(22.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.05.2004.)

5. Šā likuma 149.panta trešās daļas 5.punkta otrais teikums un 224.panta otrās daļas trešais teikums (par sabiedrības valdes locekļa tiesībām neiesniegt rakstveida piekrišanu būt par valdes locekli), kā arī grozījumi, saskaņā ar kuriem tiek izslēgts 25.panta otrās daļas 5.punkts un 75.panta trešās daļas 4.punkts, stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

(16.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

6. Likuma 10.panta otrās daļas jaunā redakcija, grozījumi 38.panta pirmās daļas otrajā teikumā, 107.panta trešajā daļā, 149.panta trešās daļas 6.punkta pirmajā teikumā, 320.panta pirmās daļas 3.punktā, kā arī 347.panta pirmās daļas 9.punkta otrais teikums (par komercreģistra iestādes amatpersonas tiesībām apliecināt paraksta paraugus) stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

(16.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

7. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2006.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 15.panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(16.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

8. Sākot ar 2006.gada 10.aprīli, kad spēkā stājas likuma grozījumi, kas nosaka, ka ziņas par revidentu nav komercreģistrā ierakstāmās ziņas, komercreģistra iestādes amatpersona, nepieņemot atsevišķu lēmumu un nepiemērojot šā likuma 11.panta noteikumu, izdara komercreģistrā ierakstu par tādu ziņu izslēgšanu no komercreģistra, kuras satur informāciju par sabiedrības revidentu.

(16.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.04.2006.)

9. Fiziskā persona, kuras veiktā saimnieciskā darbība atbilst komercaģenta darbībai (šā likuma 45.pants) vai māklera darbībai (šā likuma 64.panta pirmā daļa) un kura nav reģistrēta komercreģistrā, piesaka sevi reģistrācijai komercreģistrā līdz 2008.gada 31.decembrim.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

10. Grozījumi attiecībā uz 181.pantu (par šā panta izslēgšanu) stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem Gada pārskatu likumā un Konsolidēto gada pārskatu likumā, kuros noteikta kārtība, kādā iesniedzami gada pārskati un konsolidētie gada pārskati.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

11. Ja akciju sabiedrībai ir uzrādītāja akcijas, kuras nav iegrāmatotas Latvijas Centrālajā depozitārijā saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma noteikumiem, akciju sabiedrība ne vēlāk kā līdz 2009.gada 31.decembrim pieņem lēmumu par uzrādītāja akciju konversiju uz vārda akcijām vai nodrošina uzrādītāja akciju iegrāmatošanu Latvijas Centrālajā depozitārijā.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

12. Ja akciju sabiedrības statūtos nav norādīti tās galvenie komercdarbības veidi, sabiedrība, ievērojot šā likuma 144.panta otrās daļas 4.punkta prasības, izdara attiecīgus grozījumus savos statūtos un iesniedz tos komercreģistra iestādei ne vēlāk kā līdz 2009.gada 31.decembrim.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

13. Šā likuma 154.panta 3.² daļa stājas spēkā 2008.gada 1.jūnijā.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

14. Līdz 2008.gada 1.jūnijam sniegtie atzinumi par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir spēkā līdz 2008.gada 31.decembrim.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2008.)

15. Šā likuma D daļa stājas spēkā 2010.gada 1.janvārī.

(18.12.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

16. Ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

(18.12.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.01.2009.)

17. Šā likuma 11.panta ceturtā daļa un 15.panta 1.¹ daļa ir spēkā līdz 2012.gada 1.maijam.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

18. Grozījumi šā likuma 28.pantā stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru", kas paredz komersanta firmas veidošanā un reģistrācijā ievērot nosacījumu, ka reģistrācijai pieteiktā komersanta firma nedrīkst sakrist ar komercreģistra iestādes reģistros ierakstīšanai pieteiktu vai ierakstītu firmu vai nosaukumu.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010. Minētie grozījumi tiks iekļauti vienlaikus ar attiecīgiem grozījumiem likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru")

19. Grozījumi šā likuma 28.pantā par firmas atšķiramību no citos komercreģistra iestādes reģistros jau ierakstītu firmu vai nosaukumu neskar komersanta tiesības uz firmu, kas ierakstīta komercreģistrā līdz šo grozījumu spēkā stāšanās dienai.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

20. Ja sabiedrības ar ierobežotu atbildību valdes vai padomes loceklis ievēlēts līdz 2010.gada 30.aprīlim un viņa pilnvaru termiņš nav beidzies līdz 2010.gada

1.maijam, tad uzskatāms, ka valdes vai padomes loceklis ir ievēlēts uz nenoteiktu laiku. Šis nosacījums nav piemērojams gadījumā, kad sabiedrības statūtos ir noteikts valdes vai padomes pilnvaru termiņš.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

21. Ja akciju sabiedrības valdes vai padomes loceklis ievēlēts līdz 2010.gada 30.aprīlim, viņa pilnvaru termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar šā likuma noteikumiem, kas bija spēkā valdes vai padomes locekļa ievēlēšanas dienā.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

22. Grozījumi šā likuma 154.panta pirmajā un 1.¹ daļā (par mantisko ieguldījumu vērtētāju saraksta vešanu) stājas spēkā 2010.gada 1.jūlijā.

(15.04.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(16.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2008. un 15.04.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2010.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 1968.gada 9.marta pirmās direktīvas 68/151/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58.panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra direktīvas 2009/101/EK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 48.panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses;

3) Padomes 1978.gada 9.oktobra trešās direktīvas 78/855/EEK, kas pamatojas uz Līguma 54.panta 3.punkta "g" apakšpunktu un attiecas uz akciju sabiedrību apvienošanu;

4) Padomes 1982.gada 17.decembra sestās direktīvas 82/891/EEK, kas pamatojas uz Līguma 54.panta 3.punkta "g" apakšpunktu un attiecas uz akciju sabiedrību sadalīšanu;

5) Padomes 1989.gada 21.decembra vienpadsmitās direktīvas 89/666/EEK par

informācijas sniegšanas prasībām attiecībā uz filiālēm, ko kādā dalībvalstī atvērušas noteiktu veidu sabiedrības, uz kurām attiecas citas valsts tiesību akti;

6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra direktīvas 2009/102/EK par viena īpašnieka sabiedrībām ar ierobežotu atbildību;

7) Padomes 1986.gada 18.decembra direktīvas 86/653/EEK par dalībvalstu tiesību aktu koordināciju attiecībā uz pašnodarbinātiem tirdzniecības pārstāvjiem (komercāģentiem);

8) Padomes 2003.gada 15.jūlija direktīvas 2003/58/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 68/151/EEK attiecībā uz atklātības prasībām dažāda veida uzņēmēj sabiedrībām;

9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 26.oktobra direktīvas 2005/56/EK par kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanu;

10) *(izslēgts ar 15.04.2010. likumu);*

11) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra direktīvas 2007/63/EK, ar ko Padomes direktīvas 78/855/EEK un 82/891/EEK groza saistībā ar prasību par neatkarīga eksperta ziņojumu akciju sabiedrību apvienošanās vai sadalīšanas gadījumā.

Valsts prezidente V.Viķe-Freiberga

Rīgā 2000.gada 4.maijā
